



MESTNA OBČINA KOPER
Verdijeva ulica 10

6000 KOPER

POROČILO O STANJU OKOLJA

V MESTNI OBČINI KOPER

Domžale, julij 2026

POROČILO O STANJU OKOLJA

Domžale, julij 2026

Naročnik:	MESTNA OBČINA KOPER Verdijeva ulica 10 6000 KOPER
Naslov:	Poročilo o stanju okolja v Mestni občini Koper
Območje:	Mestna občina Koper
Izdellovalec:	IPSUM, okoljske investicije, d.o.o. Ljubljanska 72 1230 Domžale
Številka projekta:	520/26
Vodja projekta:	Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem.
Podpis in žig:	
Sodelovali:	<u>Ipsum, d.o.o.:</u> Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem. Aleksander Jenko, univ. dipl. inž. gozd. Lucija Česnik, mag. var. nar. Tanja Sunčič, univ. dipl. biol. Lucija Griz, mag. eko. biodiv. Tina Ozebek, dipl. biol. (UN)
Ključne besede:	Mestna občina Koper, stanje okolja, obremenitve, pritiski, gonilne sile, odzivi

KAZALO VSEBINE

1	SPLOŠNI OPIS IN UVODNA POJASNILA	8
1.1	UVOD.....	8
1.2	IZHODIŠČA, NAMEN IN CILJI.....	8
1.3	ZGRADBA DOKUMENTA.....	9
2	GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI	10
2.1	LEGA IN POLOŽAJ OBČINE V ŠIRŠEM PROSTORU	10
2.2	GEOLOŠKE IN GEOMORFOLOŠKE ZNAČILNOSTI	11
2.3	HIDROGRAFSKE ZNAČILNOSTI	11
2.4	PODNEBNE ZNAČILNOSTI	14
2.5	VEGETACIJSKE IN NARAVNE ZNAČILNOSTI	15
2.6	OBČUTLJIVOST NA NARAVNE NESREČE	16
3	ANALIZA GONILNIH SIL (KLJUČNI DEJAVNIKI)	18
3.1	POSELITEV	18
3.1.1	<i>Prebivalstvo</i>	18
3.1.2	<i>Naselja</i>	20
3.1.3	<i>Stanovanja</i>	23
3.1.4	<i>Ugotovitve</i>	24
3.2	GOSPODARSKE DEJAVNOSTI	25
3.2.1	<i>Industrija</i>	28
3.2.2	<i>Storitve</i>	28
3.2.3	<i>Turizem</i>	29
3.2.4	<i>Ugotovitve</i>	31
3.3	KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO	31
3.3.1	<i>Kmetijstvo</i>	31
3.3.2	<i>Gozdarstvo</i>	32
3.3.3	<i>Lovstvo</i>	33
3.3.4	<i>Ribištvo</i>	34
3.3.5	<i>Ugotovitve</i>	35
3.4	PROMET	36
3.4.1	<i>Cestni promet</i>	36
3.4.2	<i>Železniški promet</i>	41
3.4.3	<i>Pomorski promet</i>	43
3.4.4	<i>Javni potniški promet</i>	44
3.4.5	<i>Ugotovitve</i>	46
3.5	RABA IN PRETVORBA ENERGIJE	46
3.5.1	<i>Ugotovitve</i>	48
4	STANJE OKOLJA.....	49
4.1	ONESNAŽENOST ZRAKA	49
4.1.1	<i>Pritiski</i>	49
4.1.2	<i>Stanje</i>	55
4.1.3	<i>Odzivi</i>	58
4.1.4	<i>Ugotovitve – ključni problemi in izzivi</i>	58
4.1.5	<i>Usmeritve</i>	59
4.2	VODE	59
4.2.1	<i>Pritiski</i>	59

4.2.1.1	Oskrba s pitno vodo	60
4.2.1.2	Odvajanje in čiščenje komunalnih in padavinskih odpadnih voda	62
4.2.1.3	Industrijske odpadne vode.....	65
4.2.2	Stanje	73
4.2.2.1	Površinske vode	73
4.2.2.2	Morje.....	74
4.2.2.3	Kopalne vode.....	75
4.2.2.4	Podzemne vode.....	75
4.2.2.5	Pitna voda	76
4.2.3	Odzivi	77
4.2.4	Ugotovitve – ključni problemi in izzivi.....	77
4.2.5	Usmeritve.....	78
4.3	TLA.....	78
4.3.1	Pritiski	78
4.3.2	Stanje	81
4.3.3	Odzivi	81
4.3.4	Ugotovitve – ključni problemi in izzivi.....	81
4.3.5	Usmeritve.....	82
4.4	NARAVA.....	82
4.4.1	Pritiski	83
4.4.2	Stanje	85
4.4.2.1	<u>Območja Natura 2000 in zavarovana območja</u>	85
4.4.2.2	<u>Ekološko pomembna območja</u>	88
4.4.2.3	<u>Naravne vrednote</u>	88
4.4.2.4	Morje.....	95
4.4.3	Odzivi	97
4.4.4	Ugotovitve – ključni problemi in izzivi.....	98
4.4.5	Usmeritve.....	99
4.5	PODNEBNE SPREMEMBE.....	100
4.5.1	Pritiski	100
4.5.2	Stanje	102
4.5.2.1	Projekcije podnebnih sprememb za Slovenijo	105
4.5.3	Odzivi	110
4.5.4	Ugotovitve – ključni problemi in izzivi.....	110
4.5.5	Usmeritve.....	111
4.6	ZDRAVJE LJUDI.....	111
4.6.1	Pritiski	112
4.6.2	Stanje	112
4.6.2.1	Obremenjenost prebivalstva s hrupom	117
4.6.3	Odzivi	121
4.6.4	Ugotovitve – ključni problemi in izzivi.....	122
4.6.5	Usmeritve.....	122
5	ZAKLJUČEK.....	123
6	VIRI IN LITERATURA	124

TABELE

Tabela 1: Število prebivalstva, gostota poseljenosti v MOK in primerjava s Slovenijo, za leto 2018 in leto 2026	18
Tabela 2: Prikaz gibanja prirasta prebivalstva, po letih 2010, 2018, 2020 in 2024, v Mestni občini Koper	19
Tabela 3: Število prebivalcev po naseljih v letu 2018 in v letu 2026, ter prikaz rasti ali upada števila prebivalcev	20
Tabela 4: Velikost naselij po velikostnih razredih v letu 2026 v primerjavi z letom 2018.....	23
Tabela 5: Število stanovanj na 1.000 prebivalcev, ter na povprečno uporabno površino stanovanj in povprečno število oseb na stanovanje	24
Tabela 6: Število podjetij v MOK, število oseb, ki v njih delajo in ustvarjen prihodek v obdobju 2018-2024	25
Tabela 7: Število podjetij glede na razred zaposleni in samozaposlene osebe, za leto 2024	26
Tabela 8: Stopnja delovne aktivnosti v Sloveniji in izbranih občinah	27
Tabela 9: Prenositvene zmogljivost v MOK v obdobju 2019 - 2025	30
Tabela 10: Dolžine cest po kategoriji (km) v MOK, obdobje 2019-2025	36
Tabela 11: Povprečni letni dnevni promet na državnih cestah po vrsti vozil na območju MOK v letu 2024 ..	37
Tabela 12: Prikaz letnega števila tovornjakov ki so vstopili v pristanišče Koper v obdobju 2019 - 2025.....	39
Tabela 13: Delež pretovora po železnici in cesti, ter št. vlakov je pripeljalo in odpeljalo v in iz pristanišča po posameznih letih v obdobju 2019 -2025	42
Tabela 14: Število odpravljenih potnikov na ŽP Koper	43
Tabela 15: Ladijski pretovor ter potniški promet v pristanišču Koper v obdobju 2019–2025	43
Tabela 16: Letno število prepeljanih potnikov za obdobje 2019 - 2025	46
Tabela 17: Emisije v MOK glede na porabljene energente (ton/leto).....	50
Tabela 18: Emisije v MOK po posameznih sektorjih (ton/leto)	50
Tabela 19: Emisije snovi v zrak iz industrijskih obratov na območju MOK za leto 2024	51
Tabela 20: Primerjava letnih količinah snovi iz izpustov v zrak in ocene razpršenih emisij leta 2019 in leta 2024	54
Tabela 21: Povprečne letne ravni PM10($\mu\text{g}/\text{m}^3$) v letih 2019 - 2024	56
Tabela 22: Število preseganj dnevne mejne vrednosti PM10 v obdobju 2019–2024	56
Tabela 23: Število preseganj 8-urne ciljne vrednosti ($120\mu\text{g}/\text{m}^3$) v drsečem povprečju v obdobju 2019–2024	57
Tabela 24: Število preseganj opozorilne vrednosti ($180\mu\text{g}/\text{m}^3$) namerilnih mestih DMKZ v obdobju 2019–2024	57
Tabela 25: Letne ravni NO2 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) v letih 2019 - 2024	58
Tabela 26: Načrpana in prodana voda Rižanskem vodovodu Koper	60
Tabela 27: Obrazložitev kategorij ILL	61
Tabela 28: Pregled divjih odlagališč na vodovarstvenih območjih v MOK v letih 2016 in 2026	62
Tabela 29: Pregled določenih kazalnikov stanja kanalizacijskega sistema na območju MOK, primerjava stanja v letu 2024 z letom 2019	63
Tabela 30: Čistilne naprave na območju MOK: Primerjava količine prečiščene vode in učinkov KPK (2019 in 2026).....	64
Tabela 31: Število greznic, MKČN in prebivalcev priključenih nanje, skupno za MOK IN Občino Ankaran v letu 2019 in letu 2024.....	64
Tabela 32: Letne količine emisij iz industrijskih naprav v vode na območju MOK v letu 2024	65
Tabela 33: Primerjava letnih količin emisij iz industrijskih naprav v MOK v letu 2019 in letu 2024	72
Tabela 34: Primerjava količine izpustov med leti 2019 in 2024 glede na izpust v KČN in neposredno okolje	73
Tabela 35: Ocene kemijskega stanja površinskih voda na območju MOK od leta 2019 do 2023	74
Tabela 36: Ocene ekološkega stanja površinskih voda za posebna onesnaževala na območju MOK od leta 2019 do 2023	74

Tabela 37: Ocene kemijskega stanja morja od leta 2019 do 2023	75
Tabela 38: Ocena kemijskega stanja vodnega telesa podzemne vode Obala in Kras z Brkini od leta 2019 - 2023	75
Tabela 39: Skupna ocena količinskega stanja podzemne vode Obala in Kras z Brkini	76
Tabela 40: Površine in delež posamezne vrste dejanske rabe v MOK za obdobje 2019 - 2026.....	79
Tabela 41: Pregled zavarovanih in predlaganih zavarovanih območij na širšem območju MO Koper.	87
Tabela 42: Pregled ekološko pomembnih območij na območju MO Koper.....	88
Tabela 43: Pregled obstoječih naravnih vrednot - območij na širšem območju MO Koper	88
Tabela 44: Pregled obstoječih naravnih vrednot - točk na širšem območju MO Koper.....	90
Tabela 45: Pregled obstoječih naravnih vrednot - jam na območju MO Koper. Vse jame so geomorfološke naravne vrednote državnega pomena.	92
Tabela 46: Čezmerno obremenjene stavbe in prebivalci ob AC omrežju v MOK v letu 2016.....	117

SLIKE

Slika 1: Shema DPSIR metodologije	9
Slika 2: Prikaz območja Mestne občine Koper.....	10
Slika 3: Prikaz hidrografske mreže na območju MOK.....	12
Slika 4: Povprečni letni srednji pretok Rižane, Badaševce in Dragonje v obdobju 2018 – 2024	13
Slika 5: Izsek iz hidrogeološke karte (LAWA) za območje MOK.....	14
Slika 6: Podnebni diagram na podlagi podatkov meteorološke merilne postaje Koper v obdobju 1991 – 2020	15
Slika 7: Prebivalstvo, naravni in skupni prirast v obdobju 2010 – 2024	19
Slika 8: Gibanje števila podjetij v MOK v obdobju 2018 – 2024.....	25
Slika 9: Prikaz rasti števila ležišč v MOK v obdobju 2019 – 2025.....	30
Slika 10: Delovno aktivne osebe v dejavnostih ribištva v Sloveniji v obdobju 2018 – 2024.....	34
Slika 11: Ribolovni dnevi in masa iztovora v obdobju 2013 – 2023	35
Slika 12: Izsek iz karte prometnih obremenitev 2024 za širše območje MOK	39
Slika 13: Povprečni letni dnevni promet v obdobju 2018–2023	40
Slika 14: Gibanje povprečnega dnevnega prometa skozi leto 2023.....	40
Slika 15: Število navadnih osebnih avtomobilov na 1.000 prebivalcev (stopnja motorizacije) v MOK v obdobju 2019-2024	41
Slika 16: Povprečno št. vlakov na progi Divača Koper v letu 2023	42
Slika 17: Količina prepeljanega tovora po progi Divača–Koper (1988–2023)	42
Slika 18: Vozne linije primestnega prometa v Mestni občini Koper.....	45
Slika 19: Struktura emisij CO2 proizvedenih po posameznih sektorjih	51
Slika 20: Vodni viri, koriščeni v sistemu RVK v letu 2024	60
Slika 21: Poraba vode skozi čas	61
Slika 22: Indikator vodnih izgub.....	62
Slika 23: Omrežje kanalizacijskih vodov v MOK.....	63
Slika 24: Sprememba površine kmetijskih*, gozdnih in pozidanih zemljišč v MOK v obdobju 2019 - 2026... ..	80
Slika 25: Struktura izpustov toplogrednih plinov po sektorjih (delež), Slovenija, 1986-2023.....	101
Slika 26: Povprečni medletni potek temperature zraka na Letališču Portorož v obdobju 1981–2010.....	103
Slika 27: Sezonski trendi povprečne temperature na površinskih vodah in na morju v obdobju 1953–2015	104
Slika 28: Odklon letne povprečne temperature zraka od povprečja v obdobju 1981–2010	105
Slika 29: Povprečni razponi sprememb povprečne temperature po posameznih regijah (JZ regija je označena z rdečo) po meteoroloških letnih časih in za celo leto za dane scenarije izpustov.	106

Slika 30: Povprečni razponi sprememb višine padavin po posameznih regijah po meteoroloških letnih časih in za celo leto za dane scenarije izpustov regijah (JZ regija je označena z rdečo).....	107
Slika 31: Povečanje pogostosti poplav zaradi pričakovanih sprememb v višini morske gladine (2100)	108
Slika 32: Povprečni razponi sprememb referenčne evapotranspiracije po posameznih regijah po meteoroloških letnih časih in za celo leto za dane scenarije izpustov regijah (JZ regija je označena z rdečo)	109
Slika 33: Časovni potek spremembe srednjih pretokov za vodomerne postaje na Soči, Savi, Rižani in Pesnici za tri scenarije, vključno z razponi odstopanj. Prikazana je relativna vrednost glede na povprečje v obdobju 1981–2010. Črte prikazujejo glajeno mediano modelskih projekcij, zgornji in spodnji rob ovojnic največjo in najmanjšo vrednost modelskih projekcij.....	110
Slika 34: Kazalniki zdravja v občini: Koper	114
Slika 35: Število umrlih glede na vzrok smrti v obdobju 2019 – 2024	115
Slika 36: Strateška karta hrupa za pomembne železniške proge - L_{dvn}	118
Slika 37: Strateška karta hrupa za pomembne železniške proge - $L_{noč}$	118
Slika 38: Strateška karta hrupa za pomembne ceste (DRSI) - L_{dvn}	119
Slika 39: Strateška karta hrupa za pomembne ceste (DRSI) - $L_{noč}$	119
Slika 40: Strateška karta hrupa za pomembne ceste (DARS) - L_{dvn}	120
Slika 41: Strateška karta hrupa za pomembne ceste (DARS) - $L_{noč}$	120
Slika 42: Prikaz karte hrupa na območju pristanišča v letu 2025 za dnevni (levo) in nočni (desno) čas.....	121

1 SPLOŠNI OPIS IN UVODNA POJASNILA

1.1 UVOD

Mestna občina Koper (v nadaljevanju MOK) je gospodarsko in politično središče slovenske obale. Z razvojem tovarno-raztovornega pristanišča v 50. letih prejšnjega stoletja (Luka Koper) se je povečala tudi urbanizacija mesta Koper. Spremljalo ga je priseljevanje iz notranjosti, širjenje industrijskih in pristaniških površin, na območju je prišlo tudi do degradacije obalnih ekosistemov zaradi industrije in prometne infrastrukture. Dodaten okoljski pritisk v občini predstavlja sezonski turizem, zaradi katerega se še povečujejo prometni tokovi ter število prebivalcev.

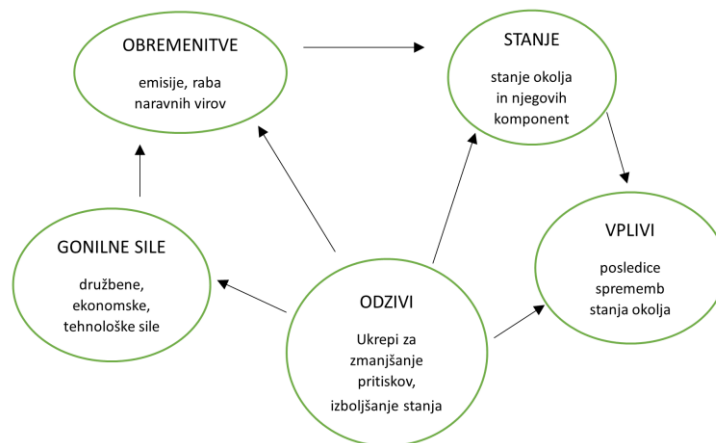
MOK se bo v prihodnje soočala z izrazitejšimi posledicami podnebnih sprememb, ki zahtevajo premišljeno načrtovanje in prilagajanje. Obalna lega jo izpostavlja dvigu morske gladine, poplavam ter vplivom nevihtnih plim, medtem ko spremenjene klimatske razmere povečujejo tveganje intenzivnih padavin in dodatno obremenjujejo dotrajano kanalizacijo. Višje temperature prispevajo k nastanku prizemnega ozona in bolj pogostim vročinskim valovom, kar vpliva na zdravje, energetske sisteme in ekosisteme. MOK se že danes sooča s sušo in omejenimi vodnimi viri, pri čemer poleti zaradi turizma potrebe naraščajo, razpoložljivost pa upada. Podnebne spremembe bodo ta razkorak še povečale, zato bo nujna krepitev vodnih virov in učinkovite rabe vode. Občina bo morala reševati večplastne izzive: zaščito obale, prilagoditev infrastrukturnih sistemov, zmanjšanje emisij, izboljšanje kakovosti zraka, varovanje zdravja ter dolgoročno zagotavljanje oskrbe s pitno vodo.

1.2 Izhodišča, namen in cilji

Po zakonu o varstvu okolja, 75. člen (ZVO-2; Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV, 56/25 – PoZ in 11/26 – odl. US) so mestne občine zavezane k sprejetju programa varstva okolja (v nadaljevanju PVO) in operativnih programov (v nadaljevanju OP), ki ne sme biti v nasprotju z nacionalnim programom varstva okolja (v nadaljevanju NPVO) in operativnimi programi varstva okolja (v nadaljevanju NOP).

Novo poročilo o stanju okolja (v nadaljevanju PSO) bo MOK služilo kot podlaga za pripravo PVO in tako omogočilo boljše načrtovanje in preglednost potreb ter aktivnosti na tem področju. Z izdelanim PVO bo MOK premišljeno usmerjala sredstva na tista področja, kjer je najbolj nujno ukrepati in v tiste projekte, ki dajejo največji učinek glede na vloške. Poleg tega lahko občina z PVO spodbudi aktivnejši pristop občanov do varstva okolja in vzpostavi sodelovanje z občani, podjetji in državo na tem področju. Poročilo je izdelano na podlagi zakonskih izhodišč, strateških in operativnih dokumentov, strokovnih podlag in uradnih evidenc okoljskih podatkov.

Prvo poročilo o stanju okolja v MOK je bilo pripravljeno leta 2006, na podlagi DPSIR modela (EEA), ki je uporaben za določitev kakšne obremenitve oziroma pritiske na sestavine okolja povzročajo gospodarske dejavnosti, sestavine pa se v odvisnosti od samočistilnih in zmogljivosti obnavljanja odzivajo na pritiske, rezultat teh procesov je stanje okolja. Gre za vzorčno- posledične povezave, pri čemer lahko učinkoviti odzivi zmanjšajo gonilne sile ali pritiske in izboljšajo stanje okolja.



Slika 1: Shema DPSIR metodologije

1.3 Zgradba dokumenta

V poročilu je pregled osnovnih značilnosti območja občine, gonilnih sil oz. akterjev sprememb v okolju, obremenitev in stanja posameznih sestavin okolja, kot so zrak, voda, tla in narava. Poročilo zajema tudi strnjene podatke o izvajanju lokalnih gospodarskih javnih služb varstva okolja ter pristojnih inšpekcijskih služb. Namen dokumenta je pregled stanja okolja z opredelitvijo ključnih pritiskov.

Poročilo predstavlja posodobitev pregleda stanja okolja po zadnjem poročilu stanja okolja (Boson, 2019) in temelji na najnovejših razpoložljivih podatkih posameznih nosilcev urejanja prostora ter državnih evidenc. Predvsem so to podatki Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) in Agencije RS za okolje (ARSO), nekateri podatki o stanju okolja so bili pridobljeni tudi neposredno pri pristojnih institucijah. Večino podatkov se nanaša na stanje okolja v obdobju 2019-2025, nekateri podatki zaradi nerednega spremljanja oz. spremljanja z daljšim časovnim zamikom starejši.

2 GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI

2.1 Lega in položaj občine v širšem prostoru

Mestna občina Koper je del obalno-kraške statistične regije in leži v jugozahodnem delu Republike Slovenije ob severnem Jadranskem morju in predstavlja osrednje urbano, gospodarsko ter upravno središče slovenske Istre. V regionalnem okviru Mestna občina Koper meji na sosednje občine Ankarano, Izola, Piran in Hrpelje-Kozina ter občine v Italiji (Muggia- Milje in San Dorligo della Valle-Dolina) in na Hrvaškem (Lanišće, Buzet, Oprtalj, Grožnjan in Buje). Površina občine znaša 303 km², s čimer se uvršča na 7. mesto med občinami, in vključuje 104 naselja.



Slika 2: Prikaz območja Mestne občine Koper

(vir: iObčina, 2026)

Občina leži na stičišču Jadranskega morja, flišnega gričevja, kraške planote Kras in Dinarskega gorstva, kar se kaže v veliki razgibanosti površja, ki se od obalne ravnine ob izlivu Rižane, preko gričevja in Kraškega roba dvigne do najvišje točke, vrha Slavnika na 1.028 metrih nadmorske višine.

Zaradi ugodne prometno-geografske lege predstavlja pomembno prometno vozlišče med Srednjo Evropo in Sredozemljem. Skozi občino potekajo pomembne prometne povezave, vključno z avtocesto A1, glavno železniško progo Divača–Koper ter pomorskim prometom prek Luke Koper.

Občina ima pomembno vlogo tudi v čezmejnem prostoru. Zaradi bližine Trsta in hrvaške Istre je vključena v številne čezmejne razvojne, gospodarske in okoljske projekte. Na razvoj prostora pomembno vplivajo pristaniška dejavnost, logistika, turizem, storitvene dejavnosti ter kmetijstvo v zaledju.

2.2 Geološke in geomorfološke značilnosti

Koprsko primorje sestavljajo tri zelo različna območja: ozek obalni pas, flišno gričevje in kraški svet na severozahodnem območju občine, najbolj izrazit je Kraški rob, kjer se kraška planota prevesi v flišno pokrajino in predstavlja geološko in podnebno mejo.

Območje Mestne občine Koper je geološko zelo raznoliko. Večji del Slovenske Istre gradijo eocenske flišne kamnine ali njihovi reziduali ter morski in rečni sedimenti. Imenujemo jih tudi flišni sedimenti, za katere je značilno ritmično in ciklično menjavanje glinovcev, meljevcev, laporovcev in peščenjakov. Vmes se mestoma pojavljajo različno velike leče ali plasti apnenčevega peščenjaka – kalkarenita, redkeje pa tudi apnenčevih breč in celo apnenci. Flišne plasti so glede na generalen, skoraj vodoraven položaj plasti v stabilnostno ugodnem položaju. Pobočja so zaradi hitrega preperevanja glinovcev in meljevcev podvržena potencialnemu drsenju, oziroma teh pojavov ne moremo izključiti. Zaradi slabe vodoprepustnosti fliša je na območju občine razvita gosta mreža površinskih vodotokov, ki skupaj z razgibanim gričevnatim reliefom pomembno oblikuje krajinsko podobo Slovenske Istre.

Ob obali je relief omejen na ozek pas ob morju. Ločimo:

- Abrazijski relief, ki se pojavlja tam, kjer morski valovi spodkopavajo obalo in
- Akumulacijski, ki se pojavlja tam, kjer se površinski vodotoki izlivajo v morje.

Na območju MO Koper so vsi deli obale antropogeno spremenjeni in urbanizirani.

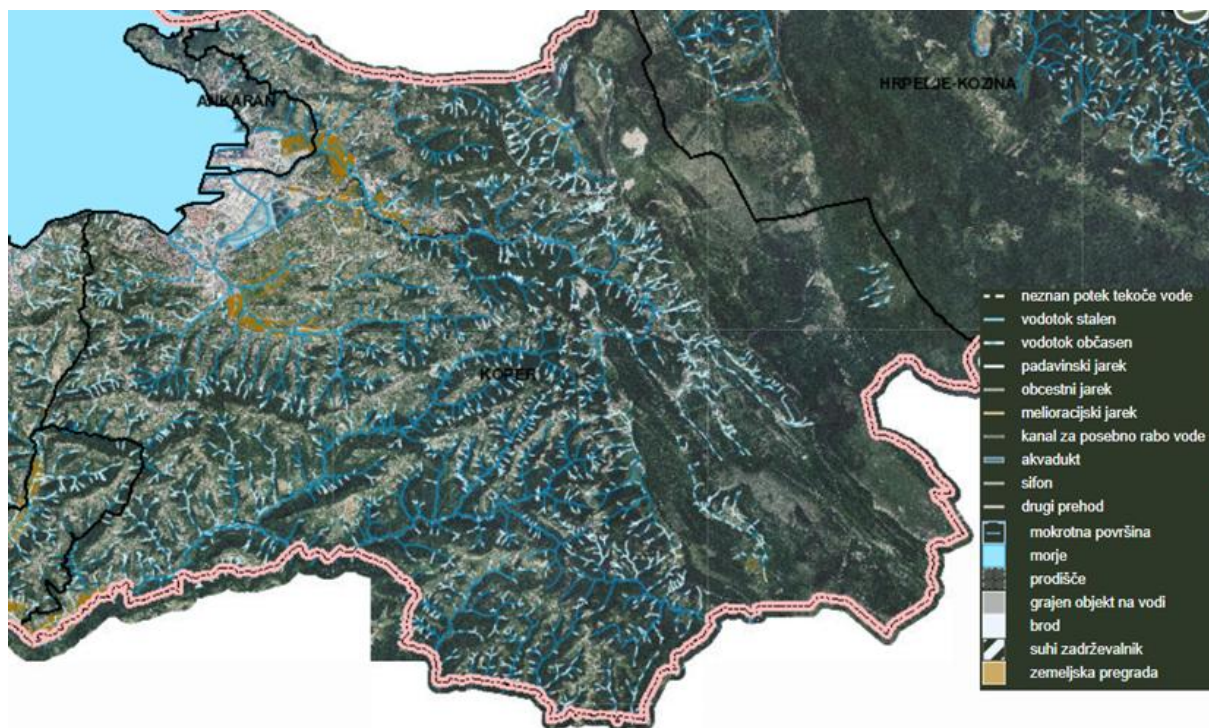
Na severovzhodnem delu občine, na območju Kraškega roba, pa prevladujejo karbonatne kamnine, predvsem apnenci in dolomiti, značilni za kraški svet.

Na kraškem območju severno od kraškega roba imamo na kraški planoti relief, za katerega je značilno intenzivno kemično raztapljanje karbonatnih kamin (apnencev in dolomita). Pod površjem poteka podzemno kraško pretakanje vode. Glede na to, da je dolomita malo (samo kot vložki) sredi apnenčevih plasti, relief lahko označimo kot kraški – apneniški.

Geološka zgradba pomembno vpliva na razvoj prsti, hidrološke razmere, pojav plazov in erozije, razporeditev vodnih virov ter možnosti rabe prostora.

2.3 Hidrografske značilnosti

Hidrografske značilnosti Mestne občine Koper so tesno povezane z razgibanim reliefom Slovenske Istre ter geološko zgradbo. Na območju občine se prepletata flišni in kraški svet, kar pomembno vpliva na razporeditev površinskih in podzemnih voda. Na flišnem delu je razvita gosta mreža površinskih vodotokov, medtem ko so na kraških območjih površinske vode redkejše zaradi ponikanja padavinske vode v podzemlje.



Slika 3: Prikaz hidrografske mreže na območju MOK
(vir: Atlas okolja, 2026)

Glavni vodotoki na območju Mestne občine Koper so Rižana, Badaševica in zgornji tok Dragonje. Rižana predstavlja najpomembnejši vodotok občine, saj je njen izvir hkrati najpomembnejši vir pitne vode za slovensko Istro. Badaševica odvaja vode z osrednjega dela občine in se izliva v Koprski zaliv, Dragonja pa izvira na območju občine in nato tvori del meje s sosednjo občino. Poleg večjih vodotokov območje prepreda tudi mreža številnih manjših potokov, vzhodni del občine pa zaradi kraškega površja nima površinskih vodotokov.

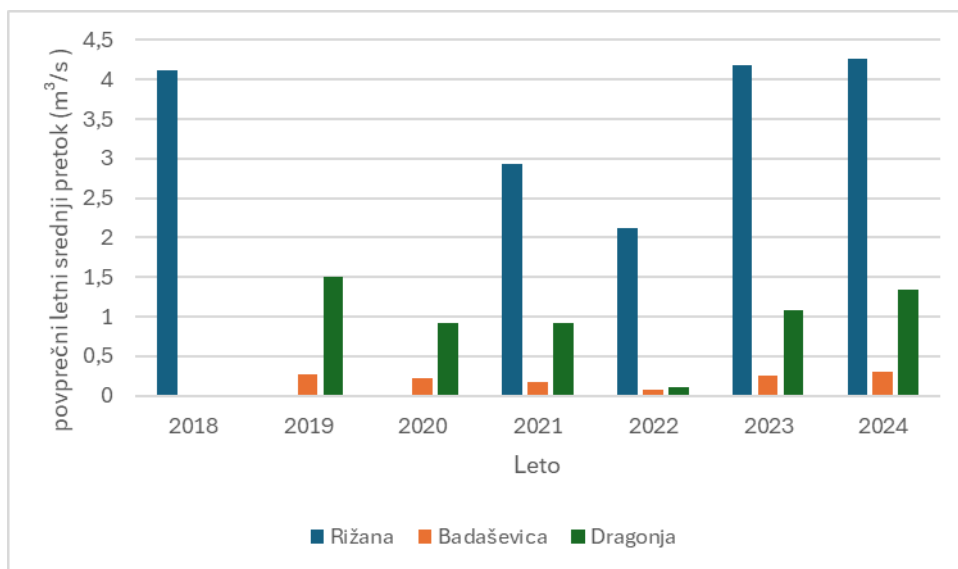
Na flišnem delu in rečnih naplavinah je razvit površinski vodni odtok. Prisotnih je veliko stalnih in občnih potokov. Flišna matična podlaga je v povezavi z večjimi nakloni terena močno dovzetna za erozijske procese in zemeljske plazove.

Za območje so značilni predvsem hudourniški in kraški vodotoki, pri katerih so pretoki izrazito odvisni od količine padavin ter sezonskih hidroloških razmer.

Najpomembnejši vodotok na območju občine je reka Rižana, ki predstavlja tudi pomemben vir pitne vode za slovensko Istro. V primerjavi z drugimi obravnavanimi vodotoki ima večje srednje letne pretoke. Manjši vodotoki, kot sta Badaševica in Dragonja, imajo zaradi manjšega prispevnega območja in večje odvisnosti od padavin nižje pretoke ter izrazitejša nihanja med posameznimi leti. Dolgoletni podatki hidroloških meritev kažejo, da znaša povprečni letni srednji pretok 3,77 m³/s na Rižani (1955–2024), 1,35 m³/s na Dragonji (1994–2024) in 0,23 m³/s na Badaševici (1955–2024). Med obravnavanimi vodotoki ima tako največji povprečni pretok Rižana, najmanjšega pa Badaševica.

Na spodnji sliki je prikazan povprečni letni srednji pretok Rižane (hidrološka postaja Dekani), Badaševice (hidrološka Postaja Šalara) in Dragonje (hidrološka postaja Podkaštel I) v obdobju 2018

– 2024. Podatki so prikazani za leta, za katera so bili za posamezno hidrološko postajo in vodotok na voljo podatki o srednjih letnih pretokih.



Slika 4: Povprečni letni srednji pretok Rižane, Badaševice in Dragonje v obdobju 2018 – 2024
(vir: ARSO, državni hidrološki monitoring – obdobjne statistike)

Podatki za obdobje 2018–2024 kažejo, da se srednji letni pretoki med posameznimi leti precej spreminjajo, kar odraža razlike v hidroloških razmerah in količini padavin. Pri vseh treh vodotokih je opazen izrazit upad pretokov v letu 2022, ki je bilo hidrološko sušno leto, medtem ko so bili v letih 2023 in 2024 pretoki ponovno višji.

Pomemben del hidrografskega sistema predstavlja tudi obalno morje. Povodje jadranskih rek z morjem obsega 1.509 km², vodno telo Jadranskega morja je najsevernejši del Mediterana in pomembna plovna pot za ladijski promet, ki meji na Hrvaško in Italijo. Mestna občina Koper obsega približno 6,5 km obalne črte ob Koprskem zalivu, ki je del Tržaškega zaliva severnega Jadrana.

Slovensko morje je plitvo in redko presega 25 m globine. Obala je zgrajena iz flišne kamnine, daje zalivu značilno podobo, posebno med Izolo in Strunjanom, pri rtu Ronek ter med Valdoltro in Debelim rtičem. Večja območja s položno obalo so med Koprom in Ankaranom ter med Portorožem in Sečovljami, Krajinski park Sečoveljske soline, ob ustju reke Rižane in estuariju Dragonje.

Na cirkulacijo Tržaškega zaliva najizraziteje vplivajo vetrovi (burja, jugo), ki povzročajo vetrno cirkulacijo. Analize dnevni meritev tokov na vhodu v Tržaški zaliv so pokazale, da je čas izmenjave vodne mase v Tržaškem zalivu v obdobju lepega vremena okoli 10 – 22 dni.

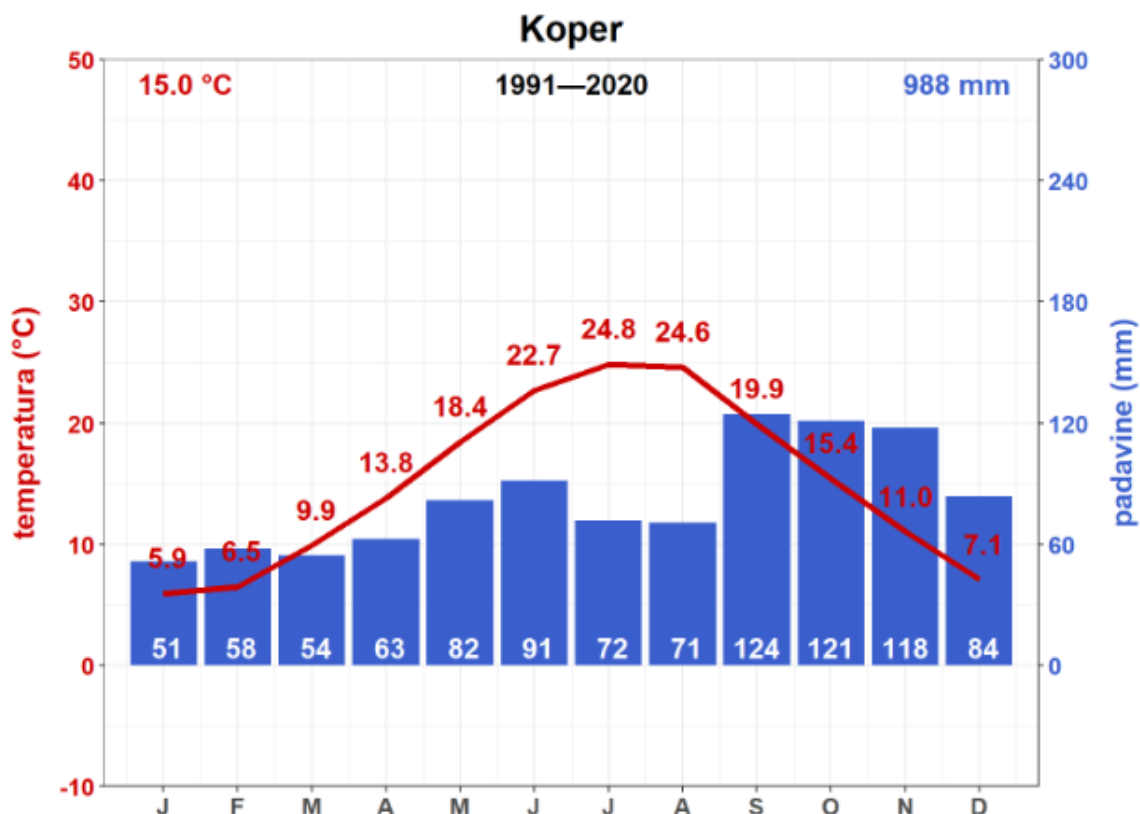
Podzemne vode so vezane na dva hidrogeološko različna sistema. Na kraškem delu občine prevladujejo prepustni karbonatni vodonosniki z značilnimi kraškimi pojavi, kot so jame, vrtače in kraški izviri. Na flišnem delu pa se podzemna voda zadržuje predvsem v plitvejših preperinskih plasteh, saj neprepustne flišne kamnine omejujejo njeno pronicanje.



Slika 5: Izsek iz hidrogeološke karte (LAWA) za območje MOK
(vir: Atlas voda)

2.4 Podnebne značilnosti

Mestna občina Koper leži na jugozahodnem delu Slovenije ob severnem Jadranskem morju. Podnebje je submediteransko, značilna so dolga in vroča poletja, mile zime in pogosti vetrovi (burja, jugo in maestral). Povprečne januarske temperature so v Kopru višje kot po večini Slovenije in znašajo več kot 5,9°C, povprečne julijske pa so 24,8 °C. Povprečna letna količina padavin je 988 mm, največ padavin pade jeseni. Zaradi bližine morja so temperaturna nihanja manj izrazita kot v notranjosti Slovenije, dnevi z negativnimi temperaturami pa so razmeroma redki (v povprečju 10 dni na leto).



Slika 6: Podnebni diagram na podlagi podatkov meteorološke merilne postaje Koper v obdobju 1991 – 2020
(vir: ARSO Podnebje)

Priobalni pas ima najbolj izrazite sredozemske značilnosti, medtem ko so v gričevnatem zaledju in na območjih višjih nadmorskih višin že značilnosti celinskega podnebja z nižjimi temperaturami in večjo količino padavin.

V zadnjih desetletjih se tudi na območju Mestne občine Koper kažejo posledice podnebnih sprememb, predvsem v obliki naraščanja temperatur, pogostejših vročinskih valov, daljših sušnih obdobjev ter večje pogostosti intenzivnih padavinskih dogodkov.

2.5 Vegetacijske in naravne značilnosti

Mestna občina Koper leži na prehodu med sredozemskim in celinskim biogeografskim prostorom, kar se odraža v veliki pestrosti rastlinskih združb in habitatnih tipov. Na sestavo rastlinstva poleg podnebja pomembno vplivajo tudi geološka podlaga, relief, nadmorska višina ter dolgoletna kmetijska raba prostora. Geografsko gledano se območje po naravnih značilnostih in usmerjenosti kmetijske pridelave deli na dve večji območji, in sicer: Slovenska Istra ter območje Krasa.

Pokrovnost tal v Mestni občini Koper sestavljajo predvsem gozdne in kmetijske površine, ki se prepletajo z naselji, prometno infrastrukturo ter drugimi urbanimi območji. Gozdovi prevladujejo v gričevnatem zaledju občine in na višjih nadmorskih višinah, medtem ko so v nižjih predelih in ob obali značilni vinogradi in sadovnjaki ter druga intenzivneje obdelovana kmetijska zemljišča. Umetne

površine so skoncentrirane predvsem v urbanem območju Kopra, pristanišču ter večjih gospodarskih in prometnih območjih.

Na opuščeni oziroma manj intenzivno obdelovani površini se razvija značilna submediteranska grmiščna vegetacija (makija), ki jo sestavljajo predvsem zimzelene in toploljubne grmovne vrste. Naravno gozdno vegetacijo večinoma predstavljajo toploljubni listnati gozdovi, v katerih prevladujejo puhasti hrast (*Quercus pubescens*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), mali jesen (*Fraxinus ornus*) in druge značilne vrste submediteranskega prostora.

Za kulturno krajino Slovenske Istre so značilni predvsem oljčniki, vinogradi, sadovnjaki ter terasirana kmetijska zemljišča. Med tradicionalnimi kulturnimi rastlinami prevladujeta oljka in vinska trta, pomemben del krajinske podobe pa predstavljajo tudi smokva, murva, nešplja in žizola. Med aromatičnimi rastlinami so pogoste rožmarin, lovor in sivka, med okrasnimi grmovnicami pa oleander. Za območje so značilne tudi številne samonikle rastline, kot so divji beluš (špargelj), koromač in druge toploljubne vrste. Na območjih opuščene kmetijske rabe se pojavljajo različne stopnje zaraščanja z grmovno vegetacijo.

Na območju občine se nahajajo številna naravovarstveno pomembna območja, med njimi območja Natura 2000, naravne vrednote ter zavarovana območja narave. Mestna občina Koper je zaradi raznolikega prepletanja kopenskih, sladkovodnih in morskih habitatov pomembno območje ohranjanja biotske raznovrstnosti. Poseben naravovarstveni pomen ima Naravni rezervat Škocjanski zatok, največje polslano mokrišče v Sloveniji. Rezervat obsega približno 122 ha in predstavlja življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam, zlasti pticam selivkam, gnezdkam ter prezimujočim vrstam. Zaradi prepletanja sladke in slane vode so v rezervatu razviti značilni habitatni tipi slanljubne vegetacije, muljastih obrežij, trstič in somornic.

Pomembna naravna posebnost občine je tudi obalni pas med Kopro in Izolo, kjer se nad obalno cesto dviga fosilni klif. Naorskem dnu pod klifom se nahaja edino znano rastišče morske cvetnice *Posidonia oceanica* (pozejdonka) v Tržaškem zalivu.

Pomemben del naravne dediščine predstavljajo tudi številni kraški pojavi, izviri in geomorfološke posebnosti.

2.6 Občutljivost na naravne nesreče

Mestna občina Koper je zaradi svoje geografske lege, razgibanega reliefa, geološke zgradbe ter vpliva sredozemskega podnebja izpostavljena različnim naravnim nesrečam. Njihova pogostost in intenzivnost sta odvisni od naravnih značilnosti prostora, stopnje urbanizacije ter vse izrazitejših vplivov podnebnih sprememb.

Eno izmed večjih tveganje predstavljajo poplave, ki se pojavljajo predvsem ob vodotokih Rižana, Badaševica in Dragonja ter na drugih hudourniških vodotokih. Zaradi izrazitega hudourniškega značaja porečij lahko ob intenzivnih padavinah v kratkem času pride do hitrega naraščanja pretokov, poplavljanja nižje ležečih območij in poškodb infrastrukture. Na obalnem delu občine je prisotna tudi nevarnost poplavljanja morja ob kombinaciji visokih plim, močnega juga in neugodnih meteoroloških razmer.

Meritve kažejo, da se gladina morja ob slovenski obali zvišuje. V obdobju 1960–2019 se je srednja višina morja povečala za približno 11 cm, pri čemer se je v zadnjih dveh desetletjih trend zviševanja pospešil na približno 4,4 mm/leto, kar presega evropsko in globalno povprečje. Posledično se

povečuje tudi pogostost obalnih poplav, ki se pojavljajo predvsem v jesensko-zimskem obdobju. Do leta 2100 je glede na scenarije podnebnih sprememb pričakovano zvišanje morske gladine za približno 20–80 cm, kar bo bistveno povečalo pogostost poplav. Na območju Jadranskega morja se pričakuje 26- do 50-krat pogostejše poplavljanje najnižje ležečih obalnih območij, ob nadaljevanju sedanjih trendov pa lahko ob koncu stoletja pričakujemo tudi redna poplavljanja najnižjih urbanih predelov slovenske obale.

Območje Mestne občine Koper je zaradi razgibanega reliefa, flišne geološke podlage in izrazitih padavinskih dogodkov občutljivo na erozijske procese in pojavljanje zemeljskih plazov. Po opozorilni karti verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov (GeoZS) na večjem delu občine prevladuje zelo majhna do majhna stopnja verjetnosti pojavljanja plazov. Območja s srednjo ter lokalno veliko oziroma zelo veliko verjetnostjo pojavljanja so omejena predvsem na strmejša flišna pobočja v zalednem delu občine ter na posamezne dolinske robove in območja ob vodotokih.

Erozijska ogroženost je na območju občine izrazitejša. Po opozorilnih kartah ploskovne in linijske erozije se območja z večjo verjetnostjo pojavljanja erozije pojavljajo predvsem na strmih pobočjih, predvsem na območju Kraškega roba ter ob vodotokih, kjer so zaradi površinskega odtoka in neugodnih geomorfoloških razmer intenzivnejši erozijski procesi. Ploskovna erozija je pogostejša na kmetijskih površinah z večjimi nakloni, medtem ko je linijska erozija vezana predvsem na grape in struge hudourniških vodotokov.

Na večinskem delu območja MOK znaša projektni pospešek tal 0,125 g, na jugovzhodnem delu pa 0,10 g in na meji z občino Hrpelje – Kozina 1,5g. Projektni pospešek tal je med najnižjimi vrednostmi v Sloveniji (tako nizek, le še v severovzhodnem delu države), potresna nevarnost je za slovenske razmere razmeroma nizka.

Območje občine občasno prizadenejo tudi ekstremni vremenski pojavi, kot so močni nalivi, neurja s točo, sunkovit veter ter vročinski valovi. Zaradi podnebnih sprememb se pričakuje povečanje pogostosti in intenzivnosti vročinskih valov, sušnih obdobji ter kratkotrajnih intenzivnih padavin.

V poletnem obdobju se zaradi visokih temperatur in sušnih razmer povečuje požarna ogroženost naravnega okolja, predvsem gozdov in zaraščajočih se površin. K požarni ogroženosti prispevajo tudi burja, nizka zračna vlaga ter opuščanje tradicionalne kmetijske rabe, zaradi katere se povečuje delež zaraščenih površin.

3 ANALIZA GONILNIH SIL (KLJUČNI DEJAVNIKI)

3.1 POSELITEV

Po podatkih Statističnega urada (SURS) je MOK v letu 2026 imela 54.795 prebivalcev, od tega 27.158 moških in 27.637 žensk.

Povprečna gostota poselitve je za leto 2026 znašala 180,6 km², kar je v primerjavi s slovenskim povprečjem, ki znaša 105,3 prebivalca/km², kar precej višje.

3.1.1 Prebivalstvo

Pri podatkih o prebivalstvu v nadaljevanju podajamo primerjavo z letom 2018, za katerega so bili podatki podani v zadnjem Poročilu o stanju okolja, MOK (2019), da se na podlagi tega lahko izdela primerjava.

V primerjavi z letom 2018, ko je bilo število prebivalcev 51.828, se je število prebivalcev povečalo za ca. 5% oz. slabih 3.000 prebivalcev. Prav tako se je gostota poseljenosti glede na leto 2018, ko je bila 170,9 prebivalca/km², povečala na 180,6 prebivalca/km², kar je hitrejša rast, kot je slovensko povprečje, ki se je v tem času povečalo za ca. 3%.

Glede na število prebivalcev po občinah v Sloveniji, je Mestna občina Koper na 4. mestu (podatki SURS za leto 2024) po številu prebivalcev. Večje število je v MO Ljubljana, MO Maribor in MO Kranj. Za MO Koper pa se nahaja MO Celje.

V letu 2026 je delež tujih državljanov v MOK znašal 16%, kar je v primerjavi z letom 2018, ko je znašal 10,7 % za ca. 3.200 prebivalcev več. Med tujci še vedno prevladujejo moški, ki jih je med vsemi tujci 18,6% in žensk 13,4%. Na ravni Slovenije delež tujih državljanov v letu 2026 znaša 10,5%, prav tako je večji delež moških kot žensk.

Tabela 1: Število prebivalstva, gostota poseljenosti v MOK in primerjava s Slovenijo, za leto 2018 in leto 2026

	Prebivalstvo - SKUPAJ	Št. moških	Št. Žensk	Gostota naseljenosti (preb./km ²)
Leto 2018				
Slovenija	2.066.880	1.027.041	1.039.839	102,00
MO KOPER	51.794	25.560	26.234	170,80
Leto 2026				
Slovenija	2.135.107	1.074.630	1.060.477	105,30
MO KOPER	54.795	27.158	27.637	180,60

Vir: SURS

Starostna struktura se je od leta 2018 do leta 2026 spremenila tako, da se je povišala povprečna starost prebivalstva. V letu 2018 je bila povprečna starost prebivalcev v MO Koper 43,7 leta, v letu 2026 pa znaša 45,3. Na ravni Slovenije je ta znašala 44,6 let (podatek SURS za januar 2026).

Če pogledamo gibanje prirasta prebivalstva je po podatkih statističnega urada začel naravni prirast z letom 2018 padati. Brez selitvenega prirasta s tujino, bi bil tudi skupni prirast negativen. Zanimiv je podatek, da se je v letu 2020 zelo povišal selitveni prirast med občinami, kar je bil verjetno odraz

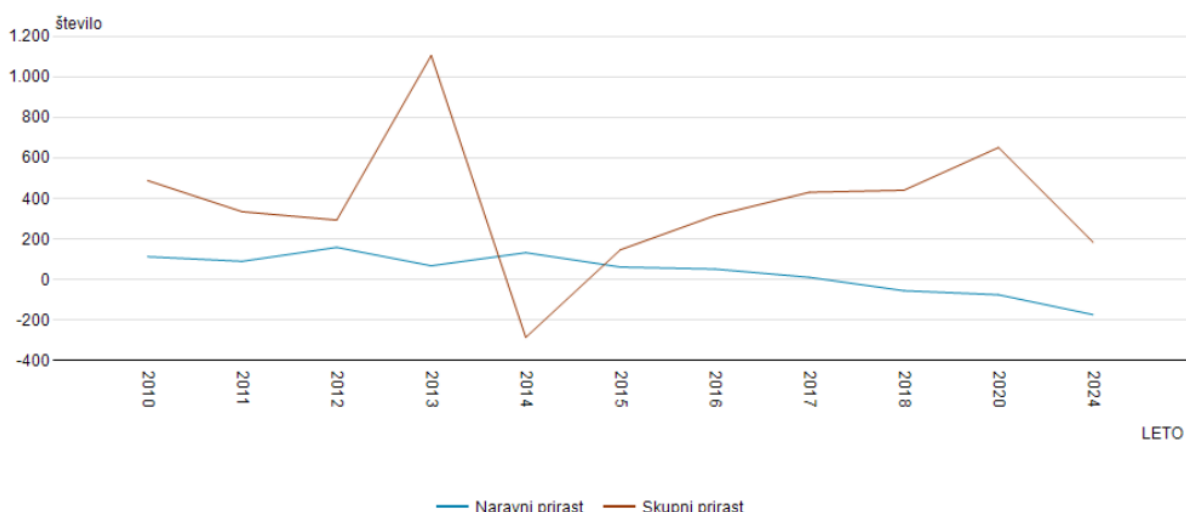
takratnih razmer, zato je izredno izstopal tudi podatek o skupni prirasti na 1.000 prebivalcev, ki je bil takrat 12,4. V zadnjem zabeleženem letu pa ta znaša le še 3,4 prebivalce na 1.000 prebivalcev, drastično pa je upadel tudi naravni prirast, povečal pa se je selitveni prirast s tujino, medtem ko pa se je prvič pojavil tudi negativni selitveni prirast med občinami.

Tabela 2: Prikaz gibanja prirasta prebivalstva, po letih 2010, 2018, 2020 in 2024, v Mestni občini Koper

	Naravni prirast	Selitveni prirast s tujino	Selitveni prirast med občinami	Skupni prirast	Skupni prirast na 1000 prebivalcev
2010	113	101	275	489	9,3
2018	-55	309	187	441	8,5
2020	-75	333	394	652	12,4
2024	-173	446	-89	184	3,4

Vir: SURS

V spodnjem grafikonu je prikaz dveh spremenljivk: naravni prirast v primerjavi s skupnim prirastom, v letih od 2010 do 2024.



Slika 7: Prebivalstvo, naravni in skupni prirast v obdobju 2010 – 2024
(vir: SURS)

Kar se tiče števila gospodinjstev je v letu 2021 (zadnji dostopen podatek s strani SURS) podatek za MO Koper 21.065 gospodinjstev, kar je v primerjavi z leto 2018, ko je ta številka bila 20.400 večja, saj je tudi število prebivalstva večje. Če pa pogledamo z vidika številčnosti gospodinjstva pa še vedno prednjačijo eno članska gospodinjstva tako kot v letu 2018. Eno članskih gospodinjstev je 6.697, dvo članskih je 5.483, s tremi člani jih je 3.960, s štirimi člani jih je 2.922 (manj kot v letu 2018). Zanimivo pa je, da se je povečalo število gospodinjstev s 5 in več člani, kar pa je po podatkih SURS podatek značilen za celotno Slovenijo.

Povprečna velikost gospodinjstva pa še vedno znaša 2,5 člana (SURS, 2021), medtem, ko se je na ravni Slovenije, ta številka znižala na 2,41 člana.

3.1.2 Naselja

Gibanje števila prebivalcev po vseh naseljih v MOK, je prikazano v spodnji tabeli. Z zeleno barvo so označena naselja, kjer se je število prebivalcev povečalo glede na leto 2018. Iz tabele je prav tako razvidno, da se je število prebivalcev povečalo v skoraj vseh naseljih nad 500 prebivalcev, ne samo v mestu Koper.

Upad števila prebivalcev, v naseljih nad 500 prebivalcev, je v primerjavi z letom 2018 zabeleženo v dveh naseljih Šalara in Škocjan, kjer je prišlo do ca. 2% upada prebivalstva. Prav tako je v večini prišlo do upada števila prebivalstva v manjših bolj odročnih naseljih.

Tabela 3: Število prebivalcev po naseljih v letu 2018 in v letu 2026, ter prikaz rasti ali upada števila prebivalcev

	2018	2026	
	Prebivalstvo - SKUPAJ	Prebivalstvo – SKUPAJ	Povečanje/ zmanjšanje %
050 KOPER/CAPODISTRIA	51.794	54.795	5,5
050001 Abitanti	22	26	15,4
050003 Babiči	310	305	-1,6
050004 Barizoni/Barisoni	117	105	-11,4
050005 Belvedur	7	5	-40,0
050006 Bertoki/Bertocchi	985	1.025	3,9
050007 Bezovica	68	69	1,4
050008 Bočaji	31	39	20,5
050009 Bonini	610	656	7,0
050010 Boršt	207	275	24,7
050011 Bošamarin/Bossamarino	602	658	8,5
050012 Brezovica pri Gradinu	66	62	-6,5
050013 Brežec pri Podgorju	0	1	100,0
050014 Brič	0	0	0,0
050015 Butari	46	53	13,2
050016 Cepki	85	97	12,4
050017 Cerej/Cerei	126	128	1,6
050018 Čentur	147	165	10,9
050019 Čežarji	587	630	6,8
050020 Črni Kal	229	245	6,5
050021 Črnotiče	79	80	1,3
050022 Dekani	1.632	1.743	6,4
050023 Dilici	15	15	0,0
050024 Dol pri Hrastovljah	97	122	20,5
050025 Dvori	29	34	14,7
050026 Fijeroga	23	30	23,3
050027 Gabrovica pri Črnem Kalu	108	121	10,7
050028 Gažon	624	651	4,1
050029 Glem	59	65	9,2

	2018	2026	
	Prebivalstvo - SKUPAJ	Prebivalstvo – SKUPAJ	Povečanje/ zmanjšanje %
050030 Gračišče	244	290	15,9
050031 Gradin	62	69	10,1
050032 Grinjan	117	171	31,6
050033 Grintovec	118	138	14,5
050034 Hrastovlje	134	148	9,5
050035 Hrvatini/Crevatini	1.292	1.320	2,1
050036 Elerji	180	187	3,7
050037 Kampel/Campel	770	805	4,3
050038 Karli	2	5	60,0
050039 Kastelec	80	91	12,1
050040 Kolomban/Colombano	596	648	8,0
050041 Koper/Capodistria	25.521	26.579	4,0
050042 Koromači - Boškini	23	23	0,0
050043 Kortine	122	116	-5,2
050044 Koštabona	250	260	3,8
050045 Kozloviči	53	70	24,3
050046 Krkavče	323	329	1,8
050047 Krnica	78	73	-6,8
050048 Kubed	179	199	10,1
050049 Labor	73	67	-9,0
050050 Loka	96	103	6,8
050051 Lopar	141	164	14,0
050052 Lukini	64	65	1,5
050053 Manžan	506	515	1,7
050054 Marezige	544	580	6,2
050055 Maršiči	13	15	13,3
050056 Močunigi	0	0	0,0
050057 Montinjan	76	83	8,4
050058 Movraž	122	146	16,4
050059 Olike	5	2	-150,0
050060 Osp	181	207	12,6
050061 Peraji	0	0	0,0
050062 Pisari	12	10	-20,0
050063 Plavje	565	608	7,1
050064 Pobegi	1.254	1.253	-0,1
050065 Podgorje	140	152	7,9
050066 Podpeč	47	57	17,5
050067 Poletiči	79	85	7,1
050068 Pomjan	182	197	7,6
050069 Popetre	150	154	2,6
050070 Prade/Prade	1.233	1.352	8,8

	2018	2026	
	Prebivalstvo - SKUPAJ	Prebivalstvo – SKUPAJ	Povečanje/ zmanjšanje %
050071 Praproče	25	27	7,4
050072 Predloka	79	80	1,3
050073 Pregara	138	143	3,5
050074 Premančan/Premanzano	142	152	6,6
050075 Puče	271	292	7,2
050076 Rakitovec	114	116	1,7
050077 Rižana	159	153	-3,9
050078 Rožar	25	24	-4,2
050079 Sirči	43	40	-7,5
050080 Smokvica	37	28	-32,1
050081 Socerb	27	44	38,6
050082 Sočerga	60	59	-1,7
050083 Sokoliči	3	9	66,7
050084 Spodnje Škofije	1.432	1.530	6,4
050085 Srgaši	187	235	20,4
050086 Stepani	15	20	25,0
050087 Sv. Anton	1.971	2.277	13,4
050088 Šalara/Salara	620	608	-2,0
050089 Šeki	12	11	-9,1
050090 Škocjan/San Canziano	587	575	-2,1
050091 Šmarje	897	952	5,8
050092 Tinjan	197	195	-1,0
050093 Topolovec	63	51	-23,5
050094 Trebeše	51	46	-10,9
050095 Triban	173	181	4,4
050096 Trsek	51	48	-6,3
050097 Truške	66	58	-13,8
050098 Tuljaki	6	13	53,8
050099 Vanganel	654	748	12,6
050100 Zabavlje	28	34	17,6
050101 Zanimgrad	0	0	0,0
050102 Zazid	78	89	12,4
050103 Zgornje Škofije	989	1.145	13,6
050104 Župančiči	45	55	18,2
050105 Galantiči	11	16	31,3

Vir: SURS

Kot je razvidno iz zgornje tabele, v nekaterih naseljih ni stalnih prebivalcev. To so naselja: Brič, Močunigi, Peraji, in Zanimgrad. Prebivalcev v teh naseljih ni bilo niti v letu 2018.

Najmanjše število prebivalcev je v naselju Brežec pri Podgorju, kjer je prijavljen 1 prebivalec (v letu 2018 je bilo 0 prebivalcev), v naselju Olike 2 prebivalca, v naselju Belvedur in Karli po 5 prebivalcev, v naselju Sokoliči 9 prebivalcev in v naselju Pisari 10 prebivalcev.

V Mestni občini so 104 naselja, največje naselje je Koper, ki s 26.579 prebivalci predstavlja 48,5 % vseh prebivalcev Mestne občine Koper. Kar pa pomeni, da se je od leta 2018 to razmerje zmanjšalo za 0,8% in so ostala naselja prevzela to razliko v številu prebivalcev.

V spodnji tabeli je prikaz naselij v deležih glede na število prebivalcev. Prikazana je tudi primerjava z letom 2018.

Tabela 4: Velikost naselij po velikostnih razredih v letu 2026 v primerjavi z letom 2018

Velikost naselja	Število naselij	Delež naselij (%)	Število prebivalcev	Delež prebivalcev
Leto 2018				
0 prebivalcev	5	4,81	0	0,00
do 50 prebivalcev	25	24,04	552	1,07
51-100	22	21,15	1.563	3,02
101-200	23	22,12	3.374	6,51
201-500	7	6,73	1.834	3,54
501-1.000	15	14,42	10.136	19,57
več kot 1.000	7	6,73	34.335	66,29
Skupaj:	104	100	51.794	100
Leto 2026				
0 prebivalcev	4	3,85	0	0
do 50 prebivalcev	25	24,04	565	1,03
51-100	21	20,19	1.478	2,70
101-200	23	22,12	3.456	6,31
201-500	9	8,65	2.438	4,45
501-1.000	13	12,50	8.634	15,76
več kot 1.000	9	8,65	38.224	69,76
Skupaj:	104	100	54.795	100

Vir: SURS

Število prebivalcev se je v zadnjih letih povečalo v večjih naseljih v MOK, zato se je število naselij z več kot 1.000 prebivalci, v letih od 2018 do 2026 povečalo za dve naselji, medtem pa se je število naselij med 501-1.000 za dve zmanjšalo. V naseljih z več kot 1.000 prebivalci (kar vključuje tudi mesto Koper) živi skupaj ca. 70% prebivalcev, to je 38.224 prebivalcev. To so še naselja Sv. Anton (2.277), Dekani (1.743), Spodnje Škofije (1.530), Hrvatini (1.320), Pobegi (1.253) in Prade (1.352) in po novem tudi Bertoki (1.025) in Zgornje Škofije (1.145).

V 25-ih naseljih do 50 prebivalcev pa živi zgolj 1% ljudi, kar se v primerjavi z letom 2018, ni spremenilo. V teh letih pa se je povečalo tudi število naselij med 201-500 prebivalci, ki sedaj predstavljajo 4,45% vsega prebivalstva.

3.1.3 Stanovanja

Zadnji podatki o številu stanovanj po občinah, so iz leta 2021. Primerjavo pa lahko naredimo z letom 2018 in 2015.

V letu 2021 je bilo na območju Mestne občine Koper 23.097 stanovanj, kar pomeni 433 stanovanj na 1.000 prebivalcev. V letu 2018 je bilo 22.846 stanovanj, kar pomeni 441 stanovanj na 1.000 prebivalcev. Povprečna uporabna površina stanovanj je bila v letu 2021 nekoliko višja in sicer 78,8 m², medtem ko je v letu 2018 znašala 77,0 m². Glede na leto 2015 se je število stanovanj sicer povečalo, vendar se je število stanovanj na 1.000 prebivalcev zmanjšalo, kar pomeni, da je prebivalstvo rastlo hitreje od stanovanj. Povprečna uporabna površina stanovanja se je povečala za 2,7 m² na stanovanje, število oseb na stanovanje pa ostaja enako.

Delež števila naseljenih stanovanj se je glede na število stanovanj v letih od 2015 do 2021 minimalno povečeval.

Tabela 5: Število stanovanj na 1.000 prebivalcev, ter na povprečno uporabno površino stanovanj in povprečno število oseb na stanovanje

	Število stanovanj	Število stanovanj na 1.000 prebivalcev	Število naseljenih stanovanj	Povprečna uporabna površina [m ²] stanovanja	Povprečno število oseb v stanovanju
2015	22.732	447	17.276	76,10	2,90
2018	22.846	441	17.577	77,00	2,90
2021	23.097	433	18.179	78,80	2,90

Vir: SURS

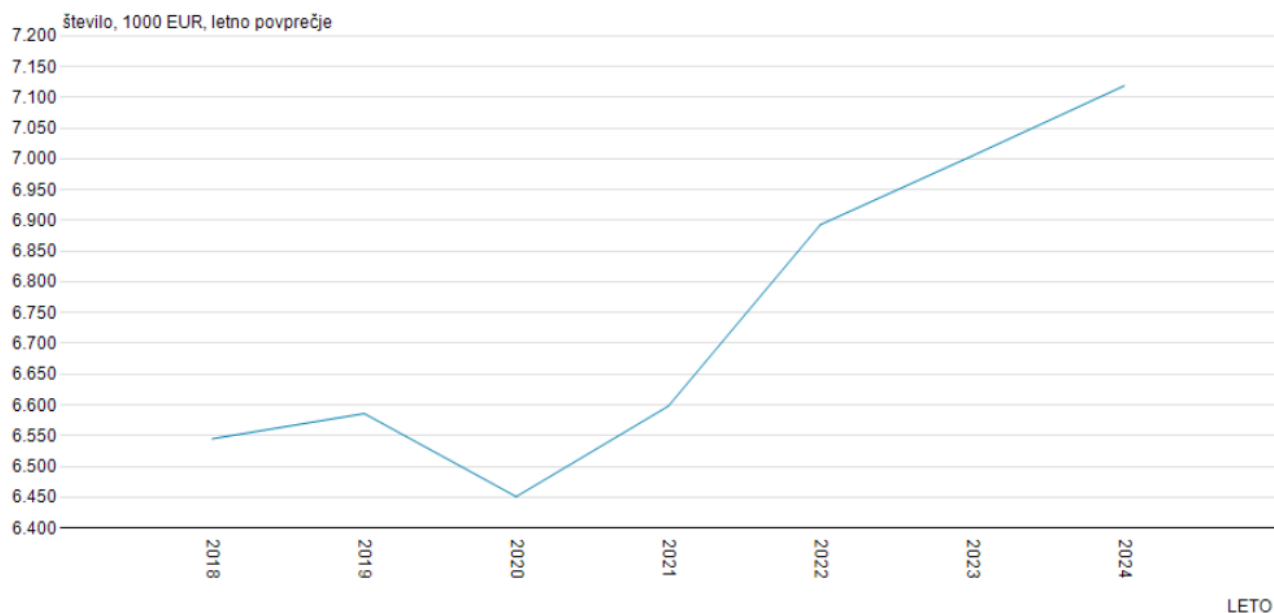
V zadnjih letih je pri gradnji stanovanj zelo aktiven tudi Stanovanjski sklad Mestne občine Koper, Glavni stanovanjski sklad Mestne občine Koper ima v lasti 747 enot, od katerih je 613 stanovanj ter 134 garažnih mest.

3.1.4 Ugotovitve

- Mestna občina Koper beleži nadaljnjo rast prebivalstva (cca 5 % rast v obdobju 2018–2026) in nadpovprečno gostoto poselitve, pri čemer rast temelji predvsem na priseljevanju. Naravni prirast je od leta 2018 v upadanju in brez selitvenega prirasta iz tujine bi bil skupni prirast prebivalstva negativen.
- Prebivalstvo se stara, v manjših in odročnejših naseljih pa se nadaljuje proces depopulacije.
- Povečevanje števila prebivalcev predstavlja dodaten pritisk na stanovanjski fond, gospodarsko javno infrastrukturo in javne storitve, saj rast stanovanj ne sledi v celoti demografskim trendom.

3.2 GOSPODARSKE DEJAVNOSTI

Po podatkih statističnega urada je število podjetij v Mestni občini Koper od leta 2020 skokovito naraslo. Je pa res, da to izhaja iz tega, da je v letu 2020 število podjetij nekoliko upadlo. Prikaz je v sledečem grafikonu.



Slika 8: Gibanje števila podjetij v MOK v obdobju 2018 – 2024
(vir: SURS)

Podrobnejše stanje za Mestno občino Koper za gospodarske dejavnosti, lahko pregledamo še po sledečih spremenljivkah, ki so dostopne na statističnem uradu, zadnje za leto 2024.

Tabela 6: Število podjetij v MOK, število oseb, ki v njih delajo in ustvarjen prihodek v obdobju 2018-2024

Leto	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število podjetij	6.545	6.586	6.451	6.598	6.893	7.005	7.119
Število zaposlenih in samozaposlenih oseb	24.020	24.465	23.065	23.353	24.164	24.809	24.812
Prihodek [1000 EUR]	4.336.916	4.379.020	3.503.637	4.256.695	5.292.420	5.054.346	4.816.158
Število zaposlenih in samozaposlenih oseb na podjetje v občini	3,7	3,7	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5

vir: SURS

Število podjetij v zadnjih letih sicer narašča, vendar pa prihodek podjetij v zadnjih treh zabeleženih letih pada. Prav tako se ne spreminja število zaposlenih in samozaposlenih oseb na podjetje v občini. Glede te zadnje številke velja pojasniti še s podatkom, da je v občini največ mikro podjetij, ki imajo 0-1 zaposlenih, sledijo mikro podjetja z 2-9 zaposlenih. Je pa v občini 55 srednjih podjetij (50-249 zaposlenih) in 10 podjetij, ki imajo več kot 250 zaposlenih.

Tabela 7: Število podjetij glede na razred zaposleni in samozaposlene osebe, za leto 2024

	2024
Razredi zaposleni in samozaposlene osebe - SKUPAJ	7.119
Mikro podjetje [0-9] - skupaj	6.840
Mikro podjetje [0-1]	5.589
Mikro podjetje [2-9]	1.251
Majhno podjetje [10-49]	214
Srednje podjetje [50-249]	55
Veliko podjetje [250+]	10

vir: SURS

Podrobnejši podatki so dostopni na portalu AJ PES, vendar so le ti podani na ravni regije, kar pomeni, da je poleg Mestne občine Koper v regijske podatke vključene še občine: Divača, Hrpelje-Kozina, Izola, Komen, Piran in Sežana. V bistvu pa je gospodarstvo skoncentrirano v Mestni občini Koper, kjer so tudi vsa večja podjetja nad 250 zaposlenih, razen 1 podjetje, ki se nahaja v občini Sežana.

Na podlagi letnih poročil podjetij, iz podatkov za leto 2025 izhaja, da je bil neto čisti dobiček 249,4 milijone evrov. To je boljši rezultat kot leto poprej, ko je ta številka znašala 237,4 milijone evrov. Podjetja v regiji so sicer glede na leto prej povečala tako prihodke kot odhodke. Povečalo se je tudi število zaposlenih, glede na leto poprej.

Največ neto čistega dobička so ugotovile družbe:

- s področja prevoza in skladiščenja, 116.394 tisoč evrov, kar znaša 46,7% vsega neto čistega dobička,
- s področja dejavnosti trgovine, z 52.106 tisoč evrov,
- družbe strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti, s 30.802 tisoč evri.

Največji porast neto čistega dobička glede na predhodno leto so dosegle družbe:

- s področja oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki, saniranja okolja (indeks 497 glede na leto 2024),
- s področja nastanitvenih in gostinskih dejavnosti (indeks 144) in
- družbe strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti (indeks 130),
- s področja prevoza in skladiščenja (indeks 122).

Družbe iz področja gradbeništva so izkazale upad neto čistega dobička (indeks 72), ravno tako družbe iz dejavnosti trgovine (indeks 95).

Neto čisto izgubo so v letu 2025 ugotovile družbe iz področja predelovalnih dejavnosti (te so leto prej izkazale neto čisti dobiček) v znesku 12.655 tisoč evrov in dejavnosti kmetijstva in lova, gozdarstva, ribištva ter družbe iz dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom, paro in hladnim zrakom (v skupnem znesku 1.707 tisoč evrov).

Skoraj polovica gospodarskih družb v regiji (49,0 %) ima sedež v Mestni občini Koper, kjer je 57,7% zaposlenih ustvarilo 69,0% vseh prihodkov. Po številu zaposlenih sledijo družbe s sedežem v občini Sežana s 13,5% zaposlenih, Piran z 11,6% in Izola z 9,2% zaposlenih.

V letu 2025 je bila povprečna mesečna plača na zaposlenega v družbah 2.436 evrov, za 142 evrov oz. nominalno za 6,2 višja kot v letu 2024, ob upoštevanju rasti življenjskih stroškov v višini 2,4% v letu 2025 pa lahko ugotovimo, da se je plača realno zvišala za 3,7%.

V obalno–kraški regiji so v letu 2025 najbolj zaposlovale družbe s področja prevoza in skladiščenja, kjer je bilo zaposlenih 25,8% vseh delavcev v regiji, te družbe so tudi ustvarile največjo neto dodano vrednost in ugotovile največ neto čistega dobička, po višini ustvarjenih prihodkov pa so za trgovinsko dejavnostjo.

Družbe iz trgovinske dejavnosti so v regiji najpomembnejše glede na ustvarjene prihodke, saj so jih v letu 2025 ustvarile 1.860.970 tisoč evrov, kar je 29,4% prihodkov vseh družb v regiji in predstavlja največji delež med dejavnostmi. Po ustvarjenem neto čistem dobičku sledijo družbam s področja prevoza in skladiščenja, z 20,9 % deležem.

Po številu deleža zaposlenih v regiji sledijo družbe iz predelovalnih dejavnosti z 18,8% deležem vseh zaposlenih. V nastanitvenih in gostinskih dejavnostih je bilo zaposlenih 10,7% delavcev, v trgovini in gradbeništvu pa je bilo skupno zaposlenih 20,0% delavcev.

Po podatkih statističnega urada se za zaposlene sedaj spremlja Stopnja delovne aktivnosti (tj. delež delovno aktivnih med delovno sposobnimi prebivalci, starimi 15–64 let). V spodnji tabeli so podani podatki na ravni Slovenije in na ravni MO Koper, ter za primerjavo še za MO Ljubljana, Celje in Maribor. Iz podatkov je razvidno, da se je stopnja delovne aktivnosti glede na prejšnja leta dvignila in v MO Koper dosega skoraj podobno raven kot na nacionalnem nivoju. V primerjavi z ostalimi občinami pa ostaja na višji ravni ter je primerljiva z MO Celje, medtem ko je stopnja v Ljubljani nižja, v Mariboru pa kar precej nižja, za celi 8,2 odstotni točki. Pri primerjavi deležev pri moških in ženskah, pa je v vseh občinah pri ženskah stopnja delovne aktivnosti precej nižja od moških.

Tabela 8: Stopnja delovne aktivnosti v Sloveniji in izbranih občinah

	Stopnja delovne aktivnosti - skupaj							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
SLOVENIJA	64,5	66,0	65,6	66,7	68,6	69,3	70,0	69,7
Koper	66,4	67,8	66,3	67,3	69,0	69,7	70,1	70,6
Ljubljana	64,5	66,0	65,1	65,7	67,5	68,6	69,1	68,7
Celje	64,6	67,3	66,3	68,6	71,5	72,5	73,3	72,8
Maribor	56,2	58,1	57,2	58,4	60,8	61,5	63,4	62,8
Stopnja delovne aktivnosti za moške								
SLOVENIJA	68,4	69,9	69,1	70,3	72,4	73,0	74,0	73,5
Koper	71,2	72,6	70,5	71,3	73,1	73,9	74,5	74,9
Ljubljana	68,4	69,9	68,7	69,6	71,8	72,9	73,7	73,3
Celje	69,8	73,6	71,9	74,5	77,6	78,9	79,9	78,8
Maribor	59,3	61,6	60,5	62,0	64,8	65,6	69,0	68,3
Stopnja delovne aktivnosti za ženske								
SLOVENIJA	60,3	61,7	61,8	62,8	64,4	65,2	65,6	65,6
Koper	61,4	62,7	61,8	63,2	64,6	65,3	65,5	66,1
Ljubljana	60,5	62,0	61,4	61,6	63,1	64,3	64,4	64,0
Celje	58,8	60,2	60,0	61,9	64,6	65,4	65,8	65,9
Maribor	52,9	54,2	53,5	54,4	56,2	56,9	57,0	56,7

vir: SURS

Na ravni Slovenije je številka stopnje delovne aktivnosti za 2025 znašala 69,7 % oz. za 0,3 odstotne točke manj kot leto prej. Pri moških se je znižala za 0,5 odstotne točke, na 73,5 %, pri ženskah pa je ostala na enaki ravni, pri 65,6 %.

Glede na primerjavo glede izobrazbene strukture zaposlenih v MOK, prednjačijo zaposleni s srednješolsko izobrazbo, kot je to bilo stanje že v letu 2018, tako se struktura izobrazbe sčasoma ni bistveno spremenila.

Delovno aktivno prebivalstvo, po podatkih SURS jih je bilo v MO Koper, v letu 2025 25.783 oseb, imajo v večini srednješolsko izobrazbo (13.896), 9.514 prebivalcev ima visokošolsko ali višješolsko izobrazbo, osnovnošolsko izobrazbo ali manj ima 2.373 prebivalcev.

3.2.1 Industrija

Obalno-kraška regija je izrazito turistična, med dejavnostmi pa prevladujejo trgovina, gostinstvo, promet in predelovalne dejavnosti, ki skupaj predstavljajo 49,7 % regionalne dodane vrednosti.

Največji zaposlovalec v Mestni občini Koper je Luka Koper s ca. 1.600 zaposlenimi. Podjetje tako predstavlja osrednjo gospodarsko gonilno silo v regiji ter širše.

Poleg Luke Koper je sedaj v regiji ostalo le še eno avtomobilsko podjetje, to je Cimos (leta 2019 je Tomos šel v stečaj). Na območju Dekanov v obrtno-industrijski coni pa deluje večje podjetje Titus (bivše podjetje Lama), ki zaposluje ca. 900 ljudi in se ukvarja s proizvodnjo pohištvenega spojnega okovja. Med podjetja z več kot 250 zaposlenimi sodijo poleg zgoraj naštetih še: Alpacem Cement d.d. (bivši Salonit Anhovo Gradbeni materiali, d.d.) javno podjetje Marjetica Koper d.o.o., Intereuropa d.d., Univerza na Primorskem itd.

Na območju MOK se nahajajo naslednje IED naprave (ARSO, 2026):

- Hidria, razvoj in proizvodnja avtomobilskih in strojnih sistemov, d.o.o.,
- Luka Koper Inpo d.o.o.,
- Ecoporto Koper, družba za tehnološki razvoj, d.o.o.,
- Titus d.o.o..

SEVESO obrati večjega tveganja za okolje so:

- Titus d.o.o. Dekani,
- Petrol d.d., Ljubljana,
- Istrabenz plini d.o.o..

3.2.2 Storitve

Mestna občina Koper predstavlja pomembno upravno, gospodarsko, izobraževalno in storitveno središče Obalne kraške regije. Zaradi svoje lege, pristaniške dejavnosti, prisotnosti visokošolskih ustanov in razvitih javnih služb zagotavlja širok spekter storitev za prebivalce, gospodarstvo, obiskovalce ter širšo regijo.

Storitveni sektor v občini vključuje predvsem turistično dejavnost, logistiko, promet, pomorske dejavnosti ter storitve v okviru družbene infrastrukture: storitve javne uprave, izobraževanje, zdravstvo, socialno varstvo, kulturo ter številne druge podporne storitve.

V Mestni občini Koper deluje univerza, ki je tudi med večjimi zaposlovalci v regiji. Sedež Univerze se nahaja v strogem centru starega mestnega jedra mesta Koper.

Med pomembnejšimi javnimi ustanovami v Mestni občini Koper so tudi: Ljudska univerza Koper, Gledališče Koper, Okrožno sodišče Koper, Center za jezike in medkulturno komunikacijo Univerze na Primorskem, Osnovna šola Dušana Bordona Semedela-Koper, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Pokrajinski muzej Koper, javni raziskovalni zavod Znanstveno-raziskovalno središče Koper itd.

Med podporne storitve sodijo še banke (NLB, Banka Intesa Sanpaolo, OTP, Delavska hranilnica, LON – Poslovalnica Koper) in zavarovalnice (Zavarovalnica Triglav, Generali zavarovalnica, Grawe, Merkur), ki imajo svoj sedež v Kopru.

Trgovinska dejavnost sodi v občini med pomembne gospodarske panoge, tako najdemo na območju občine več večjih nakupovalnih središč: Planet Koper, Supernova Koper, Supernova Mercator Koper, Park Center Koper. Poleg teh pa še več večjih samostojnih trgovin: Hofer, Lidl, Eurospin, Spar, Mercator, Bauhaus, ki so večinoma skoncentrirane ob Ankaranski in Ferrarski cesti.

Celotna regija je v svojem Regionalnem razvojnem programu za obdobje 2021-2027 je pod opredelitev prioritete in opis razvojnih prioritete regije zapisala tudi Gospodarstvo močno in pametno, ki ga bodo dosegli z razvojem podpornega okolja za podjetništvo, ki bo preko razvoja storitev in infrastrukture spodbujalo nastajanje novih in delovanje obstoječih podjetij. Pri tem bodo z raznimi aktivnostmi in ukrepi spodbujali predvsem zagon in ustvarjanje podpornih storitev, ki bodo omogočale privabljanje tujih investicij in lažji razvoj gospodarstva.

3.2.3 Turizem

V MO Koper je turizem postala pomembna gospodarska panoga v zadnjih letih, saj se prihod turistov v letih vztrajno povečuje.

V OPN MO Koper (v postopku sprejemanja) je zapisano, da se kot lokalna središča razvijajo naselja Šmarje, Marežige, Gračišče in Hrvatini-Kolomban. V teh naseljih se krepi vloga turističnih središč, ki omogoča ponudbo in razvoj kvalitetnih delovnih mest ter nekaterih storitvenih in družbenih funkcij v drugem poselitvenem obroču. Poudarek na turizmu je predviden še v teh naseljih: Osp, Črni Kal, Podgorje, Dol pri Hrastovljah, Rakitovec, Gradin-Brezovica in Koštabona.

Pomembno vlogo glede prihoda turistov v občino, pa je še ladjedelniški turizem. Letno Koper obišče 60 do 80 potniških ladij in okvirno med 100.000 in 120.000 potnikov (vir: Strategija turizma).

Po podatkih Luke Koper (vir: <https://www.luka-kp.si/wp-content/uploads/2021/03/Seznam-prihodov-2026v2.pdf>) je za leto 2026 napovedan prihod 82 potniških ladij. Med njimi so največje z 2.500 potniki na krovu. Takšne ladje se v pristanišču Koper ustavijo za en dan.

Od leta 2021, ko je bilo sicer leto po covidu je bil prihod že za ca. 8% večji kot v letu 2018, ko je skupna številka prihodov znašala 100.788 turistov. Prenočitve pa so se do leta 2021 glede na leto 2018, ko so te bile 283.217 prenočitev, povečale za ca. 16%. Od leta 2021 do leta 2025 so se vse spremenljivke vztrajno povečevale pri tujih turistih. Pri prihodu domačih turistov pa je bil ta trend ravno obraten. Verjetno je bil večji obisk domačih turistov še posledica prejšnjih dveh covidnih let, v letu 2023 in naprej, pa številke domačih turistov padajo. Zaradi večjega prihoda tujih turistov pa se skupne številke prihodov turistov v MO Koper vseeno povečujejo.

Tabela 10: Število turistov in število prenočitev v MOK v obdobju od 2021 do 2025

TURISTI/LETO	2021	2022	2023	2024	2025
SKUPAJ (domači/tuji)					
Prihodi turistov	109.081	125.169	123.215	128.922	129.603
Prenočitve turistov	329.858	356.964	360.128	370.848	363.927
DOMAČI					
Prihodi turistov	75.165	54.012	37.111	34.968	30.496
Prenočitve turistov	220.946	137.190	98.556	86.559	69.128
TUJI					
Prihodi turistov	33.916	71.157	86.104	93.954	99.107
Prenočitve turistov	108.912	219.774	261.572	284.289	294.799

Vir: SURS

Kar se tiče prenočitvenih zmogljivosti, so te tekom let prav tako rasle. Viden upad pa se je zgodil od leta 2024 na leto 2025, ko se je kapaciteta prenočišč zmanjšala, prav tako število ležišč.

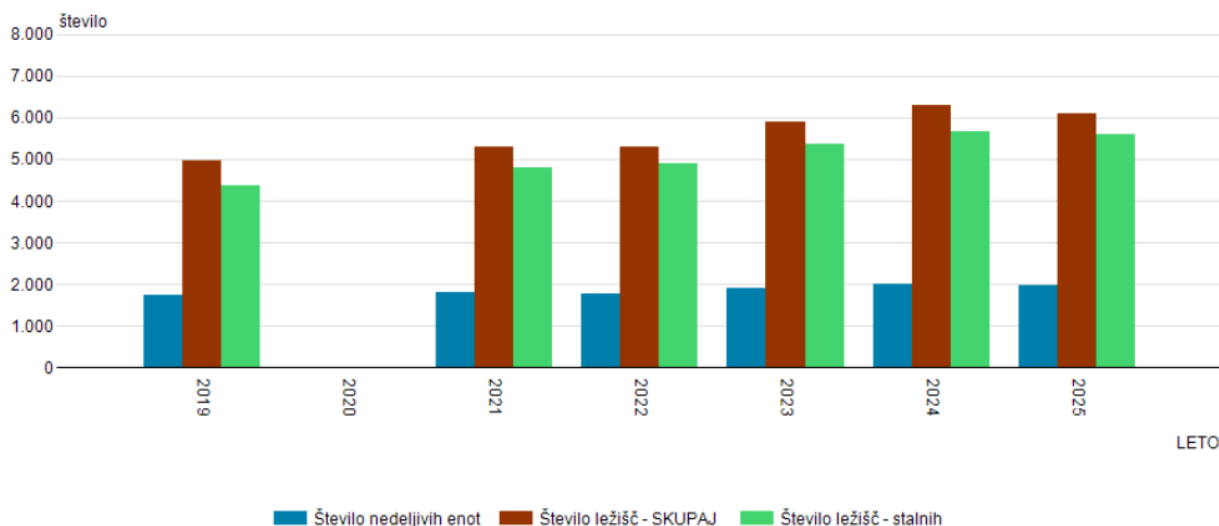
Tabela 9: Prenositvene zmogljivost v MOK v obdobju 2019 - 2025

Prenositvene zmogljivosti	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Število nedeljivih enot	1.750	z	1.803	1.756	1.915	2.000	1.985
Število ležišč - SKUPAJ	4.954	z	5.302	5.307	5.880	6.307	6.101
Število ležišč - stalnih	4.359	z	4.815	4.885	5.362	5.660	5.581

Vir: SURS

Ponazoritev rasti števila ležišč prikazujemo na spodnjem grafikonu.

Prenositvene zmogljivosti po: MERITVE , LETO. Koper/Capodistria.



Slika 9: Prikaz rasti števila ležišč v MOK v obdobju 2019 – 2025
(vir: SURS)

MOK ponuja turistom tradicionalne prireditve kot so: Dnevi kmetijstva Slovenske Istre, Istrski karneval in Mesto pleše. Za nastanitve je dobro poskrbljeno, poleg hotelov, motelov in apartmajev,

MOK ponuja tudi nastanitve na turističnih kmetijah, kampih ter eko nastanitve (vas Truške, Istrske hiške).

3.2.4 Ugotovitve

- Gospodarsko stanje Obalno – kraške regije je bilo v letu 2024 dobro, saj se je regija uvrstila na 4. mesto med 12 statističnimi regijami.
- Mestna občina Koper je osrednje gospodarsko središče Obalno-kraške regije. Ključna gospodarska dejavnost ostajata logistika in pristaniška dejavnost.
- Gospodarstvo ostaja stabilno in konkurenčno, kar potrjujejo rast števila podjetij, povečanje neto čistega dobička, visoka stopnja delovne aktivnosti ter rast povprečnih plač. Število podjetij se povečuje, vendar strukturo gospodarstva še vedno izrazito zaznamujejo mikro podjetja, medtem ko največji gospodarski vpliv ustvarja manjše število velikih podjetij.
- Povečuje se pomen turizma, zlasti tujih gostov in križarskega turizma. Leta 2025 se je prvič po več letih zmanjšala nastanitvena zmogljivost.

3.3 KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

3.3.1 Kmetijstvo

Naravne razmere v Mestni občini Koper in širši obalno-kraški regiji omogočajo raznoliko kmetijsko pridelavo, pri čemer med najpomembnejšimi panogami izstopata vinogradništvo in oljkarstvo. Rastlinska pridelava v trajnih nasadih predstavlja prevladujočo obliko kmetovanja, medtem ko sta poljedelstvo in živinoreja v primerjavi z drugimi slovenskimi regijami manj zastopana. Na kraškem delu območja so zaradi plitvih in skalnatih tal pogoji za kmetovanje manj ugodni, zato prevladujejo kulture, ki so prilagojene kraškim razmeram in predstavljajo pomembno lokalno razvojno prednost.

Kmetijstvo kljub razmeroma majhnemu gospodarskemu pomenu ostaja ena ključnih dejavnosti podeželskega prostora. Poleg pridelave hrane pomembno prispeva k ohranjanju kulturne krajine, biotske raznovrstnosti in tradicionalne podobe prostora ter predstavlja pomembno podporo razvoju trajnostnega turizma in lokalne gastronomije. Razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, kot so turistične kmetije, predelava lokalnih proizvodov in neposredna prodaja, dodatno krepi gospodarsko vlogo podeželja.

Kmetijske površine po dejanski rabi, ki v Mestni občini Koper predstavljajo 48%, se večina uvrščajo med Območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo (OMD), ki imajo težje pridelovalne razmere in zato višje stroške pridelave. Po razdelitvi glede na strateško pomembna območja za kmetijstvo in pridelavo hrane, pa se večina območja uvršča med zelo pomembna območja. Del območja tudi med izjemno pomembna območja, to so v večini nižinski del ob vodotokih (Rižana, Badaševica).

Po podatkih Popisa kmetijstva 2020 se je v zadnjem desetletju na območju obalno-kraške regije število kmetijskih gospodarstev povečalo z 1.730 na 2.105, hkrati pa se je povečala tudi njihova ekonomska velikost, ki presega 31 milijonov EUR oziroma je približno dvakrat večja kot pred desetimi leti. Za območje je značilna razmeroma majhna povprečna velikost kmetijskih gospodarstev ter nizka zastopanost živinoreje.

V MOK se je v obdobju desetih letih (2010 - 2020) povečalo število kmetijskih gospodarstev iz 1.113 na 1.320 kar predstavlja slabih 20%. V desetletju pred tem, se pravi od leta 2000 do leta 2010, se je

število kmetijskih gospodarstev zmanjšalo, vendar pa so se povečala kmetijska zemljišča v uporabi. Prav tako so se povečala kmetijska zemljišča v uporabi od leta 2010 do leta 2020 in sicer iz 3.929 ha na 4.847 ha.

Pomemben razvojni trend predstavlja krepitev ekološkega kmetovanja. V Slovenski Istri je registriranih 194 ekoloških kmetij, od tega jih je kar 114 v Mestni občini Koper, kar občino uvršča na prvo mesto v Sloveniji po številu ekoloških kmetij (LAS, 2023). Največ ekoloških površin predstavljajo travnine, sledijo oljčniki in vinogradi, prisotna pa je tudi ekološka pridelava zelenjave, sadja, žit ter gojenje školk. Območje se tako uvršča med najbolj razvita območja ekološkega kmetovanja v Sloveniji.

Kljub pozitivnim razvojnim trendom se kmetijstvo sooča s številnimi razvojnimi izzivi. Med najpomembnejšimi so razdrobljena posestna struktura in majhnost kmetij, visoke cene oziroma omejena dostopnost kmetijskih zemljišč, visoki stroški pridelave, pomanjkanje vode za namakanje, škoda zaradi divjadi ter visoka starost nosilcev kmetijskih gospodarstev. Na posameznih območjih je še vedno prisotno tudi zaraščanje kmetijskih površin, predvsem na kraškem robu, kar vpliva na opuščanje kmetijske rabe, spreminjanje kulturne krajine in povečano požarno ogroženost. Po drugi strani se povečuje število mladih prevzemnikov kmetij ter zanimanje za razvojno usmerjeno in okoljsko prijaznejše kmetovanje, kar predstavlja pomemben razvojni potencial območja.

3.3.2 Gozdarstvo

MOK se nahaja v kraškem gozdnogospodarskem območju (GGO), pretežni del v gozdnogospodarski enoti Istra, le skrajni vzhodni del spada pod gozdnogospodarsko enoto Čičarija. Sodi v območje regije Južna Primorska, ki v večji meri zajema submediteransko fitogeografsko območje, na skrajni vzhodni meji pa preide v dinarsko fitogeografsko območje. V geografskem smislu obsega celotno paleto spreminjajočih se naravnih pogojev od morja do kontinentalnega dela Krasa, Brkinov in do vrha Snežnika. Združuje dve osnovni matični podlagi, apnenec na 70 % in fliš na 30 % območja, ki se pogosto tudi prepletata.

Glede na gozdnogospodarske načrte je v MOK 15.104 ha gozda, od tega je 75 % gozda v zasebni lasti. Gozdovi na splošno nimajo pomembne gospodarske funkcije, kar zlasti velja za ožji obalni pas, v katerem je nekaj gozdov s posebnim namenom in še več varovalnih gozdov. Na območju MOK je 81 ha je gozdnih rezervatov in 750 ha varovalnih gozdov.

Za predel Krasa, Brkinov in Istre je značilen več tisočletij trajajoč močan vpliv intenzivne izrabe prostora v kmetijske namene, zlasti paša, ki je povzročila tudi velike spremembe glede ohranjenosti rastišč. Ponovna ogozditve krasa z borom ter proces zaraščanja, ki je v drugi polovici zadnjega stoletja zajel celotno območje, sta oblikovala gozdne sestoje, ki se precej razlikujejo od naravne podobe. Uvrščanje teh rastišč v naravne gozdne združbe je zelo oteženo. Večina GGO fitocenološko ni podrobneje proučena, izjema so del Brkinov, Vremščica ter posamezni predeli v Istri in na Krasu. Več kot polovico gozdnih površin pokriva skupina gozdov in grmišč toploljubnih listavcev, ki daje GGO značilen pečat. Med njimi prevladuje GRT Primorsko hrastovje in črno gabrovje na apnencu. V preteklosti so bili na teh površinah skoraj v celoti pašniki, ki so jih kasneje pogozdili ali so se sami zarasli s črnim borom in drugimi trdimi listavci. Ta GRT je med najbolj spremenjenimi in hkrati največjimi v GGO.

Za današnje gozdove sta značilna predvsem večji delež iglavcev, zlasti črnega bora, in številni pionirski stadiji gozdov. Stanje gozdov in tople podnebne razmere so vzrok, da je velika večina gozdov GGO požarno ogroženih

Gozdovi predstavljajo pomemben naravni vir Mestne občine Koper in pomembno prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti, stabilnosti krajine ter zagotavljanju številnih ekosistemskih storitev. Po podatkih dejanske rabe zemljišč gozdovi pokrivajo približno polovico površine občine, pri čemer prevladujejo listnati gozdovi. Največ gozdnih površin se nahaja v gričevnatem zaledju Slovenske Istre, medtem ko je v obalnem pasu njihov delež manjši.

3.3.3 Lovstvo

MOK je del lovskoupravljalškega območja (LUO) Primorsko, ki se na območju občine deli na 10 lovišč: Videž – Kozina, Slavnik – Materija, Kojnik– Podgorje, Rižana, Istra – Gračišče, Marezige, Dekani, Koper, Šmarje in Izola. Z lovišči upravlja sedem lovskih družin, povezanih v Lovsko zvezo Koper.

Zaradi raznolike krajinske zgradbe, ki vključuje gozdove, kmetijske površine, vinograde, oljčnike ter obalni prostor, območje zagotavlja primerne življenjske razmere za številne vrste divjadi. Med najpomembnejšimi vrstami so srnjad, divji prašič, šakal, lisica ter mala poljska divjad, pri čemer se v zadnjih letih povečuje pomen upravljanja populacij divjega prašiča in šakala zaradi preprečevanja škod v kmetijstvu in zmanjševanja konfliktov z drugimi dejavnostmi.

Po podatkih dvoletnega načrta V. Primorskega lovsko upravljalškega območja za leti 2025 in 2026 se populacije divjadi v LUO v zadnjih letih spreminjajo. Ocenjuje se, da številčnost srnjadi postopoma upada, predvsem na območjih z izrazitejšimi sušnimi razmerami, pomanjkanjem površinskih voda ter večjo številčnostjo divjega prašiča, šakala in volka. Nasprotno se številčnost jelenjadi povečuje in se postopno širi tudi proti območju Slovenske Istre, k čemur prispevajo ugodne habitatne razmere in zaraščanje opuščenih kmetijskih površin.

Divji prašič ostaja številčna in razširjena vrsta na celotnem območju LUO, njegova številčnost pa pomembno vpliva na kmetijstvo zaradi povzročanja škod na pridelkih. V vseh loviščih je prisoten tudi šakal, medtem ko je lisica na območjih z večjo številčnostjo šakala manj pogosta. Populacija poljskega zajca ostaja razmeroma stabilna, na območju Slovenske Istre pa so lokalno zaznani znaki izboljšanja njenega stanja.

Na območju Mestne občine Koper in širše Slovenske Istre predstavlja vse večji izziv tudi nutrija, ki je vezana na vodotoke in mokrišča, zlasti na območje Škocjanskega zatoka ter porečje Dragonje. Zaradi hitrega razmnoževanja povzroča škodo na kmetijskih zemljiščih in brežinah vodotokov, njeno upravljanje pa je oteženo, ker se večinoma zadržuje na nelovnih površinah.

Največ škode, na lovni površini, je bilo v preteklem šestletnem obdobju ovrednoteno v letu 2022 (85.489,45 EUR), najmanjša pa v letu 2024 (24.179,12 EUR). Škoda med leti precej niha.

Na območjih z večjo gostoto poselitve, predvsem v okolici Kopra, Ankarana, Izole in drugih naselij, je izvajanje lova zaradi varnostnih razlogov omejeno, hkrati pa se povečujejo konflikti med človekom in prostoživečimi živalmi. Najpogostejši so škoda na kmetijskih kulturah ter pojavljanje divjadi v bližini naselij in prometnic.

3.3.4 Ribišтво

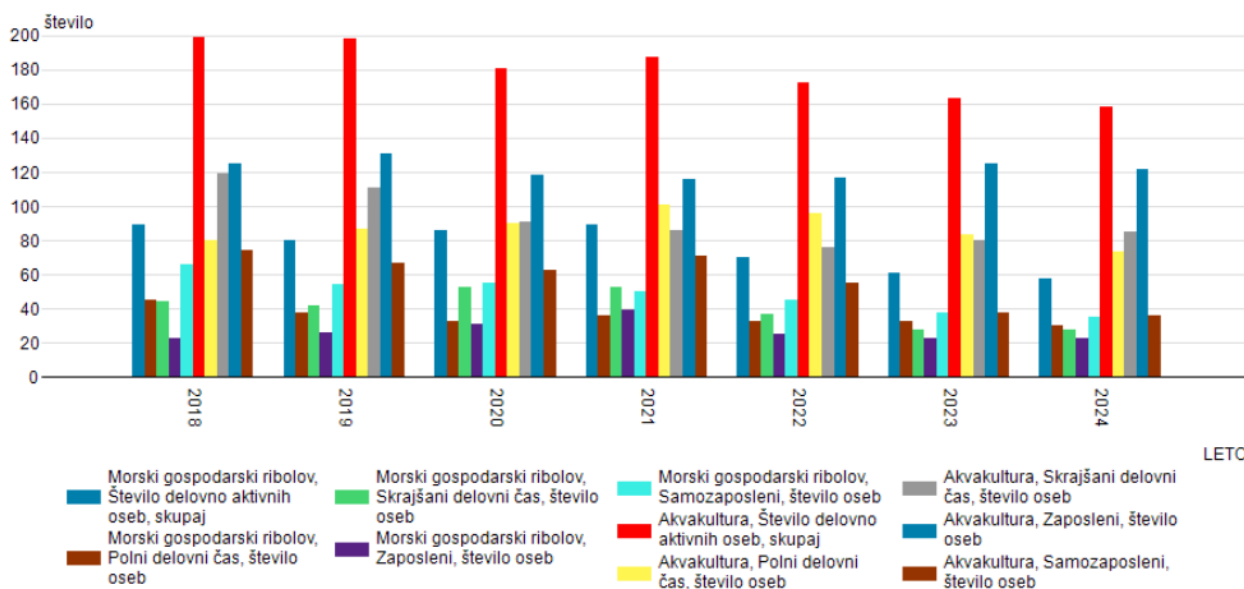
Morski ribolov predstavlja eno izmed tradicionalnih dejavnosti, povezanih z rabo morskega prostora, in vključuje gospodarski ter negospodarski (prostočasni) ribolov. Ribolovne aktivnosti v slovenskem morju ureja načrt upravljanja morskega gospodarskega ribištva, pri čemer območje ribolovnega morja Republike Slovenije v času priprave načrta leta 2026 še ni bilo določeno z veljavnimi predpisi.

V slovenskem morju sta dva ribolovna rezervata: portoroški ribolovni rezervat in strunjanski ribolovni rezervat s solinami. Na območju ribolovnih rezervatov sta gospodarski in negospodarski ribolov prepovedana, s posebnim dovoljenjem pa je mogoč izlov zimskih jat cipljev in izlov orad in drugih rib, ki se prehranjujejo s školjkami, zaradi preprečitve škod v marikulturi. Dovoljen je tudi prostočasni ribolov z obale.

Za slovensko ribištvo je značilna postopna zmanjšana aktivnost ribiške flote. Med letoma 2005 in 2012 je bilo zaznано rahlo povečanje števila registriranih ribiških plovil, nato pa je sledil upad. V obdobju 2005–2018 je povprečno število plovil znašalo približno 178, medtem ko se je v obdobju 2019–2024 zmanjšalo na približno 138 plovil. Leta 2024 je slovenska ribiška flota obsegala 138 plovil, od katerih je bilo 70 aktivnih in 68 neaktivnih.

Zmanjševanje aktivne ribiške flote se odraža tudi v gospodarski aktivnosti sektorja. Leta 2023 je bilo v slovenskem morskem ribištvu zaposlenih 111 oseb oziroma 61,3 zaposlenega za polni delovni čas, kar predstavlja približno 19-odstotno zmanjšanje glede na leto 2013. Upad zaposlenosti je predvsem posledica zmanjševanja iztovora slovenske ribiške flote ter prenehanja ribolova z zapornimi plavaricami po letu 2017.

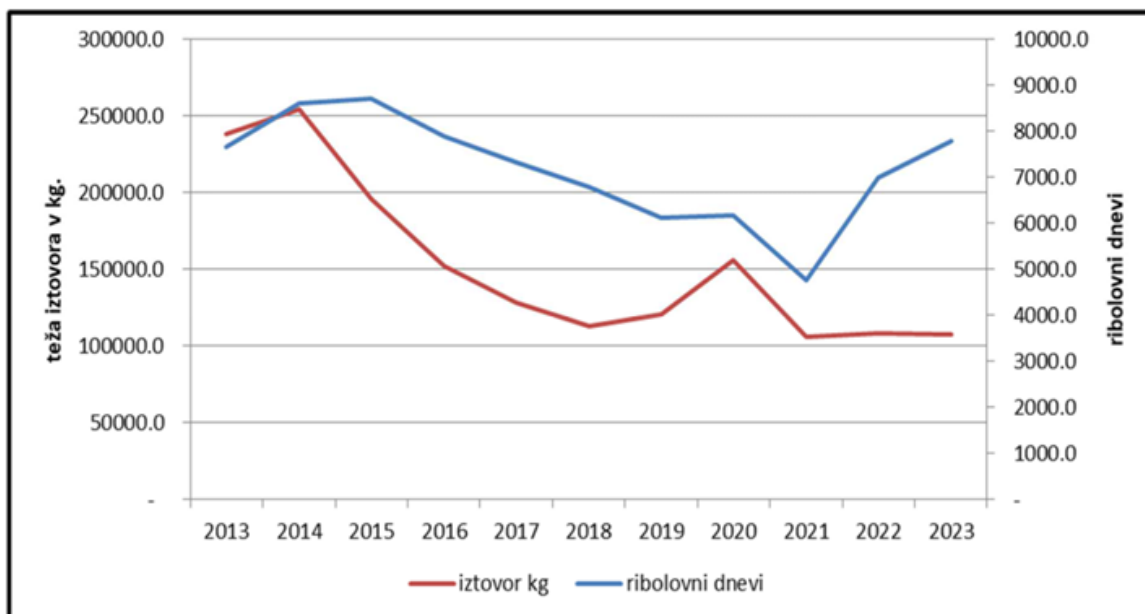
Delovno aktivne osebe po: GOSPODARSKE DEJAVNOSTI RIBIŠTVA, MERITVE, LETO.



Slika 10: Delovno aktivne osebe v dejavnostih ribištva v Sloveniji v obdobju 2018 – 2024 (vir: SURS)

Število ribolovnih dni je bilo v obdobju 2013–2023 razmeroma stabilno, z izjemo izrazitega zmanjšanja leta 2021. Kljub temu se je masa iztovora v istem obdobju zmanjšala za več kot polovico, povprečna vrednost iztovora na ribolovni dan pa se je zmanjšala za več kot 37 %. Leta 2023 je bilo

aktivnih 73 plovil, kar je predstavljalo 54 % vseh registriranih ribiških plovil. Visok delež neaktivnih plovil je povezan predvsem s staranjem flote, visokimi obratovalnimi stroški, zlasti stroški goriva, zmanjšano ekonomsko donosnostjo ribolova ter pomanjkanjem naslednikov v ribiških družinah.



Slika 11: Ribolovni dnevi in masa iztovora v obdobju 2013 – 2023
(vir: MKGP, 2026)

Poleg gospodarskih dejavnikov na stanje ribištva vplivajo tudi spremembe morskega ekosistema. Med pomembnejšimi dejavniki, ki vplivajo na ribolovne vrste in domorodne združbe v slovenskem morju, je segrevanje morja, ki spreminja vrstno sestavo ribolovnih organizmov združb in omogoča širjenje tujerodnih vrst ter arealov sredozemskih vrst (meridionalizacija). Pomemben dejavnik predstavlja tudi pojav tujerodnih vrst, katerih vnos je povezan predvsem z ladijskim prometom (balastne vode in obrast ladijskih trupov), akvakulturo, prehajanjem vrst skozi Sueški prekop ter akvaristiko. V slovenskem morju je značilna tujerodna ribolovna vrsta modra rakovica.

3.3.5 Ugotovitve

- Kmetijstvo se razvija predvsem v smeri trajnih nasadov in ekološke pridelave, hkrati pa se sooča s številnimi strukturnimi in podnebnimi izzivi. Razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah dodatno krepi gospodarsko vlogo podeželja.
- Gozdovi pokrivajo približno polovico območja občine in imajo predvsem varovalno in naravovarstveno funkcijo. Njihova požarna ogroženost ostaja velika.
- Spremembe v populacijah divjadi povečujejo konflikte s kmetijstvom in poselitvijo.
- Morsko ribištvo se sooča z dolgoročnim upadanjem aktivnosti. Zmanjšujejo se število aktivnih ribiških plovil, zaposlenost in količina ulova, kar je posledica slabše ekonomske donosnosti, staranja flote in pomanjkanja naslednikov.
- Naravni viri (kmetijska zemljišča, gozdovi in morje) predstavljajo pomemben razvojni potencial občine, vendar bodo njihovo trajnostno rabo vse bolj določali podnebne spremembe ter usklajevanje različnih rab prostora.

3.4 PROMET

Promet predstavlja eno ključnih gonilnih sil razvoja Mestne občine Koper, saj pomembno vpliva na gospodarski razvoj, dostopnost prostora in mobilnost prebivalcev.

Mestna občina Koper ima zaradi svoje geografske lege in prometno-strateškega položaja pomembno vlogo v slovenskem in širšem evropskem prometnem prostoru. Predstavlja največje slovensko pristaniško mesto ter pomembno logistično in prometno vozlišče na stičišču srednjeevropskih in jadransko-mediteranskih prometnih tokov.

Na območju občine se prepletajo različne oblike prometa. Poleg lokalnega in regionalnega potniškega prometa imajo pomembno vlogo tudi mednarodni tovorni tokovi, povezani z delovanjem edinega mednarodnega tovarnega pristanišča Luka Koper, ki je hkrati tudi eno izmed ključnih logističnih vozlišč severnega Jadrana. Pristanišče skupaj z železniško in cestno infrastrukturo predstavlja pomembno izhodišče in cilj mednarodnih blagovnih tokov, zaradi česar ima občina izrazito tranzitno funkcijo. Poleg tovarnega prometa se v pristanišču odvija tudi potniški promet s potniškim terminalom za križarke. Poleg pristaniške dejavnosti na prometne obremenitve vplivajo tudi dnevne migracije prebivalcev, čezmejni promet ter izrazito povečanje prometnih tokov v turistični sezoni.

Kljub pomembni gospodarski vlogi promet predstavlja enega ključnih pritiskov na okolje v Mestni občini Koper in s tem enega izmed pomembnejših virov obremenjevanja okolja, saj prispeva k emisijam toplogrednih plinov in drugih onesnaževal v zrak, povzroča hrup, vpliva na rabo prostora ter povečuje porabo energije, ki v prometnem sektorju še vedno pretežno temelji na fosilnih gorivih. Intenzivni prometni tokovi lahko vplivajo tudi na kakovost bivanjskega okolja, predvsem v urbanih območjih in ob glavnih prometnih koridorjih.

3.4.1 Cestni promet

Cestno omrežje Mestne občine Koper tvorijo avtocesta, hitra cesta ter državne in občinske ceste, ki zagotavljajo povezave z notranjostjo Slovenije, Italijo in Hrvaško. Prometne obremenitve so največje na glavnih prometnih koridorjih proti pristanišču, mejnim prehodom ter vpadnicah v Koper. Značilne so tudi izrazite sezonske prometne konice, povezane predvsem s turističnimi tokovi proti slovenski in hrvaški obali.

V MOK je okoli 521 kilometrov javnega cestnega omrežja, od tega 134 km državnih in 387 km občinskih cest. Za območje MOK je značilna velika gostota državnega in lokalnega cestnega omrežja. Gostota cestnega omrežja je bila konec leta 2025 1,8 km/m² (slovensko povprečje 1,93 km/m²).

Tabela 10: Dolžine cest po kategoriji (km) v MOK, obdobje 2019-2025

Kategorija ceste	dolžina cest (m)						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
AC	11.933	11.924	11.927	11.927	11.927	11.927	11.927
HC	13.069	11.473	11.456	11.456	11.456	11.456	11.456
G1	11.649	11.654	11.644	9.771	9.771	9.771	9.771
G2	0	0	0	3.680	3.680	3.680	3.680
R1	21.194	21.194	21.194	21.194	21.194	21.194	21.194
R2	15.760	15.764	15.744	15.744	15.744	15.744	15.744
R3	60.599	60.599	60.599	60.423	60.423	60.423	60.423
LC	159.600	160.760	160.760	157.872	157.872	157.872	157.872
JP	197.080	229.224	229.224	229.224	229.224	229.224	229.224
Skupaj	490.884	522.592	522.548	521.291	521.291	521.291	521.291

Vir: OPSI, 2026

Dolžina državnega cestnega omrežja na območju Mestne občine Koper se v obdobju 2019–2025 ni bistveno spreminjala. Podatki od leta 2019 dalje niso popolnoma primerljivi s podatki za leto 2018, saj je Direkcija RS za infrastrukturo s 1. 7. 2019 spremenila metodologijo izračuna dolžin državnih cest. Od 1. julija 2019 naprej je v vseh podatkovnih dokumentih o dolžinah državnih cest upoštevana metodologija, po kateri so dolžine vseh vrst cest zajete brez priključkov in primerljive z dejansko prevoženimi razdaljami med kraji, navigacijskimi napravami in elektronskimi zemljevidi. Manjše razlike pri posameznih kategorijah državnih cest so predvsem posledica sprememb kategorizacije in uskladitve evidenc, ne pa gradnje ali ukinjanja cestnih odsekov.

Tabela 11: Povprečni letni dnevni promet na državnih cestah po vrsti vozil na območju MOK v letu 2024

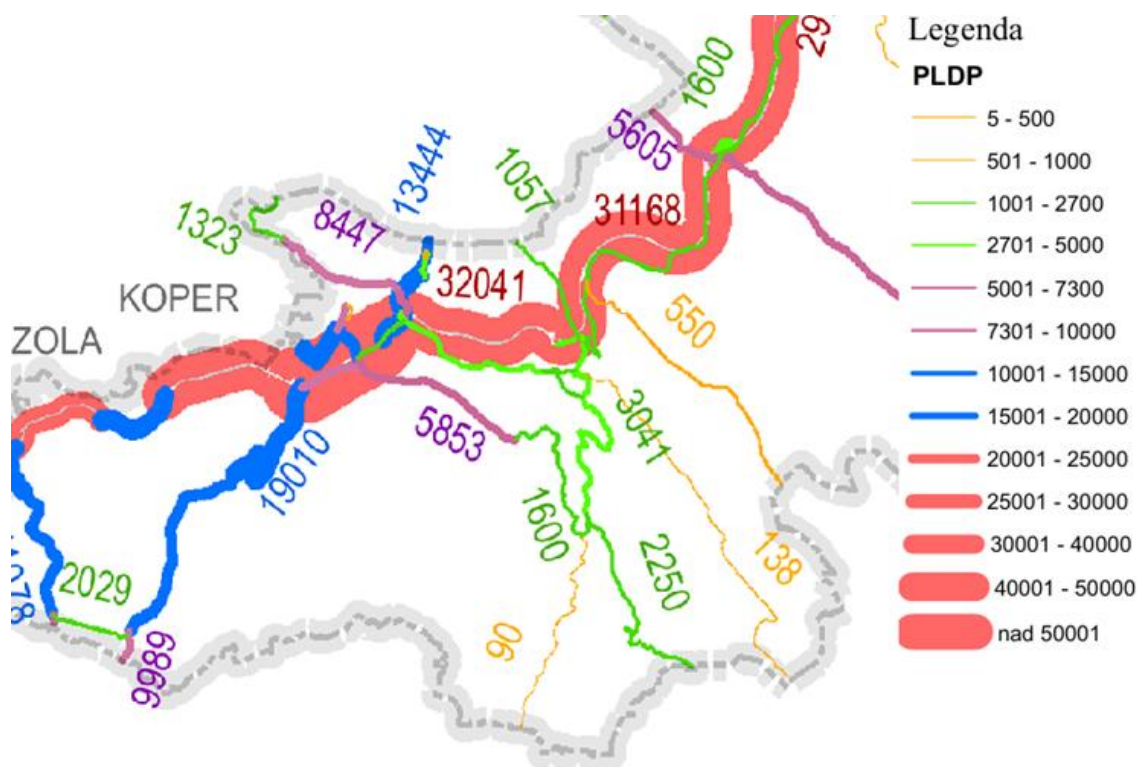
Kat. ceste	Štev. ceste	Štev. odseka	Prometni odsek	Ime števnege mesta	Vsa vozila (PLDP)	Mot orji	Osebna vozila	Avto busi	Lah. tov. < 3,5t	Sr. tov. 3,5-7t	Tež. tov. nad 7t	Tov. s prik.	Vla člci
AC	A1	0062	ČRNI KAL - RAZCE P SERMI N	Dekani AC	32.041	121	25.640	167	3.101	259	234	450	2.069
HC	H5	0388	MP ŠKOFIJ E - PLAVJE	MT Škofije	14.868	185	12.509	67	996	81	37	119	874
HC	H5	0388	PLAVJE - ŠKOFIJ E	Škofije HC	13.444	114	11.207	62	965	75	35	118	868
HC	H5	0456	PRIKLJ UČEK PLAVJE - KP	Priklj. Plavje-KP	817	7	714	5	73	6	4	1	7
HC	H5	0456	PRIKLJ UČEK PLAVJE - MP	Priklj. Plavje-MP	2.314	85	2.083	10	106	11	5	2	12
HC	H5	0237	BERTO KI - KP(ŠKO CJAN)	Bertoki HC	48.474	318	42.578	272	4.268	276	228	82	452
G1	11	1062	KOPER - ŠMARJ E	Koper	19.010	265	16.471	59	1.704	105	101	34	271
G1	11	1062	ŠMARJ E - DRAGO NJA	Pesjanci	13.726	222	11.473	62	1.566	63	56	31	253
G1	11	1062	DRAGO NJA - MP DRAGO NJA	MT Dragonja	9.989	120	9.479	30	70	40	45	25	180
R1	208	1434	ČRNI KAL - KORTI NE	Črni Kal	4.281	301	3.360	30	422	40	87	4	37
R1	208	1059	KORTI NE -	Kubed	3.041	121	2.589	13	270	29	16	1	2

Poročilo o stanju okolja v Mestni občini Koper

Kat. ceste	Štev. ceste	Štev. odseka	Prometni odsek	Ime števnege mesta	Vsa vozila (PLDP)	Mot orji	Osebna vozila	Avto busi	Lah. tov. < 3,5t	Sr. tov. 3,5-7t	Tež. tov. nad 7t	Tov. s prik.	Vlačilci
			GRACIŠČE										
R1	208	1060	SOČERGA - MP SOČERGA	MT Sočerga	2.007	81	1.689	4	223	7	2	0	1
R2	406	1405	DEKAN I - R.ŠKOFIJE	Valmarin-Sp. Škofije	5.519	267	4.672	26	471	42	31	2	8
R2	409	0312	KASTELEC - ČRNI KAL	Črni Kal 2	1.973	265	1.301	41	222	41	80	3	20
R2	409	1435	KORTINE - RIŽANA	Rižana	2.019	209	1.490	32	182	11	77	6	12
R2	409	0313	RIŽANA - DEKAN I	Dekani	4.275	266	3.488	34	329	37	84	4	33
R3	625	1061	BERTO KI - SV. ANTON	Vrtine	5.853	115	5.343	23	318	19	33	1	1
R3	627	3716	ČRNI KAL - OSP	Gabrovica	1.057	44	919	6	75	6	3	1	3
R3	741	0235	ŠKOFIJE - R.ŠKOFIJE	Spodnje Škofije	11.545	358	10.362	35	704	33	47	2	4
R3	741	3751	BERTO KI - KP (ŠKOCJAN)	Bertoki	8.690	378	7.615	18	620	31	22	2	4

vir: DRSI, 2025

Glede na PLDP so na območju MOK najbolj obremenjeni prometni odseki H5 Bertoki – Koper (Škocjan), A1 Črni Kal – Razcep Sermin in G1 Koper – Šmarje.



Slika 12: Izsek iz karte prometnih obremenitev 2024 za širše območje MOK
(vir: Direkcija RS za infrastrukturo, 2025)

Poleg osebnih avtomobilov je na območju veliko tovarnega prometa zaradi dejavnosti pristanišča Koper.

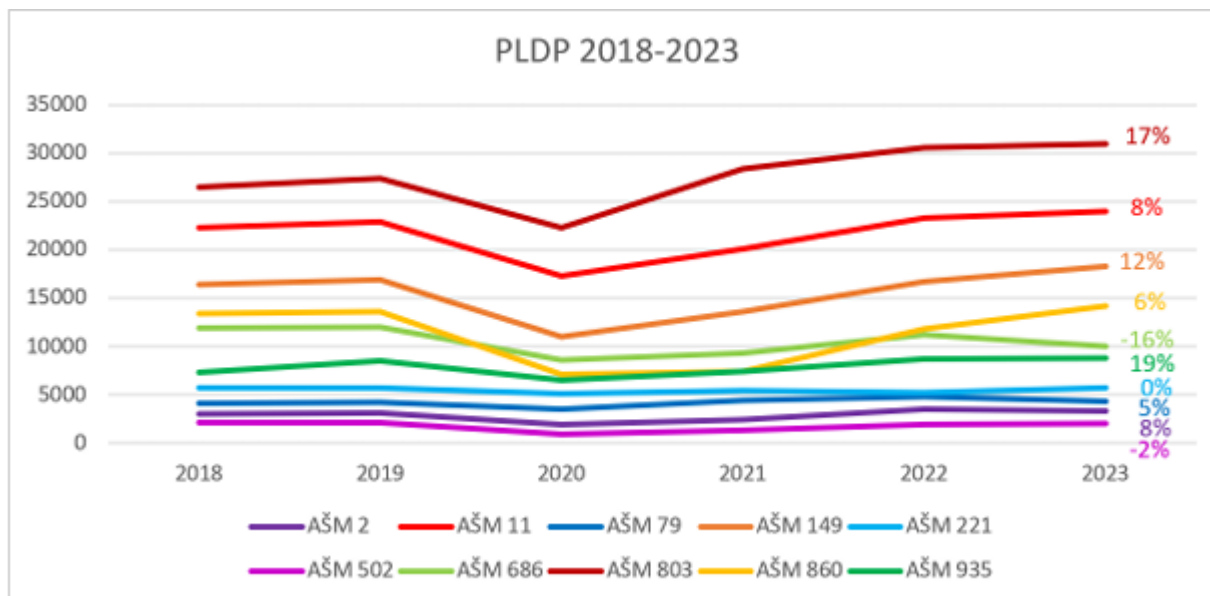
Tabela 12: Prikaz letnega števila tovarnjakov ki so vstopili v pristanišče Koper v obdobju 2019 - 2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
tovarnjakov vstopilo v pristanišče	337.940	329.755	367.951	399.291	422.811	453.993	490.819

Na cestah v MO Koper je več avtomatskih števnih mest (AŠM), za spremljanje količin prometa med leti 2018 in 2023 v okviru OCPS Mestne Občine Koper (Poročilo o pregledu relevantne obstoječe dokumentacije in o oceni širšega vpliva: sklop D, PNZ) so bila izbrana naslednja AŠM: 2 Kubeč, 11 Bertoki, 79 Dekani, 149 Koper, 221 Vrtine, 502 MP Sočerga, 686 Spodnje Škofije, 803 Dekani AC, 860 Škofije HC in 935 Bertoki.

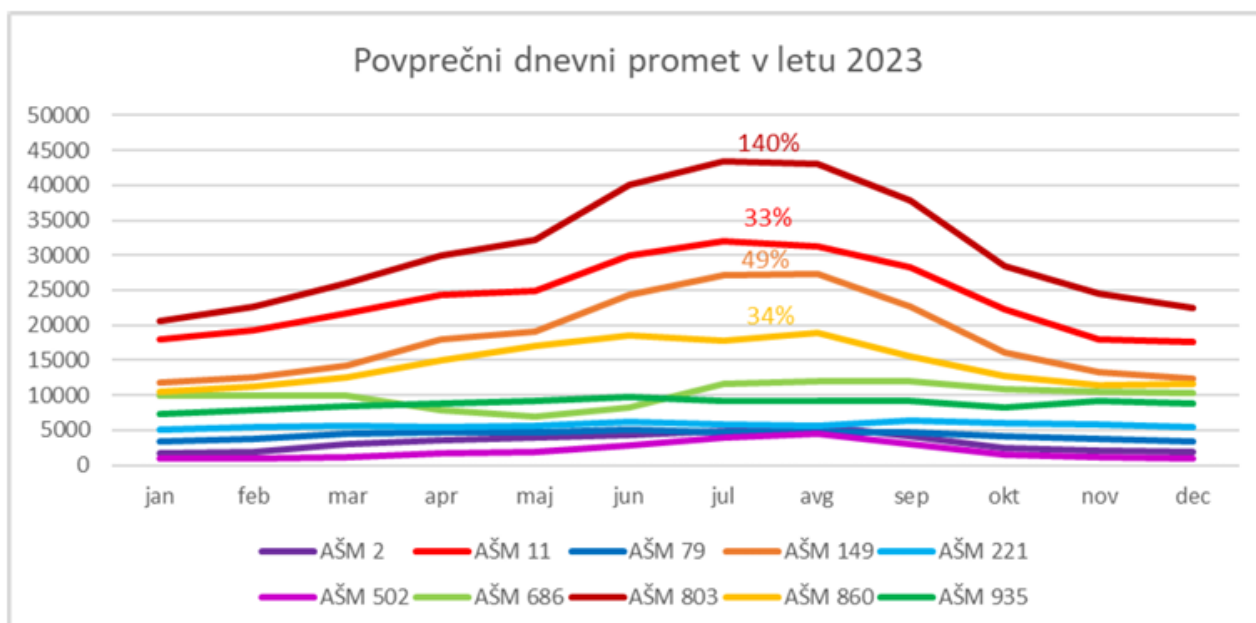
Graf prikazuje gibanje povprečnega letnega dnevnega prometa (PLDP) na izbranih števnih mestih v Mestni občini Koper v obdobju 2018–2023. Na večini števnih mest je opaziti zmanjšanje prometa v letu 2020, kar je povezano z omejitvami gibanja med epidemijo COVID-19. V naslednjih letih se je promet ponovno povečeval, pri čemer so bile leta 2023 na večini števnih mest dosežene oziroma

presežene vrednosti iz obdobja pred epidemijo.



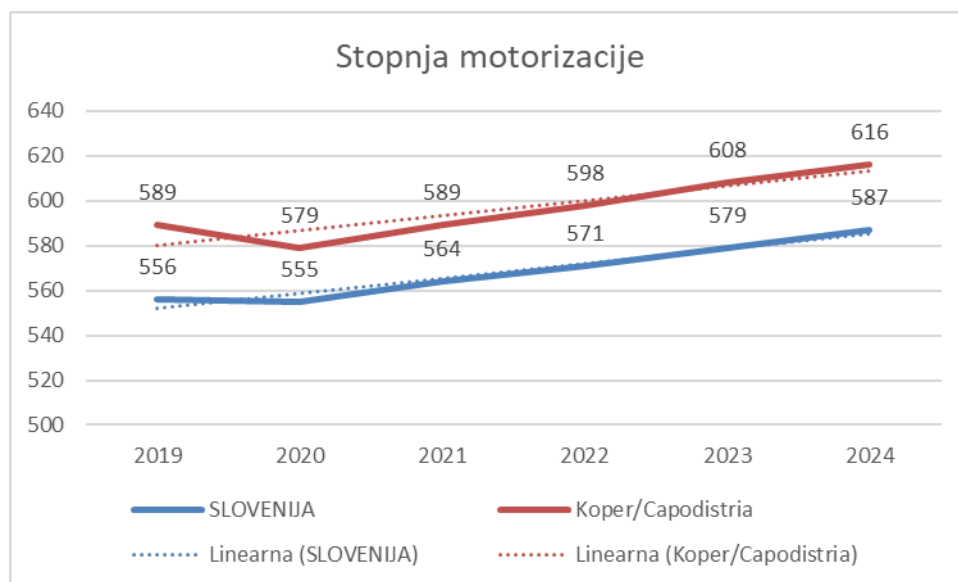
Slika 13: Povprečni letni dnevni promet v obdobju 2018–2023
(vir: PNZ)

Količina povprečnega dnevnega prometa (PDP) se skozi leto spreminja, največ ga je med poletno sezono in najmanj pozimi. Na prometno bolj obremenjeni cestnih odsekih je opazen izrazit sezonski vzorec, saj promet od pomladnih mesecev postopno narašča, vrh doseže v juliju oziroma avgustu, nato pa se jeseni in pozimi ponovno zmanjša. Takšna dinamika je predvsem posledica turistične sezone in povečanega tranzitnega prometa proti slovenski obali. Na manj prometno obremenjenih odsekih so sezonska nihanja manj izrazita. V primeru AŠM 686, ki se nahaja v Spodnjih Škofijah, pa je rekonstrukcija ceste vplivala na zmanjšanje prometa v pomladnem obdobju.



Slika 14: Gibanje povprečnega dnevnega prometa skozi leto 2023
(vir: PNZ)

Stopnja motorizacije v Mestni občini Koper v obdobju 2019–2024 izkazuje naraščajoč trend. Po manjšem upadu v letu 2020 se je število osebnih vozil na 1.000 prebivalcev vsako leto povečevalo in leta 2024 doseglo 616 vozil na 1.000 prebivalcev. V primerjavi s slovenskim povprečjem, ki je leta 2024 znašalo 587 vozil na 1.000 prebivalcev, je stopnja motorizacije v Mestni občini Koper v celotnem obravnavanem obdobju višja. To kaže na razmeroma veliko odvisnost prebivalcev od osebnega avtomobila.



Slika 15: Število navadnih osebnih avtomobilov na 1.000 prebivalcev (stopnja motorizacije) v MOK v obdobju 2019-2024 (vir: SURS)

V občini je 17 polnilnih postaj za električna vozila (vir: spletna stran: <https://www.gremonaelektriko.si/seznam>).

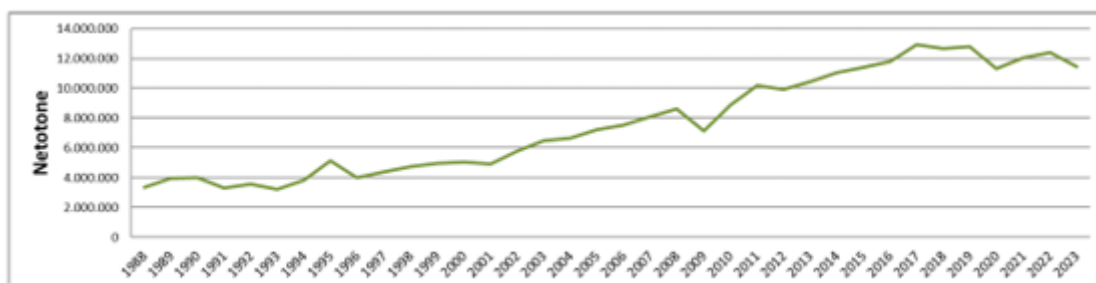
3.4.2 Železniški promet

V MOK potekata dva glavna železniška kraka, ki se odcepita izven občine. Prvi bolj prometen je krak Kozina – Koper, drugi pa Kozina – mejni prehod Rakitovec, v smeri Pulja.

Železniški promet ima v Mestni občini Koper pomembno vlogo predvsem pri tovornem prometu, saj predstavlja ključno povezavo med Luko Koper in zalednimi evropskimi trgi. Po železniški progi Divača–Koper se odvija velik del blagovnega prometa iz in v pristanišče. Iz Letnega poročila Luke Koper 2024 izhaja da je bilo leta 2024 razmerje odvoza in dovoza blaga iz pristanišča približno 50 % po železnici in 50 % po cesti. Poudarjajo, da se je delež cestnega prometa od leta 2018 povečeval predvsem zaradi omejene zmogljivosti obstoječe železniške proge, po zaključku drugega tira pričakujejo ponovno povečanje deleža železniškega prevoza. Zmogljivost proge (od 2019 naprej) je prepusta 94 vlakov na dan in prevozna 11,9 milijonov neto ton. Obstoječa proga je po podatkih Prometnega instituta Ljubljana d.o.o. izkoriščena 100 % ali več najmanj od leta 2014 naprej (izjema leto 2020, 2021 in 2023).



Slika 16: Povprečno št. vlakov na progi Divača Koper v letu 2023
(vir: Prometni institut Ljubljana d.o.o. 2024)



Slika 17: Količina prepeljanega tovora po progi Divača–Koper (1988–2023)
(vir: Prometni institut Ljubljana d.o.o. 2024)

Pri pretovoru blaga v Luki Koper ostaja železniški promet ključni način prevoza v zaledje. Čeprav se je delež železniškega prevoza po letu 2019 nekoliko zmanjšal, je tudi v letu 2025 znašal več kot polovico vsega pretovora (51 %). Kljub obnovi in omejitvam na slovenskem železniškem omrežju Luka Koper ohranja visok delež železniškega transporta, kar prispeva k zmanjševanju cestnih obremenitev in emisij toplogrednih plinov.

Tabela 13: Delež pretovora po železnici in cesti, ter št. vlakov je pripeljalo in odpeljalo v in iz pristanišča po posameznih letih v obdobju 2019 -2025

	delež pretovora po železnici : po cesti	vlakov pripeljalo v pristanišče in iz njega odpeljalo
2019	59:41	22.329
2020	58:42	19.899
2021	58:42	20.973
2022	54:46	21.824
2023	52:48	20.609
2024	50:50	20.469
2025	51:49	20.886

Vir: Luka Koper d.d.

Železniški potniški promet ima v Mestni občini Koper v primerjavi s tovrnim prometom razmeroma majhen pomen. Podatki iz Občinske celostne prometne strategije Mestne občine Koper kažejo, da vlak za vsakodnevne poti uporablja le majhen delež prebivalcev, medtem ko ga večina uporablja le občasno ali pa ga ne uporablja. Tudi rezultati štetja potnikov na železniški postaji Koper kažejo, da

dnevno železniško postajo uporablja manj kot 200 potnikov, pri čemer pomemben delež predstavljajo obiskovalci in turisti. Kljub temu je v primerjavi z letom 2019 opazno povečanje števila potnikov, predvsem po obdobju zmanjšane povpraševanja med epidemijo COVID-19, kar kaže na postopno okrevanje železniškega potniškega prometa.

Tabela 14: Število odpravljenih potnikov na ŽP Koper

	2019	2021	2023	2024
Število odpravljenih potnikov	59.718		56.943	
Število glede na štetje potnikov	34.675	31.025		71.905

vir: Občinska celostna prometna strategija Mestne občine Koper

Primerjava podatkov za obdobje 2019–2024 kaže, da se je po upadu v času epidemije število potnikov ponovno povečalo. Pri interpretaciji podatkov je treba upoštevati razlike med evidencami Slovenskih železnic in rezultati štetij potnikov, vendar oba vira potrjujeta, da je obseg potniškega železniškega prometa v Kopru v primerjavi z drugimi oblikami prometa še vedno razmeroma majhen.

3.4.3 Pomorski promet

Najpomembnejšo vlogo v pomorskem prometu Mestne občine Koper predstavlja tovorni promet, ki poteka preko Luke Koper. Gre za edino slovensko mednarodno tovarno pristanišče in eno najpomembnejših večnamenskih pristanišč v severnem Jadranu, ki predstavlja pomembno logistično vozlišče za države Srednje in Jugovzhodne Evrope. Prek pristanišča poteka pretovor različnih vrst tovarov, med katerimi prevladujejo kontejnerji, vozila, generalni, sipki in tekoči tovari.

Potniški pomorski promet v Mestni občini Koper temelji predvsem na prihodih potniških ladij za križarjenje. Od odprtja potniškega terminala leta 2005 se je Koper uveljavil kot ena izmed pomembnejših destinacij za križarjenja v severnem Jadranu. Pomembna prednost koprskega potniškega terminala je njegova neposredna bližina mestnega jedra, ki omogoča hiter dostop obiskovalcev do glavnih znamenitosti in storitev.

Tabela 15: Ladijski pretovor ter potniški promet v pristanišču Koper v obdobju 2019–2025

	ladijski pretovor (t)	št. potniških ladij	št. potnikov
2019	22.792.650	72	115.581
2020	19.523.137	0	0
2021	20.821.177	11	4.450
2022	23.248.795	65	72.753
2023	22.267.534	78	120.538
2024	23.009.337	73	125.329
2025	23.003.522	80	123.928

Vir: Luka Koper d.d.

Podatki kažejo, da je pomorski promet v Mestni občini Koper po upadu v času epidemije COVID-19 ponovno dosegel visoko raven. Ladijski pretovor je bil leta 2020 zaradi zmanjšane obsega svetovne trgovine in logističnih tokov najmanjši v obravnavanem obdobju, nato pa se je postopoma povečeval. V letih 2022–2025 se je stabiliziral na približno 23 milijonih ton letno, kar potrjuje pomembno vlogo Luke Koper kot enega ključnih logističnih vozlišč severnega Jadrana. Nadaljnja rast pristaniške

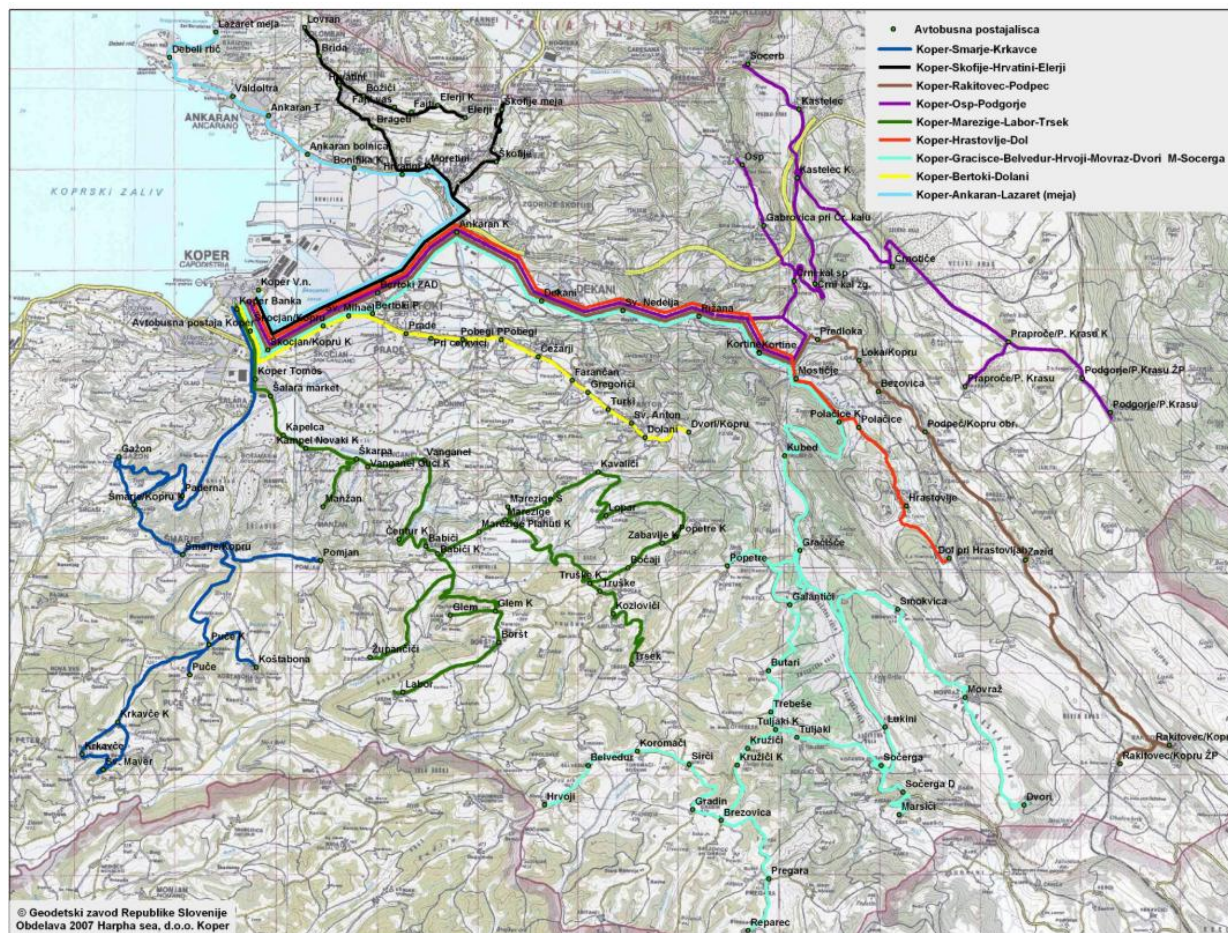
dejavnosti je tesno povezana tudi z razvojem železniške infrastrukture, predvsem z izgradnjo drugega tira železniške proge Divača–Koper, ki bo povečal zmogljivost železniškega dostopa do pristanišča in omogočil večji delež prevoza tovora po železnici.

Še izrazitejše spremembe so opazne pri potniškem prometu. Po popolni zaustavitvi prihodov potniških ladij v letu 2020 se je dejavnost postopoma obnovila. Že leta 2022 je število prihodov ladij in potnikov doseglo pomembno rast, v letih 2023–2025 pa je potniški promet presegel predpandemične vrednosti. Leta 2025 je bilo zabeleženih največ prihodov potniških ladij v obravnavanem obdobju (80), medtem ko je bilo največ potnikov evidentiranih leta 2024 (125.329). To potrjuje nadaljnjo rast prepoznavnosti Kopra kot destinacije za križarjenja v severnem Jadranu.

3.4.4 Javni potniški promet

Zaradi razpršene poselitve, razgibanega reliefa in izrazitih dnevnih migracij ostaja v Mestni občini Koper prevladujoča oblika mobilnosti osebni avtomobil. Posledično je delež uporabe javnega potniškega prometa razmeroma nizek, zlasti na podeželskih območjih občine, kjer so frekvence avtobusnih prevozov manjše in pogosto prilagojene potrebam šolskih prevozov. Najboljše povezave javnega potniškega prometa so zagotovljene na območju mesta Koper ter med obalnimi središči Koper, Izola in Piran, medtem ko je dostopnost javnega prevoza v zalednih naseljih slabša.

MO Koper ima organiziran mestni in primestni potniški promet, ki ga izvaja podjetje Arriva d.o.o., in sicer 12 mestnih linij in 9 relacij v okviru primestnega prometa.



Slika 18: Vozne linije primestnega prometa v Mestni občini Koper
(vir: MOK, 2026)

Poleg omenjenih prevoz je predvsem prebivalcem koprskega starega mestnega jedra, zlasti starejšim in gibalno oviranim, za lažji dostop do doma in javnih storitev, namenjena tudi Kurjerca brezplačno električno vozilo, ki nima vnaprej začrtane trase. Vstop in izstop je mogoč kjer koli, uporabniki lahko z dvigom roke Kurjerco ustavijo kar med vožnjo oziroma si prevoz zagotovijo s klicem. Vozi po vseh večjih in lažje prevoznih ulicah, na koncu katerih so urejena obračališča. Območje izvajanja prevozov je omejeno z obodnimi cestami (Pristaniška ulica, Kopališko nabrežje, Severna obvoznica in Vojkovo nabrežje).

Poročilo o prevoznih revščini v Sloveniji kaže, da je MOK leta 2023 spadala med občine, kjer ima 80 do 90 % prebivalcev v radiju 1 km od bivališča postajališče JPP z vsaj zadovoljivo pogostostjo voženj (vsaj 8 parov voženj na dan).

V zadnjih letih se sistem javnega potniškega prometa postopno posodablja z uvajanjem sodobnih informacijskih rešitev, elektronskih načinov plačevanja vozovnic ter izboljševanjem dostopnosti za uporabnike. Leta 2024 je bilo na mestnih avtobusih uvedeno tudi plačevanje s plačilnimi karticami in mobilnimi denarnicami, kar prispeva k večji dostopnosti javnega prevoza.

Trend števila prepeljanih potnikov se po padcu v času pandemije COVID-19 povečuje. Tako v mestnem kot primestnem prometu. Podatke o validacijah na posameznem postajališču v primestnem prometu od 1. 1. 2025 beleži DUJPP.

Tabela 16: Letno število prepeljanih potnikov za obdobje 2019 - 2025

Leto	Letno število prepeljanih potnikov
2019	935.494
2020	444.665
2021	549.698
2022	751.008
2023	870.963
2024	966.503
2025	1.114.065

Vir: MOK

Mestna občina Koper v okviru ukrepov trajnostne mobilnosti spodbuja razvoj javnega potniškega prometa ter postopno prenovo voznega parka. Leta 2025 je bil v mestnem prometu preizkušen električni avtobus, rezultati testiranja pa bodo uporabljeni pri nadaljnjem načrtovanju elektrifikacije mestnega avtobusnega prometa.

3.4.5 Ugotovitve

- Prometni sistem Mestne občine Koper je tesno povezan z njenim gospodarskim razvojem in mednarodno logistično vlog in predstavlja enega najpomembnejših virov okoljskih obremenitev, predvsem zaradi intenzivnega cestnega in tovornega prometa.
- Cestni promet še vedno prevladuje, kar potrjuje nadpovprečna stopnja motorizacije in visoka odvisnost prebivalcev od osebnega avtomobila. Največje prometne obremenitve so na glavnih vpadnicah v Koper in povezavah z Luko Koper.
- Železniški tovorni promet ima ključno vlogo pri trajnostnem razvoju pristanišča. Kljub polni izkoriščenosti obstoječe železniške infrastrukture več kot polovica pretovora Luke Koper še vedno poteka po železnici. Izgradnja drugega tira bo bistveno izboljšala zmogljivost železniškega.
- Potniški železniški promet ostaja slabo zkoriščen, čeprav po epidemiji ponovno beleži rast števila potnikov.
- Pomorski promet po epidemiji ponovno dosega in presega predpandemične vrednosti. Tako blagovni pretovor kot križarski turizem izkazujejo stabilno rast.
- Javni potniški promet se postopno izboljšuje, vendar zaradi razpršene poselitve in značilnosti prostora ostaja manj konkurenčen osebnemu avtomobilu, predvsem v zalednih naseljih.

3.5 RABA IN PRETVORBA ENERGIJE

Podatki o rabi in pretvorbi energije so povzeti po Lokalnem energetskega konceptu Mestne občine Koper iz leta 2022.

Energetika je ena pomembnejših gonilnih sil obremenjevanja okolja v Mestni občini Koper, saj je povezana z delovanjem gospodinjstev, gospodarstva, javnega sektorja in prometa. Skupna končna raba energije v občini je bila leta 2019 ocenjena na približno 872.956 MWh, kar kaže na razmeroma veliko energetske intenzivnosti prostora. Največji delež rabe energije odpade na promet, ki predstavlja približno 42 % skupne rabe, sledijo stanovanja z 29 %, podjetja z 27 %, javne stavbe z okoli 2 %, medtem ko je delež javne razsvetljave manjši od 1 %. Takšna struktura kaže, da so ključni pritiski na okolje povezani predvsem s prometom, obstoječim stavbnim fondom in gospodarskimi dejavnostmi.

V stanovanjskem sektorju je bila skupna raba energije za ogrevanje, pripravo sanitarne tople vode in električno energijo ocenjena na približno 254 GWh/leto. Pri ogrevanju stanovanj imata pomembno

vlogo ekstra lahko kurilno olje in lesna biomasa, povečuje pa se tudi raba električne energije, zlasti zaradi uporabe toplotnih črpalk, električnih grelnih sistemov in hlajenja v poletnem času. LEK poudarja, da je raba energije za ogrevanje v občini nižja od slovenskega povprečja, kar je povezano z milejšim submediteranskim podnebjem, krajšim trajanjem ogrevalne sezone in nižjim temperaturnim primanjkljajem. Kljub temu ostaja stanovanjski sektor pomembno področje za zmanjševanje rabe energije, predvsem zaradi starejšega stavbnega fonda in še vedno velike uporabe fosilnih goriv.

V gospodarskem sektorju, ki vključuje industrijo, storitve, trgovino in malo gospodarstvo, je bila skupna raba energije ocenjena na približno 232.658 MWh. Največji delež predstavlja električna energija, kar je povezano z industrijskimi procesi, logistiko, trgovskimi dejavnostmi, hlajenjem in drugimi tehnološkimi potrebami. Pri večjih industrijskih in storitvenih porabnikih se kot pomembni energenti pojavljajo tudi UNP, ELKO in v manjšem obsegu lesna biomasa. LEK med večjimi porabniki izpostavlja zlasti Luko Koper, Hidrio, Titus, večje trgovske centre, Rižanski vodovod in Marjetico Koper. Gospodarske dejavnosti so zato pomembna gonilna sila rabe energije, hkrati pa predstavljajo tudi pomemben potencial za energetske učinkovitost, izrabo odpadne toplote in prehod na obnovljive vire energije.

Največji posamezni sektor rabe energije je promet. Skupna raba energije v prometu je bila ocenjena na približno 375 GWh/leto, pri čemer prevladuje zasebni in komercialni cestni promet. Občina je pomembno prometno in logistično vozlišče, saj se na njenem območju prepletajo lokalni, regionalni, turistični, tranzitni in tovarni tokovi, povezani tudi z Luko Koper. Promet zato pomembno prispeva k rabi fosilnih goriv, emisijam toplogrednih plinov in drugim pritiskom na okolje. LEK kot razvojno usmeritev izpostavlja elektrifikacijo prometa, širitev polnilne infrastrukture, krepitev javnega potniškega prometa, razvoj kolesarske infrastrukture in druge ukrepe trajnostne mobilnosti.

Raba energije v javnih stavbah je v skupni bilanci manjša, vendar je pomembna z vidika zgledne vloge javnega sektorja. Obravnavane občinske javne stavbe so porabile približno 8,9 GWh energije, pri čemer pomemben delež predstavlja električna energija, deloma tudi zaradi uporabe toplotnih črpalk. V javnih stavbah so še vedno prisotni ELKO, UNP, lesna biomasa in daljinsko ogrevanje.

Oskrba z energijo v Mestni občini Koper temelji na kombinaciji elektroenergetskega omrežja, oskrbe z utekočinjenim naftnim plinom, uporabe tekočih goriv, posameznih sistemov daljinskega ogrevanja, skupnih kotlovnice, lesne biomase, toplotnih črpalk in vse večje izrabe sončne energije. Elektroenergetsko omrežje je osrednji del energetske infrastrukture, saj se električna energija uporablja v vseh sektorjih, od gospodinjstev in javnih stavb do industrije, storitev in prometa. Distributer električne energije je Elektro Primorska, na območju občine pa je evidentiranih več sto transformatorskih postaj. LEK navaja potrebo po nadaljnji krepitvi omrežja, pokablitvi srednje- in nizkonapetostnih vodov, razvoju pametnih omrežij ter izboljšanju zanesljivosti oskrbe.

Pomemben del obstoječe oskrbe s toploto predstavljajo individualne in skupne kurilne naprave. V gospodinjstvih se za ogrevanje še vedno pogosto uporabljajo ELKO, lesna biomasa in UNP, medtem ko se v zadnjih letih povečuje uporaba toplotnih črpalk. Na območju občine delujejo tudi večje skupne kotlovnice, ki oskrbujejo večstanovanjske in poslovne objekte. Kot energenti se uporabljajo ELKO, UNP, električna energija oziroma toplotne črpalke ter lesna biomasa.

V občini deluje tudi sistem daljinskega ogrevanja na Markovcu, ki oskrbuje večje število večstanovanjskih objektov. Kot energent se uporablja predvsem UNP, rezervno pa tudi ELKO, pri čemer je v LEK predviden prehod na zemeljski plin oziroma dolgoročno na učinkovitejše in manj

emisijsko intenzivne rešitve. Daljinsko ogrevanje ima v urbanih območjih pomemben potencial, saj omogoča centralizirano proizvodnjo toplote, lažji nadzor nad emisijami, možnost povezovanja z obnovljivimi viri energije in uporabo odpadne toplote

Obnovljivi viri energije predstavljajo ključno razvojno smer prihodnje oskrbe z energijo v občini. LEK izpostavlja velik potencial sončne energije, uporabo lesne biomase, možnost uporabe geotermalne energije, toplotnih črpalk, bioplina, odpadne toplote ter manjših lokalnih sistemov daljinskega ogrevanja na obnovljive vire. Na območju občine so že prisotne sončne elektrarne, njihova vloga pa se bo zaradi ugodnih naravnih danosti in ciljev razogljičenja predvidoma povečevala. Prihodnja oskrba z energijo v občini bo zato morala temeljiti na kombinaciji zmanjševanja rabe energije, posodobitve omrežij, elektrifikacije, decentralizirane proizvodnje iz obnovljivih virov ter prilagajanja energetske infrastrukture potrebam prebivalcev, gospodarstva in prometa.

Mestna občina Koper bo k razogljičenju prispevala z ukrepi za zmanjšanje rabe energije, povečanje energetske učinkovitosti, večjo uporabo obnovljivih virov energije in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. LEK kot ključni cilj izpostavlja zmanjšanje emisij CO₂ za najmanj 40 % do leta 2030, dolgoročno pa sledi usmeritvi podnebne nevtralnosti do leta 2050. Ukrepi so usmerjeni predvsem v sektorje, ki imajo največji vpliv na rabo energije in emisije: promet, stanovanja, podjetja in javne stavbe.

Za doseganje ciljev je v LEK predviden akcijski načrt z naborom projektov za obdobje 2023–2032. Ukrepi vključujejo energetske prenovе stavb, razvoj obnovljivih virov, posodobitev energetske infrastrukture, trajnostno mobilnost, ozaveščanje prebivalcev in podjetij, zmanjševanje energetske revščine ter sistematično spremljanje kazalnikov, kot so raba energije, delež OVE, emisije CO₂, število prenovljenih objektov in število polnilnih mest.

3.5.1 Ugotovitve

- Promet predstavlja največjega porabnika energije v Mestni občini Koper, saj predstavlja približno 42 % končne rabe energije, zato je hkrati tudi najpomembnejši vir emisij toplogrednih plinov in drugih okoljskih obremenitev.
- Pomemben delež rabe energije predstavljata tudi stanovanjski in gospodarski sektor, pri čemer je v stanovanjih še vedno prisotna uporaba fosilnih goriv za ogrevanje, medtem ko v gospodarstvu prevladuje poraba električne energije.
- MOK postopno prehaja na nizkoogljične vire energije. Povečuje se uporaba toplotnih črpalk.
- Velik potencial za zmanjšanje rabe energije predstavljajo energetske prenovе stavb, predvsem starejšega stanovanjskega fonda, ter izboljšanje energetske učinkovitosti gospodarskih objektov in javnih stavb.

4 STANJE OKOLJA

4.1 ONESNAŽENOST ZRAKA

Onesnaženost zraka v zadnjih desetletjih ostaja največje okoljsko tveganje za zdravje ljudi v Evropi kljub občutnemu izboljšanju kakovosti zraka. Povzroča lahko resne bolezni dihal in srčno-žilnega sistema, zmanjšuje kakovost življenja ter vodi do prezgodnjih smrti.

Na ravni Evropske unije področje ureja zakonodaja s področja kakovosti zunanjega zraka, ki določa mejne, ciljne, opozorilne, alarmne in kritične vrednosti posameznih onesnaževal ter zahteve glede spremljanja kakovosti zraka in obveščanja javnosti. Določbe evropske zakonodaje so v slovenski pravni red prenesene predvsem z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 9/11, 8/15, 66/18 in 44/22 – ZVO-2), Uredbo o arzeniu, kadmiju, živem srebru, niklju in policikličnih aromatskih ogljikovodikih v zunanjem zraku (Uradni list RS, št. 56/06 in 44/22 – ZVO-2) ter Pravilnikom o ocenjevanju kakovosti zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 55/11, 6/15, 5/17 in 44/22 – ZVO-2).

Spremljanje kakovosti zraka je pomembno za ugotavljanje stanja okolja, prepoznavanje glavnih virov onesnaževanja ter načrtovanje ukrepov za zmanjševanje emisij in izboljšanje kakovosti bivanja.

4.1.1 Pritiski

Emisije onesnaževal izhajajo v zrak iz različnih lokalnih virov: individualna kurišča v stanovanjskih objektih, večje skupinske kotlovnice, industrija in promet. Pomemben je tudi transport onesnaženega zraka iz bližnjih in bolj oddaljenih območij.

Onesnaženost z delci v Sloveniji je posledica lokalnih izpustov in prenosa onesnaževal v regionalnem merilu. Onesnaženost s prizemnim ozonom ima v nasprotju z onesnaženostjo z delci izrazit regionalni značaj z odločilnim vplivom čezmejnega prehajanja onesnaženosti. Padska nižina v severni Italiji, ki je gosto poseljeno in industrializirano območje s specifičnimi meteorološkimi ter geografskimi značilnostmi, omogoča kopičenje onesnaževal v spodnjih plasteh ozračja. Onesnaženost z ozonom je najvišja na Primorskem, ki je bolj pod vplivom čezmejnega prehajanja ozona in njegovih predhodnikov, hkrati pa so tam ugodnejši meteorološki pogoji za tvorbo ozona.

Po podatkih iz LEK (GOLEA, 2022) se največji delež emisij CO₂ v občini se sprostijo ob rabi energije v podjetjih (36 %). Sledi sektor promet (34 %) in stanovanja (27 %). Pri izračunu emisij so upoštevane tudi emisije zaradi proizvodnje električne energije, slednja pa se proizvaja tudi izven meja občine.

Pri proizvodnji toplotne energije se pri zgorevanju goriv sproščajo različne snovi, ki so bile pred pretvorbo nevtralne, vezane v gorivih, po pretvorbi pa imajo pogosto škodljivi vpliv na okolico (zrak). Najpomembnejši produkti zgorevanja, ki obremenjujejo okolje so:

- SO₂ (žveplov dioksid) nastaja pretežno pri zgorevanju premoga in kurilnega olja. SO₂ v zraku postopoma oksidira v SO₃, ki z vlago v zraku reagira v žveplovo (VII) kislino H₂SO₄. Med ljudmi je poznana kot kisel dež in se utemeljeno povezuje s problematiko umiranja gozdov. Znanstveno je dokazano, da SO₂ lahko povzroči različne bolezni, kot so bronhitis, draženje dihalnih poti ipd., popoln obseg škodljivih učinkov še vedno ni poznan.
- NO_x (dušikovi oksidi) nastajajo pri visokih zgorevalnih temperaturah (preko 1.000°C), tako pri zgorevanju plina kot tudi lesa. Glavni viri: promet in proizvodnja toplote.

- CO (ogljikov monoksid) nastaja pri nepopolnem zgorevanju pri kurjenju in ostalih zgorevalnih procesih. Glavni viri so promet in proizvodnja toplote. Je življenjsko nevaren, strupen plin.
- CO₂ (ogljikov dioksid) nastaja pri vseh procesih zgorevanja. Je glavni krivec za učinek tople grede. Koncentracija CO₂ v atmosferi se stalno povečuje in je po eni strani posledica industrializacije, po drugi strani pa stalnega naraščanja prebivalstva na zemlji. Po najboljših, danes razpoložljivih klimatskih modelih, bo podvojitev vsebnosti CO₂ v atmosferi povzročila globalni dvig temperature za 3°C +/- 1,5°C. Pri emisijah CO₂ je lesna biomasa upoštevana kot CO₂ nevtralno gorivo, saj je pri zgorevanju lesa količina v zrak sproščenega CO₂ enaka kot pri gnitju in ga drevesa spet porabijo za svojo rast.
- Prah so v zraku porazdeljeni trdni delci poljubne oblike, strukture in gostote, ki lahko zaradi velikosti in sestave škodljivo vplivajo na človekovo zdravje.
- CxHy (ogljikovodiki) so produkti nepopolnega zgorevanja v dimnih plinih. V Mestni občini Koper so poleg cestnega prometa pomemben vir emisij tudi pristaniške in logistične dejavnosti, povezane z delovanjem pristanišča, ter energetska raba v gospodarskih dejavnostih.

Tabela 17: Emisije v MOK glede na porabljene energente (ton/leto)

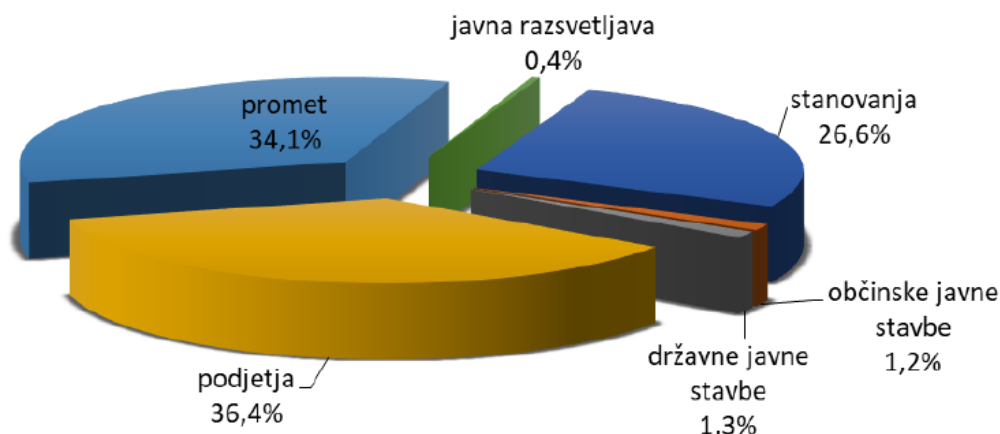
t/leto	CO ₂	CxHy	SO ₂	NO _x	CO	prah
dizel	71.633	9,6	90,1	57,5	41,2	1,6
bencin	24.873	3,9	36,6	23,4	16,8	0,6
lesna biomasa	0	66,6	8,4	11,1	1.999,4	55,5
ELKO	21.372	2,9	26,9	17,1	12,3	0,5
UPN	12.27	2,0	0,0	11,8	4,9	0,1
ZP	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
električna energija	153.159	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mazut	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
skupaj	283.342	85,0	162,0	120,9	2.075	58,3

Vir: GOLEA, 2022 (LEK)

Tabela 18: Emisije v MOK po posameznih sektorjih (ton/leto)

t/leto	CO ₂	CxHy	SO ₂	NO _x	CO	prah
stanovanja	75.387	66,7	31,3	29,7	1.917,3	53,3
občinske javne stavbe	3.473	0,7	0,6	0,7	17,5	0,5
državne javne stavbe	3.639	0,2	1,2	1,0	0,7	0,0
podjetja	103.067	3,9	2,4	8,6	81,2	2,2
promet	96.536	13,5	126,7	80,9	58,0	2,2
javna razsvetljava	1.240	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
skupaj	283.342	85,0	162,0	120,9	2.075	58,3

Vir: GOLEA, 2022 (LEK)



Slika 19: Struktura emisij CO2 proizvedenih po posameznih sektorjih
(vir: GOLEA, 2022)

Seznam izdanih okoljevarstvenih dovoljenj za emisije snovi v zrak za druge naprave in dejavnosti* po 126. členu Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22) v nadaljevanju: ZVO-2) (zadnja posodobitev 2. 3. 2026, MOPE):

- Instalacija d.o.o.,
- Dinos d.d.,
- Gorenje Surovina d.o.o.,
- Petrol d.d. (Instalacija d.o.o.),
- Marjetica Koper d.o.o.,
- Luka Koper d.d.,
- FIC d.o.o. Dekani.

*vsebuje tudi okoljevarstvena dovoljenja po 126. členu ZVO-2, ki poleg emisij v zrak obsegajo ostala področja Zakona o varstvu okolja

Število podjetij z izdanim OVD za emisije snovi v zrak za druge naprave in dejavnosti se glede na leto 2019 ni spremenilo, gre za podjetja oz. zavezanke ki so imela OVD že v letu 2019.

Tabela 19: Emisije snovi v zrak iz industrijskih obratov na območju MOK za leto 2024

Naziv zavezanca	Lokacija naprav	Parameter	Emisija snovi iz izpustov [kg]	Ocena razpršene in ubežne emisije [kg]
AK AUTOMOTIVE, družba za proizvodnjo avtomobilskih delov, d.o.o	Cesta Marižganskega upora 2	celotni prah	226,02	40
		organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)	0,00	1
ASFALTI PTUJ D.O.O.	ČRNOTIČE 56	celotni prah	5,51	160
		ogljikov monoksid (CO)	270,11	0
		organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)	59,42	0
		VSOTA rakotvorne snovi III. nev. sk.		0

Naziv zavezanca	Lokacija naprav	Parameter	Emisija snovi iz izpustov [kg]	Ocena razpršene in ubežne emisije [kg]
AVTOPLUS d.o.o. Koper	ISTRSKA CESTA 55, KOPER, 6000 KOPER - CAPODISTRIA	celotni prah	79,63	0
		organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)		339
AVTOSERVIS KOPER d.o.o.	VOJKOVO NABREŽJE 38, KOPER, 6000 KOPER	celotni prah	56,91	0
		organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)		52
DINOS d.o.o.	ŠMARSKA CESTA 7, KOPER, 6000 KOPER - CAPODISTRIA	celotni prah		108
ELLE GI d.o.o. Koper	ŠMARSKA CESTA 7B, KOPER, 6000 KOPER - CAPODISTRIA	dušikovi oksidi (NO in NO ₂), izraženi kot NO ₂	252,80	0
		organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)	39,12	4
HIDRIA d.o.o.	Šmarska cesta 4D, 6000 KOPER	dušikovi oksidi (NO in NO ₂), izraženi kot NO ₂	8,97	0
		celotni prah	44,72	0
		ogljikov monoksid (CO)	0,13	0
		organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)	10,78	0
		žveplov oksidi (SO ₂ in SO ₃), izraženi kot SO ₂	0,00	0
	Ulica Istrskega odreda 3, 6000 Koper-Capodistria	organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)	34,35	0
		benzen		0
		celotni prah	82,02	841
		ogljikov monoksid (CO)	647,53	0
		VSOTA prašnate anorg. snovi II.	0,65	0
		VSOTA prašnate anorg. snovi II. in III.	1,84	0
		VSOTA prašnate anorg. snovi III.	1,19	0
		žveplov oksidi (SO ₂ in SO ₃), izraženi kot SO ₂	40,12	0

Naziv zavezanca	Lokacija naprav	Parameter	Emisija snovi iz izpustov [kg]	Ocena razpršene in ubežne emisije [kg]
		dušikovi oksidi (NO in NO ₂), izraženi kot NO ₂	959,40	0
Istrabenz plini d.o.o.	Vena Pilona 1, Koper	ogljikov monoksid (CO)		0
		dušikovi oksidi (NO in NO ₂), izraženi kot NO ₂	132,17	0
		dimno število		0
		žveplov oksidi (SO ₂ in SO ₃), izraženi kot SO ₂	0,00	0
KOLEKTOR CPG d.o.o.	GRADBIŠČE PREDORA DEKANI, 2916/2 KO 2603 DEKANI	celotni prah	1,84	436
		OSTALO (opomba)		119
Kolektor Sikom d.o.o.	Dekani 12D	organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)	190,40	24
		formaldehid (CH ₂ O)	1,88	0
		celotni prah	109,20	14
Luka Koper, d.d.	Vojkovo nabrežje 38,6000 Koper	ogljikov monoksid (CO)	202,23	0
		metanol	6,94	1.037
		organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)	9,73	1.455
		dušikovi oksidi (NO in NO ₂), izraženi kot NO ₂	144,02	0
		dimno število		0
		celotni prah	4.023,94	6.048
		žveplov oksidi (SO ₂ in SO ₃), izraženi kot SO ₂	0,02	0
MARJETICA KOPER d.o.o.-s.r.l.	ULICA 15.MAJA 5, KOPER	dušikovi oksidi (NO in NO ₂), izraženi kot NO ₂	21,47	0
		žveplov oksidi (SO ₂ in SO ₃), izraženi kot SO ₂	0,14	0
		metan (CH ₄)		201.426

Naziv zavezanca	Lokacija naprav	Parameter	Emisija snovi iz izpustov [kg]	Ocena razpršene in ubežne emisije [kg]
		ogljikov dioksid (CO ₂)	129.842,33	615.467
PETROL d.d., Ljubljana	SERMIN 10/A, 6000 KOPER	benzen		147
		organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)	664,69	34.980
PORSCHÉ INTER AUTO d.o.o.	ANKARANSKA CESTA 10, KOPER, 6000 KOPER - CAPODISTRIA	celotni prah	29,99	0
		organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)		201
RDB Plastics d.o.o.	Dekani 3A	celotni prah		12
TITUS d.o.o. DEKANI	DEKANI 5, DEKANI, 6271 DEKANI	nikelj in njegove spojine, izražene kot Ni	0,72	0
		ogljikov monoksid (CO)	1,29	0
		žveplov oksidi (SO ₂ in SO ₃), izraženi kot SO ₂	1,66	0
		dušikovi oksidi (NO in NO ₂), izraženi kot NO ₂	21,56	0
		cianidi, lahkotopni, izraženi kot CN	3,57	0
		anorganske spojine klora, če niso navedene v I. nevarnostni skupini, izražene kot HCl	43,80	0
		celotni prah	444,78	25
Trgo ABC d.o.o.	ISTRSKA CESTA 12	celotni prah	8,64	0
VOC Ekologija d.o.o.	Kamnolom Griža, Kubed	celotni prah		498
Yapi Merkezi podružnica Ljubljana	Betonarna 2TDK Gabrovica pri Črnem Kalu	celotni prah	1,32	255

Vir: ARSO (Emisije snovi v zrak iz industrijskih obratov za leto 2024)

Tabela 20: Primerjava letnih količinah snovi iz izpustov v zrak in ocene razpršenih emisij leta 2019 in leta 2024

	2019		2024	
Parameter/ Onesnažilo	Emisija snovi iz izpustov [kg]	Ocena razpršene emisije [kg]	Emisija snovi iz izpustov [kg]	Ocena razpršene in ubežne emisije [kg]
anorganske spojine klora, če niso navedene v I. nevarnostni skupini, izražene kot HCl	215,78	0,00	43,80	0,00
benzen		91,00		147,00

Parameter/ Onesnažilo	2019		2024	
	Emisija snovi iz izpustov [kg]	Ocena razpršene emisije [kg]	Emisija snovi iz izpustov [kg]	Ocena razpršene in ubežne emisije [kg]
celotni prah	5.162,54	7.198,00	5.114,51	8.437,00
cianidi, lahkotopni, izraženi kot CN	257,52	0,00	3,57	0,00
dimno število		0,00		0,00
dušikovi oksidi (NO in NO ₂), izraženi kot NO ₂	2.739,94	0,00	1540,38	0,00
formaldehid (CH ₂ O)	8,44	1,00	1,88	0,00
ksilen (C ₈ H ₁₀)		76,00		
metan (CH ₄)		286825,00		201426,00
metanol	0,20	1127,00	6,94	1037,00
nikelj in njegove spojine, izražene kot Ni	0,25	0,00	0,72	0,00
ogljikov dioksid (CO ₂)	92.960,26	491.442,00	129.842,33	615.467,00
ogljikov monoksid (CO)	2.014,30	0,00	1.121,29	0,00
organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)	891,72	26.426,00	1.008,49	37.056,00
VSOTA anorg. sp., ki so v parah ali v pl. stanju II. nev. sk.	0,00	0,00		
VSOTA prašnate anorg. snovi II.	0,35	0,00	0,65	0,00
VSOTA prašnate anorg. snovi II. in III.	0,42	0,00	1,84	0,00
VSOTA prašnate anorg. snovi III.	0,06	0,00	1,19	0,00
VSOTA rakotvorne snovi III. nev. sk.		1,00		0,00
žveplov oksidi (SO ₂ in SO ₃), izraženi kot SO ₂	83,34	0,00	41,93	0,00
Skupaj	104.335,13	813.187,00	138.729,53	863.689,00

Vir: ARSO (Emisije snovi v zrak iz industrijskih obratov za leti 2019 in 2024)

4.1.2 Stanje

Kakovost zraka je pomemben dejavnik stanja okolja, saj onesnažen zrak vpliva na zdravje in počutje ljudi bolj kot drugi okoljski vplivi. Slovenija se glede delcev uvršča med države Evropske unije z bolj onesnaženim zrakom in je v vrhu po izpustih delcev na prebivalca in tudi na enoto površine ter glede onesnaženosti z ozonom in benzo(a)pirenom. Poleg primarnih delcev, ki so posledica neposredne emisije prahu v zrak (npr. iz izpuha vozila pri izgorevanju dizelskega goriva, iz dimnika pri kurjenju lesa, premoga,...) nastajajo tudi sekundarni delci, in sicer kot posledica kemijskih reakcij med njihovimi predhodniki (dušikovi oksidi (NO_x), žveplov dioksid (SO₂), amonijak (NH₃) in nemetanske hlapne organske snovi (NMVOC)). Med sekundarne onesnaževalce sodi ozon in tudi delci, ki so se odložili na tla in so se zaradi prometa ali vetra ponovno dvignili v zrak. Visoki specifični izpusti delcev v Sloveniji so predvsem posledica močno razširjene uporabe lesa v zastarelih kurilnih napravah gospodinjstev, ki je vir kar dveh tretjin izpustov delcev. Dodatno na povišane ravni delcev v zraku vplivajo tudi neugodne vremenske razmere v slabo prevetrenih kotlinah in dolinah celinskega dela Slovenije, kjer so pogoste in izrazite temperaturne inverzije. Preseganja dopustnega števila dnevnih mejnih vrednosti niso zabeležena na Primorskem, kjer je boljša prevetrenost kot v celinskem delu Slovenije.

Območje MO Koper skladno z Uredbo kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/11, 8/15, 66/18 in 44/22 – ZVO-2), glede na žveplov dioksid, dušikov dioksid, dušikove okside, delce PM₁₀ in PM_{2,5}, benzen, ogljikov monoksid ter benzo(a)piren, sodi v primorsko območje (SIP).

Glede na svinec, arzen, kadmij in nikelj pa v območje težke kovine (SITK). Merilna postaja monitoringa kakovosti zunanjega zraka se izvaja na merilni postaji Koper.

PM10, PM2,5

Povišane ravni delcev PM10 se v Sloveniji tipično pojavljajo v zimskih mesecih, ko se v primeru anticiklonalnih razmer s šibkimi vetrovi v prizemnih plasteh pogosto pojavi temperaturni obrat. V teh plasteh imamo šibko vertikalno mešanje zraka, kar povzroči, da se onesnaževala dlje časa zadržujejo v bližini tal. Obenem so v zimskih mesecih najbolj aktivna mala kurišča, ki imajo največji prispevek k izpustom delcev PM10. Na vseh lokacijah sta opazna jutranji in večerni maksimum. Bolj izrazit je večerni maksimum, ko se prometni konici pridružijo še izpusti zaradi ogrevanja, hkrati pa je v večernem času pogosto prisoten tudi temperaturni obrat, ki zmanjšuje sposobnost redčenja onesnaženega zraka. Medletna nihanja ravni PM10 so predvsem posledica različnih meteoroloških razmer v posameznem letu. Kljub temu je v obdobju od leta 2005 naprej, predvsem na urbanih lokacijah, opazen trend zmanjševanja ravni delcev.

Tabela 21: Povprečne letne ravni PM10($\mu\text{g}/\text{m}^3$) v letih 2019 - 2024

Leto	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	17	19	16	18	17	17

Vir: ARSO, 2025 (Poročilo o kakovosti zraka za leto 2024)

Tabela 22: Število preseganj dnevne mejne vrednosti PM10 v obdobju 2019–2024

Leto	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Št. preseganj	8	17	8	12	12	4

Vir: ARSO, 2025 (Poročilo o kakovosti zraka za leto 2024)

Območje pristanišča predstavlja vir emisij v zrak, pri čemer so najbolj problematični prašni delci na območju, kjer se skladišči razsuti tovor (Evropski energetske terminal). Sipki materiali so predvsem vir prašnih delcev v zrak, k čemur pripomorejo tudi vetrovne razmere na območju akvatorija pristanišča. Upravljavec pristanišča že več let izvaja vse potreben ukrepe za zmanjševanje emisij prašnih delcev v ozračje. Celokupno koncentracijo prahu znotraj pristanišča spremljajo že od leta 2002. Monitoring prisotnosti finih prašnih delcev izvajajo v sodelovanju z Univerzo na Primorskem, rezultate meritev na treh lokacijah (LKP Ankaran, Koper in Markovec) pa je možno redno spremljati na spletni strani podjetja Luke Koper.

Povprečna letna izmerjena koncentracija PM10 v koprskem pristanišču ni nikoli presegla zakonsko predpisane mejne vrednosti ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$), dosežen je tudi cilj upravljavca, da se imisije delcev velikosti do $10 \mu\text{m}$ na celotnem območju pristanišča ohranijo pod $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Primerjava meritev ravni prahu na območju pristanišča z rezultati meritev v drugih slovenskih mestih kaže, da so izmerjene vrednosti na območju pristanišča nižje kot v številnih drugih mestih. Upravljavec je z namenom zmanjšanja emisij prašnih delcev v ozračje na tistih delih pristanišča, kjer se predvidoma pričakujejo znatne emisije, sprejel številne ukrepe za njihovo zmanjšanje. Med bolj učinkovite lahko uvrstimo ukrep zmanjševanja emisij PM10 delcev s tehnologijo nanašanja papirniškega mulja na začasno skladišče premoga in železove rude, ki so jo vpeljali pred leti. Papirniški mulj tvori skorjo, ki preprečuje odnašanje prahu. Ta sistem se je izkazal kot najbolj učinkovit, tudi pri sunkih vetra nad 100 km/h . Tudi 113. člen Uredbe o DPN za celovito ureditev pristanišča za mednarodni promet v Kopru (Ur. l. RS, št. 48/11) določa, da se viri nezajetih emisij prahu (presipna mesta, nakladalna mesta, vstopno-izstopna mesta za tovorna vozila, vagoni na nakladalnih klančinah) omejijo s samozapiralnimi vrati, zavesami ipd.

Ozon

Ozon je sekundarno onesnaževalo, saj v prizemni plasti zraka ni njegovih neposrednih izpustov. Ker so kompleksne reakcije, ki vodijo do nastanka ozona intenzivnejše ob visoki temperaturi in močnem sončnem obsevanju, je onesnaženost zraka z ozonom največja poleti.

Na merilnem mestu Koper je bila letna raven ozona najvišja med nižje ležečimi merilnimi mesti ($69\mu\text{g}/\text{m}^3$), saj so tu zelo ugodni pogoji za tvorbo ozona. Maksimum nastopi med 13. in 17. uro, ko je sončno obsevanje močno in so temperature zraka najvišje. Najnižje ravni ozona so običajno zaznane v času jutranje prometne konice, ko ozon reagira z dušikovim monoksidom iz prometa. Zaradi lege in meteoroloških pogojev so med nižje ležečimi merilnimi mesti najvišje ravni ozona tekom celega dneva zabeležene na merilnem mestu Koper. Preseganja dolgoročne ciljne vrednosti za varovanje zdravja so bila v letu 2024 zabeležena v obdobju od aprila do septembra. Več kot 25 preseganj te vrednosti je bilo leta 2024 zabeleženih na merilnih mestih Koper, NG Grčna ter na visoko ležečih merilnih mestih Otlica in Krvavec. Največ preseganj je bilo na vseh merilnih mestih zabeleženih julija in avgusta. Na merilnem mestu Koper in Otlica je bilo preseganj 51, letne ravni ozona ne kažejo opaznih tendenc. Manjša nihanja so posledica vremenskih razmer, posebej tistih poletij, ko so pogoji za nastanek ozona zaradi močnejšega sončnega obsevanja in višjih temperatur ugodnejši. Ta nihanja so bolj kot v letnem povprečju izražena v številu prekoračitev opozoril ne urne in dolgoročne ciljne 8-urne vrednosti.

Tabela 23: Število preseganj 8-urne ciljne vrednosti ($120\mu\text{g}/\text{m}^3$) v drsečem povprečju v obdobju 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Št. preseganj	53	41	36	43	54	58

Vir: ARSO, 2025 (Poročilo o kakovosti zraka za leto 2024)

Leto 2024 je bilo najtoplejše leto v zgodovini meritev v Sloveniji, drugo najtoplejše leto je bilo leto 2023. Kljub temu rekordu, pa v letu 2024 ni bilo zabeleženega nobenega preseganja opozorilne vrednosti, medtem, ko je bilo v letu 2023 zabeleženih kar 16 preseganj opozorilne vrednosti v Kopru. V Kopru so bile najvišje urne ravni pod $170\mu\text{g}/\text{m}^3$, na ostalih merilnih mestih pa celo pod $160\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Tabela 24: Število preseganj opozorilne vrednosti ($180\mu\text{g}/\text{m}^3$) namerilnih mestih DMKZ v obdobju 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Št. preseganj	4	0	2	11	16	0

Vir: ARSO, 2025 (Poročilo o kakovosti zraka za leto 2024)

Dušikov dioksid

Več kot polovica izpustov NO_x prihaja v ozračje iz prometa. Letna ($40\mu\text{g}/\text{m}^3$) in urna ($200\mu\text{g}/\text{m}^3$) mejna vrednost NO₂, ki sta predpisani za zaščito zdravja, na merilnem mestu Koper nista bili preseženi. Ravni NO₂ in NO_x imajo značilen letni in dnevni hod. Na vseh merilnih mestih so najnižje ravni izmerjene v poletnih mesecih, ko so vremenske razmere za razredčevanje izpustov ugodnejše. Pozimi, ko je ozračje najbolj stabilno in najslabše prevetreno pa so ravni višje. Dnevni hod NO₂ kaže, da se na vseh merilnih mestih ob jutranji prometni konici pojavi prvo obdobje višjih ravni dušikovih oksidov zaradi povečanih izpustov iz prometa. V popoldanskem oziroma večernem času pa se pojavi v plasti zraka pri tleh še drugo povišanje ravni NO₂.

V zadnjih petih letih ostajajo letne ravni NO₂ na istem nivoju in ni opaziti trenda upadanja (tudi pri izpustih). Medletna variabilnost je sicer tudi posledica meteoroloških pogojev. Ob toplejših zimah z več vetra in padavin ter ob manjšem številu temperaturnih obratov so ravni nižje, ob drugačnih
Ipsium, d.o.o.

pogojih pa višje. V letih 2020 in 2021 so na ravni dušikovih oksidov ugodno vplivali tudi ukrepi za preprečevanje epidemije COVID-a. V obdobju 2019 – 2024 so se letne ravni NO₂ v MOK gibale med 14 – 16 (µg/m³). Na merilnih mestih Koper so tudi v zimskem času izmerjene ravni NO_x nizke, ker je merilno mesta oddaljeno od večjih virov onesnaženja.

Tabela 25: Letne ravni NO₂ (µg/m³) v letih 2019 - 2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
NO ₂ (µg/m ³)	15	16	15	15	14	15

Vir: ARSO, 2025 (Poročilo o kakovosti zraka za leto 2024)

4.1.3 Odzivi

MOK je izdelala novo Občinsko celostno prometno strategijo za obdobje 2025 – 2032, ki med drugimi vključuje ukrepe ozaveščanja o trajnostni mobilnosti in spremembi potovalnih navad, uskladitve prostorske in prometne politike, povečanja frekvence obstoječih linij in uvedba novih linij mestnega prometa ter ukrepe celovitega umirjanja motornega prometa.

Občina aktivnosti na področju alternativnih virov energije izvaja skladno z Lokalnim energetskega konceptom MOK (LEK MOK). Med drugim se spodbuja energetska varčno gradnjo in gradnjo, ki uporablja različne oblike obnovljivih virov energije (sončni zbiralniki, biomasa, toplotne črpalke) in drugih alternativnih virov, ki bi se razvili v okviru tehničnega napredka in nimajo negativnega vpliva na okolje in prostor.

Kot prvi projekt sončne zadrage v MOK je bila postavljena skupnostne samooskrbne sončne elektrarne na strehi podružnične šole v Sv. Antonu, ki prispeva k prehodu v trajnostno in nizkoogljično družbo.

Za uspešno sobivanje in sodelovanje med pristaniščem in lokalno skupnostjo so v Luki Koper z Mestno občino Koper decembra 2023 podpisali nov dogovor o izvajanju ukrepov za omilitev vplivov pristaniške dejavnosti na okolje, s poudarkom na tisto najbližje, torej staro koprsko mestno jedro.

4.1.4 Ugotovitve – ključni problemi in izzivi

Kakovost zraka v Mestni občini Koper je na splošno dobra, saj v obdobju 2019–2024 niso bila ugotovljena sistematična preseganja mejnih vrednosti za PM₁₀ in NO₂. Zaradi dobre prevetrenosti so koncentracije delcev PM₁₀ nižje kot v številnih drugih slovenskih mestih, število preseganj dnevne mejne vrednosti pa se v zadnjih letih zmanjšuje.

Ključni problemi in izzivi Mestne občine Koper na področju kakovosti zraka izhajajo predvsem iz prometa, energetike, pristaniške dejavnosti ter čezmejnega prenosa onesnaženega zraka. Kakovost zraka je zato poleg lokalnih virov pomembno odvisna tudi od meteoroloških razmer in vplivov širšega območja severnega Jadrana in Padske nižine. Največji delež emisij toplogrednih plinov nastaja v podjetjih, pomembna vira emisij pa ostajata tudi promet in ogrevanje stanovanj. Pomembni lokalni viri emisij ostajajo promet, individualna kurišča ter pristaniška dejavnost, predvsem ravnanje z razsutimi tovari, kjer je treba tudi v prihodnje zagotavljati učinkovite ukrepe za omejevanje prašenja.

Poseben izziv za Mestno občino Koper predstavlja onesnaženost s prizemnim ozonom, ki ima izrazit regionalni značaj. Zaradi obalne lege, velike osončenosti, visokih poletnih temperatur in čezmejnega prenosa predhodnikov ozona spada Koper med območja z najvišjimi koncentracijami ozona v Sloveniji. Pričakovano nadaljnje segrevanje podnebja lahko pogoje za nastanek ozona še poslabša.

Ključni izzivi občine bodo usmerjeni predvsem v zmanjševanje emisij iz prometa in ogrevanja, pospeševanje prehoda na čistejšo vire energije, izboljšanje trajnostne mobilnosti ter ohranjanje učinkovitih ukrepov za zmanjševanje prašenja v pristanišču. Zaradi vpliva podnebnih sprememb bo pomembno tudi stalno spremljanje koncentracij prizemnega ozona in prilagajanje ukrepov za varovanje zdravja prebivalcev.

4.1.5 Usmeritve

- Nadaljnje izvajanje ukrepov iz OCPS.
- Nadaljnje izvajanje Akcijskega načrta LEK.

4.2 VODE

Vode so eden najpomembnejših naravnih virov in imajo ključno vlogo pri oskrbi s pitno vodo, ohranjanju vodnih in obvodnih ekosistemov, biotske raznovrstnosti ter izvajanju številnih gospodarskih dejavnosti. Poleg tega pomembno prispevajo k zmanjševanju posledic podnebnih sprememb, uravnavanju vodnega režima ter zagotavljanju kakovostnega življenjskega okolja.

Cilj varstva voda je ohranjanje oziroma doseganje dobrega ekološkega in kemijskega stanja površinskih voda ter dobrega kemijskega in količinskega stanja podzemnih voda, trajnostna raba vodnih virov ter zmanjševanje tveganj za zdravje ljudi in okolje. Posebna pozornost je namenjena tudi varovanju virov pitne vode, zmanjševanju onesnaževanja voda ter zagotavljanju ustreznega odvajanja in čiščenja komunalnih in industrijskih odpadnih voda.

Temelj evropske vodne politike predstavlja Okvirna direktiva o vodah (2000/60/ES), ki določa okvir za varstvo površinskih, podzemnih in obalnih voda ter zahteva pripravo načrtov upravljanja povodij z namenom doseganja dobrega stanja voda. Zaradi obalne lege Mestne občine Koper je pomembna tudi Okvirna direktiva o morski strategiji (2008/56/ES), katere cilj je doseganje oziroma ohranjanje dobrega okoljskega stanja morskega okolja.

Varstvo voda v Sloveniji ureja predvsem Zakon o vodah, ki določa načela upravljanja z vodami, varstva vodnih in priobalnih zemljišč ter trajnostne rabe voda. Državna politika upravljanja z vodami je opredeljena v Nacionalnem programu upravljanja z vodami, spremljanje stanja voda pa se izvaja v okviru državnega monitoringa površinskih, podzemnih in obalnih voda.

4.2.1 Pritiski

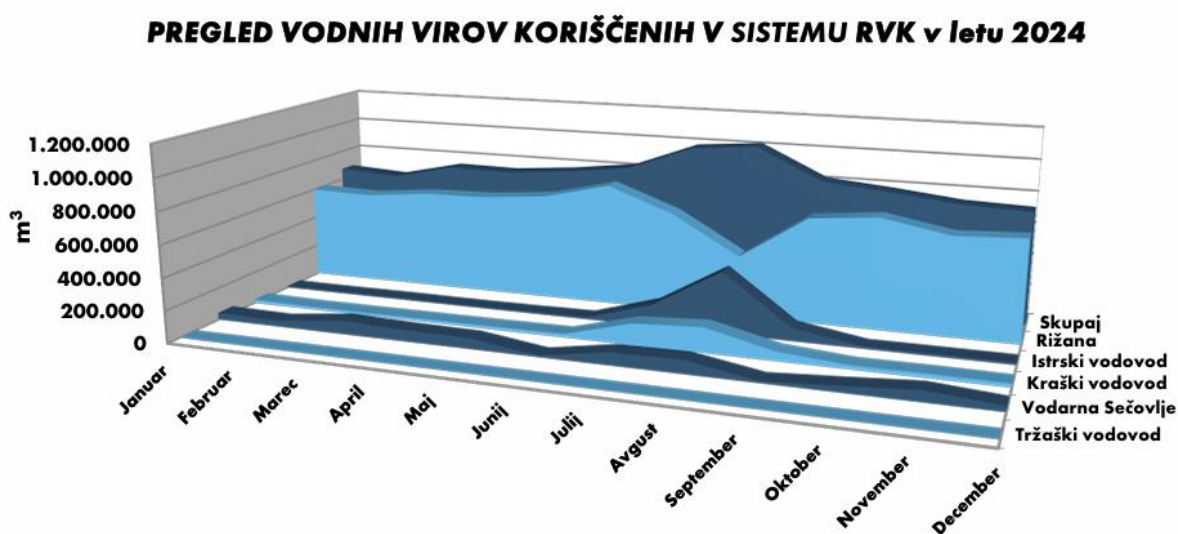
Pritiske na vode predstavljajo človekove dejavnosti, ki vplivajo na količinsko ali kakovostno stanje površinskih in podzemnih voda ter na vodne in obvodne ekosisteme. Med najpomembnejše pritiske sodijo onesnaževanje voda, hidromorfološke spremembe vodotokov, odvzem vode, spremembe rabe prostora ter vplivi podnebnih sprememb.

Na območju Mestne občine Koper pritiski na vode predstavljajo predvsem poselitev ob obali in v dolinah vodotokov, kmetijska dejavnost, prometna infrastruktura, pristaniška in industrijska dejavnost ter vse večji vplivi podnebnih sprememb, ki se kažejo v pogostejših sušnih obdobjih in intenzivnejših padavinskih dogodkih. Glavni viri obremenitev vodotokov s hranili in organskimi snovmi so spiranje s kmetijskih površin ter izpusti komunalnih in industrijskih odpadnih voda.

V morskih vodah se odvijajo različne dejavnosti (pomorski promet, ribolov, lov na lupinarje, morska akvakultura, turizem, pristočasne dejavnosti), ki lahko vplivajo na stanje morskega okolja in so prepoznane kot antropogeni pritisk na stanje morja, predvsem v kolikor se ne izvajajo ustrezno. Na vseh dVTPV-jih je prepoznana pomembna obremenitev zaradi spremenjenega obrežnega pasu in plovbe (oziroma poškodb dna zaradi plovbe).

4.2.1.1 Oskrba s pitno vodo

Vodovodni sistem v upravljanju Rižanskega vodovoda Koper je enovit sistem, ki je namenjen oskrbi štirih obalnih občin v Slovenski Istri. Napaja se z vodo iz lastnega vodnega vira reke Rižane, vendar izdatnost tega vira ne zagotavlja zadostnih količin vode za celovito oskrbo z vodo, še posebno v poletnih mesecih, ko izdatnost vira zaradi suše upade, sočasno pa se poraba poveča.



Slika 20: Vodni viri, koriščeni v sistemu RVK v letu 2024
(vir: RVK, Letno poročilo 2024, 2025)

Preskrbljenost prebivalstva slovenske Istre s pitno vodo iz javnega vodovodnega omrežja je izredno visoka, kar 99,7 odstotna. Na območjih, kjer še ni javnega vodovodnega omrežja, je organizirana oskrba s prevozom zdravstveno ustrezne pitne vode z avtocisterno na poziv.

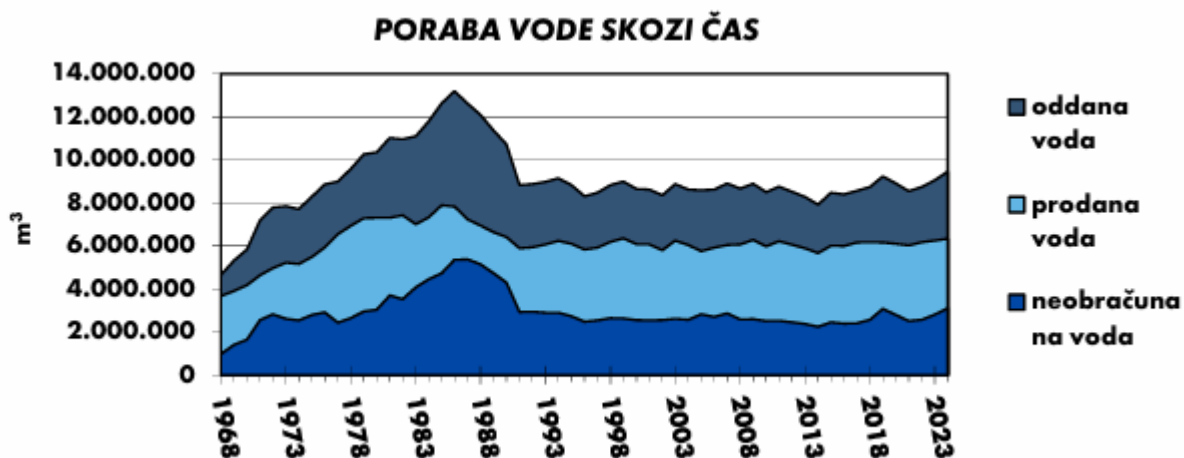
Tabela 26: Načrpana in prodana voda Rižanskem vodovodu Koper

Leto	Načrpana voda (m³)	Prodana voda (m³)
2019	9.235.630	6.156.302
2020	8.904.357	6.109.260
2021	8.541.632	6.033.230
2022	8.745.576	6.171.415
2023	9.058.157	6.255.191
2024	9.454.978	6.295.898

Vir: RVK

Razlika med količino vode, oddane v vodovodni sistem, in količino obračunane oziroma prodane vode predstavlja neobračunano vodo. Ta nastane predvsem zaradi dejanskih izgub v vodovodnem omrežju, kot so puščanja cevovodov, okvare spojev, priključkov in drugih elementov sistema, deloma

pa tudi zaradi nekontroliranih odvzemov ter porabe vode za obratovanje in vzdrževanje vodovodnega sistema (npr. izpiranje cevovodov in vodohranov, prevezave omrežja ter druga tehnološka opravila).



Slika 21: Poraba vode skozi čas
(vir: RVK, Letno poročilo 2024, 2025)

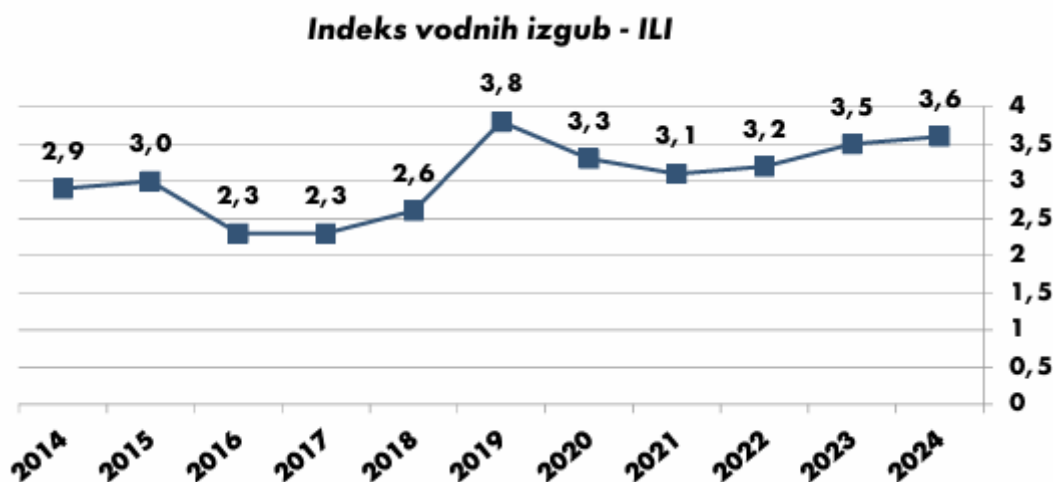
Pri ocenjevanju uspešnosti upravljanja vodovodnega sistema zgolj delež vodnih izgub v odstotkih ne predstavlja dovolj zanesljivega kazalnika, saj ne upošteva značilnosti posameznega omrežja kot so dolžina vodovodnega omrežja, gostota priključitve in dolžina priključnih vodov ter tlačne razmere v vodovodnem omrežju. Za primerjavo učinkovitosti upravljanja se zato vse pogosteje uporablja indeks infrastrukturnih izgub (Infrastructure Leakage Index – ILI), ki primerja dejanske letne izgube vode CARL – *Current Annual Real Losses*) z neizogibnimi letnimi izgubami (UARL – *Unavoidable Annual Real Losses*).

$$ILI = CARL / UARL$$

Tabela 27: Obrazložitev kategorij ILI

ILI	Obrazložitev kategorij
1–2	Odlično – ni potrebna intervencija
2–4	Dobro – ni potrebe po nujni intervenciji, potrebno je spremljanje
4–8	Slabo – potrebna je pozornost
>8	Zelo slabo – nujna takojšnja intervencija

vir: RVK, Letno poročilo 2024,2025



Slika 22: Indikator vodnih izgub
(vir: RVK, Letno poročilo 2024, 2025)

V letu 2024 je vrednost kazalnika ILI znašala 3,6, kar je nekoliko več kot v letu 2023, ko je znašala 3,5. Kljub rahlemu povečanju vrednost kazalnika kaže, da je vodovodni sistem še vedno dobro upravljan. Za nadaljnje zmanjševanje vodnih izgub je pomembno nadaljevati z izvajanjem obstoječih ukrepov ter postopno uvajati dodatne aktivnosti za izboljšanje učinkovitosti vodovodnega omrežja.

Vodne vire ogrožajo tudi divja odlagališča. V spodnji preglednici je izvedena primerjava števila evidentiranih divjih odlagališč ter divjih odlagališč z nevarnimi odpadki na vodovarstvenih območjih (VVO I, VVO II in VVO III) med letoma 2019 in 2026. Podatki prikazujejo prostorsko razporeditev odlagališč glede na stopnjo varovanja vodnih virov.

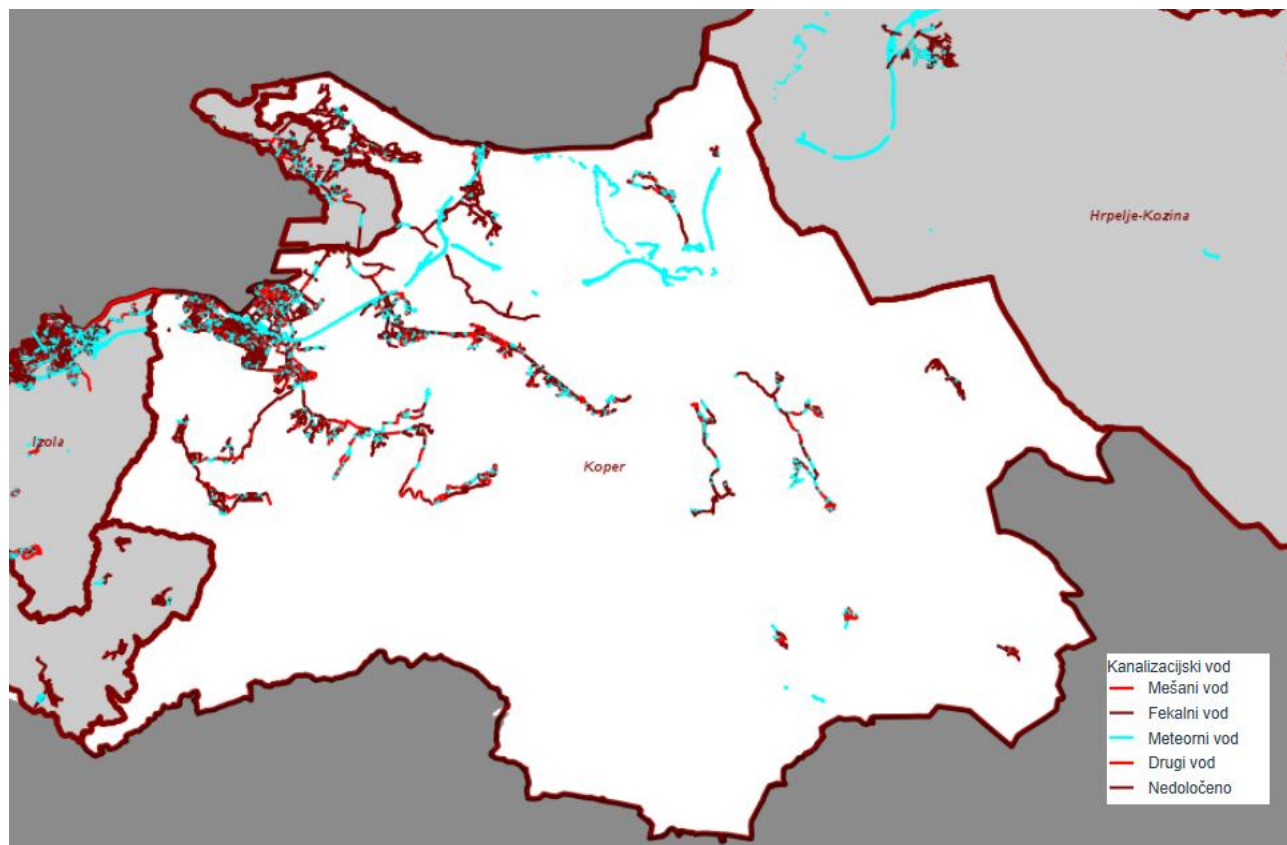
Tabela 28: Pregled divjih odlagališč na vodovarstvenih območjih v MOK v letih 2016 in 2026

Vrsta odlagališča	Leto	VVO I	VVO II	VVO III	Skupaj
Divja odlagališča (vsa)	2019	2	26	12	40
	2026	2	24	9	35
Divja odlagališča z nevarnimi odpadki	2019	1	7	1	9
	2026	1	11	2	14

Vir: Geopedia – Register divjih odlagališč

4.2.1.2 Odvajanje in čiščenje komunalnih in padavinskih odpadnih voda

Javno gospodarsko službo odvajanja in čiščenja odpadnih voda na območju Mestne občine Koper izvaja Javno podjetje - Azienda pubblica Marjetica Koper d.o.o.. Podjetje glede na podatke iz leta 2024 vzdržuje sistem javne fekalne in mešane kanalizacije v skupni dolžini cca 283 km (45 km mešanega sistema in 238 km ločenega sistema). V Mestni občini Koper se javna služba izvaja v 48 aglomeracijah, ki vključujejo 104 naselij s preko 51.300 stalnimi prebivalci. Na javno kanalizacijo in čistilne naprave je priključenih približno 40.400 prebivalcev, kar predstavlja 72 % populacije občin Koper in Ankaran.



Slika 23: Omrežje kanalizacijskih vodov v MOK
(vir: iObčina, 2026)

Tabela 29: Pregled določenih kazalnikov stanja kanalizacijskega sistema na območju MOK, primerjava stanja v letu 2024 z letom 2019

Kazalnik	2019	2024
Dolžina javnega kanalizacijskega sistema skupaj	280 km	283 km
– mešani kanalizacijski sistem	45 km	45 km
– ločeni kanalizacijski sistem	235 km	238 km
Število naselij vključenih v izvajanje javne službe	104	104
Število stalno prijavljenih prebivalcev v naseljih vključenih v izvajanje javne službe	>50.100	>51.300
Število prebivalcev priključenih na javno kanalizacijo in ČN (MOK + Ankaran)	~38.300	~40.400
Delež prebivalcev priključenih na javno kanalizacijo in ČN	~72 %	~72 %
Komunalna odpadna voda očiščena na CČN Koper – skupaj	3.334.622 m ³	3.301.974 m ³
Komunalna odpadna voda iz MOK na CČN Koper	2.276.791 m ³	2.213.644 m ³
Tuja voda v kanalizacijskem sistemu (padavinska, podtalna, morska)	2.591.278 m ³	2.616.356 m ³
Skupna količina prečrpane in očiščene vode na CČN Koper	5.925.900 m ³	5.918.340 m ³

Vir: Marjetica Koper (Letno poročilo 2019 in 2024)

V obdobju 2019–2024 se je sistem javne kanalizacije na območju Mestne občine Koper nekoliko razširil. Skupna dolžina javnega kanalizacijskega omrežja se je povečala za približno 3 km, predvsem zaradi širitve ločenega kanalizacijskega sistema. Število prebivalcev, priključenih na javno kanalizacijo in čistilne naprave, se je povečalo za približno 2.100 prebivalcev, vendar je delež priključenih prebivalcev ostal enak (72 %), v istem obdobju je nekoliko naraslo tudi število prebivalcev na območju izvajanja javne službe.

Količina komunalne odpadne vode, očiščene na CCN Koper, je ostala primerljiva z letom 2019 in se je zmanjšala za približno 1 %. Kljub temu ostaja pomemben delež tujih voda, ki predstavljajo približno 44 % celotne količine vode, obravnavane na CCN Koper v letu 2024. To kaže na pomemben vpliv padavinskih, podtalnih in morskih voda na obremenitev kanalizacijskega sistema.

Odpadna voda se prek treh sistemov odvaja na 11 čistilnih naprav: CCN Koper, ČN Škofije, ČN Žgani, ČN Osp, ČN Lukini, ČN Kubeč, ČN Podgorje, ČN Moravž, ČN Kastelec, ČN Rakitovec in ČN Zazid.

Tabela 30: Čistilne naprave na območju MOK: Primerjava količine prečiščene vode in učinkov KPK (2019 in 2026)

Ime čistilne naprave	Zmogljivost KČN (PE)	Recipient	Stopnja čiščenja	Letna količina prečiščene odpadne vode (1000 m ³ /leto)		Učinek čiščenja po KPK (%)	
				2019	2024	2019	2024
KASTELEC	110	hudournik Kastelec	Sekundarna	2,83	3,10	95,22	92,75
KOPER	84500	Rižana	Terciarna	5925,90	5918,34	92,77	93,00
KUBED	420	Žaneštra	Sekundarna	13,84	15,67	70,16	98,63
LUKINI	60	Lukinski potok (presiha)	Sekundarna	1,74	1,45	99,44	98,29
MOVRAŽ	200	Dužica	Sekundarna	4,41	4,48	75,54	99,09
OSP-GABROVICA	460	Osapska reka	Sekundarna	15,10	16,38	64,29	91,58
PODGORJE	200	ponikovalnica	Sekundarna	3,67	4,35	95,27	96,47
RAKITOVEC	120	ponikanje	Sekundarna	1,09	1,17	93,62	96,93
ŠKOFIJE	265	Škofijski potok (izliv v morje v Italiji)	Sekundarna	17,72	19,10	78,45	95,75
ZAZID	120	hudournik Zazid	Sekundarna	2,12	2,94	94,89	96,33
ŽGANI	650	Rižana	Sekundarna	11,73	13,25	82,61	98,41
Skupaj				6000,14	6000,21		

Vir: Marjetica Koper (Letno poročilo 2019 in 2024)

Vse čistilne naprave delujejo skladno z veljavnimi okoljevarstvenimi dovoljenji in zakonodajo. Noben izmed spremljanih parametrov ne presega mejnih vrednosti, določenih v Uredbi o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22). Izpusti očiščenih voda ne povzročajo čezmerne obremenitve okolja.

Kjer kanalizacijsko omrežje še ni vzpostavljeno se prebivalci priključeni na greznice in MKČN.

Tabela 31: Število greznic, MKČN in prebivalcev priključenih nanje, skupno za MOK IN Občino Ankaran v letu 2019 in letu 2024

Leto	Prebivalci priključeni na greznice in MKČN (MOK + Ankaran)	Evidentirane greznice (MOK + Ankaran)	Evidentirane MKČN (MOK + Ankaran)
2019	~14.300	4.113	101
2024	~13.772	4.196	194

Vir: Marjetica Koper (Letno poročilo 2019 in 2024)

4.2.1.3 Industrijske odpadne vode

Industrijske naprave z iztokom odpadnih voda so (ARSO, 2026):

- Avtoplus – Koper
- Avtopralnica Muženič
- Dinos - Skladišče Koper
- Hidria rotomatika - PE Alutec
- Hidria Rotomatika - PE Mototec
- Intereuropa - Avtopralnica in servisne delavnice
- Istrabenz plini – Koper
- Bazen Žusterna
- olimpijski bazen Bonifika
- Luka Koper
- Luka Koper Inpo
- odlagališče Dvori
- Mlinotest Pekarna Koper
- Mol & Ina - BS & AP Koper Bonifika
- terminal instalacija Sermin
- Petrol - BS Koper, Kolodvorska
- Petrol - BS Sermin
- Porsche inter auto - podružnica Koper
- RDB plastics
- vodarna Rižana
- surovina PE Koper
- Terme čatež - Aquapark Žusterna
- Titus – Dekani
- Vinakoper

Tabela 32: Letne količine emisij iz industrijskih naprav v vode na območju MOK v letu 2024

Ime naprave	Tip iztoka	Vodotok	Parameter	Letna količina emisije parametra (kg/leto)	Letna količina odpadne vode na merilnem mestu (1000 m3/leto)
AVTOPLUS - KOPER	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključuje s KČN (CČN Koper)		Adsorbiljivi organski halogeni (AOX)	0,179046003	3,762
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	290,664	3,762
			Celotni fosfor	10,56275997	5,211
			Celotni krom	0,030294	2,754
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	8,460899895	5,211
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	877,131	5,211
			Nikelj	0,0270018	4,203
			Nitritni dušik	0,035802001	2,754
			Sulfat	21,06450033	5,211
			Svinec	0,057833999	2,754
			Tenzidi-anionski	5,119200083	3,762
			Tenzidi-neionski	12,64531499	5,211
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	17,76600013	3,762
AVTOPRALNICA MUŽENIČ	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključuje s KČN		Adsorbiljivi organski halogeni (AOX)	0,088256999	1,209

Ime naprave	Tip iztoka	Vodotok	Parameter	Letna količina emisije parametra (kg/leto)	Letna količina odpadne vode na merilnem mestu (1000 m3/leto)
	(CČN Koper)		Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	290,16	1,209
			Celotni fosfor	3,228030092	1,209
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	0,967200014	1,209
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	869,271	1,209
			Sulfat	12,09	1,209
			Tenzidi-anionski	1,329900029	1,209
			Tenzidi-neionski	21,762	1,209
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	23,09190046	1,209
BAZEN ŽUSTERNA	Iztok neposredno v okolje	morje	Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	2,005999911	3,4
			Aluminij	1,122000045	3,4
			Arzen	0,003315	3,4
			Baker	0,103700001	3,4
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	9,35	3,4
			Mangan	0,015299999	3,4
			Tenzidi-anionski	0,782000014	3,4
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	0,85	3,4
			Železo	0,696999994	3,4
			Živo srebro	0,0003519	3,4
DINOS - SKLADIŠČE KOPER	Iztok neposredno v okolje	melioracijski i odprti kanal	Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	0,196748007	3,896
			Baker	0,052371978	3,896
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	46,752	3,896
			Celotni krom	0,020103361	3,896
			Cink	0,319082402	3,896
			Kadmij	0,01948974	3,896
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	109,088	3,896
			Nikelj	0,02031764	3,896
			Svinec	0,327507507	3,896
			Tenzidi-anionski	0,272720001	3,896
			Tenzidi-neionski	1,558400023	3,896
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	1,860339967	3,896
			Železo	4,347936219	3,896
HIDRIA ROTOMATIKA - PE ALUTEC	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključuje s KČN (CČN Koper)		Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	0,091179998	4,559
			Aluminij	12,76519978	4,559
			Amonijev dušik	189,1985	4,559
			Baker	0,451340998	4,559
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	23159,72	4,559
			Celotni fosfor	127,4240535	4,559
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	1,13975	4,559
			Cianid - prosti	0,013677	4,559
			Cink	2,165524973	4,559
			Fluorid	4,559	4,559
			Kadmij	0,002758195	4,559

Ime naprave	Tip iztoka	Vodotok	Parameter	Letna količina emisije parametra (kg/leto)	Letna količina odpadne vode na merilnem mestu (1000 m3/leto)
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	42740,625	8,699
			Krom-šestvalentni	0,030773251	4,559
			Lahkohlalni halogenirani ogljikovodiki (LKCH)	0,027354	4,559
			Nikelj	0,031913001	4,559
			Nitritni dušik	0,344204484	4,559
			Sulfat	86,621	4,559
			Svinec	0,232508996	4,559
			Težkohlalne lipofilne snovi (maščobe, mineralna olja ...)	230,2295	4,559
			Triklorometan	0,020515499	4,559
			Železo	5,972289739	4,559
HIDRIA ROTOMATIKA - PE MOTOTEC	Iztok neposredno v okolje	Badaševica	Celotni organski ogljik (TOC)	4,872	1,392
			Kloridi	26448	1,392
			Sulfat	3062,4	1,392
INTEREUROPA - AVTOPRALNICA IN SERVISNE DELA VARNICE	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključuje s KČN (CČN Koper)		Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	3,939	0,606
			Celotni fosfor	0,103020001	0,606
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	0,068174998	0,606
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	12,726	0,606
			Nitritni dušik	0,023937001	0,606
			Sulfat	1,575599942	0,606
			Tenzidi-anionski	0,04242	0,606
			Tenzidi-neionski	0,0303	0,606
ISTRABENZ PLINI - KOPER	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključuje s KČN (CČN Koper)		Adsorbiljni organski halogeni (AOX)	0,0042	0,07
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	35	0,07
			Celotni fosfor	0,046200002	0,07
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	0,245	0,07
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	74,9	0,07
			Tenzidi-anionski	0,14	0,07
			Tenzidi-neionski	0,91	0,07
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	1,05	0,07
LUKA KOPER	Iztok neposredno v okolje	morje	Baker	0,051599999	1,72
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	46,9	2,44
			Celotni fosfor	0,02173	0,41
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	13,13749967	5,22
			Celotni organski ogljik (TOC)	17,82600016	3,91
			Cink	0,129000005	1,72

Ime naprave	Tip iztoka	Vodotok	Parameter	Letna količina emisije parametra (kg/leto)	Letna količina odpadne vode na merilnem mestu (1000 m3/leto)
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	255,58	2,85
			Kloridi	70000	3,5
			Nikelj	0,017802	1,72
			Sulfat	7700	3,5
			Svinec	0,030702001	1,72
			Železo	1,805999918	1,72
	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključuje s KČN (CČN Koper)		Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	0,157355001	4,391
			Aluminij	0,044284667	0,367
			Amonijev dušik	42,61440059	3,088
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	411,6174444	4,391
			Celotni dušik	2,0185	0,367
			Celotni fosfor	0,851765096	4,391
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	2,260344411	4,391
			Celotni organski ogljik (TOC)	252,9072047	3,088
			Fenoli	0,000591278	0,367
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	812,3923329	42,8
			Kloridi	10,39833357	0,367
			Nitratni dušik	0,346203331	0,367
			Sulfat	35,1196007	4,391
			Sulfid	2,439520066	3,088
			Tenzidi-anionski	0,028136667	0,367
			Tenzidi-neionski	0,016311112	0,367
			Težkohlapne lipofilne snovi (maščobe, mineralna olja ...)	26,55680118	3,088
			Triklorometan	0,04391039	3,455
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	0,048933336	0,367
			Železo	0,072176669	0,367
LUKA KOPER INPO	Iztok neposredno v okolje	morje	Celotni organski ogljik (TOC)	1,4	0,28
			Kloridi	106,4	0,28
			Sulfat	16,52	0,28
MLINOTEST PEKARNA KOPER	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključuje s KČN (CČN Koper)		Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	0,007688	0,248
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	5,952	0,248
			Celotni dušik	1,413599953	0,248
			Celotni fosfor	0,024056001	0,248
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	30,504	0,997
			Sulfat	0,570399988	0,248
			Tenzidi-neionski	1,165599953	0,248
			Težkohlapne lipofilne snovi (maščobe, mineralna olja ...)	4,464	0,248
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	1,165599953	0,248
			Adsorbljivi organski	0,269188506	5,789
MOL & INA - BS & AP	Iztok v kanalizacijo,		Adsorbljivi organski	0,269188506	5,789

Ime naprave	Tip iztoka	Vodotok	Parameter	Letna količina emisije parametra (kg/leto)	Letna količina odpadne vode na merilnem mestu (1000 m3/leto)
KOPER BONIFIKA	ki se zaključi s KČN (CČN Koper)		halogeni (AOX)		
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	358,918	5,789
			Celotni fosfor	10,56492528	5,789
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	1,736700069	5,789
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	823,8755	9,275
			Sulfat	50,07484779	5,789
			Tenzidi-anionski	8,07565489	5,789
			Tenzidi-neionski	3,73390489	5,789
			Triklorometan	0,006802075	5,789
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	11,86744972	5,789
ODLAGALIŠČE DVORI	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključi s KČN (CČN Koper)		Amonijev dušik	1035,68824	16,936
			Baker	0,431487802	16,936
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	217,7485645	16,936
			Celotni dušik	1467,210599	16,936
			Celotni fosfor	4,251281523	16,936
			Celotni krom	0,165634079	16,936
			Cink	0,636793591	16,936
			Kadmij	0,08472234	16,936
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	2477,149198	16,951
			Ksilen	0,0038106	16,936
			Lahkohlapni aromatski ogljikovodiki (BTX)	0,0038106	16,936
			Nikelj	1,192985624	16,936
			Svinec	0,086797002	16,936
			Živo srebro	0,00059276	16,936
OLIMPIJSKI BAZEN BONIFIKA	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključi s KČN (CČN Koper)		Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	1,459499989	3,45
			Aluminij	1,007499969	0,65
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	1,7875	0,65
			Klor - prosti	0,146249996	0,65
			Tenzidi-neionski	0,0325	0,65
			Živo srebro	0,00309495	3,45
PETROL - BS KOPER, KOLODVORSKA	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključi s KČN (CČN Koper)		1,1-Dikloroeten	0,000100165	1,541
			1,2-Dikloroetan	0,00100165	1,541
			Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	0,046229999	1,541
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	41,29879882	1,541
			Celotni fosfor	11,11061006	1,541
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	0,7705	1,541
			Diklorometan	0,006164	1,541
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	160,264	1,541
			Lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki (LKCH)	0,007943855	1,541

Ime naprave	Tip iztoka	Vodotok	Parameter	Letna količina emisije parametra (kg/leto)	Letna količina odpadne vode na merilnem mestu (1000 m3/leto)
			Sulfat	0,462300018	1,541
			Tenzidi-anionski	0,708860013	1,541
			Tenzidi-neionski	3,390200073	1,541
			Tetrakloroeten	0,00064722	1,541
			Tetraklorometan	0,000100165	1,541
			Trikloroeten	0,000100165	1,541
			Triklorometan	0,0003082	1,541
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	4,099060132	1,541
PETROL - BS SERMIN	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključi s KCN (CČN Koper)		1,1-Dikloroeten	0,00015847	2,438
			1,2-Dikloroetan	0,0015847	2,438
			Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	0,109710004	2,438
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	54,00169907	2,438
			Celotni fosfor	1,582871429	2,438
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	18,8945	2,438
			Diklorometan	0,00736276	2,438
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	180,8995926	2,438
			Lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki (LKCH)	0,01256789	2,438
			Sulfat	31,93780093	2,438
			Tenzidi-anionski	1,048340017	2,438
			Tenzidi-neionski	4,876	2,438
			Tetrakloroeten	0,00118243	2,438
			Tetraklorometan	0,00015847	2,438
			Trikloroeten	0,00015847	2,438
			Triklorometan	0,0004876	2,438
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	5,924340163	2,438
PORSCHE INTER AUTO - PODRUŽNICA KOPER	Iztok neposredno v okolje	Škocjanski zatok	Kemijska potreba po kisiku (KPK)	236,118	10,266
	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključi s KCN (CČN Koper)		Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	0,002108	0,062
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	2,294	0,062
			Celotni fosfor	2,597800095	0,062
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	7,75	0,062
			Sulfat	0,421600012	0,062
			Tenzidi-anionski	0,0217	0,062
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	0,018600001	0,062
RDB PLASTICS	Iztok neposredno v okolje	razbremenilni kanal - reke Rižana	Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	0,46084501	5,39
			Amonijev dušik	26,95	5,39
			Baker	0,053899999	5,39
			Celotni dušik	67,64450103	5,39
			Celotni fosfor	0,67375	5,39
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	0,269500004	5,39
			Kemijska potreba po	191,345	5,39

Ime naprave	Tip iztoka	Vodotok	Parameter	Letna količina emisije parametra (kg/leto)	Letna količina odpadne vode na merilnem mestu (1000 m3/leto)
			kisiku (KPK)		
			Kloridi	212,905	5,39
			Nikelj	0,040964001	5,39
			Sulfat	164,395	5,39
			Tenzidi-neionski	0,269500004	5,39
			Železo	1,994300026	5,39
SUROVINA PE KOPER	Iztok neposredno v okolje	morje	Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	0,518839197	1,9653
			Aluminij	0,167050502	1,9653
			Baker	0,02142177	1,9653
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	9,8265	1,9653
			Celotni krom	0,002653155	1,9653
			Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	0,943343979	1,9653
			Cink	0,279072609	1,9653
			Kadmij	0,002653155	1,9653
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	30,46215	1,9653
			Nikelj	0,006583755	1,9653
			Svinec	0,01277445	1,9653
			Železo	2,692461009	1,9653
			Živo srebro	0,000294795	1,9653
TERMINAL INSTALACIJA SERMIN	Iztok neposredno v okolje	Rižana	Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	27,71480081	81,566
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	709,2	0,788
TITUS - DEKANI	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključi s KČN (CČN Koper)		Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	15,22914454	42,899
			Amonijev dušik	881,5744173	42,899
			Baker	0,959865152	42,899
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	2638,2885	42,899
			Celotni dušik	1373,84054	42,899
			Celotni fosfor	2,724086587	42,899
			Cianid - prosti	0,399496948	42,899
			Cink	2,144950032	42,899
			Fluorid	24,1306875	42,899
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	7196,30725	49,352
			Lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki (LKCH)	1,265520508	42,899
			Nikelj	4,654541344	42,899
			Sulfat	3549,89225	42,899
			Triklorometan	0,976488477	42,899
			Železo	15,12189714	42,899
VINAKOPER	Iztok v kanalizacijo, ki se zaključi s KČN (CČN Koper)		Adsorbljivi organski halogeni (AOX)	0,496400027	14,6
			Amonijev dušik	21,9	14,6
			Baker	0,963599995	14,6
			Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	42242,66548	14,6
			Celotni dušik	251,1200111	14,6

Ime naprave	Tip iztoka	Vodotok	Parameter	Letna količina emisije parametra (kg/leto)	Letna količina odpadne vode na merilnem mestu (1000 m3/leto)
			Celotni fosfor	69,00933018	14,6
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	64872,66904	14,6
			Sulfid	0,454222233	14,6
			Sulfit	158,166662	14,6
			Tenzidi-anionski	4,428666794	14,6
			Tenzidi-neionski	2,409000096	14,6
			Vsota anionskih in neionskih tenzidov	6,813333362	14,6
VODARNA RIŽANA	Iztok neposredno v okolje	iztok v tla	Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	0,8905	0,0685
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	10,138	0,137
		Rižana	Adsorbiljivi organski halogeni (AOX)	10,24028088	480,639
			Aluminij	71,25473112	480,639
			Kemijska potreba po kisiku (KPK)	2621,485319	480,639
			Klor - prosti	13,75161555	480,639
			Mangan	6,144168707	480,639
			Tenzidi-anionski	10,41384492	480,639
			Tenzidi-neionski	4,839767867	480,639
			Železo	189,451878	480,639
			Živo srebro	0,026311648	480,639

Vir: ARSO, 2025 (Podatki – industrijske naprave do 2025)

Tabela 33: Primerjava letnih količin emisij iz industrijskih naprav v MOK v letu 2019 in letu 2024

Parameter	Letna količina emisije parametra (kg/leto)	
	2019	2024
1,1-Dikloroeten	0,0003	0,0003
1,2-Dikloroetan	0,0031	0,0026
Adsorbiljivi organski halogeni (AOX)	29,0538	31,5627
Aluminij	143,6153	86,3608
Amonijev dušik	3.259,7478	2.197,9256
Arzen	0,0464	0,0033
Baker	5,7083	3,0893
Barij	0,5233	
Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	86.600,0336	69.858,6765
Celotni dušik	4.085,1390	3.163,2478
Celotni fosfor	541,9376	244,7763
Celotni krom	0,4864	0,2187
Celotni ogljikovodiki (mineralna olja)	20,7763	76,6082
Celotni organski ogljik (TOC)	6519,2012	277,0052
Cianid - prosti	3,0496	0,4132
Cink	13,0688	5,6744
Diklorometan	0,0189	0,0135
Fenoli	3,7693	0,0006
Fluorid	261,9131	28,6897
Kadmij	0,0320	0,1096
Kemijska potreba po kisiku (KPK)	180.111,4582	125.333,8179

Parameter	Letna količina emisije parametra (kg/leto)	
	2019	2024
Klor - prosti	0,8841	13,8979
Kloridi	357,7444	96.777,7033
Kositer	0,0048	0,0308
Krom-šestvalentni	0,1289	0,0038
Lahkohlapni aromatski ogljikovodiki (BTX)	0,0654	0,0038
Lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki (LKCH)	0,4000	1,3134
Mangan	5,9295	6,1595
Nikelj	4,8798	5,9921
Nitratni dušik	6,8472	0,3462
Nitritni dušik	0,4202	0,4039
Sulfat	5.645,3496	14.733,1449
Sulfid	0,6388	2,8937
Sulfit	210,8905	158,1667
Svinec	1,0878	0,7481
Tenzidi-anionski	14,0298	32,4114
Tenzidi-neionski	240,9732	57,6388
Tetrakloroeten	0,0058	0,0018
Tetraklorometan	0,0018	0,0003
Težkohlapne lipofilne snovi (maščobe, mineralna olja ...)	330,0885	261,2503
Toluen	0,0654	
Trikloroeten	0,0006	0,0003
Triklorometan	0,3680	1,0485
Vsota anionskih in neionskih tenzidov	275,3224	74,5556
Železo	194,0138	222,1559
Živo srebro	0,0068	0,0306
SKUPAJ	290.908,7294	315.682,0977

Vir: ARSO, 2025 (Podatki – industrijske naprave do 2025)

Tabela 34: Primerjava količine izpustov med leti 2019 in 2024 glede na izpust v KČN in neposredno okolje

	2019	2024
vsi izpusti v KČN (kg/leto)	281.819	201.154
Vsi izpusti neposredno v okolje	7070	112.503
SKUPAJ	288.889	313.657

Količina vseh izpustov onesnaževal zaradi industrije v MOK se je od leta 2019 povečala za 24.768 kg/ leto. Spremenil pa se je tudi delež izpustov ki odvedeni v kanalizacijo, ki se konča z izpustom v čistilno napravo ta je leta 2024 znašal 64 %, v letu 2019 pa 97,5 %. Izpusti kii se odvajajo neposredno v okolje so bili v letu 2024 speljani v tla, melioracijski odprti kanal, reko Rižano in njen razbremenilni kanal, reko Rižano, Škocjanski zatok ter morje.

4.2.2 Stanje

4.2.2.1 Površinske vode

Območje obalno-kraške regije je redko prepleteno z vodotoki, zaradi značilnosti kraškega terena, kjer prevladuje apnenčasta podlaga, večina voda ponika v podzemlje. V MOK sta dva vodotoka I. reda :

Rižana in Dragonja. Površinske vode v občini so uvrščene v povodje jadranskih rek z morjem. Spremljanje in določanje kemijskega ter ekološkega stanja poteka v skladu z Uredbo o stanju površinskih voda (Uradni list RS, št. 14/09, 98/10, 96/13, 24/16 in 44/22 – ZVO-2) in Pravilnikom o monitoringu stanja površinskih voda (Uradni list RS, št. 10/09, 81/11, 73/16 in 44/22 – ZVO-2). Na povodju Jadranskih rek, ki se izlivajo v morje, se pojavljajo obremenitve iz kmetijstva, kar povzroča onesnaženje voda s hranili (predvsem dušikom), pa tudi industrijski vplivi na površinske vode ter iztoki iz komunalnih čistilnih naprav. Med glavnimi hidromorfološkimi vplivi izstopajo odvzem vode ter posegi v vodotoke, kot so regulacije in urejanje strug ter obalnih območij. V obdobju med leti 2019 in 2023 je bilo kemijsko stanje voda ocenjeno kot dobro na vseh vodnih telesih v občini.

Tabela 35: Ocene kemijskega stanja površinskih voda na območju MOK od leta 2019 do 2023

Šifra VTPV	Ime vodnega telesa	Vodotok	Merilno mesto	Kemijsko stanje 2019 voda	Kemijsko stanje 2020 voda	Kemijsko stanje 2021 voda	Kemijsko stanje 2022 voda	Kemijsko stanje 2023 voda	Kemijsko stanje 2019 biota	Kemijsko stanje 2020 biota	Kemijsko stanje 2021 biota	Kemijsko stanje 2022 biota	Kemijsko stanje 2023 biota
SI512VT3	VT Dragonja Brič – Krkavče	DRAGONJA	Planjave	-	DOBRO	DOBRO	-	-	-	-	-	-	-
SI512VT51	VT Dragonja Krkavče – Podkaštel	DRAGONJA	Podkaštel	DOBRO	DOBRO	DOBRO	DOBRO	DOBRO	-	SLABO	-	-	SLABO
SI518VT3	VT Rižana povirje-izliv	RIŽANA	izvir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SI518VT3	VT Rižana povirje-izliv	RIŽANA	Dekani nad pregrado	-	DOBRO	DOBRO	DOBRO	-	-	-	-	SLABO	-

Vir: ARSO, 2024

Glede na posebna onesnaževala je stanje na vodnih telesih znotraj MOK dobro oz. v posameznih letih na Badaševici in Rižani tudi zelo dobro.

Tabela 36: Ocene ekološkega stanja površinskih voda za posebna onesnaževala na območju MOK od leta 2019 do 2023

Šifra VTPV	Ime vodnega telesa	Vodotok	Merilno mesto	Ocena stanja v letu 2019	Ocena stanja v letu 2020	Ocena stanja v letu 2021	Ocena stanja v letu 2022	Ocena stanja v letu 2023
SI512VT3	VT Dragonja Brič – Krkavče	DRAGONJA	Planjave	-	ZELO DOBRO	DOBRO	-	-
SI512VT51	VT Dragonja Krkavče – Podkaštel	DRAGONJA	Podkaštel	DOBRO	DOBRO	DOBRO	DOBRO	DOBRO
SI518VT3	VT Rižana povirje-izliv	RIŽANA	Dekani nad pregrado	-	ZELO DOBRO	ZELO DOBRO	DOBRO	-
-	-	BADAŠEVICA	Olenik	DOBRO	-	-	-	-
-	-	BADAŠEVICA	Triban	-	-	DOBRO	-	-
-	-	DRNICA	Pišine	DOBRO	DOBRO	DOBRO	DOBRO	-
-	-	DRNICA	DN	-	-	DOBRO	-	-

Vir: ARSO, 2024

Za vodno telo Dragonja Podkaštel-izliv je v Programu ukrepov upravljanja voda določen dopolnilni ukrep za zmanjšanje negativnega vpliva regulacij in drugih ureditev na stanje voda.

4.2.2.2 Morje

Slovenski del morja obsega Tržaški zaliv v Jadranskem morju in je zalivskega tipa, zato so vplivi posameznih dejavnikov na njegovo kakovost bolj izraziti kot v globljih in odprtih morjih, kjer prihaja do mešanja voda zaradi morskih tokov ter valovanja. Morje v Tržaškem zalivu je razmeroma plitko ter z nižjo slanostjo kot odprto Jadransko morje, saj se v zalivu v morje stekajo reke (Soča, Dragonja), ki prinašajo sladko vodo. Specifika obalno-kraške regije je stikanje morskih in celinskih voda s svojimi vplivi in delovanjem. Na območju regije je opredeljenih 6 vodnih teles morja: Jadransko morje (teritorialno morje), MPVT (močno preoblikovano vodno telo) Škocjanski zatok, MPVT Morje Koprski zaliv, Morje Žusterna-Piran, Morje Piranski zaliv in Morje Lazaret-Ankaran. Na območju MOK je MPVT Škocjanski zatok meja občine pa se stika z MPVT Koprski zaliv. Kemijsko stanje morja je po zadnjih podatkih iz leta 2024 ocenjeno kot dobro na vseh vodnih telesih.

Tabela 37: Ocene kemijskega stanja morja od leta 2019 do 2023

Šifra VTPV	Ime vodnega telesa	Vodotok	Merilno mesto	Kemijsko stanje 2019 voda	Kemijsko stanje 2020 voda	Kemijsko stanje 2021 voda	Kemijsko stanje 2022 voda	Kemijsko stanje 2023 voda	Kemijsko stanje 2019 biota	Kemijsko stanje 2020 biota	Kemijsko stanje 2021 biota	Kemijsko stanje 2022 biota	Kemijsko stanje 2023 biota
Morje													
SI5VT3	MPVT Morje Koprski zaliv	morje	K	DOBRO	DOBRO	-	DOBRO	DOBRO	-	-	-	-	-
SI5VT3	MPVT Morje Koprski zaliv	morje	TM	-	-	-	-	-	SLABO	-	SLABO	SLABO ⁵	SLABO ⁵
SI5VT6	NR Škocjanski zatok	morje	SKO5	DOBRO	DOBRO	-	DOBRO	DOBRO	SLABO ⁵	-	SLABO	-	SLABO ⁵

Vir: ARSO, 2024

Ekološko stanje je bilo v obdobju od 2014-2019 na vseh VT morja ocenjeno kot dobro. Dolgoletne meritve izbranih hranil v slovenskem morju kažejo, da so se njihove koncentracije opazno znižale. Tako je ekološko stanje slovenskega morja na podlagi hranil v zadnjih letih ocenjeno kot dobro ali zelo dobro. Vnos hranilnih snovi v Tržaški zaliv, še posebej nitrata in silikata, je odvisen od sladkovodnih pritokov (najpomembnejša je reka Soča) in obilnejših padavin. Po drugi strani na koncentracijo fosfata v zalivu vpliva predvsem vnos komunalnih odpadnih voda. Koncentracija hranilnih snovi je najvišja v površinskem sloju spomladi in jeseni ter poleti v pridnenem sloju.

Za vodni telesi MPVT Morje Koprski zaliv in Škocjanski zatok so s Programom upravljanja voda določeni temeljni ukrepi. Na VT Koprski zaliv so opredeljeni ukrepi za zmanjšanje hidromorfološke spremenjenosti morja, zmanjšanje negativnih vplivov spremenjena obrežnega pasu in zmanjšanje vplivov plovbe. Na VT Škocjanski zatok so opredeljeni ukrepi zmanjšanje negativnih vplivov regulacije, vzpostavitev prehodnosti preko prečnih objektov, zmanjšanje negativnih vplivov spremenjenega obrežnega pasu (HM1.1b). Opredeljen je tudi dopolnilni ukrep za zmanjšanje negativnega vpliva regulacij in drugih ureditev obalnega morja na stanje voda (DUDDS 5.2), ukrep je opredeljen za VT Morje Koprski zaliv in Morje Žusterna-Piran.

4.2.2.3 Kopalne vode

Seznam kopalnih voda je določen s predpisom Uredba o upravljanju kakovosti kopalnih voda (Ur. l. RS, št. 25/08, 44/22 in 42/25), na povodju Jadranskih rek z morjem je določenih 21 območij kopalnih voda na morju. Kopalne vode spadajo med občutljiva območja zaradi eutrofikacije. Kakovost kopalne vode se ocenjuje po enotnih evropskih kriterijih, ki so podani v evropski kopalni direktivi. Spremljanje kakovosti poteka v času sezone, ki traja na morju od 1.6. do 15.9., vzorčenje poteka vsake 14 dni, analizira se tudi vzorec pred začetkom kopalne sezone. Poleg preveritve fizikalno-kemijskih parametrov vključuje analiza tudi preveritev za prisotnost dveh mikrobioloških parametrov (intestinalni enterokoki in *E. coli*). Za kopanje so primerne tiste kopalne vode, ki so zadostne kakovosti, v slabi kopalni vodi pa je kopanje prepovedano in je potrebno izvesti ukrepe za njeno izboljšanje. Na vodnem območju Jadranskega morja so vse kopalne vode že vrsto let ustrezne, saj so razvrščene vsaj kot zadostne. Vse kopalne vode na morju so odlične kakovosti, z izjemo enega mesta (Žusterna), zaradi izrednega onesnaženja v 2019 je bilo v letu 2022 ocenjeno kot zadostne kakovosti, v letu 2023 kot dobro in leta 2024 kot odlične kakovosti.

4.2.2.4 Podzemne vode

Za vodna telesa podzemnih voda se glede na podatke monitoringa vsako leto določi kemijsko stanje, skladno z Uredbo o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22-ZVO-2). Kemijsko stanje je bilo za podzemno vodno telo ocenjeno v obdobju 2019-2024 kot dobro.

Tabela 38: Ocena kemijskega stanja vodnega telesa podzemne vode Obala in Kras z Brkini od leta

2019 - 2023

Vodno telo podzemne vode	2019	2020	2021	2022	2023	2019-2024
5019 Obala in Kras z Brkini	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro
	3	3	3	3	3	3
	0	0	0	0	0	0

Vir: ARSO, 2024

Izveden je bil tudi preizkus vpliva odvzemov podzemne vode na vdore slane vode, ker so vsi trije vodonosniki v hidravličnem stiku z morjem, preizkus ni identificiral vpliva. Visoko ranljivo podzemno vodno telo se nahaja v sedimentnih in nevezanih sedimentih na jugozahodnem delu Slovenije. Prevladujejo mezozojske do terciarne zelo skrasele in srednje skrasele karbonatne kamnine s kraško poroznostjo ter silikatno karbonatni fliši z razpoklinsko poroznostjo, nahaja se v 3 tipičnih vodonosnikih. Po pravilniku o pitni vodi se spremljajo mikrobiološki, kemijski in indikatorski parametri v okviru monitoringa pitne vode. Na podzemnem vodnem telesu Obala in Kras z Brkini se nahaja več virov pitne vode. Preko Podgrajskega krasa in Podgrajskega podolja se razteza vodovarstveno območje Rižana, ki je določeno z Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Rižane (Ur.l.RS, št. 49/08, 72/12 in 69/13) z vodo iz vodonosnika se oskrbuje prebivalstvo na območju občin Hrpolje-Kozina, Ilirska Bistrica in Mestna občina Koper.

Količinsko stanje podzemnih voda se izvaja z državnim monitoringom skladno s predpisi Uredbe o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22-ZVO-2) in Pravilnik o monitoringu podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 31/09 in 44/22-ZVO-2). Količinsko stanje podzemnih voda v obdobju 2014-2019 je bilo na podzemnem vodnem telesu Obala in Kras z Brkini ocenjeno kot dobro. Indeks letnega povprečja obnavljanja podzemne vode je v letu 2023 najnižji v vodnih telesih zahodne države, med njimi tudi Obala in Kras z Brkini.

Tabela 39: Skupna ocena količinskega stanja podzemne vode Obala in Kras z Brkini

Vodno telo podzemne vode (šifra in ime)	Preizkus 1	Preizkus 2	Preizkus 3	Preizkus 4	Stopnja zaupanja	Ocena stanja
5019 Obala in Kras z Brkini	✓			✓	srednja stopnja	DOBRO

Legenda: ✓pogoj je izpolnjen

Vir: MNVP, 2023 (NUV III)

4.2.2.5 Pitna voda

Glede na rezultate večletnih mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preizkušanj je voda po vsem območju, ki ga oskrbuje rižanski vodovod, ocenjena kot zdravstveno ustrezna pitna voda. Zlasti rezultati kemijskih preiskav vzorcev vode so praviloma daleč pod mejno vrednostjo, ki jo določajo predpisi o skladnosti pitne vode. Zdravstvena ustreznost vode je zagotovljena z notranjim nadzorom po načelih sistema HACCP, ki temelji na izvajanju spremljajočih higienskih programov.

Kakovost pitne vode je bila tudi v letu 2025 zelo dobra in je izpolnjevala zahteve Uredbe o pitni vodi. V okviru notranjega nadzora je bilo analiziranih 461 vzorcev pitne vode, od katerih je bilo 98,48 % skladnih z zahtevami uredbe. Na javnem vodovodnem sistemu je skladnost dosegla 99,48 %, medtem ko so bila posamezna mikrobiološka odstopanja ugotovljena predvsem na internih vodovodnih napeljavah uporabnikov. Po izvedenih sanacijskih ukrepih so kontrolne analize potrdile ustreznost pitne vode. Državni monitoring je skladnost kakovosti pitne vode dodatno potrdil, saj so bili skoraj vsi analizirani vzorci skladni z zahtevami predpisov.

Zaradi železniške nesreče v Dolu pri Hrastovljah leta 2019 se še vedno izvaja dodatno spremljanje kakovosti surove in pitne vode vodnega vira Rižane. Tudi v letu 2025 v pitni vodi niso bile ugotovljene zaznavne koncentracije mineralnih olj, lahkihlahpnih ogljikovodikov ali policikličnih aromatskih ogljikovodikov, zato tveganje za zdravje uporabnikov ni bilo ugotovljeno. Ukrepa omejitve uporabe pitne vode v letu 2025 ni bilo treba uvesti.

4.2.3 Odzivi

Mestna občina Koper je skupaj z Občino Ankaran izvedla projekt *Čisto za Koper in Ankaran*, ki je zajemal gradnjo kanalizacijskega omrežja na poselitvenih območjih Bertoki, Škofije in Hrvatini.

Zaradi povečane ranljivosti slovenske Istre zaradi omejenih vodnih virov, sušnih obdobj in naraščajočih potreb po pitni vodi Mestna občina Koper skupaj z drugimi občinami slovenske Istre in upravljavcem sistema Rižanski vodovod Koper izvaja ukrepe za povečanje zanesljivosti oskrbe s pitno vodo. Vlada Republike Slovenije je projekt oskrbe rižanskega in kraškega omrežja s pitno vodo uvrstila v Načrt razvojnih programov za obdobje 2023–2026, njegov namen pa je izboljšanje vodne varnosti slovenske Istre z zagotovitvijo dodatnih vodnih virov in večje povezanosti vodovodnih sistemov.

V okviru kratkoročnih ukrepov za zmanjšanje ogroženosti vodooskrbe slovenske Istre so bili izvedeni oziroma načrtovani ukrepi za izboljšanje povezanosti vodovodnih sistemov, med drugim povezava med sistemi Rižanskega vodovoda Koper in tržaškega vodovoda preko mejnega prehoda sv. Barbara ter odprava ozkih grl na magistralnem cevovodu Rodik–vodarna Rižana. Izvedba teh ukrepov omogoča večjo prilagodljivost sistema in zagotavljanje dodatnih količin vode v obdobjih zmanjšane razpoložljivosti vodnih virov.

Dolgoročna rešitev vodooskrbe slovenske Istre vključuje nadaljnje povezovanje javnih vodovodnih sistemov (Rižanski vodovod Koper, Kraški vodovod Sežana, KOVOD Postojna in Komunala Ilirska Bistrica) ter ukrepe za zmanjšanje vodnih izgub. Kot dolgoročni ukrep prilagajanja na podnebne spremembe se preučuje tudi možnost izgradnje večjega zadrževalnika vode na območju izvira reke Rižane, ki bi omogočil akumulacijo vode v obdobjih večje vodnatosti in njeno uporabo v času zmanjšanih pretokov ter povečanih potreb po vodi.

Aprila 2026 je bilo podpisano tudi pismo o nameri za izvedbo čezmejnega vodovoda Kropinjak–Brest–Rakitovec, katerega cilj je izboljšati zanesljivost oskrbe s pitno vodo prebivalcev hrvaškega Bresta in slovenskega Rakitovca z vzpostavitev povezave med vodovodnima sistemoma.

Mestna občina Koper (MOK) je v sodelovanju z Direkcijo Republike Slovenije za vode (DRSV) v letu 2022 sklenila sporazum o skupni izvedbi ukrepov za izboljšanje poplavnih razmer na povodju Badaševce za zmanjšanje poplavne ogroženosti območja Šalare in dela Semelele.

4.2.4 Ugotovitve – ključni problemi in izzivi

Kakovost površinskih in obalnih voda je v večini vodnih teles dobra, vendar na stanje voda še vedno vplivajo komunalni, prometni, kmetijski in industrijski pritiski. Posebno pozornost je treba namenjati tudi varovanju vodovarstvenih območij, zmanjševanju tveganj zaradi divjih odlagališč ter preprečevanju onesnaženja vodnih virov.

Ključni problemi in izzivi Mestne občine Koper na področju voda izhajajo iz omejene razpoložljivosti vodnih virov, velike odvisnosti od vodnega vira Rižane, intenzivne rabe prostora ob vodotokih in obali ter vplivov podnebnih sprememb. Zaradi submediteranskega podnebja, pogostejših sušnih obdobj in povečane porabe vode v poletnih mesecih ostaja zagotavljanje dolgoročno zanesljive oskrbe s pitno vodo eden najpomembnejših razvojnih izzivov občine. Zaradi podnebnih sprememb bodo poleg trajnostnega upravljanja z vodnimi viri, vse pomembnejši tudi ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti in povečanje odpornosti na suše.

Kljub visoki priključenosti prebivalcev na javni vodovod in postopnemu širjenju kanalizacijskega omrežja ostajajo posamezna območja brez javne kanalizacije, dodatno pa učinkovitost sistema zmanjšuje velik delež tujih voda v kanalizacijskem omrežju. Zato bodo pomembni nadaljnja obnova vodovodnega in kanalizacijskega sistema, zmanjševanje vodnih izgub, izboljšanje odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter prilagajanje vodne infrastrukture podnebnim spremembam.

Pri upravljanju voda bo treba posebno pozornost nameniti tudi ohranjanju dobrega stanja morja, zmanjševanju vplivov pristaniške dejavnosti, plovbe in posegov v obalni pas ter ohranjanju kakovosti kopalnih voda.

4.2.5 Usmeritve

- Zagotavljanje dolgoročno zanesljive in kakovostne oskrbe s pitno vodo ob pričakovanih vplivih podnebnih sprememb.
- Nadaljnje zmanjševanje vodnih izgub v vodovodnem sistemu ter učinkovita raba vodnih virov.
- Izvajanje ukrepov za zmanjšanje poplavne ogroženosti ter povečanje odpornosti na ekstremne hidrološke dogodke.

4.3 TLA

V kopenskih ekosistemih imajo tla bistveno večjo vlogo, kakor je bilo to prepoznano doslej, zato jih je treba zaščititi, varovati, obnoviti in jih trajnostno upravljati tako, da se ohranjajo njihova različnost, kakovost, večnamenskost ter sposobnost zagotavljanja njihovih funkcij in ekosistemskih storitev.

Varstveni cilji za tla so opredeljeni v Zakonu o urejanju prostora (ZUreP-3) in Zakonu o varstvu okolja (ZVO-2). Varstvo tal je vključeno tudi v številne evropske in nacionalne strateške dokumente, med drugim v Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij - Strategija EU za tla do leta 2030 - Koristi zdravih tal za ljudi, hrano, naravo in podnebje ter Resolucijo o Nacionalnem programu varstva okolja 2020–2030, ki poudarjajo potrebo po trajnostnem upravljanju tal, zmanjševanju njihove degradacije ter ohranjanju njihovih funkcij za prihodnje generacije.

Spremljanje stanja tal je pomembno za zagotavljanje trajnostne rabe prostora, ohranjanje kmetijskih zemljišč, varovanje vodnih virov, preprečevanje degradacije tal ter ohranjanje biotske raznovrstnosti.

4.3.1 Pritiski

Tla so izpostavljena različnim pritiskom, kot so pozidava in zatesnjevanje površin, onesnaževanje, erozija, izguba organske snovi, zbijanje tal ter podnebne spremembe. Zaradi teh pritiskov se zmanjšujejo njihove funkcije in sposobnost zagotavljanja ekosistemskih storitev.

Degradacijski procesi zmanjšujejo sposobnost zagotavljanja ključnih ekosistemskih storitev tal, kar škodljivo vpliva na gospodarstvo in razvojne možnosti celotne družbe. Nekateri degradacijski procesi v Sloveniji niso zaznani v tako močnem razmahu, da bi izrazito ogrožali ta naravni vir. V pretežnem delu Slovenije so kmetijska tla primerno oskrbljena z organsko snovjo, zakisanje in predvsem zaslanjevanje tal pri nas ni tolikšno, da bi ju uvrščali med pomembne degradacijske procese tal, prav tako ni zaznanih procesov dezertifikacije. Grožnja tlom na posameznih območjih Slovenije je onesnaženje tal z anorganskimi onesnaževali (predvsem kovinami in polkovinami, kot so npr. kadmij, svinec, cink, arzen, baker) ter organskimi onesnaževali iz industrije in prometa (npr. poliklorirani bifenili, policiklični aromatski ogljikovodiki in mineralna olja) ter kmetijstva (npr. ostanki fitofarmacevtskih sredstev), pa tudi erozija tal. Največja prepoznana grožnja tlom v Sloveniji in v evropskem prostoru je prekrivanje tal z različnimi neprepustnimi materiali (npr. asfalti, betoni) in utrjevanje oziroma zbijanje tal.

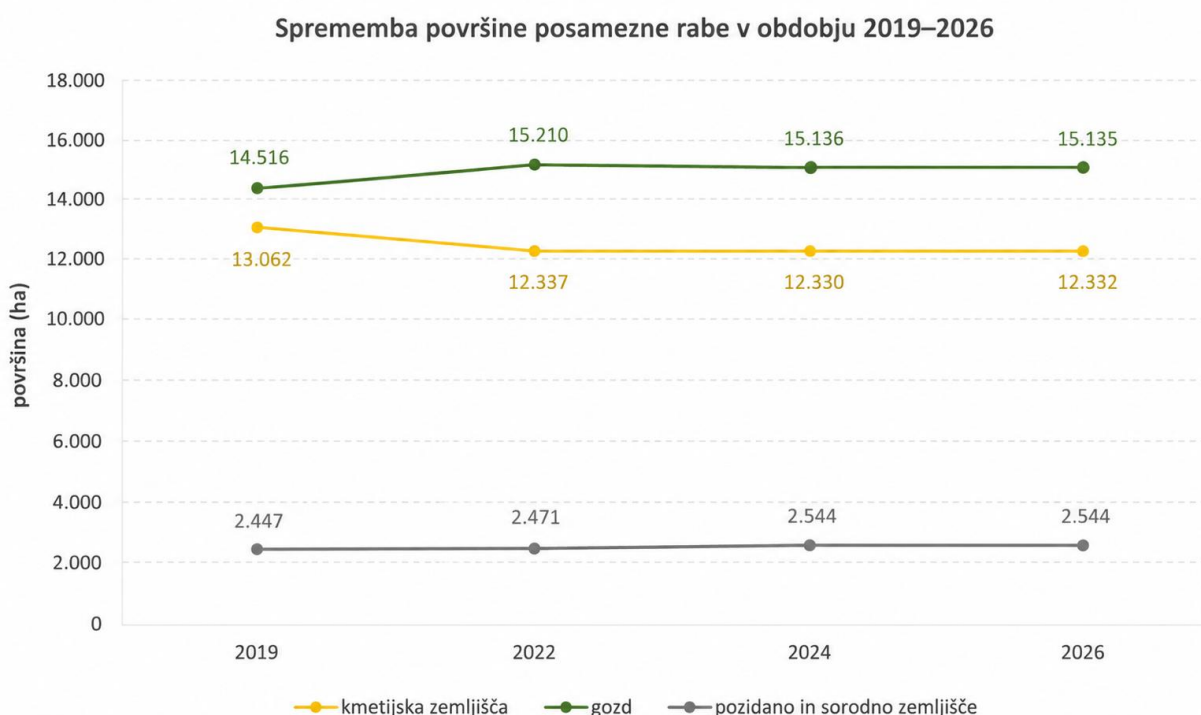
Človek lahko s svojimi dejavnostmi negativno vpliva na površje in tla, na primer s slabim upravljanjem in spremembo rabe zemljišč, netrajnostnimi kmetijskimi praksami, prekomernim izkoriščanjem gozdnih ekosistemov, onesnaževanjem, pozidavo tal, širjenjem urbanih območij, zmanjševanjem biotske raznovrstnosti. K temu pogosto prispevajo tudi drugi dejavniki, kar zmanjšuje zmogljivosti tal za zagotavljanje ekosistemskih storitev za celotno družbo.

Tabela 40: Površine in delež posamezne vrste dejanske rabe v MOK za obdobje 2019 - 2026

šifra dejanske rabe	vrsta dejanske rabe	2019		2022		2024		2026	
		površina (ha)	delež (%)	površina (ha)	delež (%)	površina (ha)	delež (%)	površina (ha)	delež (%)
1100	njiva	1.073	3,5	982	3,2	887	2,9	893	2,9
1180	trajne rastline na njivskih površinah	6	0,0	6	0,0	8	0,0	9	0,0
1190	rastlinjak	3	0,0	3	0,0	3	0,0	3	0,0
1211	vinograd	1.391	4,6	1.331	4,4	1.237	4,1	1.216	4,0
1212	matičnjak	0	0,0	76	0,2	85	0,3	85	0,3
1221	intenzivni sadovnjak	58	0,2	448	1,5	461	1,5	458	1,5
1222	ekstenzivni oz. travniški sadovnjak	426	1,4	1.259	4,1	1.326	4,4	1.341	4,4
1230	oljčnik	1.204	4,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
1300	trajni travnik	4.021	13,3	3.878	12,8	3.970	13,1	3.985	13,1
1410	kmetijsko zemljišče v zaraščanju	1.480	4,9	1.412	4,7	1.303	4,3	1.309	4,3
1500	drevesa in grmičevje	1.935	6,4	1.432	4,7	1.424	4,7	1.423	4,7
1600	neobdelano kmetijsko zemljišče	485	1,6	569	1,9	629	2,1	613	2,0
1800	kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem	978	3,2	941	3,1	995	3,3	996	3,3
2000	gozd	14.516	47,8	15.210	50,1	15.136	49,9	15.135	49,9
3000	pozidano in sorodno zemljišče	2.447	8,1	2.471	8,1	2.544	8,4	2.544	8,4
4210	trstičje	6	0,0	6	0,0	6	0,0	6	0,0
4220	ostalo zamočvirjeno zemljišče	32	0,1	34	0,1	34	0,1	34	0,1

			2019		2022		2024		2026	
šifra dejanske rabe	vrsta dejanske rabe		površina (ha)	delež (%)	površina (ha)	delež (%)	površina (ha)	delež (%)	površina (ha)	delež (%)
5000	suho, zemljišče posebnim rastlinskim pokrovom	odprto s	124	0,4	126	0,4	131	0,4	131	0,4
6000	odprto zemljišče brez ali z nepomembnim rastlinskim pokrovom		11	0,0	12	0,0	12	0,0	12	0,0
7000	voda		142	0,5	143	0,5	146	0,5	146	0,5

Vir: MKGP - Dejanska raba ral



Slika 24: Sprememba površine kmetijskih*, gozdnih in pozidanih zemljišč v MOK v obdobju 2019 - 2026

* kmetijska zemljišča, zemljišča ki spadajo v kategorijo 1100, 1180, 1190, 1211, 1212, 1221, 1222, 1230, 1300, 1410, 1500, 1600 in 1800.

V obravnavanem obdobju (2019 - 2026) je opazno zmanjšanje površine kmetijskih zemljišč, ki se je od leta 2019 do leta 2026 zmanjšala za približno 730 ha, hkrati se je površina gozdov v tem času povečala za 619 ha, površine pozidanih in sorodnih zemljišč pa so se povečale za 97 ha. Ocenjujemo da spremembe rabe kažejo na nadaljevanje procesa zaraščanja oziroma opuščanja kmetijske rabe na delu območja. Največja sprememba je bila v obdobju do 2022, od takrat so površine rabe pretežno stabilne.

4.3.2 Stanje

Tla so z vidika človekove civilizacije neobnovljiv naravni vir, saj njihovo nastajanje in obnavljanje traja desetisočletja. Zaradi zagotavljanja ekosistemskih storitev so tla življenjskega pomena za ljudi in okolje.

Podatki o kakovosti tal na območju občine so omejeni, zaradi pomanjkanja podatkov aktualnega stanja onesnaženosti tal ni mogoče zanesljivo oceniti. V zadnjem poročilu o stanju okolja so bili povzeti rezultati monitoringa v okviru Referenčne mreže za spremljanje onesnaženosti tal (ROTS), ki so temeljili na meritvah do leta 2008. Nikelj v tleh je naravno prisoten zaradi flišne podlage. Pogosto je prekoračena mejna ali celo opozorilno vrednost bakra zaradi značilne rabe prostora oziroma dejavnosti – vinogradništva. V okviru Programa monitoringa kakovosti tal, Program za obdobje od 2022 do 2026, so bila na območju MOK izvedena tri vzorčenja, in sicer dve vzorčni točki v Kopru in ena v Dekanih. Rezultati kažejo, da so tla z organskimi onesnaževali neonesnažena oziroma so bile njihove vsebnosti pod mejo detekcije. Večina analiziranih težkih kovin je bila pod mejnimi vrednostmi, na posameznih vzorčnih mestih pa so bile ugotovljene povišane vsebnosti niklja ter lokalno tudi bakra oziroma fluoridov. Povišane vsebnosti niklja so po oceni izvajalcev monitoringa predvsem posledica naravnega geokemičnega ozadja (flišna podlaga), medtem ko izvora posameznih povišanih vsebnosti bakra ni bilo mogoče zanesljivo določiti.

Lastnosti tal (tekstura, pH, kationska izmenjalna kapaciteta in dobra poraščenost) kažejo na dobro sposobnost zadrževanja in vezave onesnaževal, zato je tveganje za izpiranje v podzemne vode, širjenje onesnaževal z erozijo ter izpostavljenost ljudi ocenjeno kot majhno oziroma minimalno. Na vseh vzorčnih mestih je kot pomemben ukrep izpostavljeno vzdrževanje travne ruše oziroma vegetacijskega pokrova.

Potencialno onesnažena območja (POO) so območja, za katera obstaja sum na prisotnost onesnaženja bodisi zaradi starih okoljskih bremen ali trenutnega izvajanja dejavnosti. Na območju Mestne občine Koper je 13 POO glede na glavni vir onesnaženja prevladuje industrija, sledi odlaganje in nasipanje, na posameznih območjih pa tudi skladiščenje, rudarjenje/pridobivanje mineralnih surovin in kmetijstvo. Glede na potrebo po prednostni obravnavi je najvišja stopnja zmerno potrebna obravnavna.

Glede na zadnje podatke iz baze funkcionalno razvrednotenih območij (v nadaljevanju FRO) (MNVP, december 2025) je na območju Mestne občine Koper 26 FRO v skupni površini 96,7 ha. Od tega 11 povsem opuščenih, 8 pretežno in 7 delno opuščenih območij. Glede na leto 2023 je na območju Mestne občine Koper za 4 ha manj FRO oz. 5 FRO manj.

4.3.3 Odzivi

Mestna občina Koper pri prostorskem načrtovanju spodbuja ponovno uporabo funkcionalno razvrednotenih območij ter varovanje kakovostnih kmetijskih zemljišč. Z revitalizacijo opuščenih območij se zmanjšuje pritisk na nepozidane površine in preprečuje nadaljnje prekrivanje tal. Za 5 FRO so že sprejeti načrti, za 7 pa so načrti in ideje, realizacija pa še ni definirana (eno izmed takih FRO je tudi POO). Glede na leto 2023 je na območju Mestne občine Koper za 4 ha manj FRO oz. 5 FRO manj.

4.3.4 Ugotovitve – ključni problemi in izzivi

Stanje tal v Mestni občini Koper je z vidika kakovosti večinoma dobro, vendar na njihovo stanje vplivajo predvsem procesi zaraščanja kmetijskih zemljišč, širjenje pozidanih površin ter prisotnost potencialno onesnaženih območij. Kljub pretežno dobri kakovosti tal so bile na posameznih območjih

ugotovljene povišane vsebnosti nekaterih kovin, pri čemer so povišane vsebnosti niklja večinoma posledica naravnega geokemičnega ozadja, lokalne obremenitve z bakrom pa so povezane predvsem z dolgoletno vinogradniško rabo.

Ključni problemi in izzivi Mestne občine Koper na področju tal izhajajo predvsem iz varovanja kmetijskih zemljišč pred nadaljnjim zmanjševanjem, preprečevanja degradacije tal ter zagotavljanja njihove dolgoročne kakovosti. Poseben izziv predstavlja spremljanje in obvladovanje tveganj na potencialno onesnaženih območjih, saj je na območju občine evidentiranih 13 takšnih območij, pri katerih so potrebni nadaljnje spremljanje, po potrebi podrobnejše raziskave in izvedba ustreznih ukrepov. Pomemben izziv ostaja tudi pomanjkanje aktualnih in prostorsko reprezentativnih podatkov o kakovosti tal, kar omejuje učinkovito spremljanje dolgoročnih sprememb ter vrednotenje uspešnosti ukrepov varstva tal.

Pozitiven trend predstavlja zmanjševanje števila funkcionalno razvrednotenih območij, kar kaže na postopno sanacijo oziroma ponovno vključevanje degradiranih površin v uporabo.

4.3.5 Usmeritve

- Nadaljnje spremljanje kakovosti tal ter vzpostavitev bolj rednega monitoringa na območju občine.
- Sanacija in ponovna uporaba funkcionalno razvrednotenih ter potencialno onesnaženih območij.

4.4 NARAVA

Varstvo narave v Evropski uniji temelji predvsem na sistemu varstva biotske raznovrstnosti, habitatov, vrst in ekološkega omrežja Natura 2000. Osrednja predpisa sta Direktiva 2009/147/ES o ohranjanju prosto živečih ptic oziroma t. i. Direktiva o pticah ter Direktiva Sveta 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst oziroma t. i. Habitatna direktiva. Direktivi tvorita pravno podlago za omrežje Natura 2000, ki je največje usklajeno omrežje zavarovanih območij na svetu in predstavlja temelj evropske politike varstva narave. Izvajanje evropskega omrežja Natura 2000 v Sloveniji določa Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000).

Za področje obnove degradiranih ekosistemov je pomembna tudi Uredba (EU) 2024/1991 o obnovi narave, ki je bila sprejeta 24. junija 2024 in objavljena v Uradnem listu EU 29. julija 2024. Uredba določa okvir za izvajanje obnovitvenih ukrepov v kopenskih, obalnih, sladkovodnih, morskih, urbanih, kmetijskih in gozdnih ekosistemih ter določa cilj, da se do leta 2030 vzpostavijo obnovitveni ukrepi za najmanj 20 % kopenskih in 20 % morskih območij EU, do leta 2050 pa za vse ekosisteme, ki potrebujejo obnovo.

Pomemben evropski predpis na področju narave je tudi Uredba (EU) št. 1143/2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst.

V Sloveniji je temeljni predpis na področju varstva narave Zakon o ohranjanju narave (ZON). ZON določa ukrepe ohranjanja biotske raznovrstnosti in sistem varstva naravnih vrednot, njegov namen pa je prispevati k ohranjanju narave. Ukrepi ohranjanja biotske raznovrstnosti zajemajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, njihovega genskega materiala, habitatov in ekosistemov,

trajnostno rabo sestavin biotske raznovrstnosti ter ohranjanje naravnega ravnovesja. Varstvo posameznih ogroženih in mednarodno varovanih vrst v Sloveniji podrobneje urejata Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah in Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah. Za obravnavo vodnih in obvodnih ekosistemov je pomemben Zakon o vodah (ZV-1).

4.4.1 Pritiski

Pritiske sestavljajo neposredne antropogene obremenitve in vplivi na okolje, kot npr. izpusti onesnaževal ali raba naravnih virov. Evropska okoljska agencija kot ključne pritiske na biotsko raznovrstnost prepozna:

- Rabo tal in morja,
- Prekomerno rabo naravnih virov,
- Onesnaženje,
- Tujerodne invazivne vrste,
- Podnebne spremembe.

Vsi naštetih pritiski vplivajo tudi na naravo v MO Koper.

Eden ključnih pritiskov na naravo je širjenje pozidanih površin, saj povzroča nepovratno izgubo tal, fragmentacijo habitatov in zmanjševanje ekosistemskih storitev. V Sloveniji so pozidane površine leta 2019 predstavljale 5,6 % površin, širitev pozidave pa je pogosto posegala predvsem na travinje in gozdne površine. Z vidika MO Koper je to pomembno zaradi pritiskov urbanega razvoja v obalnem pasu, širjenja prometne, turistične in gospodarske infrastrukture ter zgoščanja poselitve v priobalnem delu.

Ugodno stanje ohranjenosti dosega le še približno dobra tretjina evropsko pomembnih habitatnih tipov in vrst, trendi pa so neugodni. Med najbolj ogroženimi so traviščni, mokriščni in sladkovodni habitatni tipi. Vse naštetje je pomembno za MO Koper zaradi prisotnosti kulturne krajine, suhih travišč, flišnih in kraških pobočij, vodotokov, obalnih habitatov ter območij Natura 2000 v širšem prostoru slovenske Istre in Kraškega roba.

Kmetijstvo predstavlja enega najpomembnejših pritiskov na naravo, predvsem zaradi gnojenja, uporabe fitofarmaceutskih sredstev, spiranja hranil v vode, sprememb travinja in poenostavljanja krajinske strukture. Čeprav je intenzivnost kmetijstva v Sloveniji ocenjena kot zmerna, lahko povečanje konkurenčnosti in koncentracije kmetijske pridelave vodi v zmanjševanje biotske raznovrstnosti. Poleg intenziviranja kmetijstva je pomemben pritisk tudi opuščanje kmetijske rabe, zlasti na območjih s težjimi pridelovalnimi razmerami. Posledica je zaraščanje travišč in izguba vrstno bogatih habitatov, ki so odvisni od redne, vendar ekstenzivne rabe.

Za površinske vode v Sloveniji je dobro kemijsko stanje ugotovljeno za velik delež vodnih teles, vendar je ekološko stanje precej slabše: le približno 49 % vodnih teles površinskih voda dosega dobro ali boljše ekološko stanje. Glavni razlogi za slabše ekološko stanje so hidromorfološke spremembe, splošna degradiranost, hranila, organske obremenitve in posebna onesnaževala.

Za MO Koper se zelo pomembni pritiski na morje in obalno območje. Večina obremenitev morskega okolja stagnira ali narašča, razen vnosa hranil in organskih snovi. Ekološko stanje slovenskega morja je glede hranil in klorofila a v zadnjih letih ocenjeno kot dobro ali zelo dobro, kakovost kopalnih voda obalnega morja pa kot odlična, vendar ostajajo pomembni pritiski na morsko okolje. Za slovensko morje je pomembna tudi visoka stopnja spremenjenosti slovenske obale. Velik delež obale je namreč

že antropogeno spremenjen in ravno to je eden najpomembnejših pritiskov za MO Koper, kjer se prepletajo pristaniška, prometna, urbana, turistična in rekreacijska raba obale. Glavne dejavnosti in viri pritiskov na morsko okolje na območju slovenske obale in Kopra so:

- Promet in infrastruktura: Ladijski tovorni in potniški promet (predvsem v in iz koprskega pristanišča) ter rekreacijska plovila imajo močan vpliv na morsko okolje. Plovila povzročajo podvodni hrup (kontinuirni in impulzni iz gradbenih dejavnosti), ki dokazano vpliva na vedenje velikih pliskavk, saj se izogibajo ladijskim potem in hrupnejšim območjem. Sidranje večjih ladij v Koprskem zalivu in manjših plovil pa fizično poškoduje morsko dno, še posebej občutljive habitate, kot so travniki morske trave (*Posidonia oceanica*) in območja z leščurji.
- Neavtohtone vrste organizmov: Jadransko morje je zaradi obsežnega ladijskega prometa zelo obremenjeno. Izpusti balastnih voda in organizmi, ki obraščajo ladijski trup, so v slovensko morje že prinesli več deset neavtohtonih vrst, med njimi tudi tiste, ki so zmožne hitrega širjenja (npr. nekatere alge in živali, kot so rebrače). Število neavtohtonih vrst se od leta 1980 povečuje in po letu 2018 so jih zabeležili že skoraj pol stotnije. Čeprav za zdaj ni vidnih hujših ekoloških ali ekonomskih posledic, bi neavtohtone vrste v prihodnje lahko ogrozile avtohtone vrste in morski ekosistem, kar se že opaža pri preraščanju gojenih klapavic z vrsto plašcarja v Sečoveljskem zalivu.
- Makroodpadki in mikroplastika: Obalna in morska območja so precej obremenjena z odpadki. Med makroodpadki izrazito prevladujejo plastični materiali, tako na morski površini, dnu in obali. Na slovenski obali so najpogostejši odpadki cigaretni ogorki (30 % vseh najdenih odpadkov), steklo, keramika, stiropor in nakupovalne vrečke. Poleg tega je problematičen vedno večji vnos mikroplastike (predvsem vlaken iz komunalnih čistilnih naprav in drobnih delcev iz prometa ter meteorne vode), ki se dokazano že kopiči v nekaterih ribah (npr. cipljih).
- Obremenjenost z onesnaževali: Kljub temu da se je stanje onesnaženosti morske vode na splošno izboljšalo in da užiten morski organizmi ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti, pa so sedimenti obale, predvsem v pristaniščih in marinah, še vedno precej onesnaženi z nevarnimi snovmi. Iz preteklosti namreč ostajajo "stara bremena" – v sedimentih se kopičijo živo srebro, predvsem zaradi spiranja iz rudnika preko Soče, ter visoke koncentracije TBT spojin iz nekdanjih premazov proti obraščanju ladij. Visoke vsebnosti polikloriranih bifenilov (PCB) se kopičijo tudi v vrhu prehranjevalne verige, na primer v maščobnem tkivu navadnih pliskavk, kar lahko vpliva na njihovo reproduktivno sposobnost in dolgoročno preživetje.
- Fizične spremembe obale in izguba habitatov: Slovenska obala je močno urbanizirana in preoblikovana. Umetno preoblikovane je kar 82 % slovenske obale (zidovi, skalometi ipd.), vključno s povečanim izkopavanjem in odlaganjem materiala zaradi pridobivanja novih zemljišč, še posebej na območju Luke Koper. Posledično prihaja do krčenja mediolitoralnih habitatnih tipov, zaradi česar so ti ocenjeni kot slabi, medtem ko je stanje cirkalitoralnih in infralitoralnih habitatov še vedno razmeroma dobro, a je podvrženo stalnim pritiskom.

Turizem je na območju MO Koper izjemno pomemben faktor. Gre za dejavnost, ki je močno odvisna od kakovosti naravnega okolja, hkrati pa lahko povzroča onesnaževanje, nastajanje odpadkov, rabo vode, hrup, erozijo, izgubo habitatov, pritisk na ogrožene vrste in povečano ranljivost za požare. V Sloveniji je bilo leto 2019 rekordno turistično leto, dolgoročni trend prihodov in prenočitev pa je naraščajoč.

Tudi podnebne spremembe dodatno povečujejo pritiske na naravo. Višje temperature, pogostejše suše, vročinski valovi, požarna ogroženost, spremenjen vodni režim in dvig morske gladine vplivajo na habitate, vrste, vodne ekosisteme, obalni pas in ekosistemske storitve. Zaradi submediteranskega

podnebja, obalnega položaja in omejenih vodnih virov je MO Koper med območji, kjer je treba prilagajanje na podnebne spremembe obravnavati kot eno ključnih vsebin okoljskega načrtovanja.

4.4.2 Stanje

4.4.2.1 Območja Natura 2000 in zavarovana območja

Na območju MO Koper se nahaja 8 Natura 2000 območij. Značilnosti Natura območij so predstavljene v spodnji tabeli.

Tabela 16: Pregled značilnosti Natura 2000 območij na širšem območju MO Koper.

Natura 2000 območje	Opis območja
POV Kras (SI5000023)	Obsežna apneniška planota v jugozahodnem delu Slovenije, severozahodni del dinarskega krasa z veliko pestrostjo habitatov (jame, skalne stene, travišča, grmišča, gozdni sestoji, ...). Življenjski prostor evropsko ogroženih vrst ptic npr. hribski škrjanec, kačar, pisana penica in drugih. Selitveni koridor beloglavega jastreba. Življenjski prostor evropsko ogroženih rastlinskih in živalskih vrst (netopirji, metulji, hrošči, dvoživke...).
POO Kras (SI3000276)	
POO Rižana (SI3000060)	Reka Rižana izvira v kraškem izviru Zvroček in se izliva v morje na območju Luke Koper. Je regulirana po vsej svoji dolžini, vendar so kljub temu njene brežine v zgornjem toku zarasle z gosto drevesno grmovno vegetacijo, v spodnjem toku pa predvsem s trsjem. Reka z brežinami je v zgornjem toku pomemben življenjski prostor dolgonosega netopirja in raka primorskega koščaka.
POO Pregara – travišča (SI3000037)	Razvejana travišča vzdolž cest v okolici Pregare so večinoma vzhodno submediteranska suha travišča, ponekod tudi sestoji z navadno stožko in sestoji brina. Travišča so življenjski prostor metulja travniškega postavneža ter hribskega urha in velikega pupka, ki ju najdemo predvsem v kalih.
POO Slovenska Istra (SI3000212)	Ožje območje porečja reke Dragonje, vključno s širšim območjem pritokov Vangannelskega jezera, v flišnem gričevju Slovenske Istre, z značilnimi habitatnimi tipi, predvsem toploljubnimi hrastovimi gozdovi, ponekod gozdovi s črničevjem, sestoji brina in travišči, na Steni in Sv. Štefanu pa tudi s karbonatnimi skalnimi pobočji z vegetacijo skalnih razpok. V zgornjih dveh tretjinah svojega toka je Dragonja zarezala strugo v prodne nanose flišnega izvora. Rečna struga pogosto meandrija ter se mestoma razširi in oblikuje obrežna prodišča in ponekod tudi rečne prodne otoke. Porečje Dragonje je pomemben življenjski prostor številnih redkih in ogroženih vrst, med katerimi velja posebej omeniti jadransko smrdljivo kukavico, progastega goža in močvirsko sklednico, primorskega koščaka in ribo grbo, laško žabo in hrastovega kozlička.
POO Žusterne – rastišče pozejdonke (SI3000251)	Območje rastišča pozejdonke se razteza na kilometer dolgem in 50 m širokem pasu od Žusterne proti Izoli. Travniki so homogeni, pač pa ga tvorijo različno velike »zaplate«, ki prekrivajo peščene in muljevite dele morskega dna. Iz razpoložljivih podatkov se da sklepati, da je to – ob skromnem ostanku travnika pri Gradežu, ki meri približno 2m ² , tudi edino rastišče pozejdonke v Tržaškem zalivu.
POO Škocjanski zatok (SI3000252)	Škocjanski zatok, danes polslana laguna in sladkovodno močvirje, je ostanek nekdanjega plitvega morskega zaliva. Ta se je zaradi človekovih posegov spremenil v zaprto laguno, ki je z morjem povezana le preko kanala. Zaradi neposredne bližine morja, mediteranske klime in submediteranske vegetacije je Škocjanski zatok posebnost med slovenskimi ekosistemi. Veliko površino pokriva brakična voda, ki za razliko od večine stoječih voda v Sloveniji redkokdaj zmrzne. Vodne površine, polslana in močvirna ter muljasta tla so pomemben življenjski prostor več deset vrst ogroženih halofitnih rastlinskih vrst in združb ter številnih vrst ptic.
POV Škocjanski zatok (SI5000008)	

V novembru 2021 je bilo pripravljeno delovno gradivo Stanje vrst in habitatnih tipov (HT) na Natura območjih v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000 (PUN) za obdobje 2022-2028 (verzija november 2021) v kateri je ocenjeno tudi stanje Natura območij in sicer:

- POV Kras (SI5000023): Neugodno stanje za POV Kras je od skupno 17 kvalifikacijskih vrst

ptic zabeleženo pri naslednjih vrstah: poljski škrljanec (*Alauda arvensis*), kotorna (*Alectoris graeca*), rjava cipa (*Anthus campestris*), velika uharica (*Bubo bubo*); kačar (*Circaetus gallicus*); vrtni strnad (*Emberiza hortulana*), beloglavi jastreb (*Gyps fulvus*), rjavi srakoper (*Lanius collurio*); hribski škrljanec (*Lullula arborea*), veliki strnad (*Miliaria calandra*), veliki skovik (*Otus scops*), sršenar (*Pernis apivorus*), smrdokavra (*Upupa epops*). Izmed naštetih vrst je zabeležen trend velikega upada za naslednje vrste: poljski škrljanec, kotorna, kačar, vrtni strnad in rjavi srakoper..

- POO Kras (SI3000276): Neugodno stanje za POO Kras je od skupno 33 kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov (glede na vsaj eno od treh referenčnih vrednosti*) zabeleženo pri naslednjih: Vzhodna submediteranska suha travišča (*Scorzoneretalia villosae*), Jame, ki niso odprte za javnost; raznolistna mačina (*Serratula lycopifolia*), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), južni podkovnjak (*Rhinolophus euryale*), Tommasinijeva popkoresa (*Moehringia tommasinii*), jadranska smrdljiva kukavica (*Himantoglossum adriaticum*), travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*), kraški zmrljkar (*Erannis ankeraria*), hrastov kozliček (*Cerambyx cerdo*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), hribski urh (*Bombina variegata*), primorski koščak (*Austropotamobius pallipes*).
- POO Rižana (SI3000060): Neugodno stanje za POO Rižana je od skupno dveh kvalifikacijskih vrst (glede na vsaj eno od treh referenčnih vrednosti*) zabeleženo pri eni vrsti, to je primorski koščak (*Austropotamobius pallipes*).
- POO Pregara – travišča (SI3000037): Neugodno stanje za POO Pregara je od skupno 6 kvalifikacijskih vrst in HT (glede na vsaj eno od treh referenčnih vrednosti*) zabeleženo pri naslednjih: Vzhodna submediteranska suha travišča (*Scorzoneretalia villosae*), Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinion caeruleae*), Sestoji navadnega brina (*Juniperus communis*) na suhih traviščih na karbonatih, veliki pupek (*Triturus carnifex*), hribski urh (*Bombina variegata*), travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*).
- POO Slovenska Istra (SI3000212): Neugodno stanje za POO Slovenska Istra je od skupno 21 kvalifikacijskih vrst in HT (glede na vsaj eno od treh referenčnih vrednosti*) zabeleženo pri naslednjih: Vzhodna submediteranska suha travišča (*Scorzoneretalia villosae*), Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinion caeruleae*), Sestoji navadnega brina (*Juniperus communis*) na suhih traviščih na karbonatih, veliki pupek (*Triturus carnifex*), hribski urh (*Bombina variegata*), laška žaba (*Rana latastei*); rogač (*Lucanus cervus*), jadranska smrdljiva kukavica (*Himantoglossum adriaticum*), močvirska sklednica (*Emys orbicularis*), progasti gož (*Elaphe quatuorlineata*), hrastov kozliček (*Cerambyx cerdo*), grba (*Barbus plebejus*), primorski koščak (*Austropotamobius pallipes*).
- POO Žusterna – rastišče pozejdonke (SI3000251): Stanje edinega HT za to območje, Podmorski travniki s pozejdonovko (*Posidonion oceanicae*), je ocenjeno kot ugodno.
- POO Škocjanski zatok (SI3000252): Neugodno stanje za POO Škocjanski zatok je od skupno 7 kvalifikacijskih vrst in HT (glede na vsaj eno od treh referenčnih vrednosti*) zabeleženo pri enem HT, to so Obalne lagune.
- POV Škocjanski zatok (SI5000008): Neugodno stanje za POV Škocjanski zatok je od skupno 15 kvalifikacijskih vrst ptic (glede na vsaj eno od treh referenčnih vrednosti*) zabeleženo pri eni vrsti, to je veliki škurh (*Numenius arquata*).

*referenčne vrednosti so: a) velikost populacije; b) velikost habitata in c) specifične lastnosti, strukture, procesi habitata

Na območju MO Koper se nahajajo štiri zavarovana območja, ki so navedena v spodnji tabeli.

Tabela 41: Pregled zavarovanih in predlaganih zavarovanih območij na širšem območju MO Koper.

Ime območja	Status
Škocjanski zatok	NR
Slavnik - vrh in pobočja	NS
Rakitovec – jama pod Gabrkom	NS
Rakitovec – pečina v Radotah	NS

NR- naravni rezervat

NS- naravni spomenik

Naravni rezervat Škocjanski zatok je največje polslano (brakično) mokrišče v Sloveniji in se nahaja na obali v neposredni bližini mesta Koper. Sam rezervat obsega površino 122 hektarov, celotno območje urejanja pa se razteza na 135 hektarjih. Sestavljata ga polslana laguna, ki jo obdajata trstičje in rastišča slanuš, ter kmetijska zemljišča na Bertoški bonifikci, ki so namenjena preureditvi v sladkovodno močvirje. Rezervat je zavarovan kot ožje zavarovano območje (IUCN kategorija IV) in je uvrščen v evropsko omrežje Natura 2000 kot posebno območje varstva (SPA) ter potencialno posebno ohranitveno območje (pSCI). Z njim upravlja Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS), strokovni nadzor nad varstvom pa izvaja območna enota Piran Zavoda RS za varstvo narave.

Območje je izjemnega pomena za ohranjanje biotske raznovrstnosti, saj se ponaša z izredno bogato floro in favno ter številnimi redkimi in ogroženimi vrstami. Pred obsežno degradacijo sredi 80. let prejšnjega stoletja je ta edinstveni ekosistem gostil kar 41 % vseh slovenskih vrst dvoživk, 41 % vseh vrst plazilcev, 55 % vseh v Sloveniji opaženih vrst ptic in 36 % vseh vrst sesalcev. Kljub preteklim negativnim vplivom se je stanje po zakonskem zavarovanju začelo opazno izboljševati. V letih od 2001 do 2004 je bilo v rezervatu evidentiranih 140 vrst ptic, od katerih jih približno 50 vrst v rezervatu in njegovi bližnji okolici tudi gnezdi. Med ključnimi ciljnimi vrstami ptic so se ohranile čapljica, beločeli deževnik, rakar, srpična trstnica in svilnica. Poleg ptičjega sveta mokrišče nudi pomembno domovanje številnim nevretenčarjem ter specifičnim vretenčarjem, med katerimi izstopata riba solinarka, ki je v Sloveniji izjemno redka, in etruščanska rovka, najmanjši evropski sesalec.

Glavni dolgoročni cilj upravljanja Škocjanskega zatoka je obnova ter povečanje uničenih in razvrednotenih habitatov, kar zagotavlja stabilne in ugodne ekološke pogoje za ogrožene rastlinske ter živalske vrste. Ker je rezervat odprt za javnost, so njegove razvojne funkcije usmerjene v izobraževanje, osveščanje, znanstveno-raziskovalno delo in rekreacijo lokalnega prebivalstva ter obiskovalcev. Celotna parkovna infrastruktura, ki vključuje informacijski center, osrednjo opazovalnico, opazovalni stolp in krožne učne poti, je zasnovana kakovostno in nediskriminatorno. To omogoča varen in nemoten obisk ter pristno doživljanje narave tudi gibalno oviranim osebam ter ljudem s senzornimi okvarami, kot so slepi, slabovidni, gluhi in gluhonemi.

Na območju MOK sta bili predlagani dve zavarovani območji, ki pa do danes nista bili sprejeti. To sta:

- Krajinski park Dragonja,
- Krajinski park Kraški rob.

4.4.2.2 Ekološko pomembna območja

Na območju občine se nahaja šest ekološko pomembnih območij, ki so navedena v spodnji tabeli.

Tabela 42: Pregled ekološko pomembnih območij na območju MO Koper

Ime in koda območja	Kratek opis
Morje in morsko obrežje 70000	Najsevernejši del Sredozemskega morja z veliko pestrostjo habitatnih tipov od odprtega morja do habitatnih tipov muljevitenga in trdnega morskega dna ter prepletom borealnih in sredozemskih rastlinskih in živalskih vrst.
Žusterna 78600	Morsko dno med Koprom in Izolo, tik ob obalni cesti, območje ogroženih habitatnih tipov (npr. travnik pozejdonke) ter habitat ogroženih vrst (npr. leščur).
Škocjanski zatok 77600	Edino brakično mokrišče v Sloveniji, življenjski prostor številnih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.
Rižana 78200	Vodotok na obalnem območju Slovenije z delno ohranjeno drevesno – grmovno vegetacijo poplavnega sveta (tudi jelševja v zgornjem toku), habitat soške postrvi.
Dragonja – porečje 71500	Porečje Dragonje na flišni podlagi s submediteransko floro, življenjski prostor ogroženih vrst vrbnic, enodnevnice in mladoletnic.
Kras 51100	Obsežna apneniška planota v jugozahodnem delu Slovenije, življenjski prostor ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

4.4.2.3 Naravne vrednote

V MO Koper je opredeljenih več naravnih vrednot, ki so našteje v spodnji tabeli.

Tabela 43: Pregled obstoječih naravnih vrednot - območij na širšem območju MO Koper

Evid. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Pomen
37	Črni Kal - Hrastovlje - ostenje	Tektonsko pogojena apnenčasta stena na območju Kraškega roba med kamnolomom pri Črnem Kalu in Prapročami	GEOMORF, GEOL, BOT	državni
50	Dragonja	Vodotok v flišu, fosili - sledovi lazenja, izjemne geomorfološke oblike, redke živalske in rastlinske vrste	HIDR, GEOL, GEOMORF, (BOT), (ZOO)	državni
207	Osp - udornica	Udornica v pobočju Kraškega roba pri Ospi, L.T. foraminifere, rastišče submediteranskega rastja, vodna jama, življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih vrst	GEOMORF, ZOO, BOT, GEOL, (GEOMORF), (HIDR)	državni
286	Slavnik	Vrh, travišča in botanična lokaliteta, ilirsko montanska flora na Slavniku	GEOMORF, BOT, EKOS	državni
970	Črnotiče - cerov gozdič	Cerov gozdič v Črnotičah	EKOS, (DREV), ZOO	državni
1187	Veli Badin - Krog	Apnenčasto ostenje jugovzhodno od Sočerge, s spodmoli, naravnim mostom, kraškimi oblikami in lehnjakovimi tvorbami, rastišče termofilne vegetacije in življenjski prostor ogroženih vrst ptic	GEOMORF, GEOL, ZOO	državni
1188	Pasjok	Vodotok s slapovi, levi pritok reke Dragonje pod Topolovcem	GEOMORF, HIDR, (GEOL)	lokalni
1265	Škocjanski zatok	Polislano mokrišče z laguno in mokrotnimi travniki pri Kopru	ZOO, EKOS, BOT	državni
1611	Žusterna - rastišče pozejdonke	Rastišče ogrožene morske cvetnice pozejdonke (Posidonia oceanica) pri Žusterni	BOT, EKOS	državni
2046	Stenica - stene	Kamnite stene pod Senico severozahodno od Zazida	GEOMORF	lokalni
2181	Štrkljevica - stena	Stena Kraškega roba med Podpečjo in Zanigradom,	GEOMORF,	državni

Evid. Št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Pomen
		razčlenjena s spodmoli, jamo in tremi občasnimi slapovi, življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih vrst	(GEOMORFP), BOT, ZOOL	
2588	Bracana - reka s pritoki	Reka Bracana s pritoki, življenjski prostor ogroženih vrst	GEOMORF, HIDR, EKOS	lokalni
2706	Škrline - slap na Rokavi	Slap in skladi apnenčevega peščenjaka na Rokavi, desnem pritoku Dragonje	HIDR, GEOMORF, GEOL	državni
3629	Kraški rob	Narivni naluskani rob Krasa nad flišno Slovensko Istro	GEOMORF, GEOL, BOT, ZOOL	državni
3666	Grad nad Kubedom	Apnenčasta luska nad Kubedom	GEOL, GEOMORF, BOT	državni
3670	Movraški Kuk	Travišča, flišna erozijska žarišča in stena nad Movražem	BOT, EKOS, GEOMORF	državni
3678	Plasa - travnik	S kukavičnicami bogat kraški travnik na Kraškem robu	BOT, EKOS	državni
3904	Mišja peč	Udornica v Kraškem robu jugovzhodno od Ospa	GEOMORF, BOT, ZOOL	državni
4205	Trebeše - slap na Stranici	Slap v flišu na Stranici pod Trebešami	HIDR, GEOMORF	državni
4210	Fermov mlin - flišna stena nad Dragonjo	Flišni profil nad Dragonjo gorvodno od sotočja z Rokavo, rastišče venerinih laskov (<i>Adiantum capillus - veneris</i>)	GEOL, HIDR, GEOMORF, BOT	državni
4263	Sveti Štefan - stena	Izdanek eocenskega apnenca ob Dragonji s prepadno steno na južnem robu, rastišče eumediteranske flore	GEOMORF, BOT, EKOS	državni
4266	Vruja	Vodotok s slapovi, levi pritok reke Dragonje pod Topolovcem	GEOMORF, HIDR, (GEOL)	lokalni
4272	Žusterna - Izola - klif	Flišni klif med Žusterno in Izolo, močno porasel s pionirskimi rastlinskimi vrstami	GEOMORF, GEOL, BOT, EKOS	lokalni
4277	Movraška vala	Tipična vala, ki ima značaj robnega kraškega polja, pri Movražu	GEOMORF, (HIDR)	lokalni
4278	Kubed - soteska Potoka	Soteska s slapovi, koriti in tolmoni, vrezana v apnenčaste sklade pod Kubedom	GEOMORF	lokalni
4279	Socerb - stena	Apnenčasta stena pod gradom Socerb	GEOMORF	lokalni
4280	Socerb - kal	Kal v vasi Socerb	EKOS	lokalni
4281	Socerb - Gornji puč	Kal v vasi Socerb	EKOS	lokalni
4284	Črnotiče - kal	Kal jugovzhodno od Črnotič	EKOS	lokalni
4559	Dragonja - slap in plošče pri Škrlinah	Slap in skladi apnenčevega peščenjaka v strugi Dragonje pri Škrlinah	GEOMORF, GEOL, HIDR	lokalni
4810	Dragonja - suhi travnik pri Fermovem mlinu	Travišče ob reki Dragonji, značilna flora	BOT	državni
4811	Črnotiče - nahajališče fosilov	Nahajališče fosilov <i>Marifugia cavatica</i> v profilu opuščenega dela kamnoloma Črnotiče	GEOL	državni
4813	Bonifika	Aluvialna ravnica s sestoji trstičevja jugovzhodno od Ankarana	ZOOL	lokalni
4814	Rakitovski kras	Travišča, suhi kraški travniki na vrhovih, bogata, tudi endemična flora in favna na kraškem ravniku pri Rakitovcu	BOT, EKOS	državni
4815	Golič - Lipnik - Kavčič - travišča	Obsežna suha kraška travišča z endemično floro in favno na območjih vrhov na jugozahodnih obronkih Čičarije	BOT, ZOOL	državni
4819	Bertoki - drevored murv	Dvoredni drevored murv v Bertokih	ONV	lokalni
4821	Srmin	Flišni grič na obalni ravnici Bonifika	GEOMORF, EKOS	lokalni

Evid. Št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Pomen
4824	Lopar - Gorenjci - hrasti pri pokopališču	Hrasti ob pokopališču v Gorenjcih	DREV	lokalni
4825	Truške - hrasti pri cerkvi sv. Kancijana	Skupina hrastov pri cerkvi sv. Kancijana v Truškah	DREV	lokalni
4836	Rižana	Vodotok s kraškim izvirom	HIDR, EKOS	lokalni
4837	Podpeška stena	Apnenčasta stena Kraškega roba nad Podpečjo	GEOMORF	državni
4838	Črnotiška stena	Apnenčasta stena Kraškega roba nad Črnotičami	GEOMORF	lokalni
4839	Kastelec - stena	Apnenčasta stena Kraškega roba nad vasjo Kastelec	GEOMORF	lokalni
4840	Brežec pri Podgorju - stena	Apnenčasta stena Kraškega roba nad Brežcem pri Podgorju	GEOMORF	lokalni
4841	Loško - Bezoviška stena	Apnenčasta stena Kraškega roba nad Bezovico	GEOMORF	lokalni
4845	Babe pri Predloki - erozijsko žarišče	Značilno flišno erozijsko območje pri Predloki	GEOMORF	lokalni
4846	Zasedski potok - erozijsko žarišče	Značilno flišno erozijsko območje južno od Socerba	GEOMORF	lokalni
4854	Butari - puč Na Štrpanju	Kal pri Butarih	EKOS	lokalni
4873	Lopar - Gorenjci - Na Pučih	Kal severno od ceste Lopar - Gorenjci	EKOS	lokalni
4874	Lopar - Gorenjci - puč Stari hram	Kal ob cesti pri Gorenjcih	EKOS	lokalni
4875	Mali Čentur - Pri Lokvi	Kal v Malem Čenturju	EKOS	lokalni
4885	Poletiči - puč zahodno od vasi	Kal zahodno od vasi Poletiči	EKOS	lokalni
4907	Trebeše - puč	Kal v Trebešah	EKOS	lokalni
4911	Zabavlje - lokva v vasi	Kal v Zabavljah	EKOS	lokalni
5443	Puč - Škrljavec – karbonatna megaplast	Karbonatna megaplast v flišnem profilu zahodno od Puč	GEOMORF, GEOL	lokalni

Tabela 44: Pregled obstoječih naravnih vrednot - točk na širšem območju MO Koper.

Evid. Št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst*	Pomen
950	Supot - slap	Slap v flišu na Supotu, desnem pritoku Dragonje, z rastiščem venerinih laskov (<i>Adiantum capillus - veneris</i>) v steni slapu	HIDR, GEOMORF, GEOL, BOT	državni
951	Vruja - slap 1	Slap na Vruji, levem pritoku Dragonje	HIDR, GEOMORF	lokalni
969	Jama pod Golobnico	Vodoravna jama pod steno vzhodno od vasi Črni kal, ob vhodu rastišče tommasinijeve popkorese (<i>Moehringia tommasinii</i>)	GEOMORFP, (BOT)	državni
1104	Mlini - naravni most	Naravni most v steni nad Mlini nad cesto Sočerga - Buzet	GEOMORF	državni
1206	Gunjač	Intermitentni izvir v vasi Osp	HIDR	lokalni
1669	Puč pri Belem zidu	Kal ob cesti med Poletiči in Galantiči	HIDR, BOT, ZOOL	lokalni
2064	Kavčič - stene	Stene pod Kavčičem, naravni rob apnenca in fliša, vzhodno od Rakitovca	GEOMORF, GEOL, BOT	lokalni
3387	Pregara - Abrami - hrasta	Hrasta izjemnih dimenzij pri cerkvi sv. Simona v Pregari	DREV	lokalni
3669	Abitanti - hrast	Hrast izjemnih dimenzij pri Abitanti	DREV	državni
3673	Koper - platana na nabrežju Belveder	Platana velikih dimenzij v Kopru	DREV	državni
3675	Veli vir - slap	Slap v povirju Bracane južno od Sokoličev	HIDR, GEOMORF, GEOL	državni
4763	Vruja - slap 2	Slap na Vruji, levem pritoku Dragonje	HIDR, GEOMORF	lokalni
4764	Vruja - slap 3	Slap na Vruji, levem pritoku Dragonje	HIDR, GEOMORF	lokalni
4796	Osp - rastišče makije	Rastišče makije s samoniklim lovorjem (<i>Laurus nobilis</i>) in	BOT, EKOS	državni

Evid. Št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst*	Pomen
		zimezelenim hrastom (Quercus ilex) v prisojni legi udornice Osp		
4823	Malinska - hrast	Hrast v dolini Malinske	DREV	lokalni
4826	Truške - hrast	Hrast v Truškah	DREV	lokalni
4827	Trebeše - hrast pri pokopališču	Hrast pri pokopališču v Trebešah	DREV	lokalni
4828	Zabavlje - hrast	Hrast v Zabavljah	DREV	lokalni
4830	Poletiči - kostanja	Dva kostanja zahodno od ceste v Poletičih	DREV	lokalni
4831	Krkavče - Škrljevec - hrast	Hrast na jugovzhodu vasi Škrljevec vzhodno od Krkavč	DREV	lokalni
4832	Čentur - hrast	Hrast pri hiši v Malem Čenturju	DREV	lokalni
4833	Škocjan - Šantoma - hrast	Hrast v zaselku sv. Tomaž nad Škocjanom pri Kopru	DREV	lokalni
4834	Pregara - Fined - hrast	Hrast v Finedu pri Pregari	DREV	lokalni
4842	Marčev hrib - kamniti stolp	Kamniti stolp v steni Marčevega hriba nad Črnim Kalom	GEOMORF	lokalni
4843	Črni Kal - naravno okno	Naravno okno pri Črnokalskem gradu v steni nad Črnim Kalom	GEOMORF	lokalni
4844	Črni Kal - kamniti stolp	Kamniti stolp z razvalinami črnokalskega gradu v steni nad Črnim Kalom	GEOMORF	lokalni
4850	Boršt - Gorenjci - puč	Kal pri Gorenjcih pri Borštu	EKOS	lokalni
4851	Dolina - puč pri Borštu	Kal pri Borštu	EKOS	lokalni
4853	Burji - puč Na Vardi	Kal pri Burjih	EKOS	lokalni
4855	Dol pri Hrastovljah - kal pri pokopališču	Kal pri pokopališču v Dolu pri Hrastovljah	EKOS	lokalni
4859	Galantiči - puč (Na hribu)	Kal pri Galantičih	EKOS	lokalni
4861	Kastelec - kal Mostič	Kal pri Kastelcu	EKOS	lokalni
4863	Kastelec - kal Na Žlebu	Kal pri Kastelcu	EKOS	lokalni
4868	Kozloviči - puč Brnica	Kal pri Kozlovičih	EKOS	lokalni
4869	Truške - puč Jesika	Kal v Truškah severovzhodno od zaselka Kozloviči	EKOS	lokalni
4871	Krkavče - Pri Kalu	Kal pri Krkavčah	EKOS	lokalni
4872	Krkavče - Hrib - kal	Kal pri Krkavčah	EKOS	lokalni
4878	Movraška vala - Pučič	Kal v Movraški vali	EKOS	lokalni
4883	Podgorje - kal Pr kolovozu	Kal pri Podgorju	EKOS	lokalni
4884	Poletiči - puč vzhodno od vasi	Izvir in kal vzhodno od vasi Poletiči, eden od izvirov Dragonje	EKOS	lokalni
4887	Pomjan - Roman - kal	Kal zahodno od Pomjana	EKOS	lokalni
4888	Popetre - kal	Kal ob cesti Popetre-Zabavlje	EKOS	lokalni
4889	Pregara - puč	Kal pri Pregari	EKOS	lokalni
4892	Rakitovec - kal	Kal v Rakitovcu	EKOS	lokalni
4894	Reparec - puč	Kal v vasi Reparec	EKOS	lokalni
4896	Sirči - puč	Kal pri Sirčih	EKOS	lokalni
4897	Sirči - Pavliči - puč Pirošce	Kal med Sirči in Pavliči	EKOS	lokalni
4898	Skoliči - puč	Kal v Skoličih	EKOS	lokalni
4899	Srgaši - puč	Kal pri Srgaših	EKOS	lokalni
4900	Stara Mandrija - puč	Kal v Stari Mandriji	EKOS	lokalni
4905	Tinjan - puč	Kal v Tinjanu	EKOS	lokalni
4906	Tinjan - puč Kaluža	Kal pri Tinjanu	EKOS	lokalni
4908	Veliki Čentur - puč Pri	Kal v Velikem Čenturju	EKOS	lokalni

Evid. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst*	Pomen
	Pilju			
4910	Vršič - puč ob cesti	Kal ob cesti v Vršič	EKOS	lokalni
4912	Zazid - kal Na ravni	Kal pri Zazidu	EKOS	lokalni
4913	Zazid - kal Na Ščedenci	Kal v Zazidu	EKOS	lokalni
5445	Žusterna - hrast	Hrast v hudourniški grapi v Žusterni	DREV	lokalni

* Zvrsti naravnih vrednot:

drev- drevesna naravna vrednota
hidr- hidrološka naravna vrednota
ekos- ekosistemska naravna vrednota
bot- botanična naravna vrednota
zool- zoološka naravna vrednota
onv- oblikovana naravna vrednota

Tabela 45: Pregled obstoječih naravnih vrednot - jam na območju MO Koper. Vse jame so geomorfološke naravne vrednote državnega pomena.

Eviden. št.	Ime jame	Kratka oznaka
40238	Jama pri Kraških vratih	Spodmol, kevdrč
40649	Pečina v Radotah	Jama z breznom in etažami, poševna jama
40833	Jama pod Gabrkom	Jama z breznom in etažami, poševna jama
41138	Jama pod Socerbskim gradom	Jama z breznom in etažami, poševna jama
41153	Jama v Borižovih dolinah	Brezno
41154	Osapska jama	Jama občasni izvir ob stalnem toku
41157	Sveta jama	Jama s stalnim tokom
41392	Brezno pod Pršuslami	Brezno
41394	Spodmol pri Črnotičah	Spodmol, kevdrč
41399	Špirnica	Jama z breznom in etažami, poševna jama
41400	Jama nad kalom	Poševno ali stopnjasto brezno
41401	Jama pri kalu	Jama z breznom in etažami, poševna jama
41406	Pečina pri Kavčičah	Vodoravna jama
41578	Jama v kamnolomu nad Črnim kalom	Jama z breznom in etažami, poševna jama
41579	Brezno v cestnem useku nad Črnim kalom	Brezno
41597	Brezno med profiloma 63-64	Brezno
41598	Brezno v profilu 67	Brezno
41793	Jama pod Krogom	Jama občasni izvir ob občasnem toku
41842	Babna buža	Vodoravna jama
42091	Poljanska buža	Jama občasni ponor
42367	Jama v rebri	Brezno
42401	Jegliška jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama
42704	Brezno v useku pri Črnotičah	Poševno ali stopnjasto brezno
42713	Pečina nad Črnim kalom	Spodmol, kevdrč
43735	Jama pri železniškem useku	Vodoravna jama
43736	Golobnica	Spodmol, kevdrč
43742	Jama v steni za Turncem	Spodmol, kevdrč
43749	Smrdeča jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama
43750	Zgornja Čičelnica	Spodmol, kevdrč

Eviden. št.	Ime jame	Kratka oznaka
43751	Spodnji Čičelnici	Spodmol, kevdrč
43752	Jama velikih podkovnjakov	Spodmol, kevdrč
43753	Globoka jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama
43754	Ladrica	Jama z breznom in etažami, poševna jama
43756	Jama pod Krogom	Vodoravna jama
43759	Bremce	Jama z breznom in etažami, poševna jama
43760	Mežnarjeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama
43773	Jama v gradu	Jama z breznom in etažami, poševna jama
43782	Gabroviška jama	Vodoravna jama
43783	Jama v robidi	Jama z breznom in etažami, poševna jama
43784	Jama v Zjati	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44155	Pečina Plasični krog	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44156	Pečina v Gabrku	Vodoravna jama
44157	Jama nad Gosto dolino	Poševno ali stopnjasto brezno
44158	Pečina nad Mohoričevo dolino	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44231	Rupa v Rakitovcu	Brezno
44232	Ledenica na Ravnem Krasu	Spodmol, kevdrč
44233	Pečina Plasa	Vodoravna jama
44378	Medvedica	Poševno ali stopnjasto brezno
44411	Vrženca	Poševno ali stopnjasto brezno
44523	Bančinova jama	Poševno ali stopnjasto brezno
44524	Kubik	Jama občasni ponor
44525	Buža pod Hrpeljci	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44526	Jama na Gradcu	Brezno
44527	Jama nad Lukini	Brezno
44528	Minirana jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44529	Minirana jama 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44531	Kraljičevka	Vodoravna jama
44532	Pičurska jama	Poševno ali stopnjasto brezno
44534	Spodmol v Mišni peči	Spodmol, kevdrč
44535	Jama nad Brežcem	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44536	Brezno pri Brežcu	Brezno
44707	Jama NE od Borižove jame	Brezno
44771	Partizanska jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44773	Tri očke	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44774	Jama 1 pri Treh očkah	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44775	Jama 2 pri Treh očkah	Spodmol, kevdrč
44776	Golobinca 1 v Gaberju	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44777	Golobinca 2 v Gaberju	Jama z breznom in etažami, poševna jama
44778	Ponikve pod Lukini	Jama občasni ponor
44779	Tribanska jama	Spodmol, kevdrč
44781	Jama Nadglavinjak	Poševno ali stopnjasto brezno
45244	S-1 (Socerb)	Poševno ali stopnjasto brezno

Eviden. št.	Ime jame	Kratka oznaka
45246	S-2 (Socerb)	Brezno
45250	Kaverna pri Vilenici	Vodoravna jama
45251	Pokčeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45252	Jama med Socerbom in Beko	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45301	Slačka baba	Jama občasni izvir
45302	Zvroček	Jama občasni izvir
45304	Velika buža	Vodoravna jama
45404	Jama pod Škorjašco	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45405	Jama na Hribu	Poševno ali stopnjasto brezno
45406	Č-4 (Črnotiče)	Poševno ali stopnjasto brezno
45407	Č-5 (Črnotiče)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45408	Č-11 (Črnotiče)	Spodmol, kevdrč
45414	Br-1 (Brežec)	Spodmol, kevdrč
45415	Br-3 (Brežec)	Vodoravna jama
45416	Br-4 (Brežec)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45417	Br-5 (Brežec)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45418	R-1 (Rakitovec)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45419	Pr-1 (Praproče)	Brezno
45529	R-3 (Rakitovec)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45530	R-4 (Rakitovec)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45653	Č-1 (Črnotiče)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45654	Č-12 (Črnotiče)	Brezno
45655	Č-13 (Črnotiče)	Brezno
45656	Pd-1 (Podgorje)	Brezno
45657	Pd-2 (Podgorje)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45658	Pd-4 (Podgorje)	Brezno
45659	Pd-6 (Podgorje)	Poševno ali stopnjasto brezno
45660	Pr-2 (Praproče)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45767	Buža nad Gunjači	Brezno/jama
45774	Z-1 (Zazid)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45775	Z-2 (Zazid)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45776	Mrjavka	Vodoravna jama
45777	R-7 (Rakitovec)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45778	Po-3 (Podpeč)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
45948	Gr-1 (Grižan)	Brezno
45949	Pd-3 (Podgorje)	Poševno ali stopnjasto brezno
45950	Pd-5 (Podgorje)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
46920	S 6	Vodoravna jama
46921	S 5	Vodoravna jama
46960	S8	Jama z breznom in etažami, poševna jama
46961	S7	Jama z breznom in etažami, poševna jama
47130	Lo 1 (Loka)	Spodmol, kevdrč
47131	ČrK 1 (Loka)	Jama z breznom in etažami, poševna jama

Eviden. št.	Ime jame	Kratka oznaka
47132	S 11 (Socerb)	Vodoravna jama
47134	S 10 (Socerb)	Vodoravna jama
47162	Z 3-Jama Pred senico	Spodmol, kevdrč
47194	Zgubljen dan	Jama z breznom in etažami, poševna jama
47422	Pr 3 (Praproče)	Brezno
47423	Jama v Brejšči dolini	Brezno
47642	Vilenica pri Prapročah	Vodoravna jama
47643	Minirana jama 3	Spodmol, kevdrč
47789	S 12 (Socerb)	Poševno ali stopnjasto brezno
47813	S 15 (Socerb)	Brezno/jama
47814	S 13 (Socerb)	Spodmol, kevdrč
47815	S 14 (Socerb)	Brezno
48222	S 16 (Socerb)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
48223	S 17 (Socerb)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
48340	S 18 (Socerb)	Vodoravna jama
48360	S 19 (Socerb)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
48507	Jama v Štrkljevici	Spodmol, kevdrč
48527	Podmol pri Kastelcu	Spodmol, kevdrč
48821	Lisičji grad	Vodoravna jama
48908	S 20 (Socerb)	Vodoravna jama
49234	Pre 5 (Prešnica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
49235	Č 17 (Črnotiče)	Jama z breznom in etažami, poševna jama
49236	Č 18 (Črnotiče)	Brezno
49509	Pd 7 (Podgorje)	Poševno ali stopnjasto brezno
49923	S 23 (Socerb)	Brezno
50064	Jama nad Baluzovco	Spodmol, kevdrč
50106	Jama Varda	Vodoravna jama
50107	Spodmol treh vhodov	Spodmol, kevdrč
50414	Minirana jama 4	Spodmol, kevdrč

4.4.2.4 Morje

V slovenskem morju in v priobalnih mokriščih (kot je Škocjanski zatok), se pojavlja veliko različnih rastlinskih in živalskih vrst, nekatere od njih so našteje v nadaljevanju.

Morski sesalci in sesalci obalnih mokrišč

- Velika pliskavka (*Tursiops truncatus*): edina stalno prisotna vrsta morskih sesalcev v našem morju, ki se zadržuje in prehranjuje na območju Tržaškega zaliva in oblikuje lokalno subpopulacijo.
- Etruščanska rovka (*Suncus etruscus*): najmanjši evropski sesalec, ki živi na območju Škocjanskega zatoka.

Morske ptice in ptice obalnih mokrišč

- Ptice, ki se prehranjujejo v bentoškem območju: kormoran (*Phalacrocorax carbo*) in sredozemski vranjek (*Phalacrocorax aristotelis desmaresti*).

- Ptice, ki se prehranjujejo na površju: rumenonogi galeb (*Larus michahellis*) in rečni galeb (*Chroicocephalus ridibundus*).
- Ptice, ki se prehranjujejo v pelagičnem območju: navadna čigra (*Sterna hirundo*) in mala čigra (*Sternula albifrons*).
- Gnezdilke in druge obalne ptice: beločeli deževnik (*Charadrius alexandrinus*), polojnik (*Himantopus himantopus*), čapljica (*Ixobrychus minutus*), rakar (*Acrocephalus arundinaceus*), srpična trstnica (*Acrocephalus scirpaceus*), svilnica (*Cettia cetti*), žvižgavka (*Anas penelope*), raca žličarica (*Anas clypeata*) in liska.
- Ostale varovane vrste ptic (Natura 2000): črnoglavi galeb, kričava čigra, mala bela čaplja, čopasta čaplja in bobnarica.

Morski plazilci in dvoživke

- Plazilci: V slovenskem morju je redno prisotna glavata kareta (*Caretta caretta*), za katero plitve vode severnega Jadrana predstavljajo izjemno pomembno območje za prehranjevanje. Od drugih vrst se v mokriščih pojavljajo močvirska sklednica (*Emys orbicularis*), belouška (*Natrix natrix*), kobranka (*Natrix tessellata*) ter črnica (*Coluber viridiflavus*).
- Dvoživke: V strugah priobalnih rek živi žaba debeloglavka (*Rana ridibunda*), mresti pa tudi redka in ogrožena zelena krastača (*Bufo viridis*).

Ribe

V slovenskem delu Jadranskega morja je bilo zabeleženih več kot 240 vrst rib.

- Pelagične ribe kontinentalne ravnice (vključno s hrustančnicami): morski pes orjak, morska lisica in sinji morski pes, ki se pri nas pojavljajo neredno.
- Pridnene ribe kontinentalne ravnice: sem spadajo številne hrustančnice (morski pes trnež, navadni morski pes, črnopikčasti morski pes, mala in velika morska mačka, električni morski skat, zvezdasta raža, navadni in kljunasti morski golob) ter kostnice, kot so inčun/sardon, sardela, mol, molič in kovač.
- Obalne ribe: evidentiranih je kar 71 vrst, med njimi različne vrste škarpen, krulcev, babic (npr. pavja, velikooka, jadranska, dalmatinska, črnoglava), glavačev, šparov, orad, brancinov, morskih konjičkov (kratkonosi in dolgonosi) ter morskih listov (iverka, morski list).
- Lagunske in estuarijske vrste: riba solinarka (*Aphanius fasciatus*), ki je izredno redka in prilagojena na polslana ter visokoslana okolja (Strunjanske, Sečoveljske soline in Škocjanski zatok), ter sladkovodna gambuzija (*Gambusia affinis*).

Glavonožci

Zabeleženih je 9 obalnih vrst glavonožcev: mala sipa, sipa, bodičasta sipa, sipica, kratkoplavuti ligenj, pritlikavi ligenj, ligenj, moškatna hobotnica in hobotnica.

Drugi nevretenčarji in habitatotvorne vrste

- Školjke in polži: V morju so pogoste užitna klapavica, ladinka in ostriga (tudi kot gojene vrste). Pomemben strukturni element morskega dna je leščur (*Pinna nobilis*), tudi polž ozki vretenec (*Vertigo angustior*).
- Koraligene in biogene vrste: sredozemska kamena korala (*Cladocora caespitosa*), ki na nekaterih delih tvori edinstvene biogene grebene, ter spužvi možganjača in morski plutek.
- Raki in iglokožci: rakovice, kozice, samotarec, mali morski ježek.

Flora (Morske in obalne rastline ter alge)

- Morske cvetnice: pomembna so rastišča pozejdonke (*Posidonia oceanica*), ki tvori morske travnike in s tem ključen habitat za številne morske organizme.
- Alge: značilna je biocenoza fotofilnih alg, kjer prevladujejo rjave alge iz rodu cistozir (*Cystoseira*).
- Obalne rastline: obmorski loček v morskih močvirjih, vrste rodu *Salicornia* in *Limonium* na muljastih in peščenih poljih ali slanih travnikih.

Neavtohtone (tujerodne) vrste

Doslej je bilo v slovenskem morju odkritih 46 neavtohtonih vrst, ki so večinoma prinesene z balastnimi vodami ali kot ladijski obrast. Med njimi so:

- Japonska ostriga (*Crassostrea gigas* / *Magallana gigas*), modra plavajoča rakovica (*Callinectes sapidus*), rebrača (*Mnemiopsis leidyi*, *Beroe ovata*), plašcar (*Clavellina oblonga*), polž (*Rapana venosa*), rdeče in zelene alge (npr. *Codium fragile*, *Asparagopsis armata*) ter različni raki vitičnjaki.

Slovensko morje kljub svoji majhnosti in plitvosti torej izkazuje izjemno biotsko raznovrstnost ter bogastvo različnih življenjskih okolij. Najpomembnejšo vlogo pri strukturiranju vrstne pestrosti in habitatnih tipov v slovenskem morju imajo predvsem trije ekološki dejavniki, in sicer vegetacijska odeja, prostorska heterogenost (v smislu abiotskih dejavnikov podlage) ter vpliv globine. Morsko okolje se deli na različne obrežne in morske pasove, pri čemer so nekateri habitatni tipi zaradi specifičnih naravnih in antropogenih značilnosti izredno prostorsko omejeni. Naravno obrežje, kjer so ohranjeni vsi trije obrežni pasovi (supralitoral ali pršni pas, mediolitoral ali bibavični pas ter infralitoral), je danes mogoče najti le še na slabi petini slovenske obale.

Največji delež slovenskega morskega dna, kar okoli 97 % predstavljajo habitatni tipi v cirkalitoralu. Na tem območju prevladujeta predvsem cirkalitoralni grobi sediment in pesek ter cirkalitoralni mulj oziroma blato. Čeprav gre za najobsežnejše območje, so tamkajšnje biocenoze razmeroma slabo raziskane z vidika prostorske razporeditve in stanja združb.

Čeprav plitvejši habitatni tipi, ki vključujejo primarne producente, pokrivajo le slabe tri odstotke površine slovenskega morja, so za delovanje morskega ekosistema neprecenljivi. Na območju infralitoralnega peska in mulja se do globine največ 11 metrov razvijajo obsežni morski travniki. Med njimi so najbolj razširjeni travniki kolenčaste cimodoceje, prepoznani pa so tudi manjši in bolj fragmentirani travniki pozejdonke ter prave in male morske trave. Morski travniki imajo izjemno vlogo pri proizvodnji kisika in organske snovi ter pri zadrževanju sedimenta, hkrati pa predstavljajo območja z največjo gostoto zaščitenega velikega leščurja. V skladu s habitatno direktivo EU so v Sloveniji varstvena območja znotraj teh pasov opredeljena zgolj za morske travnike pozejdonke ter za peščena obrežja, ki so stalno prekrita s plastjo morske vode. Na območju MO Koper je morski travnik vključen v posebno ohranitveno območje POO Žusterna – rastišče pozejdonke (SI3000251).

Na kamnitem dnu infralitorala pa uspeva bogata biocenoza fotofilnih alg, ki velja za eno najbogatejših življenjskih okolij v slovenskem delu Jadrana. Znotraj te biocenoze izstopajo predvsem združbe velikih rjavih alg cistozir, ki s svojo razraslostjo nudijo ključno skrivališče, prehranjevališče ter razmnoževalno in vzrejno okolje številnim drugim morskim organizmom, vključno z morskim datljem.

4.4.3 Odzivi

MO Koper sodeluje (oz. je sodelovala) v številnih projektih s področja varstva narave ali okolja, med drugim:

- ZAKRAS 2
- »Zelena infrastruktura Bonifika«
- BLUECRAB-Nadzor, ublažitev in intervencije za upravljanje modrega raka: čezmejni pristop
- ZeleNatura-Izboljšanje urbane infrastrukture za bolj zelena jedra severnega Jadrana
- Živeti na Kraškem robu (LIKE).

4.4.4 Ugotovitve – ključni problemi in izzivi

Pozidava in spremembe namenske rabe prostora pomenijo zmanjševanje naravnih in polnaravnih habitatov, predvsem travnišč, mejic, mokriščnih ostankov, obrežnih pasov in zelenih površin v urbanem okolju. Ti elementi so pomembni za ohranjanje ekološke povezanosti med obalo, dolinami vodotokov in zaledjem občine.

Za območje MO Koper je posebej pomembno spremljanje stanja travnišč in suhih ekstenzivnih površin, saj so ti habitati vezani na tradicionalno rabo prostora. Njihovo stanje se slabša zaradi dveh nasprotnih procesov: na eni strani intenziviranja kmetijstva in pozidave, na drugi strani pa opuščanja rabe in zaraščanja. Za MO Koper je pritisk kmetijstva pomemben predvsem v zaledju občine, kjer kmetijska raba, vinogradništvo, oljkarstvo, vrtnarstvo in travniške površine oblikujejo kulturno krajino. Ključno je ohranjanje ekstenzivnih travnikov, mejic, suhih zidov, posameznih dreves, obvodne vegetacije in drugih krajinskih struktur, saj ti elementi povečujejo vrstno pestrost in omogočajo preživetje številnih vrst.

Za doseganje nekaterih okoljskih ciljev na področju narave, npr. ohranjanje travniških habitatov, potrebno javno financiranje naravovarstvenih kmetijskih praks. To je pomembno tudi za MO Koper, kjer bi bilo smiselno spodbujati ekološko kmetovanje, pozno košnjo, omejeno gnojenje, vzdrževanje mozaične krajine in preprečevanje zaraščanja naravovarstveno pomembnih travnišč. V MO Koper je pritisk zaradi opuščanja kmetijskih površin posebej relevanten za območja v gričevnatem in kraškem zaledju, kjer lahko opuščanje košnje in paše vodi v sukcesijo travnišč v grmišča in gozd. S tem se zmanjšuje pestrost odprte kulturne krajine ter habitatov za travniške rastline, opraševalce, plazilce in ptice odprte krajine.

Za MO Koper so invazivne tujerodne vrste pomemben pritisk zaradi kombinacije dejavnikov: urbaniziran obalni prostor, prometni koridorji, pristaniška dejavnost, vodotoki, degradirane površine, gradbišča in submediteransko podnebje. Posebej pomembna so območja ob vodotokih, cestah, železnici, pristanišču, opuščenih zemljiščih in robovih naselij, kjer imajo invazivne vrste dobre možnosti za širjenje.

Pritiski na sladkovodne ekosisteme so pomembni pri obravnavi Rižane, Badaševce in Dragonje v širšem prostoru ter manjših vodotokov, melioracijskih kanalov in obalnih vodnih teles. Posebej relevantni pritiski so regulacije, utrjevanje bregov, odstranjevanje obrežne vegetacije, odvzemi vode, komunalne odpadne vode, kmetijsko spiranje hranil in vplivi urbanih površin. Za MO Koper so ključni tudi pritiski na morsko biodiverziteto: pomorski promet, pristaniška dejavnost, sidranje, obalne ureditve, turizem, hrup, odpadki, mikroplastika, vnos tujerodnih vrst, komunalne odpadne vode in podnebne spremembe. Ti pritiski lahko vplivajo na obalne in morske habitatne tipe, bentoške združbe, morsko dno, ribje združbe in splošno ekološko stanje obalnega morja. Antropogene spremembe morske obale lahko povzročijo izgubo naravnega stika med kopnim in morjem, zmanjšanje naravnih obalnih habitatov, fragmentacijo obalnega pasu in omejene možnosti za naravno dinamiko obale.

Turizem in rekreacija lahko povzročata motnje za vrste, povečane količine odpadkov, obremenitev infrastrukture, pritisk na obalne habitate ter večji prometni pritisk.

Trenutno je v teku priprava Nacionalnega načrta za obnovo narave. V nadaljevanju povzemamo osnutek za javno obravnavo (julij 2026) v luči stanja narave na območju MO Koper.

Na območju Mestne občine Koper so z vidika Nacionalnega načrta za obnovo narave pomembni predvsem obalni in morski ekosistemi, mokrišča, vodni in obrežni habitati, suha submediteranska travišča, kmetijska krajina, gozdni robovi ter urbani ekosistemi. V občini oziroma njenem vplivnem prostoru se nahajajo območja Natura 2000, ki vključujejo Kras, Rižano, Pregaro – travišča, Slovensko Istro, Žusterno – rastišče pozejdonke ter Škocjanski zatok. Ti ekosistemi so pomembni za ohranjanje habitatnih tipov, vrst, opraševalcev, vodnih in mokriščnih ptic, morskih habitatov ter ekološke povezljivosti med obalo in zaledjem.

Ključni pritiski na naravo v MO Koper so spremembe rabe prostora, urbanizacija in infrastruktura v obalnem pasu, intenziviranje ali opuščanje kmetijske rabe, zaraščanje suhih travišč, hidromorfološke spremembe vodotokov, pritiski na morsko dno in rastišče pozejdonke, prometne in pristaniške dejavnosti, rekreacija, turizem ter podnebne spremembe. Za morsko okolje so pomembni predvsem sidranje, poglobljanje, ribolov, umetne strukture in trajno degradirana območja v povezavi z rabo morja, za sladkovodne ekosisteme pa rečna povezljivost, stanje obrežnih habitatov in zagotavljanje zadostnega prostora vodotokov.

Za travišča v Slovenski Istri, Pregari in na Krasu sta ključna nasprotna procesa: intenziviranje kmetijske rabe in opuščanje rabe z zaraščanjem. Oboje lahko vodi v slabšanje stanja habitatov, izgubo značilnih vrst in zmanjševanje habitatov opraševalcev. NNON zato kot pomembne ukrepe izpostavlja ohranjanje ekstenzivne rabe, prilagojeno košnjo in pašo, ohranjanje mejic, cvetočih pasov in drugih krajinskih struktur ter razvoj monitoringa travišč z daljinskim zaznavanjem in terenskimi preverjanji.

Za območje Žusterne je posebej pomembno rastišče pozejdonke, katerega stanje je ocenjeno kot dobro, vendar s slabim trendom. Ker je habitat prostorsko zelo omejen, je občutljiv na pritiske obalne in morske rabe. NNON za pozejdonko določa cilj ponovne vzpostavitve dela referenčnega območja do leta 2030, ob tem pa poudarja potrebo po varstvu občutljivih morskih habitatov, izboljšanju podatkovne podlage, prostorskem načrtovanju in omejevanju dejavnosti, ki lahko povzročajo poslabšanje.

4.4.5 Usmeritve

Usmeritve za varovanje in ohranjanje narave v MO Koper morajo izhajati iz dejstva, da občina obsega izjemno raznolike ekosisteme, od morskega in obalnega prostora, Škocjanskega zatoka, vodotokov in mokrišč do suhih submediteranskih travišč, kraških robov, jam, kalov, gozdnih robov in mozaične kulturne krajine. Ključna usmeritev je preprečevanje nadaljnje izgube in fragmentacije naravnih ter polnaravnih habitatov, zlasti na območjih Natura 2000, naravnih vrednotah in ekološko pomembnih območjih.

Na traviščih Slovenske Istre, Pregare in Kraškega roba je treba ohranjati ekstenzivno rabo, preprečevati preoravanje in pozidavo, omejevati intenzivno gnojenje ter izvajati prilagojeno košnjo in pašo. Hkrati je treba na naravovarstveno pomembnih odprtih habitatih preprečevati zaraščanje, saj izguba travišč neposredno vpliva na kvalifikacijske habitatne tipe, opraševalce, dvoživke, plazilce in ptice odprte krajine.

Za vodotoke je treba zagotavljati izboljšanje ekološkega stanja, obnovo obrežnih pasov, zmanjšanje hidromorfoloških pritiskov, varovanje vodnega režima in zmanjšanje vnosa hranil ter onesnaževal. Posebna pozornost je potrebna na Rižani, kjer je neugodno stanje ugotovljeno za primorskega koščaka, ter v porečju Dragonje, ki je pomembno za številne redke in ogrožene vrste.

V morskem in obalnem prostoru je treba prednostno varovati rastišče pozejdonce pri Žusterni, morske travnike, obalne habitate in naravno dinamiko obale. Omejevanje je treba posege v morsko dno, sidranje, poglobljanje, nasipavanje, odlaganje materiala, širjenje umetnih obalnih struktur ter dejavnosti, ki povečujejo motnost vode, hrup, onesnaženje ali mehanske poškodbe habitatov. Za zmanjšanje fizičnih poškodb morskega dna in podvodnega hrupa (ki dokazano moti velike pliskavke) je treba optimizirati in nadzirati območja sidranja.

Občina naj okrepi tudi sistem spremljanja invazivnih tujerodnih vrst, stanje kalov, travišč, obrežnih pasov, morskih habitatov in urbanega zelenja. Pri tem so pomembni sodelovanje z ZRSVN, upravljavci zavarovanih območij, kmetijsko svetovalno službo, upravljavci voda, raziskovalnimi institucijami, lokalnimi skupnostmi in nevladnimi organizacijami ter zagotavljanje finančnih spodbud za naravovarstveno ustrezno upravljanje prostora

Zaradi ranljivosti submediteranskega podnebja je treba varstvo narave integrirati z ukrepi za zaščito pred sušami, višjimi temperaturami in povečano požarno ogroženostjo (vzdrževanje vodnih virov, kalov in ustreznih gozdnih ter grmovnih robov).

4.5 PODNEBNE SPREMEMBE

Podnebne spremembe so dolgoročne spremembe podnebne sistema, ki se kažejo v spremembah temperature ozračja, oceanov in tal, vodnega kroga, snežne in ledene odeje, gladine morij ter pogostosti in jakosti izjemnih vremenskih in podnebnih dogodkov. Povečanje temperature ozračja, oceanov in tal je nedvomno posledica vpliva človeka, predvsem zaradi povečanih koncentracij toplogrednih plinov od približno leta 1750 dalje.

Pravni okvir podnebne politike temelji na mednarodnih, evropskih in nacionalnih dokumentih. Na globalni ravni ga oblikujejo predvsem Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja, Kjotski protokol in Pariški sporazum, ki določajo okvir mednarodnega sodelovanja, zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, prilagajanja in poročanja. Na ravni Evropske unije je osrednji akt Uredba (EU) 2021/1119, tj. Evropska podnebna pravila, ki določa cilj podnebne nevtralnosti EU do leta 2050 in najmanj 55-odstotno zmanjšanje neto emisij do leta 2030; izvedbeni okvir predstavlja sveženj »Pripravljeni na 55«. V Sloveniji področje urejajo predvsem Podnebni zakon, Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 in Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt, ki določajo nacionalne cilje, ukrepe, organizacijo, spremljanje emisij, prilagajanje ter izvajanje evropskih podnebnih obveznosti.

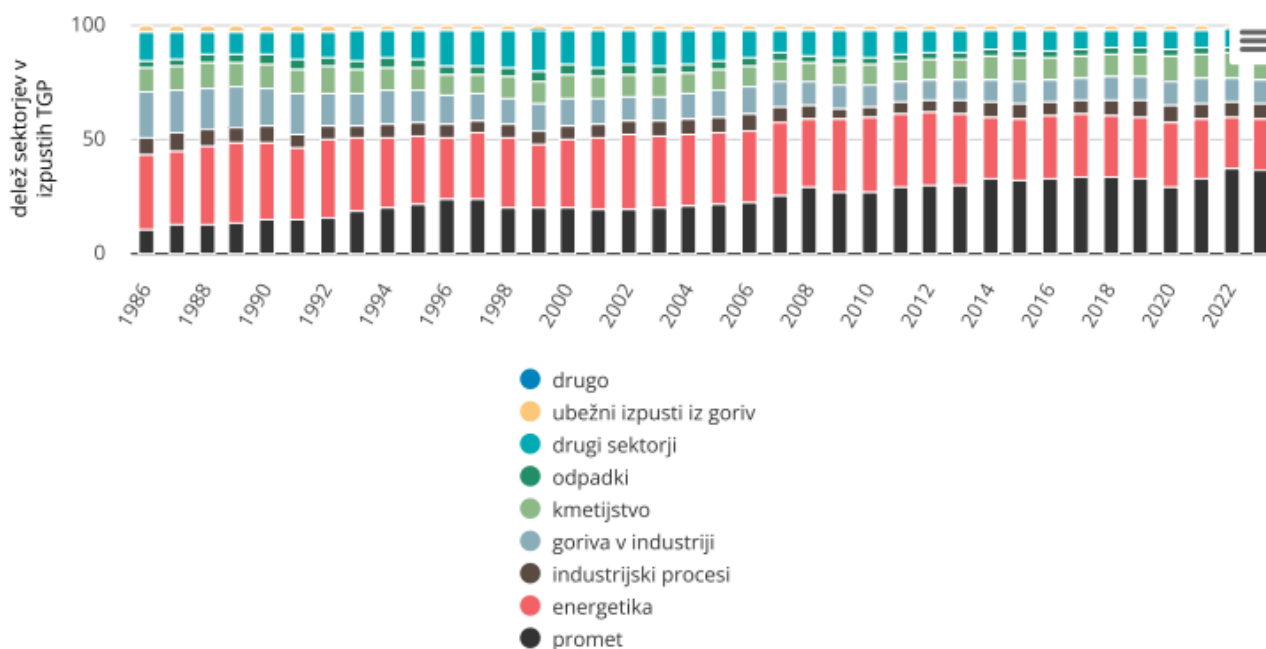
Spremljanje podnebnih sprememb je pomembno, ker omogoča razumevanje, kako se podnebni sistem spreminja, kateri dejavniki te spremembe povzročajo in kakšna tveganja lahko pričakujemo v prihodnosti. Poročilo poudarja, da fizikalne informacije o podnebjju dajejo podlago za oceno podnebnih tveganj in za načrtovanje prilagajanja na podnebne spremembe na globalni, regionalni in lokalni ravni.

4.5.1 Pritiski

Globalno gledano so ključni pritiski, ki poganjajo in pospešujejo podnebne spremembe, predvsem človekovi izpusti toplogrednih plinov ter posledično naraščanje njihovih koncentracij v ozračju. Najpomembnejši med njimi je CO₂, saj obstaja skoraj linearno razmerje med kumulativnimi antropogenimi izpusti CO₂ in dvigom globalne temperature. Pomembni so tudi izpusti metana,

didušikovega oksida in drugih toplogrednih plinov. Ti povzročajo pozitiven sevalni prispevek, zaradi katerega se v podnebnem sistemu kopiči dodatna energija, kar vodi v segrevanje ozračja, oceanov in tal, taljenje ledu, dvigovanje morske gladine ter spremembe v pogostosti in jakosti vremenskih ekstremov. Dodaten pritisk predstavlja nadaljevanje razvojnih poti z visokimi izpusti, saj te vodijo v bistveno večje spremembe podnebnega sistema. Ob tem se z večanjem kumulativnih emisij zmanjšuje relativna učinkovitost naravnih ponorov ogljika, zato večji delež izpuščenega CO₂ ostaja v ozračju. Na lokalni ravni, zlasti v mestih, lahko urbanizacija dodatno okrepi vročinske obremenitve in težave z odtokom padavinske vode.

V Sloveniji so ključni pritiski, ki prispevajo k podnebnim spremembam, povezani predvsem z izpusti toplogrednih plinov iz prometa, rabe energije, energetike, industrije, kmetijstva in gospodinjstev (slika spodaj). Najizrazitejši pritisk predstavlja promet, zlasti cestni promet, saj so se izpusti toplogrednih plinov iz prometa v obdobju 1986–2019 skoraj potrojili. Promet je hkrati tudi največji porabnik končne energije, kar kaže na visoko odvisnost mobilnosti od fosilnih goriv in na potrebo po hitrejšem prehodu na trajnostne oblike prevoza.



Slika 25: Struktura izpustov toplogrednih plinov po sektorjih (delež), Slovenija, 1986-2023
(vir: ARSO, [PB03] Izpusti toplogrednih plinov)

V Mestni občini Koper promet predstavlja enega ključnih pritiskov na okolje in podnebje. Občina ima zaradi lege ob Jadranskem morju pomembno vlogo kot stičišče kopenskih in morskih prometnih poti na mednarodni, državni, regionalni in lokalni ravni. Prometno vlogo občine dodatno krepi mednarodno pristanišče Koper, ki je osrednje intermodalno prometno, skladiščno in logistično območje ter pomemben generator tovarnega prometa.

Cestna prometna infrastruktura je v občini zelo razvejana. Cestno omrežje obsega približno 700,90 km cest, od tega 173,21 km državnih, 374,06 km občinskih in 153,64 km nekategoriziranih cest. Preko občine potekajo pomembne avtocestne, hitrocestne, glavne in regionalne povezave, med njimi

A1, H5, H6 ter glavna cesta Koper–Šmarje–Dragonja. Več odsekov cest presega letni promet 1.000.000 vozil, kar kaže na izrazit prometni pritisk v prostoru. Prometne obremenitve so posebej izrazite na območju hitrih cest in vpadnic. Poleg vsakodnevnih prometnih tokov je za občino značilen tudi sezonski prometni pritisk, zlasti v poletnem času, ko se poveča tranzit proti slovenskim in hrvaškim turističnim središčem.

Za potniški promet je značilna prevlada individualnega motornega prometa nad javnim prometom. Javni promet je večinoma omejen na avtobusne povezave, pri čemer so sprejemljive frekvence predvsem znotraj mestnega območja Koper ter med Koprom, Izolo in Piranom, medtem ko so povezave v zaledju redkejša in pogosto prilagojene predvsem šolskim prevozom. Razpršena poselitev in nizke stanovanjske gostote v večini naselij dodatno otežujejo razvoj učinkovitega javnega prometa.

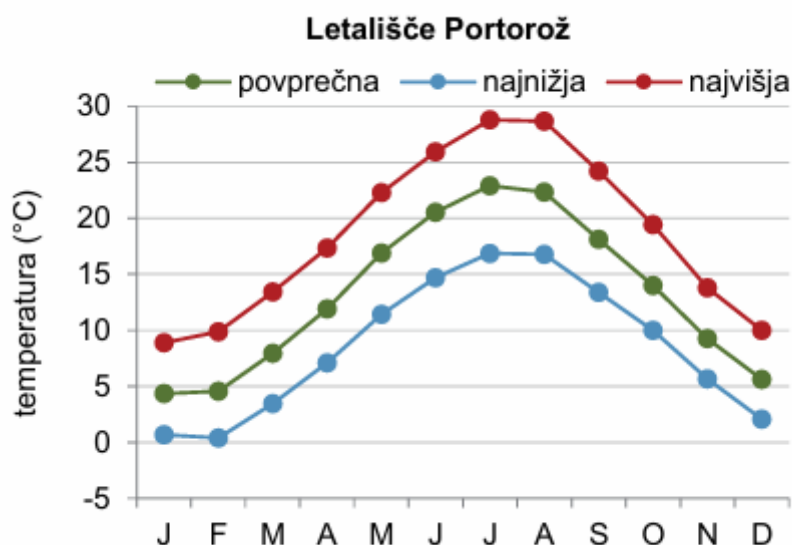
Pomemben pritisk v Sloveniji predstavlja tudi raba energije v stavbah in gospodarstvu. Raba končne energije se je v obdobju 2000–2019 povečala, delež obnovljivih virov energije pa je bil leta 2019 še razmeroma nizek. Gospodinjstva porabijo pomemben delež končne energije, predvsem za ogrevanje, pri čemer starejši stavbni fond predstavlja velik potencial za zmanjšanje rabe energije in emisij.

K podnebnim pritiskom v Sloveniji prispeva tudi kmetijstvo, predvsem z izpusti metana in didušikovega oksida, ki nastajajo pri živinoreji, ravnanju z gnojem, gnojenju in rastlinski pridelavi. Čeprav se izpusti iz kmetijstva dolgoročno zmanjšujejo, sektor ostaja pomemben zaradi svojih emisij in zaradi povezanosti s prehranskimi vzorci, rabo tal, vodnimi viri in biotsko raznovrstnostjo.

Potrebno je opozoriti tudi na pritiske, povezane s potrošnjo in življenjskim slogom. Ogljični odtis predstavlja največji del ekološkega odtisa Slovenije, pri čemer so ključni viri promet, raba energije v bivališčih in storitve. To kaže, da je zmanjševanje pritiskov na podnebje povezano ne le s tehnološkimi ukrepi, temveč tudi s spremembami potrošniških vzorcev, mobilnosti, bivanja in ravnanja z viri.

4.5.2 Stanje

Jugozahodna Slovenija oziroma območje MO Koper ima izrazito submediteransko podnebje, ki ga zaznamujejo mile zime, topla do vroča poletja, veliko sončnega obsevanja, redko pojavljanje snega, vpliv morja in pogosta burja. Koprsko primorje spada med najtoplejša območja Slovenije, s povprečno letno temperaturo okoli 13 °C (slika spodaj). V obdobju 1961–2011 se je temperatura zraka v Sloveniji izrazito povečala, najbolj spomladi in poleti, kar se na obalnem območju odraža v večjem številu toplih in vročih dni ter manjšem številu hladnih dni.

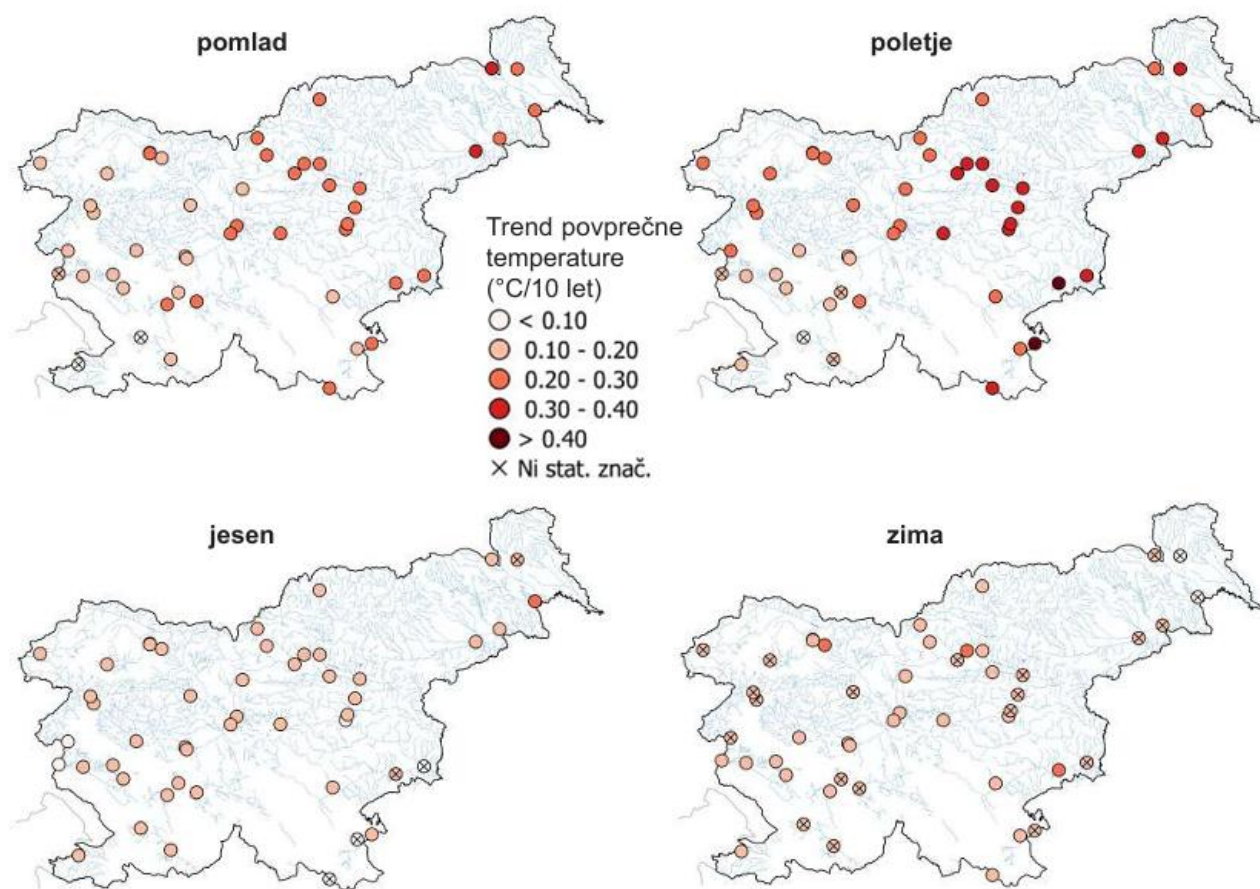


Slika 26: Povprečni medletni potek temperature zraka na Letališču Portorož v obdobju 1981–2010
(vir: Vertačnik & Bertalanič, 2017)

Padavinski režim Obale je submediteranski, z izrazitim jesenskim viškom padavin in razmeroma sušnejšim poletnim oziroma zimskim delom leta. V zahodni Sloveniji se je letna višina padavin v obdobju 1961–2011 zmanjšala, najbolj spomladi in poleti, kar je za MO Koper pomembno zaradi večje izpostavljenosti suši, pritiskov na vodne vire, kmetijstvo, zeleno infrastrukturo in turizem. Obenem so padavine časovno zelo spremenljive, obilnejši dogodki pa so na Obali pogosto povezani s krajšimi nalivi.

Sneg je na Obali redek pojav, marsikatera zima mine brez sneženja in snežne odeje. Pomembnejši podnebni kazalniki za MO Koper so zato predvsem naraščanje temperature, večanje toplotne obremenitve, povečanje sončnega obsevanja in evapotranspiracije ter zmanjševanje padavin v delu leta, ko so potrebe po vodi največje. Zaradi velike osončenosti in vetrovnosti je evapotranspiracija na obalnem območju visoka, kar povečuje tveganje za poletno sušnost.

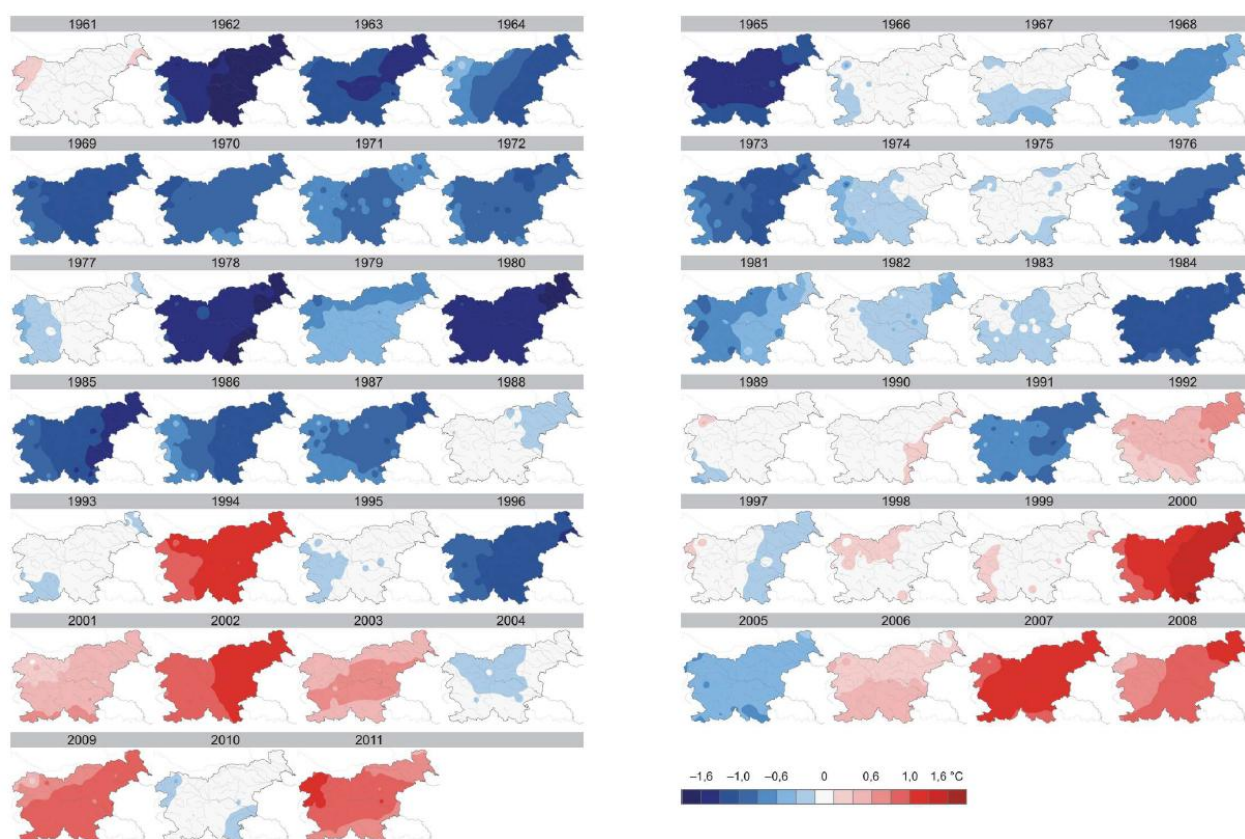
Za obalno občino je pomembno tudi segrevanje morja (slika spodaj). Trend rasti povprečne temperature morja je v obdobju 1953–2015 znašal približno 0,11 °C na desetletje. Spremembe temperature morja so pomembne za morski ekosistem, obalni turizem, kakovost kopalnih voda in splošno okoljsko stanje obalnega prostora.



Slika 27: Sezonski trendi povprečne temperature na površinskih vodah in na morju v obdobju 1953–2015

(vir: Vertačnik s sod., 2018)

Posledice podnebnih sprememb so že opazne globalno in v Sloveniji. Globalna temperatura je bila v obdobju 2011–2020 za približno 1,09 °C višja kot v obdobju 1850–1900, v Sloveniji pa je bil dvig še izrazitejši: v obdobju 2001–2020 je bila temperatura za približno 1,8 °C višja, v obdobju 2011–2020 pa za približno 2,1 °C višja kot v obdobju 1850–1900 (slika spodaj).



Slika 28: Odklon letne povprečne temperature zraka od povprečja v obdobju 1981–2010
(vir: Vertačnik s sod., 2018)

Med ključne posledice sodijo pogostejši in intenzivnejši vročinski ekstremi, vročinski valovi, obilne padavine, suše, spremembe v snežni odeji in ledenikih, segrevanje in zakisanje oceanov ter dvig morske gladine. Poročilo navaja, da so od 50. let prejšnjega stoletja vročinski ekstremi nad večino kopnega postali pogostejši in intenzivnejši, hladni ekstremi pa manj pogosti in manj izraziti.

Za obalna območja, kot je Mestna občina Koper, je posebej pomemben dvig morske gladine. Globalna povprečna gladina oceanov se je med letoma 1901 in 2018 dvignila za približno 0,20 m, hitrost dviganja pa se je v zadnjih desetletjih povečala. Nadaljnje dvigovanje morske gladine bo povečalo pogostost in intenzivnost obalnih poplav ter erozijo na večini peščenih obal.

4.5.2.1 Projekcije podnebnih sprememb za Slovenijo

Ocena podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja kaže, da se bo segrevanje nadaljevalo tudi na območju jugozahodne Slovenije oziroma MO Koper. Koprsko primorje že danes spada med najtoplejša območja Slovenije, s povprečno letno temperaturo okoli 13 °C. Do konca stoletja se bo povprečna temperatura zraka v Sloveniji glede na obdobje 1981–2010 povečala za približno 2 °C po zmerno optimističnem scenariju RCP4.5 in za približno 4,1 °C po pesimističnem scenariju RCP8.5. Povprečni razponi sprememb povprečne temperature po posameznih regijah so prikazani na spodnji sliki. Posledično se bo povečalo število vročih dni ter pogostost in trajanje vročinskih valov.



Slika 29: Povprečni razponi sprememb povprečne temperature po posameznih regijah (JZ regija je označena z rdečo) po meteoroloških letnih časih in za celo leto za dane scenarije izpustov.

(vir: atlas podnebnih projekcij; <https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/OPS21/Priloge-app/#/izbor>)

Padavinske spremembe so bolj negotove kot temperaturne. V preteklem obdobju 1961–2011 se je letna višina padavin v zahodni Sloveniji zmanjšala za približno 15 %, največ spomladi in poleti. Projekcije do konca stoletja sicer kažejo povečanje letnih in predvsem zimskih padavin, vendar so poletne spremembe manj zanesljive. Povprečni razponi sprememb višine padavin po posameznih regijah so prikazani na spodnji sliki.



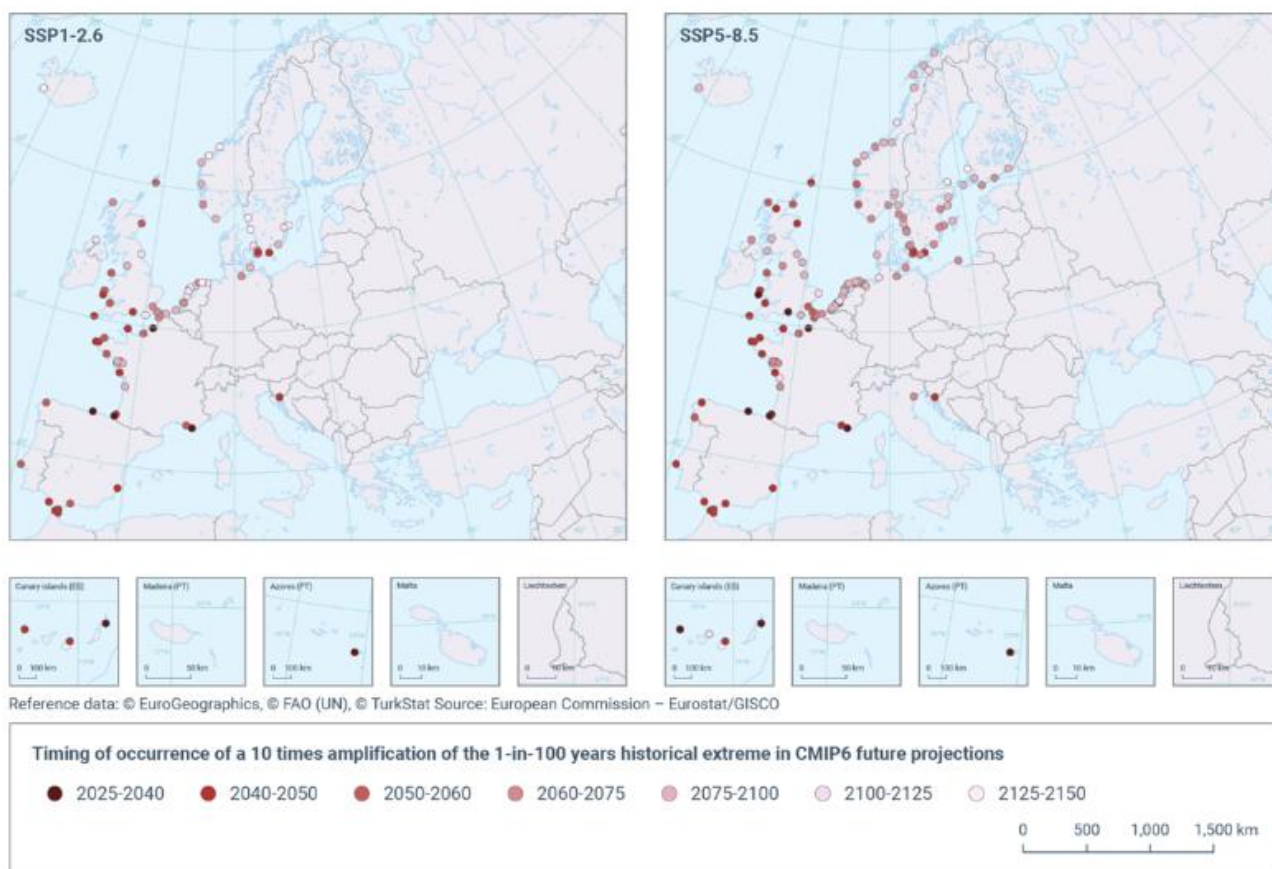
Slika 30: Povprečni razponi sprememb višine padavin po posameznih regijah po meteoroloških letnih časih in za celo leto za dane scenarije izpustov regijah (JZ regija je označena z rdečo)

(vir: atlas podnebnih projekcij; <https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/OPS21/Priloge-app/#/izbor>)

Za MO Koper je zato pomembna kombinacija večje poletne sušnosti, večje evapotranspiracije in hkrati večje verjetnosti intenzivnih padavinskih dogodkov oziroma nalivov, ki lahko povečujejo tveganje urbanega odtoka, hudourniških pojavov in poplavne ogroženosti.

V obdobju 1961–2023 se je srednja višina morja ob slovenski obali povečala. Primerjava desetletnega drsečega povprečja za obdobji 1961–1970 in 2014–2023 kaže, da se je srednja letna gladina morja v dobrih 50 letih zvišala za približno 10 cm. Po letu 1995 se srednja letna višina morja povečuje v povprečju za 3,5 mm na leto. Naraščanje gladine je povezano predvsem s segrevanjem morske vode in taljenjem ledenikov, ki vplivata na globalno dinamiko morij. Do konca 21. stoletja naj bi se gladina Sredozemskega morja zvišala za 40–60 cm. V severnem Jadranu se med letoma 2040 in 2075 pričakuje desetkratno povečanje pogostosti ekstremno visokih gladin morja, ki se danes pojavljajo približno enkrat na 100 let. Spodnja slika prikazuje povečanje pogostosti poplav zaradi pričakovanih sprememb v višini morske gladine. Če ne bo ustreznih infrastrukturnih prilagoditev, lahko ob

nadaljevanju sedanjega trenda ob koncu stoletja pričakujemo vsakodnevno poplavljanje najnižje ležečih urbanih območij slovenske obale.



Slika 31: Povečanje pogostosti poplav zaradi pričakovanih sprememb v višini morske gladine (2100)

(vir: ARSO; [MR02] Višina morja)

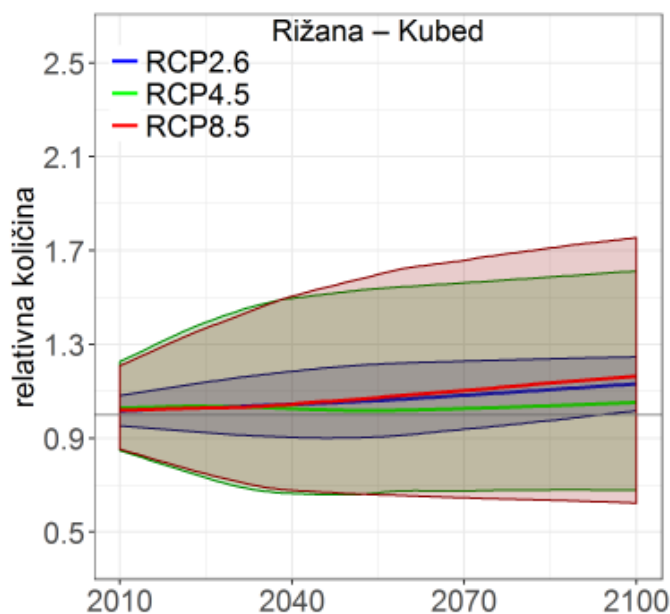
Referenčna evapotranspiracija, ki je največja v toplih, sončnih in prevetrenih krajih, se bo v Sloveniji še povečevala. Do konca stoletja naj bi se po scenariju RCP4.5 povečala za približno 8 %, po RCP8.5 pa za približno 16 %. Povprečni razponi sprememb referenčne evapotranspiracije po regijah je prikazan na spodnji sliki. Na območju MO Koper, kjer so temperature visoke, sončno obsevanje veliko, veter pa pomemben podnebni dejavnik, to pomeni večje tveganje vodnega primanjkljaja, obremenitev kmetijstva, urbanega zelenja in vodnih virov, zlasti v poletnem in jesenskem obdobju.



Slika 32: Povprečni razponi sprememb referenčne evapotranspiracije po posameznih regijah po meteoroloških letnih časih in za celo leto za dane scenarije izpustov regijah (JZ regija je označena z rdečo)

(vir: atlas podnebnih projekcij; <https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/OPS21/Priloge-app/#/izbor>)

Za vodne vire občine so posebej pomembne projekcije za Rižano in jadranske reke. Srednji letni pretoki Rižane do konca stoletja ne kažejo večjih zanesljivih sprememb, medtem ko mediane modelov pri malih pretokih nakazujejo zmanjšanje, vendar z veliko negotovostjo. Pri velikih pretokih se pričakuje povečanje konic, za Rižano približno do 10 % po RCP4.5 in do 20 % po RCP8.5 (slika spodaj). To pomeni, da bo treba pri prilagajanju upoštevati tako tveganje sušnih obdobj in nizkih pretokov kot tudi možnost intenzivnejših visokovodnih dogodkov.



Slika 33: Časovni potek spremembe srednjih pretokov za vodomerne postaje na Soči, Savi, Rižani in Pesnici za tri scenarije, vključno z razponi odstopanj. Prikazana je relativna vrednost glede na povprečje v obdobju 1981–2010. Črte prikazujejo glajeno mediano modelskih projekcij, zgornji in spodnji rob ovojníc največjo in najmanjšo vrednost modelskih projekcij.
(Bertalanč s sod., 2018)

Podnebne spremembe bodo vplivale tudi na rastne razmere. Rastna doba se bo podaljševala, spomladanski razvoj rastlin pa bo zgodnejši. To je pomembno za kmetijstvo, vinogradništvo, oljkarstvo, urbano zelenje in naravne ekosisteme, saj daljša rastna doba ob hkratnem povečanju evapotranspiracije pomeni tudi večje potrebe po vodi. Pogostost spomladanskih pozeb naj bi ostala približno na ravni referenčnega obdobja, zato se tveganje za poškodbe rastlin ob zgodnejšem razvoju ne zmanjšuje nujno.

4.5.3 Odzivi

MO Koper je v letih od 2020 do 2022 pristopila k pripravi Akcijski načrt za trajnostno energijo in podnebne spremembe (ang. Sustainable Energy and Climate Action plan – SECAP). Sestavni deli dokumenta SECAP so: Osnovna evidenca emisij za analizo rabe energije (1.del), Analiza ranljivosti in tveganja zaradi podnebnih sprememb (2.del) ter Akcijski načrt za trajnostno energijo in podnebne spremembe (3.del). Dokument stremi k oblikovanju primernih ukrepov prilagajanja podnebnim spremembam in zagotoviti podporo zmanjševanju emisij ogljikovega dioksida in drugih toplogrednih plinov.

4.5.4 Ugotovitve – ključni problemi in izzivi

Ključni problemi in izzivi MO Koper na področju podnebnih sprememb izhajajo iz kombinacije obalne lege, urbanizacije, prometno-logistične vloge občine, visoke osončenosti, toplega submediteranskega podnebja in občutljivosti vodnih virov. Najpomembnejši lokalni pritisk predstavlja promet, predvsem cestni, tranzitni, sezonski in tovorni promet, povezan tudi z Luko Koper. Hkrati se bo zaradi nadaljnega segrevanja povečala toplotna obremenitev prebivalcev, število vročih dni in pogostost vročinskih valov.

Za občino so posebej pomembni tudi izzivi, povezani z vodo. Zaradi povečanja evapotranspiracije, višjih temperatur in poletno-jesenskega vodnega primanjkljaja se bo povečala ranljivost oskrbe z vodo, kmetijstva, urbanega zelenja in naravnih ekosistemov. Hkrati projekcije kažejo povečanje jakosti in pogostosti izjemnih padavin, kar pomeni večje tveganje za hiter površinski odtok, obremenitve meteorne kanalizacije, hudourniške pojave in poplave.

Zaradi obalne lege mora MO Koper posebno pozornost nameniti tudi segrevanju morja, dvigu morske gladine, obalnim poplavam, eroziji in vplivom na morski ekosistem. Pri prostorskem razvoju bodo ključni ukrepi za zmanjševanje mestnega toplotnega otoka, povečanje zelenih in modrih površin, omejevanje neprepustnih površin, krepitev javnega prevoza in kolesarjenja ter podnebno odporna zasnova infrastrukture.

Vsi ključni problemi in izzivi so podrobno opredeljeni v dokumentu Akcijski načrt za trajnostno energijo in podnebne spremembe.

4.5.5 Usmeritve

- Izvajanje ukrepov za zmanjšanje emisij CO₂ in ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam, ki so opredeljeni v dokumentu Akcijski načrt za trajnostno energijo in podnebne spremembe (III. del).

4.6 ZDRAVJE LJUDI

Zdravje ljudi je tesno povezano s kakovostjo okolja, v katerem ljudje živijo, delajo in preživljajo prosti čas. Čisto in zdravo okolje pozitivno vpliva na naše zdravje in dobro počutje, onesnaženost okolja pa je lahko, tudi v kombinaciji s socialnimi in ekonomskimi dejavniki, vzrok za prezgodnjo umrljivost in nastanek najrazličnejših bolezni. Na zdravstveno stanje prebivalcev poleg dednih in bioloških dejavnikov pomembno vplivajo tudi okoljski dejavniki, življenjski slog, socialno-ekonomske razmere ter dostopnost zdravstvenih storitev. Kakovost zraka, vode in tal, hrup, podnebne spremembe, urejenost bivalnega okolja ter dostopnost zelenih površin pomembno prispevajo k zdravju in kakovosti življenja prebivalcev.

Cilji na področju okolja in zdravja so opredeljeni tudi v Resoluciji o Nacionalnem programu varstva okolja 2020–2030. Spremljanje zdravstvenega stanja prebivalcev temelji predvsem na podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), ki omogočajo spremljanje zdravstvenih kazalnikov na državni, regionalni in občinski ravni.

Namen spremljanja zdravja ljudi v okviru poročila o stanju okolja je oceniti vpliv okoljskih dejavnikov na zdravje prebivalcev ter prepoznati ključne dejavnike tveganja in področja, kjer so potrebni ukrepi za izboljšanje kakovosti bivanja. Pri tem se spremljajo kazalniki zdravstvenega stanja prebivalcev, dejavniki tveganja ter okoljski dejavniki, ki lahko vplivajo na pojav bolezni in poškodb. Pravočasno prepoznavanje okoljskih dejavnikov tveganja omogoča načrtovanje preventivnih ukrepov in zmanjševanje izpostavljenosti prebivalcev, s čimer se lahko bistveno omejijo njihovi negativni vplivi na zdravje ljudi. Onesnaženo okolje vpliva na celotno prebivalstvo, pri čemer so njegovim vplivom pogosto bolj izpostavljene oziroma zanje bolj občutljive ranljive skupine prebivalcev.

4.6.1 Pritiski

Na zdravje prebivalcev Mestne občine Koper vplivajo številni okoljski dejavniki, med katerimi so najpomembnejši kakovost zunanjega zraka, hrup, kakovost pitne vode, svetlobno onesnaženje ter izpostavljenost elektromagnetnim sevanjem. Pomemben vir okoljskih obremenitev predstavljajo predvsem promet, pristaniške in druge gospodarske dejavnosti ter urbanizacija. Dodatne pritiske povzročajo tudi podnebne spremembe, predvsem pogostejši vročinski valovi, ki povečujejo zdravstvena tveganja ranljivih skupin prebivalstva. Kakovost zraka, kakovost pitne vode in vplivi podnebnih sprememb so podrobneje obravnavani v ločenih poglavjih okoljskega poročila, zato so v nadaljevanju izpostavljeni predvsem drugi okoljski dejavniki, pomembni z vidika zdravja ljudi.

Med onesnaževali zraka ima z vidika vplivov na zdravje prebivalcev posebno vlogo ozon. Zaradi lege Mestne občine Koper in podnebnih razmer se predvsem v poletnih mesecih lahko pojavljajo povišane koncentracije ozona, ki nastaja s fotokemičnimi reakcijami med dušikovimi oksidi in hlapnimi organskimi spojinami ob sončnem sevanju. Povišane koncentracije lahko povzročajo draženje dihal, zmanjšano pljučno funkcijo ter poslabšanje astme in drugih bolezni dihal. Podrobnejši podatki o kakovosti zraka in koncentracijah ozona so predstavljeni v poglavju o kakovosti zraka.

Hrup predstavlja enega pomembnejših okoljskih dejavnikov tveganja za zdravje ljudi. Dolgotrajna izpostavljenost povečanemu hrupu lahko povzroča motnje spanja, zmanjšano kakovost bivanja, povečano stopnjo stresa ter povečuje tveganje za bolezni srca in ožilja. Na območju Mestne občine Koper so glavni viri hrupa cestni promet, železniški promet ter pristaniške dejavnosti v Luki Koper.

Glede na spletno aplikacijo E-karta EMS, ki širši javnosti omogočajo dostop do podatkov o obremenjenosti okolja z nizkofrekvenčnimi magnetnimi polji in visokofrekvenčnimi EMS, in na območju MOK sevanja ne kaže območij s preseženimi mejnimi ali ciljnimi vrednostmi, ocenjujemo da elektromagnetno sevanje trenutno ne predstavlja pomembnejšega okoljskega pritiska na zdravje prebivalcev občine.

Svetlobno onesnaženje lahko vpliva na kakovost spanja ter moti naravni cirkadiani ritem prebivalcev, vendar glede na obstoječe stanje in razpoložljive podatke ne predstavlja enega ključnih okoljskih pritiskov na zdravje prebivalcev Mestne občine Koper.

4.6.2 Stanje

Po podatkih za leto 2025 je bila povprečna bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev občine 21,9 koledarskih dni na leto, kar je nekoliko več od slovenskega povprečja (20,5 dni). Kazalniki zdravstvenega stanja prebivalstva kažejo, da je bil delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka in sladkorne bolezni, nižji kot v povprečju Slovenije. Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčnega infarkta pri prebivalcih, starih od 35 do 74 let, je znašala 1,9 primera na 1.000 prebivalcev, kar je enako slovenskemu povprečju. Pri starejših prebivalcih je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 5,4 primera na 1.000 prebivalcev, kar je manj kot v Sloveniji (6,0). Prav tako je bil delež uporabnikov pomoči na domu nižji od slovenskega povprečja. Stopnja umrljivosti zaradi samomora je znašala 15 primerov na 100.000 prebivalcev in je bila nižja od slovenskega povprečja (18 primerov na 100.000 prebivalcev).

Telesni fitnes otrok je bil nižji od slovenskega povprečja, medtem ko je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v prometnih nesrečah nižja (0,7 na 1.000 prebivalcev v primerjavi z 1,0 na 1.000 prebivalcev v Sloveniji). Prav tako je bil delež prometnih nesreč, pri katerih so bili povzročitelji

pod vplivom alkohola, nižji od slovenskega povprečja. V preventivnih programih zgodnjega odkrivanja raka je bila odzivnost v Programu Svit, namenjenem presejanju za raka debelega črevesa in danke, 59,9 %, kar je manj od slovenskega povprečja (64,9 %). Tudi udeležba žensk v Programu Zora za zgodnje odkrivanje raka materničnega vratu je bila nekoliko nižja (68,9 %) od slovenskega povprečja (72,5 %).

Na spodnji sliki so prikazane izbrane vrednosti kazalnikov zdravja za občino v primerjavi z upravno enoto, statistično regijo in Slovenijo. Graf kaže primerjavo kazalnikov na ravni občine z državnim povprečjem. Kazalniki so testirani na statistično značilnost.

Na splošno kazalniki zdravja prebivalstva kažejo razmeroma ugodno zdravstveno stanje v primerjavi s slovenskim povprečjem, vendar ostajajo izzivi predvsem na področju telesne zmogljivosti otrok ter nekoliko nižje vključenosti prebivalcev v preventivne zdravstvene programe.

Poročilo o stanju okolja v Mestni občini Koper

● ▲ ■ ▼ Položaj občine glede na povprečje Slovenije (I) in glede na razpon vrednosti po občinah od najnižje do najvišje (■). Pri kazalnikih, kjer ni oznake, v opazovanem časovnem obdobju ni bilo pojava (*).

Barve in oblike oznak pomenijo: ▲ Zelena – občina je statistično značilno boljša od povprečja preostale Slovenije. ■ Modra – občina je statistično značilno različna od povprečja preostale Slovenije, zelenega gibanja kazalnika ni mogoče enoznačno določiti. ▼ Rdeča – občina je statistično značilno slabša od povprečja preostale Slovenije. ● Rumena – občina se statistično značilno ne razlikuje od povprečja preostale Slovenije. ○ Bela – vrednost izbranega kazalnika zaradi majhnosti opazovane populacije (majhnega števila primerov) ni zanesljiva.

Kazalnik	Občina	UE	Regija	SLO	Enota	Manj od povprečja	Več od povprečja
Dejavniki tveganja							
K2.1 Telesni fitnes otrok	47,3	48,0	48,0	49,4	indeks		
K2.2 Prekomerna prehranjenost otrok	24,0	23,9	24,7	24,2	%		
K2.5 Poškodovani v transportnih nezgodah	0,7	0,7	0,7	1,0	sss/1000		
K2.6 Prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji	5,8	5,7	7,2	8,2	%		
K2.8 Umivanje zob	69,8	71,6	72,0	68,7	%		
K2.9 Prekomerna prehranjenost odraslih	58,1	57,6	57,5	59,8	%		
K2.10 Hrupno okolje	31,1	30,8	34,6	29,3	%		
K2.11 Uporabniki marihuane	24,0	23,8	26,5	22,0	%		
Preventiva							
K3.1 Odzivnost v Program Svit	59,9	60,1	61,3	64,9	%		
K3.2 Presejanost v Programu Zora	68,9	69,0	68,1	72,5	%		
K3.4 Presejanost v Programu DORA	78,0	77,8	76,7	77,9	%		
K3.5 Precepljenost proti okužbam s HPV	38,4	38,4	39,1	46,3	%		
K3.6 Precepljenost proti pnevmokokom	40,0	39,8	44,6	55,2	%		
K3.7 Precepljenost proti OMR	87,7	87,5	85,8	86,9	%		
K3.8 Precepljenost proti DTP-Hib-IPV-hepB	84,1	84,1	82,2	85,6	%		
Zdravstveno stanje							
K4.2 Bolniška odsotnost	21,9	21,7	19,9	20,5	dnavi		
K4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)	0,5	0,5	0,4	0,4	sss/1000		
K4.4 Bolezni, neposredno prispevajo k alkoholu (15 let in več)	1,1	1,1	1,2	1,6	sss/1000		
K4.5 Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni	4,8	4,8	4,6	5,5	sss/100		
K4.6 Prejemniki zdravil zaradi poviš. krvnega tlaka	21,0	20,9	20,8	22,5	sss/100		
K4.7 Prejemniki zdravil proti strjevanju krvi	11,0	11,0	10,9	12,1	sss/100		
K4.8 Srčna kap (35-74 let)	1,9	1,9	1,9	1,9	sss/1000		
K4.9 Možganska kap (35-84 let)	1,9	1,9	1,9	2,2	sss/1000		
K4.10 Novi primeri raka	583	580	572	577	sss/100,000		
K4.15 Novi primeri raka debelega črevesa in danke	53	53	57	59	sss/100,000		
K4.16 Novi primeri raka pljuč	68	71	70	71	sss/100,000		
K4.17 Novi primeri raka dojke	141	140	145	131	sss/100,000		
K4.11 Zlomi kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več)	5,4	5,3	5,5	6,0	sss/1000		
K4.12 Prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj	14,4	14,4	14,1	14,5	sss/100		
K4.13 Pomoč na domu	1,6	1,5	1,9	1,8	%		
K4.14 Klopni meningoencefalitis	0,6	0,6	1,0	6,1	sss/100,000		
Umrljivost*							
K5.1 Umrljivost po stalnem bivališču	835	829	829	913	sss/100,000		
K5.2 Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)	50	49	53	63	sss/100,000		
K5.3 Umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)	141	141	141	141	sss/100,000		
K5.6 Umrljivost zaradi pljučnega raka (0-74 let)	29	31	35	34	sss/100,000		
K5.7 Umrljivost zaradi samomora	15	16	14	18	sss/100,000		

Legenda: /: kazalnik na tej administrativni ravni ni smiselni; sss: starostno standardizirana stopnja na 100, 1000 ali 100.000 prebivalcev, na slovensko populacijo 17.2014. *: spremenjen izračun po stalnem bivališču namesto po običajnem je pojasnjen v "Opisi kazalnikov" v dokumentu "Metodološka pojasnila" na spletni strani.

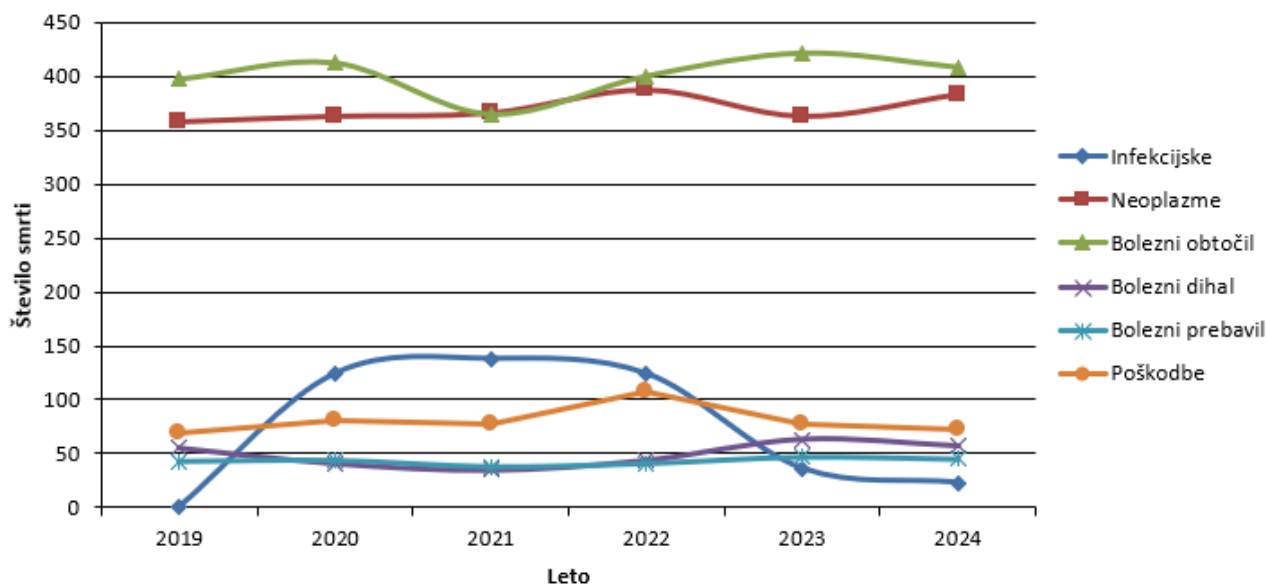
Pojasnilo h kazalnikom:

Dejavniki tveganja za zdravje: 2.1: leto 2024, otroci in mladostniki, stari 6-14 let; 2.2: leto 2024, otroci in mladostniki, stari 6-14 let; 2.5: povprečje 2020-2024; 2.6: povprečje 2020-2024; 2.8: leto 2024; 2.9: leto 2024; 2.10: leto 2024; 2.11: leto 2023; **Preventiva:** 3.1: leto 2024; 3.2: povprečje 1.7.2021 – 30.6.2024, ženske, stare 20-64 let; 3.4: 11.2024 – 31.10.2025, ženske, stare 50-69 let; 3.5: otroci, ki so bili v šolskem letu 2023/24 v 6. razredu OŠ (kohorta otrok rojenih od 1.1. do 31.12. 2012); 3.6: otroci, rojeni v 2022; 3.7: otroci, rojeni v 2022; **Zdravstveno stanje:** 4.2: leto 2024, zaposleni prebivalci; 4.3: povprečje 2020-2024, bolnišnične obravnave, stari 0-19 let; 4.4: povprečje 2020-2024, bolnišnične obravnave, starejši od 15 let; 4.5: leto 2024; 4.6: leto 2024; 4.7: leto 2024; 4.8: povprečje 2020-2024, bolnišnične obravnave, stari 35-74 let; 4.9: povprečje 2020-2024, bolnišnične obravnave, stari 35-84 let; 4.10: povprečje 2018-2022, novo odkriti raki razen melanomskega; 4.11: povprečje 2020-2024, bolnišnične obravnave, stari 65 let in več; 4.12: leto 2024; 4.13: leto 2024, stari 65 let in več; 4.14: povprečje 2015-2024; 4.15: povprečje 2018-2022; 4.16: povprečje 2018-2022; 4.17: povprečje 2018-2022; **Umrljivost:** 5.1: povprečje 2020-2024; 5.2: povprečje 2020-2024, stari 0-74 let; 5.3: povprečje 2020-2024, stari 0-74 let; 5.6: povprečje 2020-2024, stari 0-74 let; 5.7: povprečje 2020-2024.

Viri podatkov: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za finance, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Fakulteta za šport (UL), Register raka, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

Slika 34: Kazalniki zdravja v občini: Koper
(vir: NIJZ, 2026)

V obdobju 2019–2024 struktura vzrokov smrti v Obalno-kraški regiji ni doživela večjih sprememb. Največ smrti je bilo vsako leto posledica bolezni obtočil (med najpogostejše sodijo srčni infarkt, možganska kap, odpoved srca in drugi vzroki) in neoplazem (rak prebavil, prostate, dojke in pljuč). Izjemo predstavljajo infekcijske in parazitske bolezni, pri katerih je med letoma 2020 in 2022 zaradi pandemije covida-19 prišlo do izrazitega povečanja števila umrlih. Po letu 2022 se kaže trend upadanja, medtem ko ostajajo ostale skupine vzrokov smrti relativno stabilne.



Slika 35: Število umrlih glede na vzrok smrti v obdobju 2019 – 2024

(vir: prirejeno po NIJZ, Zdravstveni statistični letopisi 2019–2024)

V obdobju 2019–2024 struktura vzrokov smrti v Obalno-kraški regiji ni doživela večjih sprememb. Največ smrti je bilo vsako leto posledica bolezni obtočil (med najpogostejše sodijo srčni infarkt, možganska kap, odpoved srca in drugi vzroki) in neoplazem (rak prebavil, prostate, dojke in pljuč). Izjemo predstavljajo infekcijske in parazitske bolezni, pri katerih je med letoma 2020 in 2022 zaradi pandemije covida-19 prišlo do izrazitega povečanja števila umrlih. Po letu 2022 se kaže trend upadanja, medtem ko ostajajo ostale skupine vzrokov smrti relativno stabilne.

V letu 2024 je bila starostno standardizirana stopnja hospitalizacije 88,5, kar je pod slovenskim povprečjem (91,4). Prav tako je bilo rahlo pod slovenskim povprečjem (7,4) tudi povprečno trajanje hospitalizacij, ki je znašala 6,9 dni.

Glede na število predpisanih receptov v letu 2024 so bile pod slovenskim povprečjem (10.008 receptov/1.000 prebivalcev) štiri regije, med njimi tudi obalno kraška z 9.534 predpisanimi recepti na 1.000 prebivalcev (NIJZ, 2025).

Poškodbe pri delu, v prometu in bolniška odsotnost

Poškodbe pri delu po svetu in v Sloveniji predstavljajo resen problem. Posledično je spremljanje zdravja v povezavi z delom nujno in vedno bolj deležno velike pozornosti. Poškodbe pri delu so indikator varnosti in zdravja pri delu. So eden glavnih družbenih in gospodarskih problemov ter eden najpomembnejših negativnih kazalnikov zdravstvenega stanja delovne populacije. V Sloveniji je bilo leta 2024 prijavljenih 14.653 poškodb pri delu, kar predstavlja 15 poškodb na 1.000 zaposlenih, od tega je bilo 13 poškodb s smrtnim izidom. V Obalno-kraški regiji je bilo zabeleženih 12,7 poškodb pri delu na 1.000 zaposlenih, kar je manj od slovenskega povprečja, pri čemer v letu 2024 ni bilo

smrtnih poškodb pri delu.

Pomemben kazalnik posledic poškodb pri delu in bolezni je tudi bolniška odsotnost. V Sloveniji je bilo v letu 2024 povprečno 20,5 koledarskega dneva nezmožnosti za delo na zaposlenega, v Obalno-kraški regiji pa nekoliko manj (19,8 dneva). Najpogostejši razlogi za bolniško odsotnost so bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva, sledijo poškodbe in zastrupitve izven dela ter nekatere infektivne in parazitarne bolezni.

Prometna varnost ostaja pomemben javnozdravstveni izziv. Leta 2024 je imela Obalno-kraška regija med slovenskimi regijami največjo stopnjo cestnoprometnih nesreč, in sicer 1.437,8 nesreč na 100.000 prebivalcev (slovensko povprečje 957,3). Skupno je bilo zabeleženih 1.715 prometnih nesreč, od tega 447 s telesnimi poškodbami in 5 s smrtnim izidom. Na območju Policijske uprave Koper je bilo med povzročitelji prometnih nesreč 8,7 % alkoholiziranih voznikov-povzročiteljev.

Determinante zdravja in dejavniki tveganja

Zdravje posameznika je povezano s številnimi dejavniki, ki jih imenujemo determinante zdravja. Na nekatere dejavnike, kot so npr. spol, starost, genetika, ne moremo neposredno vplivati, na nekatere druge pa lahko. Življenjski slog kot ena od pomembnih determinant lahko spodbuja boljše zdravje, lahko pa vodi v razvoj bolezni. V nadaljevanju so povzete izbrane determinante zdravja na podlagi Zdravstvenega statističnega letopisa Slovenije 2024 (NIJZ, 2025), podatki o prehrani pa temeljijo na Zdravstvenem statističnem letopisu Slovenije 2023 (NIJZ, 2024).

Prehrana in prehranske navade vplivajo na posameznikovo počutje in kakovost življenja. Čeprav se približno polovica odraslih prebivalcev Slovenije še vedno prehranjuje pretežno nezdravo, raziskave kažejo izboljšanje nekaterih prehranskih navad, kot so rednejše zajtrkovanje, večja uporaba oljčnega olja ter manjše uživanje sladkih pijač in ocvrtih jedi. Leta 2020 je delež odraslih s pretežno nezdravo prehrano v Obalno-kraški regiji znašal 46,5 %, kar je manj od slovenskega povprečja (54,3 %). Regija izstopa tudi po največjem deležu prebivalcev, ki vsaj enkrat tedensko uživajo ribe in morske sadeže.

Čezmerna hranjenost in debelost ostajata pomemben javnozdravstveni problem, primerljiv z ostalimi razvitimi državami. Po podatkih za leto 2024 ima v Obalno-kraški regiji 42,0 % odraslih priporočeno telesno maso, kar je nekoliko nad slovenskim povprečjem (39,1 %), delež debelih (20,3 %) pa je rahlo nižji od slovenskega povprečja (20,7 %). Delež odraslih prebivalcev s priporočeno telesno maso (ITM 18,5–24,9) se skozi leta raziskave v Sloveniji na splošno ni bistveno spreminjal.

24-urno gibalno vedenje vključuje telesno dejavnost, sedentarno vedenje in spanje, katerih ustrezno ravnovesje pomembno prispeva k preprečevanju kroničnih bolezni in ohranjanju zdravja. Leta 2024 je v Sloveniji vsa priporočila za zdravo 24-urno gibalno vedenje dosegala 37,0 % odraslih prebivalcev. V Obalno-kraški regiji je bil ta delež nekoliko nižji (32,8 %). Priporočila za telesno dejavnost dosega 77,6 % prebivalcev regije, za omejevanje sedentarnega vedenja 69,7 %, priporočeno trajanje spanja pa 57,0 %, kar je v vseh primerih nekoliko pod slovenskim povprečjem.

Alkohol pomembno vpliva na pojav več kot 200 bolezenskih stanj, poškodb in zastrupitev. Prizadeti so lahko živčevje, prebavila, srčno-žilni sistem, pa tudi drugi organi in tkiva, povečano je tudi tveganje za razvoj nekaterih rakavih obolenj. Nekatera bolezenska stanja se razvijejo izključno zaradi vpliva alkohola, pri drugih je pitje alkoholnih pijač eden od dodatnih vzrokov obolenja, poškodbe ali smrti. Ocenjeno je, da v Sloveniji alkohol prispeva 6 % vseh izgubljenih let zdravega življenja. Po podatkih za leto 2024 je delež prebivalcev, starih od 18 do 74 let, ki pijejo tvegano ali škodljivo, v Obalno-kraški regiji znašal **51,3 %**, kar je enako slovenskemu povprečju.

Kajenje tobaka škoduje tako rekoč vsakemu organu v človeškem telesu in škodljivo vpliva na zdravje skozi celotno življenje. Zaradi bolezni, pripisljivih kajenju, umre za dve tretjini kadilcev, ki v povprečju izgubijo od 10 do 15 let življenja. V Sloveniji je kajenje tobaka vodilni preprečljivi vzrok smrti in letno zaradi bolezni, pripisljivih kajenju tobaka, umre 3.123 prebivalcev Slovenije, od tega dobrih 40 % pred 70. letom starosti. Čeprav se delež kadilcev v Sloveniji zmanjšuje, je Obalno-kraška regija leta 2024 izstopala z 22,6 % kadilcev med odraslimi, kar je največ med vsemi slovenskimi regijami in precej nad slovenskim povprečjem (17,9 %). Regija beleži tudi največji delež nekadilcev, ki so izpostavljeni tobačnemu dimu, medtem ko je delež prebivalcev, ki niso nikoli kadili (48,6 %), nižji od slovenskega povprečja (55,1 %).

Uporaba prepovedanih drog predstavlja pomemben javnozdravstveni problem zaradi vpliva na telesno in duševno zdravje ter socialne posledice. Po podatkih za leto 2023 je bila Obalno-kraška regija med regijami z najvišjim številom oseb, vključenih v programe zdravljenja zaradi odvisnosti od prepovedanih drog (52,9 oseb na 10.000 prebivalcev). Med uporabniki, vključenimi v zdravljenje, prevladuje odvisnost od opioidov (67,8 %), sledita odvisnost od kokaina (18,8 %) ter od hipnotikov in sedativov (11,8 %).

4.6.2.1 Obremenjenost prebivalstva s hrupom

Na območju Mestne občine Koper je obremenjenost prebivalcev s hrupom je največja ob prometnicah z večjimi prometnimi obremenitvami, železniški progi ter na območju pristanišča Luka Koper. Največji delež okoljskega hrupa predstavlja cestni promet, lokalno pa pomemben vir hrupa predstavljajo tudi pristaniške in industrijske dejavnosti.

Glede na podatke iz Operativnega programa varstva pred hrupom (2022) je bila v letu 2016, MOK ena izmed občin s povečanim številom čezmerno obremenjenih prebivalcev na odseku H5/0237 Bertoki–Koper (Škocjan).

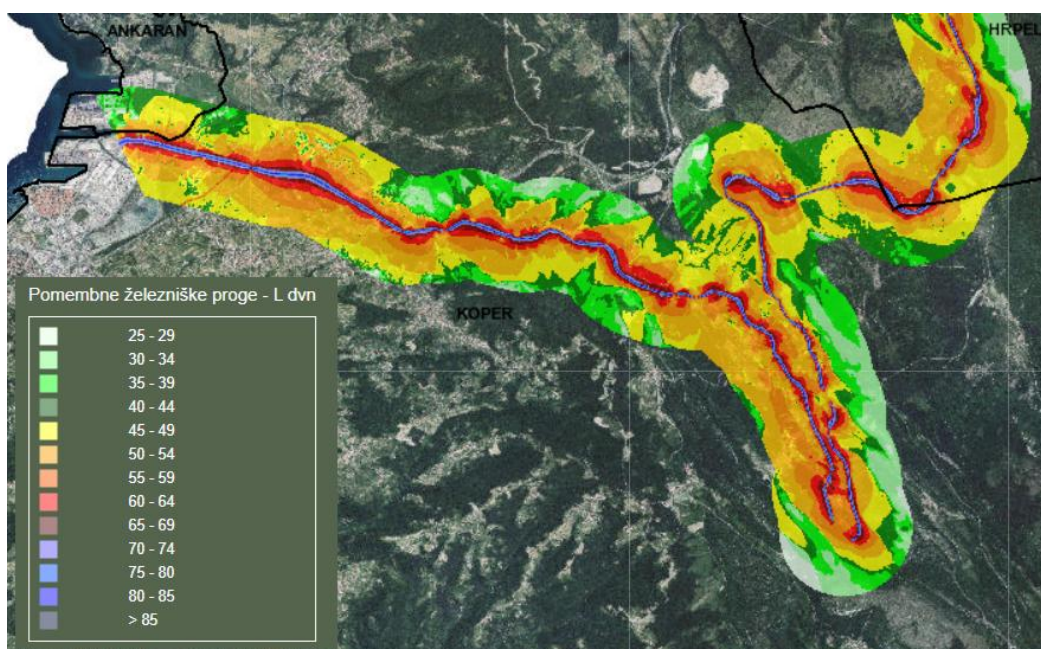
Tabela 46: Čezmerno obremenjene stavbe in prebivalci ob AC omrežju v MOK v letu 2016

Mejne vrednosti za vir hrupa $L_{noč} \geq 55 \text{ dB(A)}$		Mejne vrednosti celotna obremenitev $L_{noč} \geq 59 \text{ dB(A)}$	
stavbe	prebivalci	stavbe	prebivalci
37	191	9	42

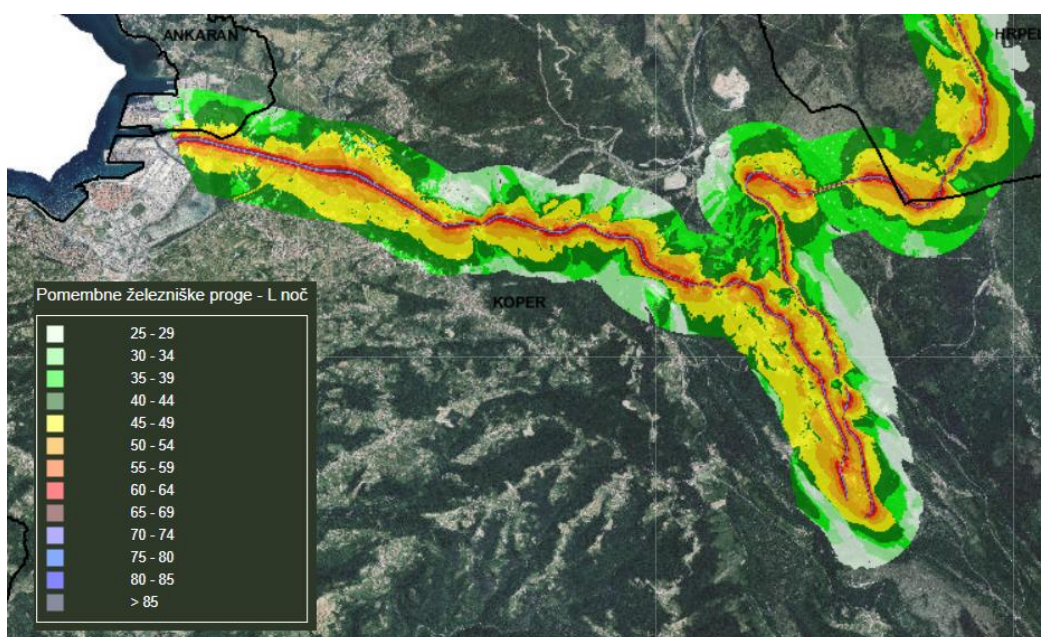
Vir: Operativni program varstva pred hrupom

Prometne obremenitve so praviloma povečane v večjih poselitvenih območjih ali v njihovem vplivnem območju. Največje zgostitve prometa so na poselitvenih območjih mesta Koper in njegovih vpadnicah. Število preobremenjenih prebivalcev se je med leti 2011 in 2016 v MOK zmanjšalo za cca. 150.

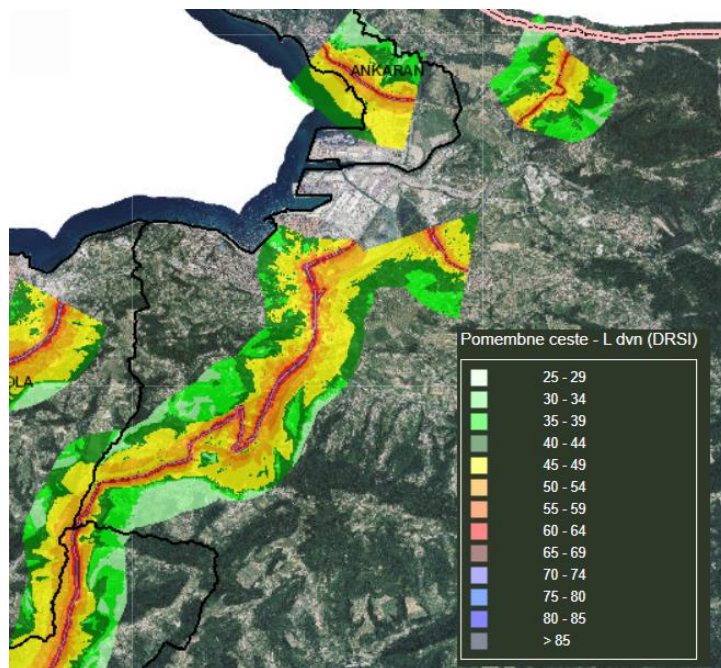
Za pomembne ceste in železniške proge so na območju MOK izdelane strateške karte hrupa, ki prikazujejo obremenitev s hrupom, in so prikazane v nadaljevanju.



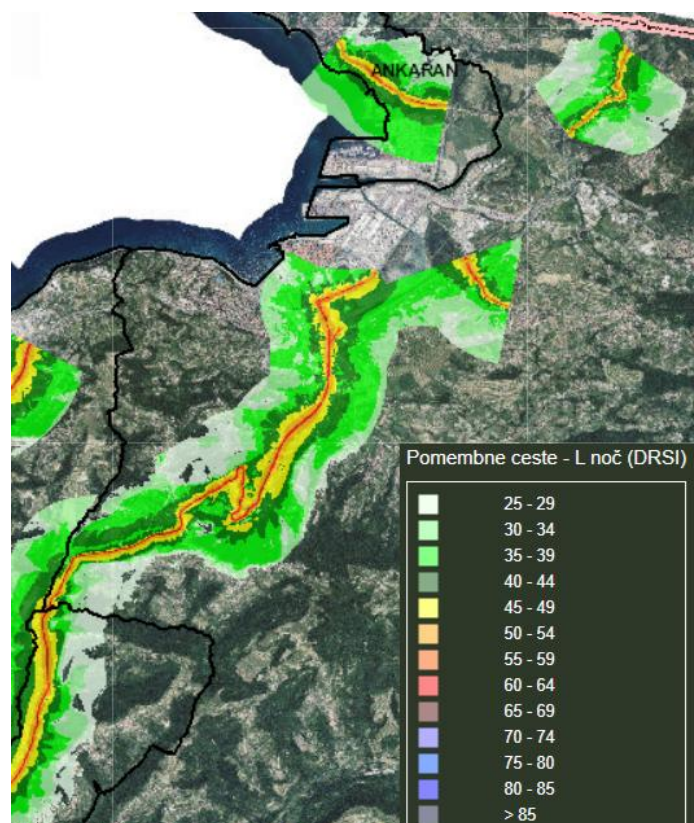
Slika 36: Strateška karta hrupa za pomembne železniške proge - L_{dvn}
(vir: Atlas okolja, 2026)



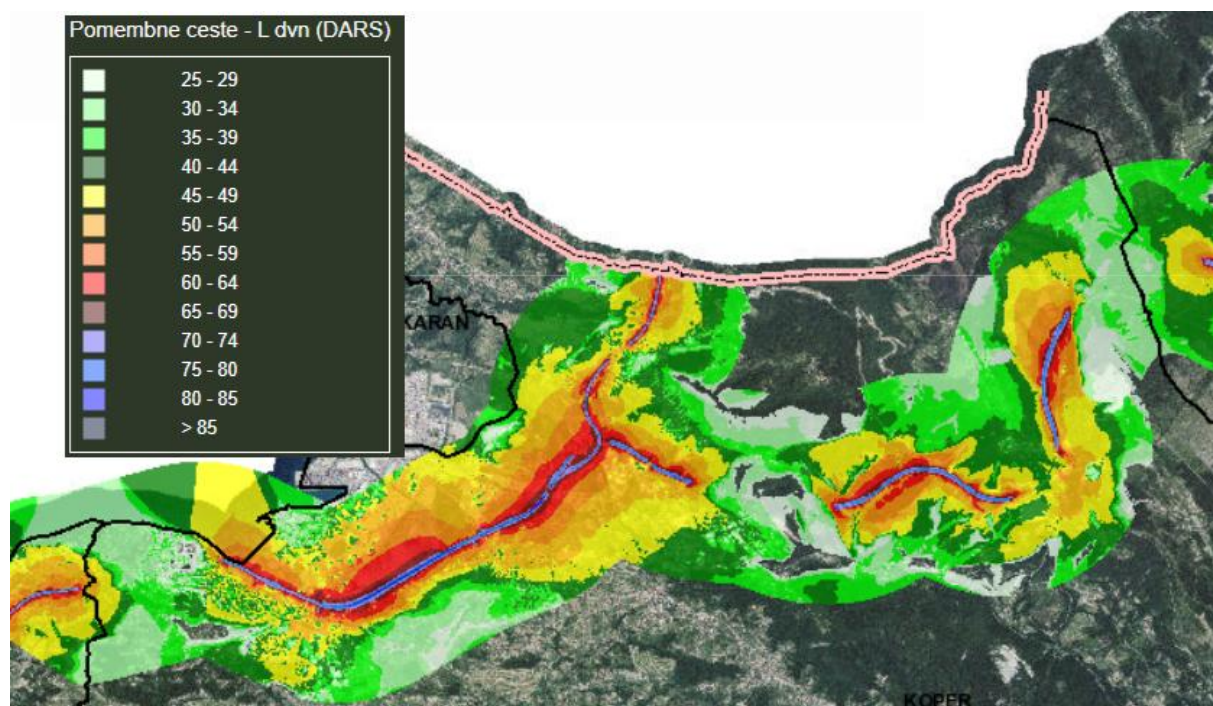
Slika 37: Strateška karta hrupa za pomembne železniške proge - $L_{noč}$
(vir: Atlas okolja, 2026)



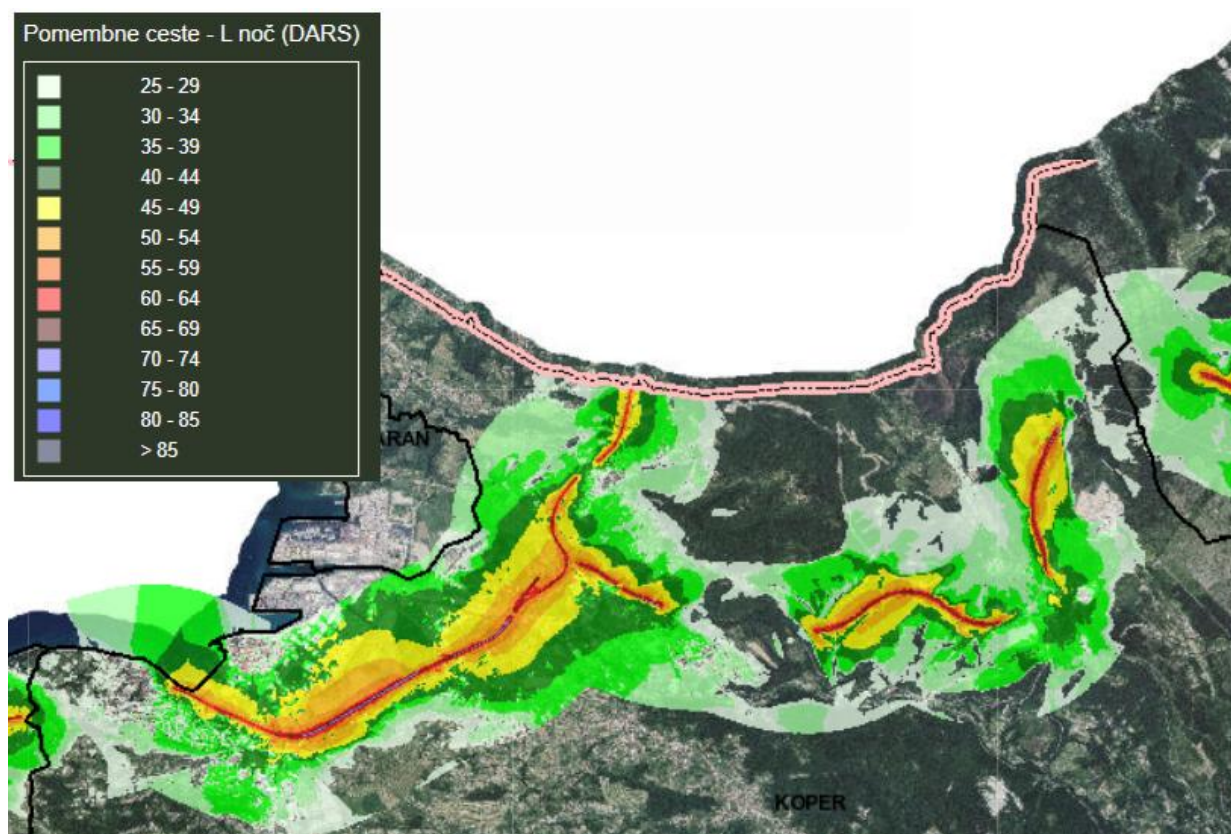
Slika 38: Strateška karta hrupa za pomembne ceste (DRSI) - L_{dvn}
(vir: Atlas okolja, 2026)



Slika 39: Strateška karta hrupa za pomembne ceste (DRSI) - L_{noč}
(vir: Atlas okolja, 2026)



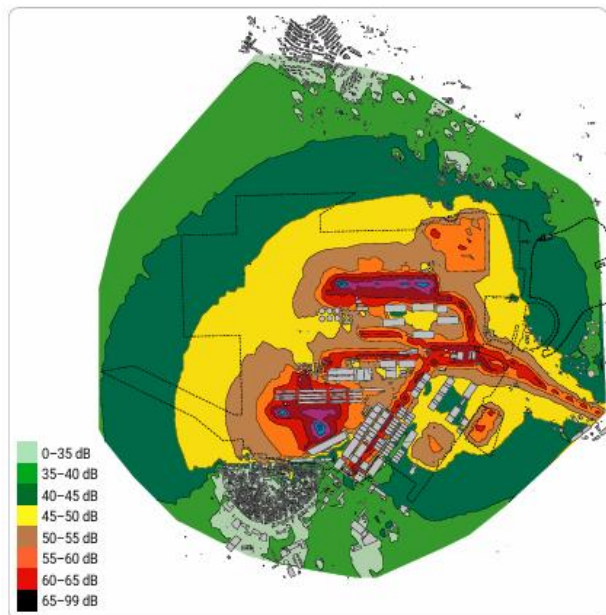
Slika 40: Strateška karta hrupa za pomembne ceste (DARS) - L_{dvn}
(vir: Atlas okolja, 2026)



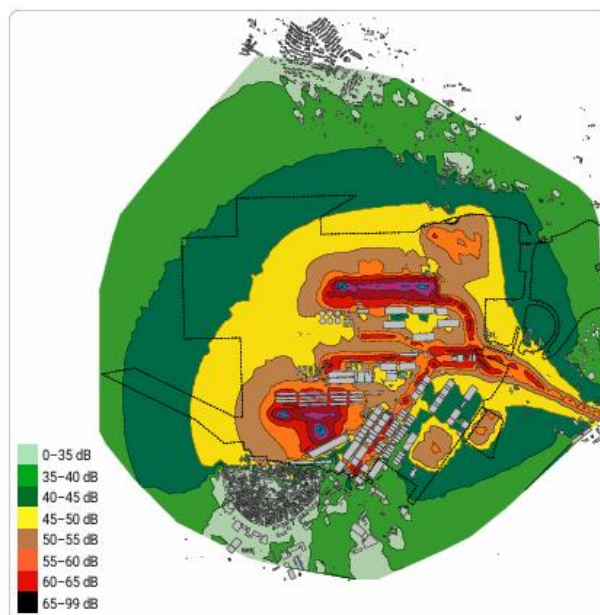
Slika 41: Strateška karta hrupa za pomembne ceste (DARS) - L_{noč}
(vir: Atlas okolja, 2026)

Pomemben vir podatkov o hrupu na območju Mestne občine Koper predstavljajo tudi meritve, ki jih izvaja Luka Koper. Raven hrupa se v pristanišču kontinuirano spremlja že od leta 2007, izmerjene vrednosti pa so javno dostopne in se na spletni strani posodablja večkrat dnevno. Ker gre za meritve znotraj območja pristanišča, so prikazane vrednosti informativne in ne predstavljajo neposredno ravni hrupa na najbolj izpostavljenih stanovanjskih območjih.

Karta hrupa za dnevni čas v letu 2025



Karta hrupa za nočni čas v letu 2025



Slika 42: Prikaz karte hrupa na območju pristanišča v letu 2025 za dnevni (levo) in nočni (desno) čas

(vir: Luka Koper d.d., 2026)

Kljub povečevanju območja pristanišča z leti in povečevanju obsega pretovora, prometa v pristanišču ter števila ladij primerjava letnih kart hrupa ne kaže bistvenih sprememb ravni hrupa.

Za oceno obremenjenosti prebivalcev se zato izvajajo tudi občasne meritve hrupa na lokacijah pred stanovanjskimi objekti. Rezultati meritev, izvedenih leta 2022, so pokazali, da so bile ravni hrupa pred stanovanjskimi objekti v Ankaranu, Kopru in Bertokih skladne z zahtevami okoljevarstvenega dovoljenja oziroma ciljnim vrednostmi akcijskega načrta. Največja obremenjenost s hrupom je bila ugotovljena v severnem delu Kopra, ki meji na pristanišče.

4.6.3 Odzivi

Mestna občina Koper izvaja številne aktivnosti za izboljšanje zdravja in kakovosti življenja prebivalcev. Kot članica Nacionalne mreže Zdravih mest uresničuje cilje projekta *Koper – zdravo mesto*, s katerim spodbuja promocijo zdravja, preventivne dejavnosti in ozaveščanje prebivalcev o pomenu zdravega življenjskega sloga. V okviru projekta redno organizira tudi prireditev *Dan zdravja*, namenjeno promociji telesne dejavnosti, zdrave prehrane in drugih zdravih življenjskih navad.

Na področju zmanjševanja vplivov hrupa Mestna občina Koper skupaj z Luko Koper izvaja ukrepe za omejevanje hrupnih obremenitev. Luka Koper pripravlja letne akcijske načrte za zmanjševanje hrupa z opredeljenimi ukrepi in ciljnim vrednostmi, ki so strožje od zakonsko predpisanih. Za izboljšanje kakovosti bivanja na najbolj izpostavljenih območjih so bili izvedeni tudi ukrepi za

izboljšanje zvočne izolativnosti stanovanjskih objektov. Decembra 2023 sta Mestna občina Koper in Luka Koper podpisali nov dogovor o izvajanju ukrepov za zmanjševanje vplivov pristaniške dejavnosti na okolje in kakovost bivanja, s posebnim poudarkom na območju starega mestnega jedra.

4.6.4 Ugotovitve – ključni problemi in izzivi

Kakovost življenjskega okolja v Mestni občini Koper je na splošno dobra, kar se odraža tudi v večini kazalnikov zdravstvenega stanja prebivalcev, ki so primerljivi ali ugodnejši od slovenskega povprečja. Kljub temu na zdravje prebivalcev vplivajo posamezne okoljske obremenitve, predvsem izpostavljenost hrupu zaradi prometnih tokov, železniške infrastrukture in pristaniške dejavnosti.

Ključni problemi in izzivi Mestne občine Koper na področju zdravja ljudi izhajajo predvsem iz potrebe po nadaljnjem zmanjševanju okoljskih obremenitev ter zagotavljanju kakovostnega in zdravega življenjskega okolja. Poseben izziv predstavlja obvladovanje hrupa na območjih večjih prometnih obremenitev, predvsem ob glavnih cestah, železniški progi in v okolici pristanišča, kjer je potrebno nadaljevati z izvajanjem ukrepov za zmanjševanje izpostavljenosti prebivalcev.

Kljub ugodnemu zdravstvenemu stanju prebivalstva ostajajo pomembni izzivi na področju promocije zdravja in preprečevanja bolezni, predvsem spodbujanje zdravega življenjskega sloga, povečanje telesne dejavnosti otrok in odraslih ter večja vključenost prebivalcev v preventivne zdravstvene programe.

4.6.5 Usmeritve

- Nadaljnje spremljanje okoljskih dejavnikov, ki vplivajo na zdravje prebivalcev, ter po potrebi izvajanje ukrepov za zmanjševanje njihovih vplivov.
- Krepitev preventivnih zdravstvenih programov in spodbujanje zdravega življenjskega sloga prebivalcev.

5 ZAKLJUČEK

Poročilo predstavlja posodobitev pregleda stanja okolja po zadnjem poročilu stanja okolja v Mestni občini Koper (Boson, 2019) in temelji na najnovejših razpoložljivih podatkih posameznih nosilcev urejanja prostora ter državnih evidenc. Predvsem so to podatki Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) in Agencije RS za okolje (ARSO), nekateri podatki o stanju okolja so bili pridobljeni tudi neposredno pri pristojnih institucijah. Večino podatkov se nanaša na stanje okolja v obdobju 2019-2025, nekateri podatki zaradi nerednega spremljanja oz. spremljanja z daljšim časovnim zamikom starejši.

V nadaljevanju so povzete ključne ugotovitve po posameznih sklopih, obravnavanih v poročilu, in sicer gonilne sile, stanje posameznih delov okolja ter pritiski oz. obremenitve, ki vplivajo na njihovo stanje.

Razvoj Mestne občine Koper v zadnjem obdobju zaznamujejo predvsem rast prebivalstva, gospodarska aktivnost, razvoj pristaniške in logistične dejavnosti, turizem in prometna povezanost. To so gonilne sile v občini, ki hkrati predstavljajo tudi največje pritiske na posamezne dele okolja.

Demografski trendi kažejo nadaljnjo rast prebivalstva, predvsem zaradi priseljevanja, ob hkratnem staranju prebivalstva in zmanjševanju števila prebivalcev v nekaterih zalednih naseljih. Rast prebivalstva povečuje potrebe po stanovanjih, javnih storitvah, prometni in komunalni infrastrukturi.

Pomemben vir okoljskih obremenitev predstavlja promet, ki je pomemben vir emisij toplogrednih plinov in hrupa. Ključni izziv bo nadaljnji razvoj trajnostne mobilnosti ter zmanjševanje vplivov cestnega in tovornega prometa. Pomemben potencial za zmanjševanje okoljskih obremenitev predstavlja tudi povečanje energetske učinkovitosti stavb, prehod na čistejše vire energije in zmanjševanje rabe fosilnih goriv.

Kakovost okolja v Mestni občini Koper je na splošno dobra. Kakovost zraka je ugodna, vendar ostajajo pomembni lokalni vplivi prometa, pristaniške dejavnosti in ogrevanja ter regionalni vplivi prizemnega ozona.

Kakovost voda je večinoma dobra, vendar zaradi omejene razpoložljivosti vodnih virov, sušnih obdobj in podnebnih sprememb ostajajo pomembni izzivi zagotavljanje zanesljive oskrbe s pitno vodo, izboljšanje vodne infrastrukture ter varovanje vodnih in morskih ekosistemov.

Naravni viri in ekosistemi predstavljajo pomembno razvojno osnovo občine, vendar so izpostavljeni spremembam rabe prostora, zaraščanju, pozidavi, pritiskom kmetijstva, turizma in prometne infrastrukture. Poseben izziv predstavlja ohranjanje kmetijskih zemljišč, suhih travnišč, obalnih in morskih habitatov, vodnih ter drugih naravovarstveno pomembnih območij in hkrati usklajevanje različnih rab prostora ter ohranjanje ekološke povezanosti med obalo, vodotoki in zaledjem občine.

Podnebne spremembe predstavljajo ključni izziv za vse okoljske sestavine. Občina je zaradi obalne lege, urbanizacije in gospodarske vloge občutljiva na povečanje vročinskih obremenitev, suše, ekstremne padavine, poplavno ogroženost, požarno ogroženost ter spremembe morskega okolja. Ključne usmeritve prihodnjega razvoja bodo zato krepitev odpornosti prostora in infrastrukture, trajnostno upravljanje z vodnimi in naravnimi viri, zmanjševanje emisij ter zagotavljanje kakovostnega in zdravega življenjskega okolja za prebivalce.

6 VIRI IN LITERATURA

- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). 2021. *Podnebne spremembe 2021. Fizikalne osnove in stanje v Sloveniji. Poročilo IPCC 2021 – Povzetek za odločevalce z dodanim opisom stanja v Sloveniji.*
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). 2022. *Poročilo o okolju v Republiki Sloveniji 2022.* Ljubljana.
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). 2024. *Ocena kemijskega stanja površinskih voda v Sloveniji v letu 2023.* Ljubljana.
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). 2025. *Kakovost zraka v Sloveniji v letu 2024.* Ljubljana.
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). 2026. *Atlas okolja – spletni geografski pregledovalnik okoljskih podatkov.* Dostopno na: <https://gis.arso.gov.si/atlasokolja/>
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). 2026. *Kazalci okolja v Sloveniji.* Dostopno na: <https://kazalci.arso.gov.si/>
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). 2026. *Onesnaževanje voda – podatki o kakovosti voda.* Dostopno na: <https://www.arso.si/varstvo%20okolja/onesna%C5%BEevanje%20voda/>
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). *Atlas podnebnih projekcij.* Dostopno na: <https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/OPS21/Priloge-app/#/izbor>
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). *Državni hidrološki monitoring – obdobje statistike.* Dostopno na: https://www.arso.gov.si/vode/podatki/arhiv/hidroloski_arhiv.html
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). *Karta potresne nevarnosti.* Dostopno na: <https://gis.arso.gov.si/portal/apps/opsdashboard/index.html#/48ad6a51977c4ee886722a3c09c4f470?locale=sl>
- Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). *Podnebje.* Dostopno na: <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/>
- AJPES. 2026. *Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug v Obalno-kraški regiji v letu 2025.* Maj 2026. Dostopno na: https://www.ajpes.si/Doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/06_obalno_kra%C5%A1ka_regija_Informacija_2025_GD_SP_ZAD.pdf
- Bertalanč, R., Dolinar, M., Draksler, A., Honzak, L., Kobold, M., Lokošek, N., Vertačnik, G., Vlahovič, Ž. in Žust, A. 2018. *Ocena podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja: sintezno poročilo.* Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje.
- Boson trajnostno načrtovanje, d.o.o.. 2019. *Poročilo o stanju okolja v Mestni občini Koper.*
- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt. Dostopno na: <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/nacionalni-energetski-in-podnebni-na crt/>
- Centrih Genov, T., Mavrič, B., Turk, R. in Lipej, L. 2019. Ključni elementi biotske raznolikosti slovenskega morja. *Varstvo narave*, 31, str. 5–28.
- Direkcija Republike Slovenije za vode (DRSV). 2026. *Atlas voda – spletni pregledovalnik prostorskih podatkov s področja voda.* Dostopno na: <https://www.gov.si teme/vodovarstvena-obmocija/>
- Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS). b. d. *Načrt upravljanja naravnega rezervata Škocjanski zatok.* Piran: Ministrstvo za okolje in prostor v imenu Republike Slovenije.

- Evropska komisija. *Sveženj »Fit for 55«*. Dostopno na: https://commission.europa.eu/topics/climate-action/delivering-european-green-deal/fit-55-delivering-proposals_en
- Evropska podnebna pravila – Uredba (EU) 2021/1119. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj/eng>
- Geopedia. 2026. *Register divjih odlagališč. Spletni geografski pregledovalnik*. Dostopno na: <https://www.geopedia.world>
- GOLEA. 2022. *Lokalni energetske koncept Mestne občine Koper*.
- INIS. 2026. *E-karta EMS*. Dostopno na: <https://inis.si/karta/>
- iObčina. 2026. *Spletni geografski informacijski sistem iObčina*. Dostopno na: <https://gis.iobcina.si/>
- IPSUM. 2022. *Okoljsko poročilo za OPN Mestna občina Koper*.
- Luka Koper, d. d. 2020–2026. *Letna in trajnostna poročila za leta 2019–2025*. Dostopno na: <https://www.luka-kp.si/za-vlagatelje/poslovna-porocila/>
- Marjetica Koper, d.o.o. – s.r.l. 2020–2025. *Letna poročila za obdobje 2019–2024*. Koper. Dostopno na: <https://marjeticakoper.si/letna-porocila/>
- Mestna občina Koper. 2020. *Program projekta Koper – Zdravo mesto za obdobje od 2020 do 2024*. Koper. Dostopno na: <https://www.koper.si/wp-content/uploads/2020/12/PROGRAM-PROJEKTA-Koper-Zdravo-mesto-za-obdobje-od-2020-do-2024.pdf>
- Mestna občina Koper. 2022. *Akcijski načrt za trajnostno energijo in podnebne spremembe – SECAP (I., II., III. del)*.
- Mestna občina Koper. 2024. *Strategija turizma v Mestni občini Koper 2030*. Koper. Dostopno na: <https://www.koper.si/wp-content/uploads/2024/12/05-StrategijaturizmavMOK2030.pdf>
- Mestna občina Koper. 2025. *Občinska celostna prometna strategija Mestne občine Koper 2025–2032 – brošura*. Koper. Dostopno na: https://www.koper.si/wp-content/uploads/2025/09/OCPS-KOPER-2025-2032_brosura.pdf
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). 2023. *Gozdnogospodarski načrt Kraškega gozdnogospodarskega območja 2021–2030*.
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). 2026. *Načrt upravljanja morskega gospodarskega ribištva v teritorialnih in notranjih morskih vodah Republike Slovenije*.
- Ministrstvo za naravne vire in prostor (MNVP). 2023. *Načrt upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2023–2027*. Ljubljana. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Voda/NUV/NUV-III/NUV_VOJM-III.pdf
- Ministrstvo za okolje in prostor (MOP). 2022. *Načrt upravljanja z morskim okoljem 2022–2027*. Ljubljana. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Voda/NUMO/NUMO_2022_2027.pdf
- Ministrstvo za okolje in prostor (MOP). 2022. *Operativni program varstva pred hrupom*. Ljubljana. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Operativni-programi/op_hrup.pdf
- Ministrstvo za okolje in prostor. 2026. *Nacionalni načrt za obnovo narave: osnutek za javno obravnavo*. Ljubljana.
- Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ). 2024. *Zdravstveni statistični letopis Slovenije 2023*. Ljubljana. Dostopno na: <https://nijz.si/publikacije/zdravstveni-statisticni-letopis-2023/>

- Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ). 2025. *Zdravstveni statistični letopis Slovenije 2024*. Ljubljana. Dostopno na: <https://nijz.si/publikacije/zdravstveni-statisticni-letopis-2024/>
- Pariški sporazum. UNFCCC. Dostopno na: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>
- PNZ d.o.o. 2025. *Občinska celostna prometna strategija Mestne občine Koper 2025–2032 – Poročilo o pregledu relevantne obstoječe dokumentacije in o oceni širšega vpliva (Sklop D)*. Ljubljana. Dostopno na: https://www.koper.si/wp-content/uploads/2025/03/D6_OCPS-Koper-Analiza_Porocilo.pdf
- Podnebni zakon. Dostopno na: <http://www.pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO8899>
- Portal odprtih podatkov Slovenije (OPSI). 2026. *Odprti podatki javnega sektorja*. Dostopno na: <https://podatki.gov.si/>
- Pravilnik o monitoringu podzemnih voda. Uradni list Republike Slovenije, št. 31/09 in 44/22 – ZVO-2.
- Pravilnik o monitoringu stanja površinskih voda. Uradni list Republike Slovenije, št. 10/09, 81/11, 73/16 in 44/22 – ZVO-2.
- Prometni inštitut Ljubljana d.o.o. 2024. *Organizacija železniškega prometa po izgradnji drugega tira Divača–Koper*. Predstavitev na strokovnem srečanju, Portorož, 19. 6. 2024. Dostopno na: <https://dips.si/wp-content/uploads/2024/06/11-Divaca-Koper-organizacija-prometa-Klemen-Ponikvar.pdf>
- Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050. Dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO131>
- Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (ReNPVO20–30). Uradni list Republike Slovenije, št. 31/20 in 44/22 – ZVO-2.
- Rižanski vodovod Koper d.o.o. – s.r.l. 2020–2025. *Letna poročila 2019–2024*. Koper. Dostopno na: <https://www.rvk.si/si/o-nas/seznam-strateskih-in-programskih-dokumentov>
- Rižanski vodovod Koper (RVK). 2026. *Poročilo o skladnosti pitne vode Rižanskega vodovoda Koper v letu 2025*.
- RRC Koper. 2022. *Regionalni razvojni program Obalno-kraške regije za obdobje 2021–2027*.
- Uredba o kakovosti zunanjega zraka. Uradni list Republike Slovenije, št. 9/11, 8/15, 66/18 in 44/22 – ZVO-2.
- Uredba o stanju podzemnih voda. Uradni list Republike Slovenije, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2.
- Uredba o stanju površinskih voda. Uradni list Republike Slovenije, št. 14/09, 98/10, 96/13, 24/16 in 44/22 – ZVO-2.
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Rižane. Uradni list Republike Slovenije, št. 49/08, 72/12 in 69/13.
- Vertačnik, G. in Bertalanič, R. 2017. *Podnebna spremenljivost Slovenije v obdobju 1961–2011: 3. Značilnosti podnebja v Sloveniji*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje.
- Vertačnik, G., Bertalanič, R., Draksler, A., Dolinar, M., Vlahović, Ž. in Frantar, P. 2018. *Podnebna spremenljivost Slovenije v obdobju 1961–2011: povzetek*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje.
- Zakon o ohranjanju narave (ZON). Uradni list Republike Slovenije, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP, 18/23 – ZDU-10 in 97/25.

- Zakon o varstvu okolja (ZVO-2). Uradni list Republike Slovenije, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV, 56/25 – PoZ in 11/26 – odl. US.
- Zavod za gozdove Slovenije. 2025. *Dvoletni načrt V. Primorskega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026*. Sežana. Dostopno na:
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKGP/Primorsko_LUO_2025-2026.pdf